

NeskenovaI+oprava po OCR : trevize

AGATHA CHRISTIE

OZNAMUJE SE VRAŽDA

KNIŽNÍ KLUB

OZNAMUJE SE VRAŽDA

KNIŽNÍ KLUB

*Ralphovi a Anně Neumannovým,
u kterých jsem poprvé ochutnala
Lahodnou smrt.*

Přeložila Eva Hrubá

© Agatha Christie, 1964 Translation © Eva Hrubá, 1969

ISBN 80-7176-307-1

1/ OZNAMUJE SE VRAŽDA

I

Každého všedního rána mezi půl osmou a půl devátou objížděl Johnie Butt na kole městečko Chipping Cleghorn a hlučně si hvízdal. U každého domu a domku seskočil, aby vsunul do schránky na dopisy ranní noviny, jak si je obyvatelé objednali u pana Totmana, místního majitele obchodu s knihami a časopisy na High Street. Plukovníku Easterbrookovi s chotí doručil Times a Daily Graphic, paní Swettenhamové Times a Daily Worker, slečnám Hinchliffové a Murgatroydové zase Daily Telegraph s News Chronicle a slečnu Blacklockovou zásoboval deníky Telegraph, Times a Daily Mail.

V pátek odebíraly všechny tyto domácnosti, ostatně jako každá jiná v Chipping Cleghornu, navíc po výtisku krajových novin se speciálním místním oznamovatelem. Přes dlouhý a honosný název North Benham News and Chipping Cleghorn Gazette se jim prostě a krátce říkalo Gazettey.

Tak tedy onoho pátečního rána, kdy zraky čtenářů novin povrchně přejely titulky jako *Kritická mezinárodní situace! Dnes schůze OSN. Policejní psi pátrají po stopě vraha plavovlasé písárky. Tři uhelné doly zastavují těžbu. Triadvacet smrtelných otrav z jídla v*

hotelu na Riviéře!, se většina čtenářů Chipping Cleghornu netrpělivě vrhla na *Gazetty* a zahloubala se do místních zpráv. Po zběžném přečtení rubriky „Čtenáři nám píší“, ve které se pisatelé přímo vášnivě vyžívají ve svárech a strastech venkovského života, devět z deseti odběratelů věnuje mimořádnou pozornost stránkám „Malého oznamovatele“. Tam totiž mezi odstavci „Prodej“, „Koupě“ a naléhavými prosbami pod nadpisem „Pomoc v domácnosti“ najdete nespočetně inzerátů – páté přes deváté – týkajících se psů, zahrádkářství, drůbeže a všeho možného, co zajímá jen ty, kteří žijí v malé pospolitosti městečka Chipping Cleghornu.

Ono páteční ráno – 29. října – se v tomto směru od ostatních ničím nelišilo...

II

Paní Swettenhamová si shrnula z čela nakadeřenou šediny a sevrhla *Times*. Vrhla ospalý pohled na střed levé stránky a usoudila, že pisatelé tohoto listu překroutí vždy s mistrnou dovedností každou sebevzrušující událost tak, že člověk zas nic neví. Nato ještě přejela pohledem různá oznámení jako „Narozeniny“, „Sňatky“ a „Úmrtí“, kterým přece jen věnovala větší pozornost, a pak v domněni, že učinila zadost své povinnosti, odložila *Times* a netrpělivě sáhla po *Gazettách*.

Když o malou chvíli později vstupoval do pokoje její syn Edmund, oddávala se už celou duší čtení zpráv v „Malém oznamovateli“.

„Dobré ráno, miláčku,“ odpověděla synovi na pozdrav. „Smedleyovi prodávají toho jejich Daimlera 1935 – to už bude pořádně ojetá kraksna, že?“

Syn něco zabručel, nalil si šálek kávy a na talíř položil dva slanečky. Pak usedl ke stolu a rozevřel *Daily Worker*, který docela nespolečensky podepřel stojánkem na topinky.

„*Štěňata dalmatina*,“ četla nahlas paní Swettenhamová. „Nedovedu pochopit, jak si lidé v dnešní době mohou dovolit žít velké psy – ne, to opravdu nechápu... Hm, Selina Lawrencová zase hledá kuchařku. Nu, mohu ji v tomto směru ujistit, že podáváním inzerátů ztrácí jen čas. A ani neudává adresu, jen číslo schránky – holý ne-

smysl! Já bych jí to řekla hned... Služky dnes prostě chtějí vědět, ke komu jdou, a zajímají se jen o slušné adresy... *Umělý chrup* – zajímavé, jaká je po falešných zubech šáňka – *dobře zaplatím...* *Výborná cibule, zvláštní druh...* Hm, to není drahé... A tady – nějaké děvče hledá *zajímavé místo – ráda bych cestovala.* Bodejť! Kdo by nerad?... *Jezevčíci...* Nu, mně osobně se nikdy nelíbili – ne snad pro ten jejich *německý* původ, to už máme za sebou ale nemám je prostě ráda. – Ach, pěkně vítám, paní Finchová!“

Ve dveřích se objevil mrzutý ženský obličej ve starém sametovém baretu.

„Dobrej den, milostpaní,“ pozdravila paní Finchová. „Můžu se dát do uklízení?“

„Hned to bude, ještě jsme neposnídali,“ skoro jako by se omlouvala paní Swettenhamová. „Totiž – ne oba,“ dodala spiklenecky, aby se jí zalichotila.

Paní Finchová vrhla pronikavý pohled na Edmunda a jeho noviny, ohrnula nos a zmizela za dveřmi.

„Vždyť jsem teprve začal,“ ohrazoval se Edmund, ale vzápětí se už na jeho hlavu sypala matinčina káravá slova:

„Nepřeji se, Edmund, abys četl ty příšerné noviny. Paní Finchová je prostě nesnáší.“

„To bych rád věděl, co mají moje politické názory společného s paní Finchovou?“

„Chápala bych tě, kdybys byl dělník,“ vedla dál svou paní Swettenhamová, „ale ty přece vůbec nepracuješ.“

„Tak já tedy podle tebe nepracuju,“ rozhořčil se Edmund. „A co ten můj rozepsaný román?“

„Mám na mysli opravdovou práci,“ řekla důrazně paní Swettenhamová. „A na paní Finchové nám záleží. Jestli si ji zneprátelíme a přestane k nám chodit, nikoho jiného neseženeme.“

„Inzeruj v Gazettách,“ ušklíbl se Edmund.

„Už jsem ti řekla, že to není k ničemu. Pokud dnes člověk nemá v domě nějakou starou Máry, která zaleze do kuchyně a udělá kdeco, tak je prostě vedle.“

„A proč my vlastně nemáme doma nějakou starou Máry? Byla to od tebe nedbalost, že jsi už kvůli mně dávno někoho takového nepřijala! Na copak jsi myslela?“ dobíral si Edmund matku.

„Měl jsi přece indickou chuť,“ namítla dotčeně.

„Jenže ta byla k ničemu,“ zabručel synátor.

Ale to už byla paní Swettenhamová zase zabraná v inzerátech.

„*Prodá se starší strojek na stříhání trávy...* Tak mne napadlo, že... Proboha! Ale ta cena!... A zase jezevčíci... *Ozvi se a napiš opuštěnému Černouškovi!* Jak pitomé přezdívky si lidé dávají... *Ko-kršpaněl...* Vzpomínáš si, Edmunde, na naši Susii? Ta byla jako člověk. Opravdu – jen mluvit... *Prodá se stylová kredenc Sheraton. Vzácná rodinná starožitnost. Paní Lucasová, Dayas Hall...* Jak jen může ta ženská tak lhát! Pěkný Sheraton!“

Paní Swettenhamová se ušklíbla a pokračovala ve čtení:

„*Vše bylo nedorozumění, miláčku. Má láska je věčná. V pátek jako obvykle. J...* Asi se nějakí milenci pohádali – nebo myslíš, že je to třeba šifra zločinecké bandy? A zase jezevčíci! Lidé už to s tím chovem jezevčíků trochu přehánějí. Jsou přece na světě také jiní psi. Strýc Simon choval manchesterské teriéry. Ach, to byla velmi půvabná zvířátka. Víš, mně se líbí pes, který má krásné nohy. *Dáma odjíždějící do ciziny prodá dva kusy tmavomodré látky na šaty...* ale cenu ani míru neudává. *Oznamuje se sňatek – ne, vražda...* Cože? No ne! Edmunde, Edmunde, tohle si poslechni! *Oznamuje se vražda. Bude spáchána v pátek 29. října v 18.30 ve vile Little Paddocks. Přátelé, přijměte laskavě tuto zprávu jako zvláštní oznámení. No to je něco, Edmunde!*“

„Cože?“ Edmund se konečně odpoutal od novin a pohlédl na matku.

„Pátek, 29. října... Vždyť to je přece dnes!“

„Ukaž...“ Syn jí vzal noviny z ruky.

„Co to má znamenat?“ ptala se s dychtivou zvědavostí paní Swettenhamová.

Edmund si rozpačitě mnul nos.

„Podle mého tam pořádají nějaký večírek – něco jako hru na vraždu.“

„To snad ne,“ zapochybovala paní Swettenhamová. „Trochu podivný způsob *pořádání večírku*. A že by jen tak nastrčila pozvání mezi inzeráty? Ne, to bych do Leticie Blacklockové vůbec neřekla! Znáám ji jako velmi jemnou dámu.“

„Třeba ji k tomu přemluvili ti mladí lidé, co má teď na bytě.“

„Nu, každopádně trochu stručné sdělení. Tak tedy dnes! Myslíš, že s námi počítají?“

Vždyť tam přece stojí: „Přátelé, přijměte laskavě tuto zprávu místo zvláštního oznámení.“

Přesto si myslím, že tyhle nové způsoby zvaní hostů jsou poněkud nevhodné,“ prohlásila rozhodně paní Swettenhamová.

„Máš pravdu, máti, nemusíš tam chodit.“ Nemusím,“ souhlasila paní Swettenhamová a na chvíli se odmlčeli.

„Prosím tě, Edmund, budeš ještě jíst tu poslední topinku?“ oslovila pak netrpělivě syna.

„Snad by ti mělo více záležet na tom, abych se v klidu a pořádně najedl! Ale kdepak, pro tebe je důležitější ta stará čarodějnice, aby už honem honem mohla sklízet ze stolu.“

„Tiše, drahoušku – ať tě neslyší! Edmund, co se dělá při hře na vraždu?“

„Já už přesně nevím... Přišpendlí na tebe asi kus papíru... nebo ne, počkej, myslím, že se tahají papírky z klobouku, a tak se stane někdo obětí a jiný zase detektivem. Pak se prostě zhasnou světla, a když tě někdo chytí za rameno, začneš křičet, skácíš se na zem a děláš mrtvou,“ poněkud zmateně vysvětloval Edmund.

„Ale to může být úžasně napínavé!“ zvolala nadšeně matinka.

„Spíš hrozná otrava. Já tam nejdu.“

„Nesmysl, Edmund,“ prohlásila rezolutně paní Swettenhamová. „Půjdeme tam spolu a bašta!“

III

„Archie,“ volala vzrušeně paní Easterbrooková na manžela, „tohle si poslechni!“

Ale plukovník Easterbrook neměl zřejmě v úmyslu věnovat jí pozornost, protože se právě rozčiloval nad článkem v Times.

„K čertu už s těmi novinářskými pisálky!“ vybuchl. „Nikdo z nich o Indii neví, ani co by se za nehet vešlo, a chtěli by o ní psát!“

„Ano, miláčku, máš pravdu,“ přitakala choť roztržitě.

„Kdyby něco věděli, tak by takhle nežvanili.“

„To tedy ne, Archie. Ale teď poslouchej! *Oznamuje se vražda. Bude spáchána v pátek 29. října – (to je přece dnes!) – v 18.30 ve vile Little Paddocks. Přátelé, přijměte laskavě tuto zprávu jako zvláštní oznámení.*“

Vítězně se odmlčela. Plukovník Easterbrook na ni pohlédl shovívavě, ale bez velkého zájmu.

„Hra na vraždu,“ prohlásil. „Nic jiného to není,“ trochu se k ní naklonil, „ale může z toho být úžasná legrace, jestli se všechno dobře sehraje. Jen je třeba schopného organizátora, který v tom umí trochu chodit. Tahají se losy a jedna osoba se stává vrahem, nikdo pochopitelně neví, kdo. Zhasnou se světla a vrah si vyvolí oběť. Ta musí počítat potichu do dvaceti a pak vykřikne. Nato se vylosovaný detektiv ujme vyšetřování. Vyslýchá každého – kde byl, co dělal, zkrátka se snaží usvědčit vraha. Ano, je to docela dobrá hra, ovšem pokud má takzvaný detektiv aspoň trochu ponětí o práci policie.“

„Jako ty, Archie. Vždyť ty jsi přece ve svém okrsku vyšetřoval spousty takových zajímavých případů, vid’?“

Plukovník Easterbrook se zálibně pousmál a samolibě si pohladil knír.

„Ano, Lauro, vyšetřoval,“ přisvědčil. „Myslím, že bych jim opravdu nějakou tu radu mohl dát.“

Po tomto ujištění se sebevědomě napřímil.

„Slečna Blacklocková tě měla požádat, abys jí pomohl s organizační večírkou.“

Plukovník se pohrdavě ušklíbl.

„Vždyť má teď v domě toho mladíka – prý nějakého synovce. Podle mého je to jeho dílo. Hm, bláznivý nápad! A ještě si dávat něco takového do novin!“

„Je to v Malém oznamovateli. Ani jsme si toho nemuseli všimnout. Myslíš, že je to míněno jako pozvání?“

„Divný způsob pozvání. Jedno ti však mohu říct hned – se mnou ať nepočítají.“

„Och, Archie!“ hlas paní Easterbrookové rozčileně přeskočil do vyšších tónů.

„Je to jen oznámení, nic víc,“ konstatoval suše plukovník. Koneckonců by je mohlo napadnout, že nemusím mít vždycky čas.“

Ale ty máš, miláčku, víd’?“ Paní Easterbrooková naladila opět hlas do lichotivého tónu a naléhala na manžela: Archie, jsem přesvědčena, že ty tam jít musíš. Vážně, nemůžeš přece nechat chudinku slečnu Blacklockovou na holičkách. Určitě s tvou pomocí počítá, aby se jí večírek vydařil. Víím, jaké máš zkušenosti s prací policie. Jestli tam nepůjdeš, bude z celé zábavy hrozný trapas. Musíme se zachovat jako dobří sousedé.“

„Nu, jestli se na to díváš takhle...,“ zaváhal plukovník.

„Pokládám přímo za tvou povinnost tam jít, Archie!“ prohlásila důstojně paní Easterbrooková.

IV

Chippingcleghornské Gazetty se dostaly do rukou i obyvatelkám rozkošného místa, kterému se říkalo U bludného balvanu. Byly to malebné, těsně sousedící domky, ve kterých společně hospodařily slečna Hinchliffová se slečnou Murgatroydovou.

„Hinch!“

„Co chceš, Murgy?“

„Kde zas vězíš?“

„V kurníku.“

„Ach tak.“

Slečna Amy Murgatroydová našlápla opatrně do vysoké mokré trávy a zamířila za Hinch. Ta ve starém vlněném vojenském kabátě svědomitě a stejnoměrně rozmíchávala oběma rukama v míse horké slupky brambor s odřezky zelí.

Obrátila k přítelkyni nakrátko ostříhanou hlavu a opálený obličej.

Thlust’oučká slečna Murgatroydová vypadala ve své kostkované tvídové sukni a jásavě modrém pulovru poněkud neurčitých tvarů velmi roztomile. Šedé kadeře ještě neměla učesané, připomínaly vrabčí hnízdo.

„V Gazettách,“ vyrazila skoro bez dechu, „poslouchej – co to asi znamená?“

Oznamuje se vražda... Bude spáchána v pátek 29. října v 18.30 ve vile Little Paddocks. Přátelé, přijměte laskavě tuto zprávu jako zvláštní oznámení.“

Udýchaně dočetla a čekala na nějaké rozhodné slovo.

„Pitomost,“ prohlásila slečna Hinchliffová.

„Co myslíš, že to znamená?“

„Nic jiného než chlast,“ usoudila Hinch bez okolků.

„Máš dojem, že je to jako pozvání?“

„Uvidíme, když tam půjdeme,“ rozhodla hned slečna Hinchliffová. „Asi jako obvykle špatné sherry. A ty bys neměla stát v té trávě, Murgy. Vždyť máš bačkory celé promáčené.“

Slečna Murgatroydová se žalostně podívala na nohy. „Kolik jsi dnes sesbírala vajec?“ zeptala se.

„Sedm. Ta zatracená slepice pořád kvoká. Musím ji strčit do bečky.“

„Divné sdělení, nemyslíš?“ vracela se zamyšleně Amy Murgatroydová k oznámení v Gazettách.

Ale její přítelkyně byla tvor prakticky založený. Ani sebezáhadnější zpráva v novinách ji nemohla odvrátit od úmyslu zatočit se vzpurnou drůbeží. Odhodlaně vykročila do bláta a chňapla kropenatou slepici. Ozvalo se hlasité a rozhorlené kvokání.

„Není nad kachny,“ prohlásila. „S těmi má člověk mnohem méně starostí...“

V

„Och, to je báječné!“ zvolala paní Harmonová u snídaně a obrátila se na svého manžela, vikáře Juliana Harmona. „U slečny Blacklockové bude spáchána vražda.“

„Vražda?“ zajímal se její manžel s mírným překvapením. „A kdy?“

„Dnes odpoledne... vlastně až večer. Přesně v půl sedmé. Škoda, miláčku, že se zrovna musíš připravovat na biřmování. To je opravdu smůla! Ty máš přece vraždy tak rád.“

„Já opravdu nechápu, o čem to mluvíš, Boubelko?“

Paní Harmonová podala manželovi Gazetty. Jejím oblé tvary a buclatá naivní tvářička jí už v mladších letech

vynesly přezdívku Boubelka, která jí zůstala natrvalo, původní křestní jméno Diana upadlo takřka úplně v zapomenutí.

Tady čti! Strčili inzerát mezi prodej starých klavírů a falešných zubů.“

„To je opravdu zvláštní oznámení!“

Vid’,“ souhlasila blaženě Boubelka. „Člověka by ani nenapadlo, že slečna Blacklocková stojí o vraždy nebo zábavy podobného druhu. Asi ji do toho zatáhli mladí Simmonsovi – ačkoliv na druhé straně mám dojem, že vraždy zrovna neodpovídají jemnému vkusu Julie Simmonsové. Nu, co naplat, stojí to tam jasně. A je to, miláčku, opravdu velká smůla, že tam nemůžeš jít. Já se tam však každopádně vypravím a všechno ti pak hezky povím, i když je to pro mne skoro škoda, protože nemám hry potmě ráda. Děsí mne a doufám jedině, že nebudu ten, kdo bude vražděn. Víš, kdyby mi někdo položil náhle ruku na rameno a zašeptal ‚zemřeš!‘, asi by mi tak poskočilo srdce, že bych z toho mohla mít skutečně smrt. Nemyslíš, prosím tě, že by se to opravdu mohlo stát?“

„Ne, Boubelko. Jsem pevně přesvědčen, že budeš žít tak dlouho, až z tebe bude úplná stařenka – přirozeně se mnou.“

„A stejný den zemřeme a pochovají nás do společného hrobu. No, to bude kouzelné!“

Boubelce se nad tou příjemnou vyhlídkou rozzářila tvář.

„Jsi opravdu tak šťastná, Boubelko?“ zeptal se jí s úsměvem manžel.

„A kdo by na mém místě nebyl?“ podivila se Boubelka a začala páte přes deváté uvádět důvody svého štěstí. „Mám přece tebe a Zuzanu s Edvardem, všichni mě máte rádi a vůbec vám nevadí, že jsem hloupá... A sluníčko nám svítí! A bydlíme v tomhle velkém, krásném domě!“

Důstojný pán Julian Harmon se rozhlédl po prostorné, velmi skromně zařízené jídelně a dovolil si trochu zapochybovat:

..Nu, život v tomhle rozlehlém baráku by asi mnozí nepokládali za důvod ke štěstí.“

„Ale já miluji velké místnosti provoněné dechem zahrady. A pak, člověk si může dovolit trochu nepořádku a nerozčilují ho hned neuklízena věci, protože nejsou tak vidět.“

„A co starosti s úklidem domu a topením? Vždyť s tím máš plno práce, Boubelko.“

„Ale vůbec ne, Juliane! Vstanu v půl sedmé, zatopím a pak se do toho pustím. A nedělám to dobře? Všechno se tu leskne, a podívej se na ty vázy s podzimním listím! Nejsou kouzelné? Opravdu není o nic těžší uklízet velký dům než malý. Oběhnu ho se smetákem mnohem rychleji, protože nevrazím pokaždé do něčeho zadkem jako v malém bytě. A jak ráda spím ve velké chladné místnosti! Ani nevíš, jak je mi dobře, když se zavrtám pod peřinu, až mi kouká jen nos, a povídám si s tebou. A konečně, ať žiješ ve velkém nebo malém domě, musíš oškrábat stejné množství brambor a umýt stejný počet talířů. Představ si jen, jak příjemné je pro Edvarda a Zuzanu, když si mohou hrát ve velkém prázdném pokoji a nemusí uklízet všechny ty po podlaze roztažené kolejnice s vlaky a pannami. A pak je přímo k nezaplacení, že máme pokoj pro hosty. Podívej se jen na Jimmy Symesovou nebo Julii Finchovou a plno ostatních, kteří musí žít dohromady s rodiči! Ty sám, Juliane, dobře víš, že život s rodiči ve společné domácnosti není žádný med. Svou maminku přímo zbožňuješ, ale ve skutečnosti by se ti moc nelíbilo, kdybychom začínali manželství pod jednou střechou s ní a tatínkem. A já bych také nebyla spokojená, protože bych měla stále pocit, že jsem malá holčička.“

Julian se na ni usmál.

„Ale ty jsi opravdu ještě jako malá holčička, Boubelko.“ Rozvážný a klidný Julian Harmon působil jako šedesátník, ačkoliv mu do tohoto úctyhodného věku chybělo plných dvacet pět let.

„Vím, že jsem hloupá,“ zesmutněla.

„Ale kdepak, Boubelko! Jsi naopak velmi chytrá ženuška.“

„Nejsem. Nemám vzdělání. Snažím se sice... Já totiž opravdu ráda poslouchám, když mi povídáš o knihách,

o historii a o všem, co tě zajímá. Myslím například, že jsi měl přímo skvělý nápad předčítat mi po večerech Gibbona zvláště když venku vane studený vítr a u krbu je tak teploučko. Víš, Gibbon člověka tak krásně uspává.“ Julian se neubrnil smíchu.

Ale věř mi, Juliane. Doopravdy tě ráda poslouchám. Pověz mi ten příběh o starém vikáři, když kázal o Ahasverovi.“

„Vždyť už to znáš z paměti, Boubelko.“

„Tak mi to pověz ještě jednou, prosím tě pěkně.“

Manžel se podřídil přání své choti a začal.

„Jeden náhodný host kdysi vešel do kostela a zastihl starého vikáře Scrymgoura při kázání. Řečnil s horečným nadšením k několika prostým venkovským ženám a mohutně se vykláněl z kazatelny. Hrozil jim prstem a hlaholil: ‚Ó, běda! Vidím do vašich černých duší a vím, co si myslíte! Vy si myslíte, že velký Ahasverus, o kterém se pojednává v první kapitole čtení z bible, byl Ataxerxes Druhý. Ale nebyl!‘ Odmlčel se a pak triumfálně prohlásil: ‚Byl to Ataxerxes Třetí.‘ „

Julianu Harmonovi nikdy nepřipadala tato historka zvlášť vtipná, ale Boubelku vždy pobavila.

Hlasitě se zasmála.

„Ach, ten starý chudáček! Myslím, že budeš jednoho dne zrovna takový, Juliane.“

Julian zrozpačitěl.

„Vím,“ řekl skromně. „Někdy se nedovedu dost srozumitelně a prostě vyjadřovat.“

„S tím bych si, být tebou, nedělala takové starosti,“ ubezpečovala ho Boubelka. Vstala od stolu a začala sklízet na podnos nádoby od snídaně. „Zrovna včera mi povídala paní Buttová, že její manžel, který nikdy nechodil do kostela a byl všeobecně pokládán za místního neznařu, navštěvuje teď bohoslužby každou neděli.“

S překvapivou výstižností začala napodobovat hlas pani Buttové.

„Milostivá paní, ten můj – jako Butt, tuhle říkal paní Timkinsově z Little Worsdal, že se teď v Chipping Cleghornu skutečně kulturně vzděláváme. Je prý to docela něco jiného než v Little Worsdal, kde vikář Goss mluví k církevnímu shromáždění jako k nezvedeným dětičkám. Ano, Butt říká, že my se opravdu vzděláváme, protože máme za vikáře vysoce studovaného člověka – a to z Oxfordu, ne z nějakého Milchesteru –, který nám ochotně předává plody svého vzdělání. Má úžasné historické vědomosti o Římanech, Babyloňan-

nech a také o Asyřanech, a Butt ještě říkal, že dokonce vikářský kocour je pojmenován po asyrském králi. Tak vidíš, jak jsi slavný,“ dodala vítězně Boubelka. „Proboha, musím už jít něco dělat, nebo nebudu jakživa hotova. Pojd', Tiglate Pilese, na či-čí, dostaneš kostičky ze slanečka!“

Otevřela dveře, obratně je přidržela nohou dokořán a proklouzla s naloženým podnosem. Hlasitým a ne zrovna melodickým hlasem zpívala na nápěv známé písničky vlastní text:

„Jak krásný den pro vraždění,
tak vonný jako máj,
když všichni tajní z okolí,
zmizeli někam v háj...“

V řinkotu kuchyňského nádobí zanikla další slova, ale když vikář Julian Harmon odcházel z domu, zaslechl poslední vítěznou sloku:

„...a tak všichni zvečera
půjdem vraždit zvesela.“

2/ SNÍDANÉ VE VILE LITTLE PADDOCKS

I

Ve vile Little Paddocks byli už také všichni po snídani.

Slečna Blacklocková, asi šedesátiletá majitelka domu, seděla v čele stolu. Široký náhrdelník falešných perel nevkusně kontrastoval s vlněnými šaty venkovského střihu, které měla na sobě. Listovala v Daily Mailu, zatímco Julie Simmonsová si zběžně prohlížela Telegraph. Patrik Simmons luštil v Timesech křížovku a slečna Bunnerová plně věnovala svou pozornost místnímu týdeníku.

V časopise slečnu Bunnerovou něco rozveselilo a potlačovala smích, zatímco Patrik zadumaně bručel:

„*Přítulný* – ne, *přilnavý* – tam jsem udělal chybu.“

Najednou ze sebe slečna Bunnerová začala vydávat zvuky, podobající se kvokání vyplašené slepice.

„Letty, Letty – viděla jsi to? Co to má znamenat?“

„Co se děje, Doro?“

„Inzerát, jaký jste ještě neviděli! Zmiňuje se o Little Paddocksu docela jasně. Ale jak tomu mám rozumět?“

„Dej to sem, Doro.“

Slečna Bunnerová ochotně vložila noviny do natažené ruky slečny Blacklockové a třesoucím se prstem ukazovala na řádky inzerátu.

„Sem se podívej, Letty!“

Slečna Blacklocková se tedy podívala, a pak lehce svařtila obočí. Rychlým a zkoumavým pohledem přejela všechny kolem. Aniž něco řekla, začala nahlas číst.

„Oznamuje se vražda. Bude spáchána v pátek 29. října v J8.30 ve vile Little Paddocks. Přátelé, přijměte laskavě tuto zprávu jako zvláštní oznámení.“

Pak se rázně zeptala: „Patriku, to je tvůj nápad?“

Její zrak spočinul na hezké bezstarostné tváři mladého muže, sedícího na opačném konci stolu.

Patrik Simmons okamžitě zaprotestoval.

„Ale vůbec ne, teto Letty! Jak tě to jen mohlo napadnout? Proč bych s tím já měl mít něco společného?“

„Na tebe by to tak zrovna vypadalo,“ řekla slečna Blacklocková podrážděně. „Nechtěl jsi nás obdařit zase jedním ze svých žertíků?“

„Tak ty si opravdu myslíš, že jsem si takhle zažertoval já? Ujišťuju tě, že se mýlíš.“

„A co ty, Julie?“

„Samozřejmě že o tom nic nevím,“ zněla mrzutá odpověď.

„A co paní Haymesová?“ ozvala se nejistě Dora a podívala se na prázdné místo u stolu, kde už zřejmě někdo posnídal o něco dříve.

„Ach, naše Filipa by něčeho tak bláznivého nebyla schopna,“ prohlásil Patrik. „Je to vážné a slušné děvče.“

„Každopádně by stálo za to vědět, kdo v tom má prsty,“ řekla Julie a zívla. „A co to má znamenat.“

„Myslím, že si z nás někdo dělá legraci,“ zamyšleně usoudila slečna Blacklocková.

„Ale proč?“ zlobila se Dora Bunnerová. „A co tím sleduje? Je to pitomý a nevkusný žert.“

Její povadlá tvář se rozčileně chvěla a krátkozraké oči mžikaly rozhořčením.

Slečna Blacklocková se na ni usmála.

„Ale Bunny, nerozčiluj se tolik! Někdo si z nás udělal dobrý den, jen bych ráda věděla, kdo.“

„Píše se tam o dnešku,“ zdůrazňovala slečna Bunnerová. „Dnes, v půl sedmé večer... Co myslíš, že se stane?“

„Přijde smrt,“ řekl ponuře Patrik. „Lahodná smrt.“

„Bud' zticha, Patriku!“ okřikla ho slečna Blacklocková, když Dora Bunnerová vyjekla hrůzou.

„Vždyť jsem měl na mysli jen ten báječný moučník naší Mici,“ omlouval se provinile. „Víte přece, že mu říkám Lahodná smrt.“

Na tváři slečny Blacklockové se objevil jakoby nepřítomný úsměv.

Slečna Bunnerová na ni nepřestala naléhat: „Letty, co si opravdu myslíš, že se...“

Její přítelkyně ji přerušila uklidňujícím úsměvem a bodrým ujištěním:

Jedním jsem si naprosto jista,“ řekla střízlivě. „Dnes v půl sedmé večer se sem seběhne plno zvědavých lidí, a tak se raději půjdu podívat, jestli máme v domě nějakou láhev sherry.“

II

„Ty máš starosti Lotty, vid’?“

Slečna Blacklocková sebou polekaně trhla. Seděla jako duchem nepřítomná u svého psacího stolu a na piják kreslila malé rybičky. Pohlédla do vyděšené tváře své přítelkyně.

Nevěděla, jak jí odpovědět. Uvědomovala si, že se Dora nesmí trápit ani rozčilovat. Upozornil ji na to lékař – a tak chvíli mlčela a přemýšlela.

Bývaly s Dorou spolužačky. Dora byla kdysi hezké, plavovlasé a modrooké, ale poněkud prostomyslné děvčátko. Slečně Blacklockové nevadilo, že Dora příliš neoplývala chytrostí, protože její veselá, dobrácká povaha a milá tvářička z ní činily velmi příjemnou společnici. Slečnu Blacklockovou napadlo, že se Dora měla provdat za nějakého fešáckého důstojníka nebo venkovského soudce. Byla by

jistě výborná manželka, byla totiž oddaná a věrná. Ale život se s Dorou Bunnerovou příliš nemazlil. Musela si sama vydělávat. Snažila se, ale na nic, co podnikla, nestačila.

Obě přítelkyně se dlouhá léta neviděly. Asi před šesti měsíci dostala slečna Blacklocková dopis. Byl nesouvislý a patetický. Dora psala o svém podlomeném zdraví, o tom, jak žije v jedné místnosti a stěží vystačí se starobním důchodem. Pokoušela se přilepšit si šitím, ale ruce, ztuhlé a neohebné revmatismem, na to nestačily. Dovolávala se starých školních let, než se jejich životní cesty rozdělily, a vznesla nesmělou prosbu, zda by jí – bude-li to možné – dávná přítelkyně trochu nepomohla.

Slečna Blacklocková jí pohnutě odpověděla. Ubohá Dora, ubohá, hezká, hloupoučká, kučeravá Dora. Okamžitě se za ní rozjela, přivezla si ji a usadila natrvalo ve svém domě. Dora se nezdráhala, zvláště když ji ujistila, že už také na všechno nestačí a potřebuje někoho, kdo by jí pomohl s vedením domácnosti. Nebude tu dlouho, vyjádřil se o ní lékař. Časem však přece přišla na to, že s Dorou na sebe vzala těžký kříž. Všechno popletla, s německou uprchlicí, kterou zde teď měli na výpomoc v domácnosti, se stále dohadovala, dokonce nedovedla ani v pořádku přejmout prádlo z prádelny. Stále ztrácela dopisy a účty, a tak mnohdy přiváděla do stavu zuřivosti i rozvážnou slečnu Blacklockovou. Ubohá, stará, popletená Dora! Tak oddaná a dychtivá pomáhat, tak šťastná a pyšná z pocitu, že je užitečná – a běda! Tak docela k ničemu.

Káravě se k ní obrátila.

„Ale Doro, víš přece, že jsem tě prosila...“

„Ach,“ vzdychla provinile slečna Bunnerová. „Vím, zapomněla jsem. Ale když vidím, že máš starosti...“

„Starosti? Ne, vůbec ne. Ty ještě stále myslíš na ten hloupý inzerát v Gazettách?“

„Ano. I když je to jen žert, připadá mi poněkud – poněkud zlověstný.“

„Zlověstný?“

„Ano. Mám dojem, že skrývá něco zlého. Mám dojem, že to není dobrý žert.“

Slečna Blacklocková pohlédla na svou starou kamarádku. Vnímala laskavé oči, něžná, umíněná ústa a lehce zvednutý nosík. Ubohá Dora. Tak zmatená a popletená, a teď takový problém! Milý, starý hlupáček, který se pro nic za nic rozčiluje a přece – jak zvláštní – má jakýsi šestý smysl.

„Myslím, že máš pravdu, Doro,“ přiznala slečna Blacklocková. „Opravdu to není pěkný žert.“

„Vůbec se mi nelíbí,“ vybuchla Dora s neobvyklou prudkostí. „Jsem vyděšená!“ Náhle mírněji dodala: „A ty jsi také vyděšená, Leticie.“

„Nesmysl,“ prohlásila hrdě slečna Blacklocková.

„Hrozí nám nebezpečí, tím jsem si jista. Třeba jako když lidé dostanou v balíčku pekelný stroj. Tak nějak mi to připadá.“

„Ale má drahá, nějaký bláznivý hlupák se pokusil o legraci a ty...“

Ale to přece není žádná legrace!“

Ne opravdu to legrace nebyla... Výraz tváře slečny Blacklockové prozradil její myšlenky. Dora vítězně vykřikla:

„Vidíš, ty si to taky myslíš – ty taky!“

„Ale Doro, drahoušku...“

Přerušilo ji prudké otevření dveří, které rozrazila mladá žena. Pod těsným živůtkem se jí mohutně dmula krásně vyvinutá ňadra. Byla oblečena do pestrobarevného dirndlu a černé copy měla ovinuté kolem hlavy.

„Moci si já s vámi promluvit, že?“ vyhrkla zlostně špatnou angličtinou. Slečna Blacklocková vzdychla.

„Samozřejmě, Mici, co se děje?“

Někdy si pomyslela, že by si raději dělala veškeré domácí práce včetně vaření sama, než se věčně nervovala bouřlivými výbuchy té „nóbl’ uprchlice.“

„Říkat vám jasně – já myslet, že je to tak správný – já dávat výpověď a jít – jít hned!“

„Co vás to napadlo? Rozčilil vás snad někdo?“

„Ano, já být *rozčilená*,“ prohlásila teatrálně Mici. „Nechtít zemřít! Proto já opustit vlast. Celá moje rodina tam zemřít – všichni zabiti – maminka, malý bratr – moje malá rozkošný neteř – všichni.“

Všichni být zabiti. Ale já utíkat – a schovat se. Přijít sem do Anglie a pracovat. Já dělat taková práce, která bych nikdy – *nikdy* v má vlast nedělat – já –“

„Já vím,“ přisvědčila živě slečna Blacklocková. Tuhle stálou Micinu písničku už znala. „Ale proč chcete odejít právě teď?“

„Protože oni zase jít za mnou mne zabít.“ „Kdo?“

v „Mojí nepřátelé. Nacisti! Nebo možná teď to být bolševici. Oni se dozvěděť, že já být zde. A teď mne jít zabít. Ano, já to číst, číst to v novinách.“

„Ach, myslíte Gazetty?“

„Ano, zde to být napsáno.“ Mici vytáhla Gazetty, které držela za zády. „Podívejte se – zde to být – *vražda*. Ve vile Little Paddocks. Být to tam? Vidět to? Dnes večer v půl na sedm! Ach, já nečekat, až mne zabít – to tedy já ne!“

„Ale proč všechno vztahujete hned na sebe? Je to – nu, myslíme, že je to žert.“

„Žert? Někoho zavraždit být žert?“

„Ovšem že ne, milé dítě. Ale kdyby vás chtěl opravdu někdo zavraždit, tak by to přece neoznamoval v novinách!“

„Vy myslet, že ne?“ Mici zaváhala. „Vy si myslet, že oni nikoho nechť zabít? Nebo snad chtít zabít vás, slečno Blacklocková?“

„Přece nemohu věřit takovému nesmyslu, že by mne chtěl někdo zabít,“ řekla lehce slečna Blacklocková. „A opravdu, Mici, také neví, proč by někdo chtěl zavraždit vás.“

„Protože oni být špatní lidé... velmi zlí lidé. Já vám říkat – maminka, bratříček, moje malý slad'oučký neteř...“

„Chápu,“ zadržela slečna Blacklocková proud dalších slov. „Opravdu však nevěřím, že by vás někdo chtěl zavraždit, Mici. Samozřejmě, jestli chcete dát okamžitou výpověď, nemohu vás zdržovat. Podle mého by to však byla od vás velká hloupost.“

A zatímco zaražená Mici nerozhodně stála, rázně dodala:

„To hověží maso, které nám dnes řezník poslal, budete muset k obědu udusit. Jinak bude tuhé.“

„Já vám udělat guláš – specialitku.“

„Říkejte si tomu, jak chcete. A snad byste také z toho zbylého kousku tvrdého sýra mohla udělat nějaké tyčinky. Myslím, že dnes večer přijdou hosté, tak aby bylo co zakousnout k pití.“

„Dnes večer? Jak to vy myslet – dnes večer?“

„V půl sedmé.“

„Ale to být ta doba, o které se psát v novinách? Kdo přijít? A proč?“

„Přijdou na pohřeb,“ odpověděla slečna Blacklocková a šibalsky přimhouřila oči. „Tak dojednáno, Mici. Můžete jít, mám teď moc práce. A zavřete za sebou dveře!“ dodala energicky.

„Tak s ní to mám zas na chvíli vyřízeno,“ řekla, když za vyjevenou Mici zapadly dveře.

„Ty jsi úžasná, Letty,“ neubránila se slečna Bunnerová obdivu.

3/ V PŮL SEDMÉ VEČER

I

Tak z domácích jsme tu už skoro všichni,“ řekla slečna Blacklocková a spokojeně se rozhlédla po obývacím pokoji. Zálibně oceňila vzhled vzorovaných kretonů, dvou bronzových váz s kyticemi chryzantém, starožitného stolku u stěny s vázičkou fialek a stříbrnou dózou na cigarety. Na stole uprostřed místnosti se třpytil naleštěný podnos se skleničkami.

Little Paddocks byl dům střední velikosti, postavený v raném viktoriánském slohu. Vyznačoval se dlouhou, nepříliš širokou verandou a zelenými okenicemi. Zastřešená veranda ubírala hodně denního světla podlouhlému obývacímu pokoji. Původně byly na jeho konci dvojité skleněné dveře, vedoucí do menší místnosti s arkýřovým oknem. Dřívější majitel však dveře zrušil a nahradil je sametovými závěsy, které zase odstranila slečna Blacklocková, a tak spojoval nyní obě části pokoje jen klenutý obloukový průchod. Na každém konci místnosti byl krb, a ač se v žádném netopilo, přece se šířilo prostorem příjemné teplo.

„A, u nás se už zatopilo v ústředním topení,“ liboval si Patrik.

Slečna Blacklocková přikývla.

„Poslední dny byly mlhavé a vlhké. Celý dům úplně prochladl. Požádala jsem tedy Evanse, aby před odchodem zatopil.“

„Tím převzácným koksem?“ ušklíbl se Patrik.

„Ano, vzácným koksem. Sice bych raději dala zatopit ještě vzácnějším uhlím, ale jak víš, uhelné sklady nám nevydají ani náš týdenní příděl dřív, dokud místopřísežně neprohlásíme, že nemáme jiný kuchyňský sporák než na uhlí.“

„A kdysi bývalo tolik uhlí a koksu, že si každý mohl koupit, kolik chtěl?“ zeptala se Julie se zájmem člověka který by rád slyšel vyprávění o pohádkové zemi.

„To bych řekla. A ta láce!“

„A opravdu si mohl každý koupit, kolik chtěl, a nemusel vyplňovat žádná prohlášení? Nebyly žádné příděly? To ho bylo tolik?“

„Ano – a ještě jaké druhy a jakosti! Ne takový prach a kameny, jaké dostáváme dnes.“

„To musely být krásné časy,“ řekla Julie s obdivem.

Slečna Blacklocková se usmála. „Když tak na ně vzpomínám, myslím, že skutečně byly. Já jsem však už stará, a proto je docela přirozené, že se mi tehdejší doba více líbila. Vy mladí byste se však na to tak dívat neměli.“

„Nemusela bych chodit do práce,“ pokračovala Julie v úvahách. „Zůstala bych jen tak doma a pěstovala květiny a psala dopisy.... Proč vlastně lidé psávali tolik dopisů, a komu?“

„Všem těm, kterým teď telefonuješ,“ mrkla na ni šibalsky slečna Blacklocková. „Sázím se, Julie, že bys ani neuměla napsat pořádný dopis.“

„Ve slohu té proslavené Příručky korespondence, kterou jsem onehdy našla, určitě ne. Proboha, to je vám dílo! Dozvíte se tam, jak podle bontonu odmítnete například vdovci nabídku k sňatku.“

„Nevím, jestli by se ti tolik zamlouvalo zůstat jen tak doma,“ řekla slečna Blacklocková. „Bylo to spojeno i s určitými povinnostmi.“ Její hlas zazněl náhle suše. „Já však z toho moc nepoznala. My s Bunny,“ obrátila se s laskavým úsměvem k Doře Bunnerové, „jsme začaly brzy pracovat.“

„Och, my ano. My opravdu ano,“ přisvědčila slečna Bunnerová. „Co jsem se jen natrápila s nevychovanými, zlými dětmi! Na to ni-

kdy nezapomenu. Ovšem Letty, ta byla chytrá. Brzy se uplatnila v obchodním podnikání a pracovala jako sekretářka velkého finančního magnáta.“

Vtom se otevřely dveře a vešla hezká plavovláská vyšší postavy – Filipa Haymesová. Překvapeně se rozhlédla po pokoji.

„Dobrý večer,“ pozdravila. „Máme dnes hosty? Nikdo mi nic neřekl.“

„Samozřejmě,“ ozval se Patrik. „Naše Filipa nic neví. Sázím se, že je to jediná ženská v Chipping Cleghornu, která opravdu nic neví.“

Filipa se na něho tázavě podívala.

„Zde pohled’ na scénu vraždy!“ pronesl dramaticky s patřičnou gestikulací Patrik.

Filipa Haymesová vypadala skoro vyjeveně.

„Hle, toť pohřební věnce,“ pokračoval Patrik a ukázal na vázy s chryzantémami, „a mísy se syrovými tyčinkami a olivami máme místo pohřební pečené.“

Filipa pohlédla tázavě na slečnu Blacklockovou.

„To je vtip?“ zeptala se nejistě. „Já jsem totiž na vtipy hrozně tupá.“

„Je to opravdu hnusný vtip,“ ozvala se rozhořčeně Dora Bunnerová. „Vůbec se mi nelíbí.“

„Ukažte jí inzerát,“ řekla slečna Blacklocková. „Já musím jít zavřít kachny. Je tma a budou už všechny v kurníku.“

„Já je zavřu,“ nabídla se Filipa.

„Co tě napadá, má milá. Ty už ses dnes nadřela dost.“

„Já tam půjdu,“ prohlásil Patrik.

„Ne, ty ne,“ odmítla ho energicky slečna Blacklocková. „Posledně jsi nezavřel pořádně vrátka.“

„Už tam běžím, Letty,“ volala slečna Bunnerová. „Opravdu to ráda dělám, jen co si natáhnu galoše – ale kam jsem si dala vestu?“

Slečna Blacklocková však už za sebou s úsměvem zavírala dveře.

„To nemá cenu, Bunny,“ řekl Patrik. „Teta Letty je tak výkonná, že nesnese, aby za ni někdo něco udělal. Raději si zařídí všechno sama.“

„Dělá to s láskou,“ poznamenala Julie.

„Nevšiml jsem si, že bys projevila ochotu jí pomoci,“ neodpustil si bratr zlomyslnou poznámku.

„Právě jsi řekl, že si teta Letty ráda dělá vše sama,“ ohrazovala se „A mimoto,“ při těchto slovech zvedla svoji hezkou nožku v průsvitných punčochách, „mám na sobě své nejlepší punčochy.“

„*Smrt v hedvábných punčochách*“ zarecitoval Patrik.

„Jakýchpak hedvábných – nylonových, ty troubo.“

„Jako kdyby to nebylo jedno.“

„Prosím vás, neřekl byste mi někdo,“ zvolala podrážděně Filipa, „proč pořád mluvíte o smrti?“

Každý se ji snažil okamžitě podat vysvětlení – ale nikdo jí nemohl ukázat inzerát v Gazettách, protože je Mici odnesla do kuchyně.

Slečna Blacklocková se za chvíli vrátila.

„Tak, hotovo,“ řekla rázně a podívala se na hodiny. „Za deset minut půl sedmé – každým okamžikem by měl někdo přijít, pokud ovšem špatně neznám své sousedy.“

„Pořád nechápu, proč by k nám měl někdo chodit,“ divila se Filipa.

„Nechápeš, dítě? Vlastně se tomu u tebe ani nedivím. Velká většina lidí bývá zvědavější než ty.“

„Nu, to je celá Filipa! Svůj názor na život dává najevo tím, že se prostě o něj nezajímá,“ neodpustila si Julie jedovatou poznámku.

Filipa mlčela.

Slečna Blacklocková spočinula zkoumavým zrakem na prostředním stole, kam už Mici nachystala mísy s olivami, sýrovými tyčinkami a ostatním drobným pečivem.

„Patriku, nemohl bys to všechno odnést vedle k arkýři? Pro mne za mne třeba s celým stolem, vždyť přece nepořádám žádnou hostinu, a také jsem nikoho nezvala. Nemusí hned všichni vědět, že počítám s tím, že se sem přihnou.“

„Ty jim zkrátka, tetičko Letty, nechceš dát najevo, jak jsi bystrá a prozíravá.“

„To jsi řekl moc hezky, Patriku. Děkuji ti.“

„Nu, tak začínáme!“ zvolala Julie. „Prosím, první dějství – pokojný rodinný večer u domácího krbu. Všichni se budou tvářit úžasně překvapeně, až sem někdo vpadne.“

Slečna Blacklocková vzala láhev sherry a nerozhodně ji držela v rukou.

„Je tam toho ještě polovina, mělo by to stačit,“ upozorňoval ji Patrik.

„Ach, jistě...“ Zaváhala, a pak s lehkým uzarděním řekla: „Patriku, byl bys tak hodný... ve špižírně je ještě celá láhev Přines ji i s vývrtkou. Já – my – nu, proč bychom si neotevřeli novou? Tahle – tahle už je nějakou dobu načatá.“ Patrik bez námitek uposlechl. Vrátil se s novou lahví a otevřel ji. Postavil ji na podnos a zvědavě se podíval na slečnu Blacklockovou.

Bereš to trochu moc vážně, tetinko, nemyslíš?“ zeptal se jemně.

„Má pravdu, Letty,“ vykřikla polekaně Dora Bunnerová. „Přece se opravdu nedomníváš...“

„Pst!“ přerušila ji rychle slečna Blacklocková. „Někdo zvoní! Tak vidíte, že moje prozíravost byla zcela na místě.“

II

Mici otevřela dveře obývacího pokoje a svým typickým způsobem ohlašovala manžele Easterbrookovy.

„Plukovník s paní vás přijít navštívit,“ řekla jako vždy bez okolků.

Plukovník Easterbrook, aby zakryl lehké rozpaky, bodře a vesele hlaholil:

„Doufám, že vás nerušíme, když jsme sem takhle vpadli.“ (Julie si při tomto úvodu nedovedla odpustit významné odkašlání.) „Jen tak náhodou jsme šli kolem – trochu se projít, venku je docela příjemný večer. Jak vidím, už vám funguje ústřední topení. No, to my doma ještě netopíme.“

„To jsou rozkošné chryzantémy!“ rozplývala se paní Easterbrooková. „Prostě nádhera!“

„Spíš bych řekla, že jsou zakrslé,“ ozvala se Julie.

Paní Easterbrooková se obrátila k Filipe a s přehnanou srdečností se s ní vítala. Snad jí tím chtěla dát najevo pochopení pro její nynější zaměstnání.

„Jak pokračuje zahrada paní Lucasové?“ ptala se s účastí. „Myslíte, že bude někdy zase v pořádku? Přes válku ji hrozně zanedbali – ten starý dědek Ashe tam skoro ani prstem nehnul. Občas zametl trochu listí, nasadil pár hlávek zelí a to bylo vše.“

„Ach, tam je práce! Ještě hezkou chvíli potrvá, než bude v pořádku,“ odpověděla Filipa.

Mici opět otevřela dveře a ohlašovala:

„Tady vás navštívit dámy od Bludný balvan.“

„Dobrý večer,“ zdravila slečna Hinchliffová a hnala se k slečně Blacklockové. Chopila se její pravice a za mohutného potřásání vysvětlovala: „Povídám tuhle Murgy: ‚Pojď, stavíme se v Little Pad-docksu a zeptáme se, jak jim nesou kachny.‘,“

„Dny se teď tak rychle krátí, vidíte?“ prohodila slečna Murgatroydová trochu rozpačitě k Patrikovi. „Ach, ty nádherné chryzantémy!“

„Zakrslé,“ poznamenala Julie.

„Nedovedeš být trochu taktní?“ zašeptal jí Patrik.

„Tak vy už jste zatopili v ústředním topení?“ podivila se skoro vyčítavě slečna Hinchliffová. „To je ještě brzy!“

„V této roční době je v domě velmi vlhko,“ vysvětlovala slečna Blacklocková.

Vtom jí Patrik mrknutím signalizoval: „Mám už nalít sherry?“ Smluveným znamením odpověděla: „Ještě počkej!“

Obrátila se k plukovníku Easterbrookovi.

„Dostal jste letos nějaké sazenice z Holandska?“

Tu se opět otevřely dveře a v nich se s trochu provinilým výrazem objevila paní Swettenhamová a za ní zakaboněný Edmund. Zřejmě mu nebyla návštěva po chuti.

„Už jsme tady,“ zašvitořila vesele paní Swettenhamová a rozhlédla se kolem sebe s nepředstíranou zvědavostí. A najednou, jako by si uvědomila nevhodnost svého chování, řekla: „Přišli jsme jen na skok. Chtěla jsem se vás, slečno Blacklocková, zeptat, jestli nechcete náhodou kotě. Naše kočka zrovna...“

„Porodí potomky ryšavému kocourkovi,“ doplnil Edmund. „Budou to asi příšery, doufám, že vás už někdo varoval.“

„Ale výborně chytá myši,“ ujišťovala rychle paní Swettenhamová a hned dodala: „Jak nádherné chryzantémy!“

„Vy už topíte v ústředním topení, vidíte?“ zeptal se Edmund v domnění, že je originální.

„Melou pořád dokola, jako když spustíš gramofon,“ zašeptala Julie Patrikovi.

„A co říkáte politické situaci?“ obrátil se k němu plukovník Easterbrook a nervózně si kroutil knoflíkem u kabátu. „Nelíbí se mi to. Podle mého názoru bude válka, jiná možnost není, válka bude.“

„Mě politika moc nezajímá,“ zklamal ho Patrik.

Vtom se dveře znovu rozlétly a do pokoje vběhla paní Harmonová.

Ošumělý plstěný klobouk v marné snaze vypadat moderně jí bojovně seděl v týle. Stejným dojmem působila i bohatě nabíraná blůza vybledlé barvy místo obvyklého starého pulovru.

„Dobrý večer, slečno Blacklocková,“ zvolala s rozzářenou tváří. „Nejdu už pozdě? Kdy začne ta vražda?“

III

Bylo přímo slyšet, jak několik lidí zalapalo po dechu. Julie se pochvalně uchichtla. Patrik se zašklebil a slečna Blacklocková s úsměvem vítala svého nejnovějšího hosta.

„Julian zuří vzteky, že nemůže přijít,“ omlouvala muže paní Harmonová. „Víte, on vraždy přímo zbožňuje. Proto měl také poslední neděli tak dobré kázání – snad bych jeho kázání neměla chválit, protože je můj manžel – ale opravdu bylo dobré, nemyslíte? Jistě mnohem lepší než obvykle, ale jen proto, že si přečetl detektivku *Smrt si hraje s kloboukem*. Neznáte to? Schovala ji zvlášť pro mne prodavačka u Boota. Úplný hlavolam! Máte dojem, že je vám vrah jasný, a pak se to najednou tak zamotá a těch vražd je tam ještě celá hromada – asi čtyři nebo pět. Nu, co vám budu povídat. Zapomněla jsem knihu v pracovně, kam se Julian zavírá, když si připravuje kázání. Přišel na ni a prostě se od ní nemohl odtrhnout! Tak nakonec psal kázání v hrozném chvatu a to, o čem chtěl mluvit, si napsal vel-

mi stručně a bez velkých učeností. On totiž chudák neměl už čas po-
užít vědeckou literaturu. A – bylo to nesrovnatelně lepší! Ach, přáte-
lé, zas moc mluvím; tak kdy ta vražda začne?“

Slečna Blacklocková se podívala směrem ke krbu na hodiny.

„Jestli začne,“ prohodila vesele, „mělo by to být brzy. Je za mi-
nutu půl. Připijeme si skleničkou sherry!“

Patrik se čile rozběhl k arkýři do druhé části pokoje. Slečna Bla-
cklocková přistoupila ke stolečku u stěny vedle klenutého průchodu,
na kterém byla krabice s cigaretami.

„Sherry si dám ráda!“ prohlásila rozjařeně paní Harmonová.
„Ale co myslíte tím – ,jestli začne’?“

„Nu,“ pokrčila rameny slečna Blacklocková. „Tápu zrovna tak
jako vy. Nevím, co...“

Zmlkla a obrátila hlavu k malým hodinám na krbu, které právě
začaly odbíjet. Měly sladký, stříbrný zvuk zvonku. Zraky všech se na
ně upřely.

Odbily jednou, dvakrát. Když dozněly, všechna světla zhasla.

IV

Ze tmy se ozvaly radostné výdechy úžasu a pochvalný ženský
kvikot. „Už to začíná!“ vykřikla vzrušené paní Harmonová. Dora
Bunnerová zanaříkala: „Och, mně se to nelíbí!“ Jiné hlasy volaly: „Je
to hrozné, děsivé!“ „Leze mně mráz po zádech!“ „Archie, kde jsi?“
„Co mám dělat?“ „Och, drahousku, nestoupl jsem ti na nohu? Pro-
miň!“

Najednou se dveře s lomozem otevřely dokořán. Mohutný proud
světla se rychle míhal místností. Chraptivý mužský nosový klas, kte-
rý tolik všem připomínal příjemné odpoledne v biografu, příkře naří-
dil:

„Ruce vzhůru! Řekl jsem ruce vzhůru!“ vyštěkl ještě jednou.

Svolně a bez odporu se všechny ruce zvedly nad hlavy:

„Není to úžasné?“ vydechl ženský hlas. „Jsem tak napjatá.“

A pak, zcela nečekaně, vyšla rána z revolveru. Vyšla dvakrát.
Plesknutí dvou kulek otřáslо spokojenou atmosférou místnosti. Na-
jednou přestala být hra hrou. Někdo pronikavě zaječel...

Muž ve dveřích se náhle otočil, jako by zaváhal. Vtom vyšla třetí rána... Jeho vysoká postava se zhroutila a zaduněla o zem. Reflektor mu vypadl z ruky a zhasl.

Znovu nastala tma. A dvoukřídlové dveře obývacího pokoje se jako vždy, když je někdo pustí, s jemným, takřka naříkavým zasténáním rozkývaly, a pak tiše, tichounce zaklaply.

V

V místnosti nastal zmatek. Různé hlasy se ozývaly najednou. „Světlo!“ „Nemůžete najít vypínač?“ „Kdo má zapalovač?“ „Och, mně se to nelíbí, mně se to nelíbí!“ „Ale ty výstřely byly *opravdové*“ „Vždyť měl také opravdu revolver!“ „Byl to lupič?“ „Archie, pojďme pryč!“ „Prosím vás, má někdo zapalovač?“

Vtom skoro současně cvakly dva zapalovače a hořely malými, rovnými plamínky.

Všichni na sebe vzájemně mžourali a pokukovali – jeden vyjevený obličej vedle druhého. U stěny vedle klenutého průchodu stála slečna Blacklocková a držela si ruku na tváři. Světlo bylo příliš mdlé, než aby se dalo všechno podrobně rozeznat, ale přesto nemohlo ujít pozornosti, že jí něco tmavého stéká přes prsty.

Plukovník Easterbrook si odkašlal a rozhodl se přistoupit k činu.

„Zkuste vypínač, Swettenhame!“ nařídil.

Edmund, který stál blízko dveří, poslušně otočil vypínačem tam a zpět.

„Je to v hlavním vedení, nebo možná jen pojistka,“ usoudil plukovník. „Ale kdo, ksakru, dělá ten strašný kravál?“

Odněkud, jako za zavřenými dveřmi, se ozýval vytrvalý a pronikavý ženský vrískot. Právě dosahoval nejvyšších tónů; současně se ozvalo mohutné bušení pěstmi do dveří.

Tiše vzlykající Dora Bunnerová vykřikla:

„To je Mici! Někdo vraždí Mici.“

„Takové štěstí nemáme,“ zavrčel Patrik.

„Musíme sehnat svíčky,“ rozhodla slečna Blacklocková. „Patriku, podívej se po nich.“

V tom okamžiku plukovník otevřel dveře a společně s Edmundem vstupoval v blikotavém světle zapalovačů do chodby. Oba zakopli a málem upadli o na zemi ležící tělo.

„Praštil se asi pořádně,“ poznamenal plukovník. „Ale kde je ta ženská, co dělá tak pekelný rámus?“

„V jídelně,“ řekl Edmund.

Jídelna byla na druhé straně chodby. Někdo tloukl se zoufalým jekotem do dveří, až se otrásaly v panelech.

„Je zamčená,“ prohlásil Edmund, když přistoupil ke dveřím. Otočil klíčem a Mici se vyřítila jako rozzuřená tygřice.

V jídelně se svítilo a obrys Miciny postavy, rýsující se ve světle otevřených dveří, poskytoval obraz bezmezného hrůzy, doprovázený neutuchajícím jekotem. Tragikomický dojem zvyšoval kus kůže a velký nůž na ryby, které pevně třímala v rukou. Zřejmě byla vyrušena při čištění stříbrných příborů.

„Uklidněte se, Mici,“ napomenula ji slečna Blacklocková.

„Bud'te zticha!“ křikl na ni Edmund, a protože nejevila ochotu v příšerném jekotu přestat, rozpřáhl se a vrazil jí prudký políček. Mici se zhluboka nadechla, škytla a zmlkla.

„Přineste nějaké svíčky,“ přikázala jí slečna Blacklocková. „Jsou v kuchyňské kredenci. A ty, Patriku, víš, kde je skříňka s pojistkami?“

„V chodbě za kuchyní, ne? Půjdu se podívat a pokusím se to spravit.“

Slečna Blacklocková se najednou octla v proudu světla, dopadajícího na chodbu z jídelny, a Dora Bunnerová prudce zavzlykala. Míci opět pronikavě zaječela.

„Krev, krev!“ vyjekla, sotva dechu popadajíc. „Jste postřelený, slečno Blacklocková, a vykřvácet!“

„Nebud'te tak pitomá,“ odsekla jí její paní. „Vždyť mi nic není, jen mi to polechtalo ucho.“

„Ale teto Letty,“ namítla Julie, „a co ta krev?“

A opravdu! Hrůza – perly i ruce slečny Blacklockové skýtal hrůzostrašný pohled.

„Uši vždy hodně krvácejí,“ uklidňovala je. „Pamatuji se, že jsem jako dítě u holiče jednou omdlela. Jen mi trochu zavadil o ucho, a hned byla kolem kaluž krve. Ale především musíme rozsvítit.“

Už letět pro ta svíčka,“ ujistila ji Mici.

Julie šla s ní a vrátily se s několika svíčkami přilepenými v mističkách.

„A teď se podíváme na našeho zločince,“ prohlásil plukovník. „Swettenhame, podržte, prosím vás, svíčku tak nízko, jak můžete.“

„Já posvítím z druhé strany,“ nabídla se Filipa.

Pevnou rukou vzala dvě mističky a obešla ležícího, ke kterému plukovník poklekl.

Zhroucená postava muže byla zahalena v zřejmě narychlo sešitém černém plášti s kapuci. Černá maska skrývala tvář a černé bavlněné rukavice zase ruce. Posunutá kapuce odhalovala hnědé kučeravé vlasy.

Plukovník Easterbrook ho lehce obrátil, sáhl na puls a ohmatával srdeční krajinu. Vtom ucukl a podíval se na své prsty. Byly slepené a rudé.

„Postřelil se,“ prohlásil.

„Je těžce raněný?“ zeptala se slečna Blacklocková.

„Hm. Myslím, že je mrtvý... asi sebevražda... nebo se snad zamotal do téhle peleríny a při pádu nešťastně vyšla rána. Kdybych jen lépe viděl...“

Najednou, jako mávnutím kouzelného proutku, se všechna světla rozsvítila.

V tom okamžiku si s podivným pocitem neskutečnosti uvědomovali občané městečka Chipping Cleghornu, kteří tu nyní stáli na chodbě vily Little Paddocks, že v jejich přítomnosti došlo k násilné smrti. Viděli krev na rukou plukovníka Easterbrooka, viděli krev stékající po krku, blůze i kabátku slečny Blacklockové, a u jejich nohou leželo s podivnou groteskností roztažené tělo neznámého veštelce...

Patrik se právě objevil ve dveřích jídelny a hlásil: „Víte, že to zavinila jen jedna pojistka?“ Zarazil se.

Plukovník Easterbrook stahoval černou masku.

„Musíme se podívat, kdo to vůbec je,“ řekl. „Myslím, že ho asi nikdo z nás nebude znát...“

Maska odhalila tvář. Všechny krky přítomných se natáhly. Mici škytla a zalapala po dechu, ale ostatní zůstali klidní.

„Je úplně mladý,“ řekla paní Harmonová se slzami v očích.

Ale Dora Bunnerová najednou rozčileně vykřikla:

„Letty, Letty, to je ten mladý muž z lázeňského hotelu v Medenham Wells! Přece ten, který sem jednou přišel a chtěl po tobě peníze, aby se mohl vrátit do Švýcar. Ty jsi ho tehdy odmítla. Podle všeho to byla jen záminka – aby poznal dům. Och, drahá... vždyť mnoho nechybělo a byl by tě zabil.“

Slečna Blacklocková rychle zvládla situaci a rázným hlasem poručila:

„Filipo, zaveď Bunny do jídelny a dej jí půl skleničky brandy. Julie, drahoušku, utíkej do koupelny a přines mi z lékařské skříňky náplast – jsem celá od krve. A ty, Patriku, zavolej, prosím, okamžitě policii!“

4/ V LÁZEŇSKÉM HOTELU ROYAL

I

George Rydesdale, šéf kriminální policie v Middeshiru, byl člověk střední postavy, bystrých očí s nápadně huňatým obočím a vyznačoval se bohorovným klidem. Míval ve zvyku svým podřízeným více naslouchat, než s nimi mluvit. Rozkazy uděloval stručně a věcně. A také se nenašel nikdo, kdo by měl odvahu je nerespektovat.

V tomto okamžiku naslouchal vyšetřujícímu inspektorovi Dermotu Craddockovi, který byl případem úředně pověřen. Rydesdale ho povolal ještě v noci z Liverpoolu, kam ho sám předtím poslal vyšetřovat jiný případ. Rydesdale si Craddocka vážil, protože Craddock byl chytrý a měl výbornou představivost. Kromě toho se však vyznačoval ještě něčím, čeho si Rydesdale zvlášť cenil – ukázněností a přísností k vlastní práci. Postupoval pomalu, vyšetřoval obezřetně a dovedl si zachovat jasnou hlavu až do spolehlivého a úplného uzavření případu.

„Strážník Legg přijímal telefonické hlášení, pane,“ říkal Craddock. „Zřejmě si počíнал dobře – jednal rychle a duchapřítomně. Snadné to asi nebylo. Skoro tucet lidí se snažilo mluvit do telefonu najednou. Nejvíc křičela nějaká uprchlice ze střední Evropy. Známe takové, ztratí nervy při pouhé zmínce o policii. Tvrdila, že ji zamkli, a byla na všechny hezky nabroušená.“

„Mrtvola už byla identifikována?“

„Ano, pane. Rudi Scherz. Švýcar. Zaměstnán jako recepční v lázeňském hotelu Royal, Medenham Wells. Jestli souhlasíte, pane, navštívil bych nejprve hotel Royal a pak teprve Chipping Cleghorn, kam jsem už poslal seržanta Fletchera. Hodlá nejdřív promluvit s lidmi z autobusu a pak hned začne s výslechem v domě.“

Rydesdale souhlasně přikývl.

Jeho pohled utkvěl na otvírajících se dveřích a vzápětí radostným hlasem vítal příchozího:

„Pojď dál, Henry! Máme tu něco mimořádného...“

Oči příchozího zajiskřily zvědavostí. Byl to vysoký, důstojně vyhlížející starší pán, bývalý komisař Scotland Yardu sir Henry Clithering.

„Našli jsme něco pro tvůj vybíravý jazýček.“

„Nikdy jsem přece vybíravý nebyl,“ bránil se skoro dotčeně sir Henry.

„Představ si ten vrchol drzosti,“ pokračoval Rydesdale, „že si vraždu někdo předem oznámí v novinách. Ukažte, Craddocku, siru Henrymu ten inzerát!“

„The North Benham News and Chipping Cleghorn Gazette,“ slabikoval sir Henry. „Člověk toho má plnou pusou.“ Pomalu četl řádky, které mu Craddock ukázal. „Hm, to je opravdu zvláštní.“

„Je už zjištěno, kdo inzerát podával?“ obrátil se Rydesdale na Craddocka.

„Podle popisu, pane, ho podal sám Rudi Scherz – a to ve středu.“

„A nikdo se ho na nic nevyptával? Tomu, kdo inzerát přijímal, nepřípadlo jeho znění podivné?“

„Zřejmě ne, pane. Inzeráty přijímá taková nafoukaná blondýna, která podle mého názoru není vůbec schopna myšlení. Nedovede nic víc, než spočítat slova a přijmout peníze.“

„Ale co tím ten člověk sledoval?“ vrtěl hlavou sir Henry.

„Asi měl v úmyslu dostat tam pár místních zvědavců,“ uvažoval Rydesdale. „Chtěl je mít pohromadě na určitém místě a v určitou dobu – a pak je snad držet pěkně v šachu a obrát o nějaké peníze v hotovosti, případně o šperky. Nu, řekl bych, že je to ostatně docela originální nápad.“

„Co mi můžete říct o tom Chipping Cleghornu?“ zeptal se sir Henry Craddocka.

„Poměrně rozlehlé malebné městečko. Řezník, pekař, koloniální zboží a asi dvě kavárničky. Rozkošné místečko – všichni si na něm zakládají. Zřídili dokonce i motel

o turisty. Usadilo se tu natrvalo hodně lidí. Bývalé selské usedlosti jsou dnes přestavěny a bydlí v nich staré nanny a manželé na odpočinku. Některé budovy pocházejí dokonce z viktoriánské doby.“

Tak to si dovedu živě představit,“ rozjařil se sir Henry „Upejpavé stárnoucí svobodné ‚kočky‘ a plukovníci v penzi. Jestli si všimli inzerátu, nepochybně přišli všichni přesně v půl sedmé vyčmukat, co se bude dít. Ach bože tak bych si přál, aby tu teď byla právě ta moje ‚kočka‘. To by bylo něco na její zoubek! To by jí vonělo!“

„A kde máš tu svoji ‚kočku‘, Henry? Nějaká tvoje tetinka?“ ptal se přítele škádlivě Rydesdale.

„Kdepak,“ povzdechl sir Henry. „Není příbuzná.“ Vážně a zamýšleně pokračoval. „Ale je to nejlepší detektiv, kterého kdy bůh stvořil. Vrozený talent pěstěný v úrodné půdě.“

Obrátil se ke Craddockovi.

„Nepodceňuj lidi v tom svém městečku, hochu!“ varoval. „Kdyby se ti z toho náhodou vyklubala nějaká tajemná záhada, ačkoliv si to v tomto případě vůbec nemyslím, nepřehlížej stárnoucí svobodné dámy, které věčně pletou a pěstují v zahrádkách kytky. Kam se na ně naši detektivové hrabou! Taková ženská ti řekne, co se mohlo stát, co se mělo stát, ale také, co se opravdu stalo\ A dovede ti i vysvětlit, proč se to stalo.“

„Budu na to pamatovat, pane,“ ujistil ho zdvořile a tím nejúřednějším tónem vyšetřující inspektor Craddock. Nikoho by v tomto okamžiku ani nenapadlo, že Dramot Eric Craddock je ve skutečnosti zeť sira Henryho a že si dokonce se svým tchánem velmi rozumí.

Rydesdale se ujal slova a stručně v hlavních rysech vylíčil příteli případ.

„Všichni se tam v půl sedmé seběhli – v tom jsi měl pravdu,“ řekl. „Ale mohl ten Švýcar vědět, že tam opravdu přijdou? A druhá věc – bylo pravděpodobné, že budou mít u sebe něco cenného, co by stálo za kořist?“

„Pár staromódních broží, nějakou šňůru rodinných perel pár drobných mincí a nanejvýš jednu nebo dvě bankovky, nic víc,“ přikývl sir Henry zamyšleně. „Mívá slečna Blacklocková v domě větší množství peněz?“

„Tvrdí, že ne. Nanejvýš pět liber, jak jsem byl informován,“ odpověděl Craddock.

„Ta má víc vykrmených kachen,“ poznamenal Rydesdale.

„Takže vy se domníváte,“ řekl sir Henry, „že si ten chlapík chtěl zahrát divadýlko – o kořist mu nešlo. Jen tak pro legraci si zahrál na loupežné přepadení. Nu, možné by to bylo. Ale jak se mohlo stát, že se přitom zastřelil?“

Rydesdale si přisunul listiny.

„Předběžná lékařská zpráva. Z revolveru bylo vypáleno v těsné blízkosti – známky ožehnutí... hm... nic, co by vysvětlovalo, zda šlo o nehodu, nebo sebevraždu. Mohl to udělat úmyslně, ale také mohl zakopnout a upadnout. Držel revolver v ruce a při pádu vyšla rána... Osobně bych se přiklonil spíše k druhé možnosti.“ Podíval se na Craddocka. „Budete muset vyslechnout svědky velmi pečlivě a donutit je, aby přesně vypovídali jen o tom, co viděli.“

Vyšetřující inspektor Craddock smutně přikývl.

„Každý bude povídat něco jiného.“

„Mne vždy zajímalo,“ snažil se ho povzbudit sir Henry, „co lidé v okamžiku vrcholného rozčilení a napětí vidí. A ještě zajímavější je, co nevidí.“

„Máte hlášení o revolveru?“ zeptal se téměř stroze Rydesdale Craddocka.

„Ano, pane. Značka cizí výroby, na evropské pevnině běžná. Scherz neměl povolení a po příjezdu do Anglie zbraň také nepřihlásil.“

„Lotr,“ prohlásil sir Henry.

„Jistě ne zrovna charakter. Nu, Craddocku, jděte a uvidíte, co se o něm dozvíte v lázeňském hotelu Royal.“

II

V lázeňském hotelu Royal byl Craddock uveden přímo do kanceláře ředitele. Pan Rowlandson, muž vysoké postavy a příjemného chování, ho přijal s nelíčenou srdečností.

„Rád bych vám, inspektore, v každém směru pomohl,“ ujišťoval ho. „Nic mne nemohlo více překvapit. Nikdy bych tomu nevěřil – nikdy! Scherz se mně jevil jako pořádný a uhlazený hoch. Nikdy by mne nenapadlo, že by byl gangster.“

„Jak dlouho u vás pracoval, pane řediteli?“

„Zrovna jsem si to ověřoval, než jste přišel. Něco přes tři měsíce. Veškeré doklady včetně pasu měl v naprostém pořádku.“

„A to vás úplně uspokojilo?“

Craddock si povšiml, že se pan Rowlandson na chvíli odmlčel, než odpověděl.

„Ano, úplně.“

Inspektor náhle použil svého osvědčeného a velmi působivého prostředku.

„Ale, ale, pane Rowlandson,“ řekl s mírnou výčitkou. „To přece není všechno, vidíte?“

„Nu,“ ředitel poněkud zrozpačitěl.

„Tak vidíte, něco tam nehrálo. Co to bylo?“

„To je právě ono. Já nevím.“

„Ale napadlo vás, že něco není v pořádku?“

„Nu – ano, napadlo... ale ve skutečnosti se nemám o co opřít. Nerad bych, aby moje domněnky byly zaprotokolovány a já pak z toho měl nepříjemnosti.“

Craddock se s porozuměním usmál.

„Plně vás chápu, ale máte zbytečné obavy. Měl jsem jen pocit, že bych se měl dozvědět, jaký byl vlastně ten mladý Scherz člověk.“

Abych tak řekl, co byl zač? Vy jste ho z něčeho podezříval – z čeho?“

Rowlandson odpovídal pomalu a skoro neochotně.

„Nu, byly zde nějaké nepříjemnosti s účty – jednou nebo snad dvakrát. Položky na účtech vykazovaly něco, co vykazovat neměly.“

„Chcete říct, že vykazoval na účtech určité položky, které se neobjevily v hotelové účetní knize, a když byl účet proplacen, rozdíl si strčil do kapsy?“

„Něco takového – přinejlepším to byla z jeho strany velká nedbalost. Jednou šlo o větší sumu. Abych mluvil upřímně, zavola jsem tehdy našeho hlavního účetního, aby všechno zkontroloval. Prostě jsem si tenkrát o něm myslel, že je podvodník. Přestože účetní zjistil několik menších chyb a dosti ledabylosti ve způsobu účtování, skutečná peněžní hotovost kupodivu souhlasila. Tak jsem nakonec usoudil, že jsem se mýlil a neprávem ho podezříval.“

„Nu, a co když jste se nemýlil? Dejme tomu, že si Scherz opravdu tu a tam pomáhal k drobným částkám, které si ukládal. V případě naléhavé potřeby byl však připraven peníze okamžitě vrátit, aby vám souhlasily!“

„Ano, to by však musel ty peníze mít. Ale lidé, kteří si, jak říkáte, opatřují ‚drobné částky‘, je obvyklejné potřebují tak nutně, že je hned utratí.“

„Domníváte se tedy, že kdyby nastal takový případ a on musel peníze uhradit, byl by nucen je zase nějak získat – třeba krádeží nebo i jiným způsobem?“

„Ano. Proto si myslím, že to byl asi jeho první pokus.“

„Snad. Určitě ho tedy provedl velmi diletantsky. Nevíte, zda tu nebyl někdo, od koho by peníze mohl získat? Třeba nějaké děvče?“

„Ano, chodil s jednou číšnicí z jídelny. Jmenuje se Myrna Harrisová.“

„Půjdu si s ní pohovořit,“ rozhodl se inspektor Craddock a rozloučil se.

III

Myrna Harrisová byla hezká dívka se zářivě rusými vlasy a drzým nosíkem. V Craddockově přítomnosti se chovala vylekaně a

ostražitě. Hluboce se jí dotýkalo, že je vyšetřována policií, a pocítovala to jako hanbu.

„Nic o něm nevím, pane. Vůbec nic,“ bránila se. „Kdybych věděla, co je zač, nikdy bych si s Rudim nezačínala. Když jsem ho viděla pracovat v recepci, myslela jsem si, že je to pořádný člověk. To je přece přirozené, vidíte? Já jen říkám, že by si měl hotel opatrněji vybírat zaměstnance, zvlášť cizince, protože člověk pak nikdy neví, jak na tom je. Nebyl snad členem jedné z těch gangsterských tlup, o kterých se teď tolik píše?“

„Domnívám se,“ ujistil ji Craddock, „že pracoval na vlastní pěst.“

„To je k neuvěření, byl tak uctivý, klidný a slušný, že by to jednoho ani nenapadlo. Ale když teď tak na všechno vzpomínám – ztrácely se tu občas věci. Diamantová brož a snad malý zlatý přívěsek. Ale nikdy by mě ani ve snu nenapadlo, že je vzal Rudi.“

„O tom nepochybuji,“ souhlasil Craddock. „Napálit se může každý. Zнала jste ho dobře?“

„Nevím, čemu říkáte dobře.“

„Byli jste přátelé?“

„Ano. Byli jsme přátelé, ale nic víc. Jen přátelé – nic vážného. Víte, já si dávám před cizinci pozor. Ti se umějí děvčeti zalichotit, ale člověk nikdy neví, na čem s nimi je. Jako třeba s takovými Poláky za války, nebo s Američany! Holka se dozvěděla, že je ženatý, až bylo pozdě! Rudi se hodně vytahoval, ale já jsem mu moc nevěřila.“

Craddock se chytil tohoto výrazu.

„Vytahoval se? To je zajímavé, slečno Harrisová. Už vidím, že nám můžete hodně pomoci. V jakém směru se vytahoval?“

„Nu, jak má ve Švýcarsku bohatou rodinu, a dokonce vysoce postavenou! Ale mně to nešlo dohromady s tím, jak byl pořád bez peněz. Vymlouval se sice na poválečnou měnovou regulaci, což bych ostatně chápala, ale překvapovalo mě, jak laciné věci nosil. Rozumíte, myslím šaty – nic prvotřídního. A pak jsem se nemohla nikdy zbavit dojmu, že všechny ty historky, které mi napovídal, si vymýšlel! Byl prý horolezcem v Alpách a na ledovcích nad propastmi zachraňoval lidské životy. A celý se strachy rozklepal, když měl jít

kousek po okraji skály v George. Jo, ten a Alpy! Kdepak!“ „Scházela jste se s ním často?“

„Ano, dost. Líbily se mi jeho vybrané způsoby. Uměl – uměl se prostě k děvčeti chovat. V kině jsme mívali nejlepší místa a dokonce mi někdy kupoval květiny. A pak, dovedl úžasně tančit – úžasně!“

„Nezmínil se vám někdy náhodou o slečně Blacklockové?“

„To je ta, která sem někdy chodívala na oběd, vidíte? Jednou se tu zdržela déle. Ne, myslím, že se mi o ní Rudi nikdy nezmínil. Ani jsem ostatně nevěděla, že ji zná.“ „A o Chipping Cleghornu se vám také nezmínil?“ Měl dojem, že oči Myrny Harrisové zpozorněly, ale nebyl si tím jist.

„Ne, nevzpomínám si... snad se jednou ptal na autobusy, v kolik jako odjíždějí. Ale opravdu si už nepamatuji jestli zrovna do Chipping Cleghornu nebo někam jinam, je to už delší dobu.“

Víc z ní nedostal. Na Rudim Sherzovi nezpozorovala žádnou změnu. Den předtím ho ani neviděla. Nepomyslela – *vůbec* ji nenapadlo, to zvlášť zdůraznila, že by Rudi Scherz byl gauner.

A pravděpodobně, pomyslel si Craddock, měla pravdu

5/ SLEČNA BLACKLOCKOVÁ A SLEČNA BUNNE-ROVÁ

Když se před zraky inspektora Craddocka objevila celá rezidence Little Paddocks, musel uznat, že vypadá právě tak, jak si ji představoval. Kachny, slepice a špatně udržované trávníky i chodníky. V nedávno ještě kouzelných květinových záhonech zářilo rudou krásou dnes už jen několik pozdních velkokvětých aster jako poslední pozdrav odumírající přírody.

„Nemá asi dost peněz, aby si vydržovala zahradníka,“ napadlo Craddocka, „přitom má zahradu ráda a květiny vybírá s opravdovým vkusem. Dům potřebuje omítku, ale který by ji dnes nepotřeboval? Celkem vzato, je to docela slušný majeteček.“

Inspektor zajel vozem před hlavní dveře a první, koho spatřil na rohu domu, byl seržant Fletcher. Svým přímým, vojenským držením těla mu připadal jako vojín na stráži. Neušlo mu, že se po krátkém pozdravu chystá něco svému veliteli sdělit.

„Už jste něco zjistil, Fletchere?“

„Právě jsem skončil s vyšetřováním v domě, pane. Scherz po sobě pravděpodobně nezanechal otisky. Pochopitelně, měl rukavice. Nenašel jsem nikde ani stopy násilného otvírání oken nebo dveří. Podle všeho se sem dostal z Medenhamu autobusem, který přijíždí v šest hodin. Boční vchod, jak jsem vyrozuměl, byl zamčen už v půl šesté. Z toho vyplývá, že musel vejít hlavním vchodem. Slečna Blacklocková tvrdí, že hlavní dveře se zamykají až na noc. Služka zase naopak prohlašuje, že byly zamčeny celé odpoledne – ale ta říká všelicos. Sám Poznáte, jak je horkokrevná. Je to uprchlice ze střední Evropy nebo něco takového.“

„Prostě jste na ni krátký.“

„Pane!“ ohradil se dotčeně Fletcher.

Craddock se neubránil úsměvu a Fletcher pokračoval v hlášení.

„Elektrika je všude v pořádku. Ještě jsem nezjistil, jak to zařídil se světlem. Vypnul jen jeden okruh – obývací pokoj a chodbu. Samozřejmě že dnes už většinou nebývají lustry i stolní lampy všechny na jednu pojistku, ale tady mají ještě starý způsob elektrické instalace. Nechápu však, jak se mohl vrtat ve skřínce s pojistkami, protože ta je v chodbě za kuchyní. Musel by tedy nutně projít kuchyní a viděla by ho služka.“ „Pokud by v tom ovšem neměla prsty společně s ním.“ „To je dost možné, pane.“ Fletcher se zarazil. „Oba jsou cizinci a já bych jí nevěřil, ani co by se za nehet vešlo. Ani za nehet.“

Craddock zpozoroval pár velkých černých očí nakukujících vyděšeně oknem u hlavních dveří. Obličej zploštělý okenní tabulí dobře neviděl. „To je ona?“ „Ano, pane.“ Tvář zmizela. Inspektor zazvonil u dveří.

Trvalo hezkou chvíli, než jim s rozmrzelým výrazem otevřela mladá hezká žena s kaštanovými vlasy. „Vyšetřující inspektor Craddock,“ představil se. Rozkošnými, oříškově hnědými očima si ho chladně změřila.

„Pojďte dál,“ vyzvala ho. „Slečna Blacklocková vás očekává.“

Vstoupil do podlouhlé úzké chodby, v které bylo až neuvěřitelně mnoho dveří.

Mladá žena otevřela jednu po levé straně a řekla.

„Inspektor Craddock, teto Letty. Mici nechtěla otevřít. Zavřela se do kuchyně a vydává ze sebe podivné skřeky. Mám dojem, že dnes nedostaneme oběd.“

Obrátila se na Craddocka s vysvětlením: „Nemá ráda policii.“ Pak odešla a zavřela za sebou dveře.

Craddock vykročil vstříc majitelce domu. Uvítala ho vysoká, bystře vyhlížející dáma asi kolem šedesátky. Její šedivé, přirozeně se vlnící vlasy tvořily důstojný rámec inteligentní, energické tváři. Měla chladné zelenkavé oči, hranatou bradu a na levém uchu obvaz zakrývajícím poranění. Nebyla nalíčená a její jednoduché šaty vynikaly dobrým střihem. Tvídový kabátek, sukně a svetr. Člověk by skoro nečekal náhrdelník starých perel, které jí bohatě ovinovaly hrdlo. Byl to snad malý náznak sentimentality doby viktoriánské, kterou u ní jinak nepostřehl?

Hned za jejími zády se objevil vyjevený kulatý obličej ženy asi stejného věku. Rozcuchané prameny vlasů nepořádně visely zpod síťky, takže Craddock v ní bez obtíží podle popisu policejního strážníka Legga poznal Doru Bunnerovou, „společnici“, kterou Legg označil ve svém neúředním komentáři slovem cuchta.

Slečna Blacklocková ho vítala příjemným kultivovaným hlasem.

„Dobrý den, inspektore Craddocku. Dovolte, abych vám představila svoji přítelkyni slečnu Doru Bunnerovou, která mi pomáhá s vedením domácnosti. Posad'te se, prosím, a vezměte si cigaretu.“

„Děkuji, slečno Blacklocková, ve službě nekouřím.“

„Ach, to mne mrzí.“

Craddock rychlým a zkušeným pohledem přejel celou místnost. Typický viktoriánský obývací pokoj. Dvě široká okna v jedné místnosti, arkýřové okno v druhé, židle, pohovka, uprostřed stůl s velkou vázou chryzantém, druhá váza na okně, všechno svěží a příjemné, ale bez jakékoliv originality. Uvadlé fialky v malé stříbrné vázičce na stolku vedle klenutého průchodu ho trochu rušily. Domníval se, že je to známka něčeho, co vyšinulo z kolejí dobře vedenou domácnost.

„Předpokládám správně, slečno Blacklocková, že v této místnosti došlo k neštěstí?“

„Ano.“

„Nu. To jste měl včera večer vidět,“ zvolala slečna Dora Bunnerová. „Takový zmatek! Dva stolky převrhli, jednomu urazili nohu – potmě vráželi jeden do druhého a někdo dokonce odložil zapálenou cigaretu a propálil Jeden z nejcennějších kusů nábytku. Lidé, hlavně mladí, nemají k takovým věcem vůbec úctu... Ještě štěstí, že se nerozbilo nic z porcelánu.“

Slečna Blacklocková ji jemně, ale rozhodně přerušila.

„Doro, ať je tohle všechno sebemrzutější, je to nakonec maličké. Myslím, že uděláme lépe, když budeme odpovídat inspektoru Craddockovi jen na otázky.“

„Děkuji vám, slečno Blacklocková, ale než se vrátím k události včerejšího večera, byl bych rád, kdybyste mi řekla o svém prvním setkání s tím nešťastníkem Rudim Scherzem.“

„S Rudim Scherzem?“ Slečna Blacklocková jevila mírné překvapení. „On se tak jmenoval? Myslela jsem... Nu, na tom nezáleží. Poprvé jsem se s ním setkala v Medenhamu, když jsem tam byla na nákupech. Jsou to asi tak tři týdny. Obědvaly jsme tehdy – totiž já a slečna Bunnerová – v lázeňském hotelu Royal. Když jsme odcházely, zaslechla jsem za zády své jméno. Ohlédla jsem se a spatřila onoho mladého muže. Usmíval se na mne a volal: Jste slečna Blacklocková, vidíte? Představil se nám jako syn majitele alpského hotelu v Montreux, kde jsem se sestrou strávila za války téměř rok, a ptal se, zda si na něho ještě pamatuji.“

„Alpský hotel Montreux,“ poznamenával si Craddock. „A pamatovala jste se na něho, slečno Blacklocková?“

„Abych řekla pravdu – ne. Vůbec jsem si nemohla vzpomenout, že bych ho kdy v životě spatřila. Tihle mladíci v hotelových recepcích vypadají všude nachlup stejně. Strávily jsme v Montreux velmi hezké chvíle a tamější hoteliér k nám byl mimořádně pozorný. Snažila jsem se tedy být pokud možno zdvořilá a projevila jsem zájem, jak se mu v Anglii líbí. On mne ujistil, že velice, a začal mi vyprávět, jak ho sem po válce poslal otec na zkušenou, aby získal hotelovou praxi. Všechno mi připadalo docela přirozené a neměla jsem důvod o tom pochybovat.“ „A vaše další setkání?“

„Nu, došlo k němu asi před deseti dny. Zničehonic se najednou objevil zde. Velmi mne to překvapilo. Omlouval se, že mne obtěžuje,

ale tvrdil, že jsem jediný člověk, kterého v Anglii zná. Říkal, že potřebuje nutně peníze, aby se mohl vrátit do Švýcarska, protože jeho matka náhle těžce onemocněla.“

„Ale Letty mu nic nedala,“ vpadla do rozhovoru rozčileně Dora Bunnerová.

„Bylo to skrz naskrz podezřelé,“ prohlásila rázně slečna Blacklocková. „Usoudila jsem okamžitě, že jde zřejmě o podvodníka. Ta povídačka o potřebě peněz k návratu do Švýcarska – to byl holý *nesmysl*. Jeho otec mu mohl u nás vše snadno zařídit telegraficky. Hoteliéři se přece mezi sebou znají a udržují spojení. Nabyla jsem přesvědčení, že asi zpronevěřil peníze nebo něco takového.“ Odmlčela se a pak suše dodala: „Jestli si myslíte, že mám tvrdé srdce, tak vám na vysvětlenou řeknu tohle: Pracovala jsem řadu let jako sekretářka velkého finančníka, kde člověk nabude zkušeností a naučí se určité opatrnosti při takzvaných naléhavých prosbách o peníze. Prostě znám všechny možné historky o životní smůle, které si lidé navymýšlejí, když chtějí vymámit peníze. Jediné snad, co mne opravdu překvapilo,“ dodala zamyšleně, „že se tak snadno vzdal. Hned se měl k odchodu, aniž se snažil udat více důvodů. Jako kdyby vůbec nečekal, že peníze dostane.“

„Myslíte si dnes, když tak o tom zpětně uvažujete, že jeho příchod byl opravdu záminkou, aby se seznámil s prostředím?“

Slečna Blacklocková horlivě přikývla.

„To si teď myslím. Když jsem ho totiž vyprovázela, prohodil nějakou poznámku o pokojích. ‚Máte velmi hezkou jídelnu,‘ řekl – což ovšem není vůbec pravda, protože je to naopak příšerně tmavý a neútulný pokoj. Ale snad chtěl jen omluvit, že nahlédl dovnitř. A pak najednou rychle popošel k hlavním dveřím a se slovy ‚Neobtěžujete se!‘ si sám otevřel. Dnes se domnívám, že se tehdy chtěl trochu seznámit se zámkem. Ale my stejně jako všichni ostatní v okolí nikdy nezamykáme hlavní dveře, dokud se nesetmí. Kdokoliv tedy může bez obtíží do domu vejít.“

„A co postranní dveře? Máte přece ještě postranní dveře do zahrady, vidíte?“

„Ano. Vyšla jsem jimi ven chvíli před příchodem sousedů, abych zavřela kachny.“

„A byly zamčeny, když jste vycházela?“

Slečna Blacklocková se zamračila.

„Nemohu si vzpomenout... Myslím, že ano. Určitě jsem je však zamykala, když jsem se vracela.“

„To bylo kolem čtvrt na sedm?“

„Tak nějak.“

„A hlavní dveře?“

„Ty se obyčejně zamykají až později.“

„Pak se tudy mohl Rudi Scherz dostat docela snadno dovnitř. Nebo také mohl vklouznout do domu postranními dveřmi, když jste zavírala kachny. Terén měl prozkoumaný a patrně si také všiml různých míst, kde se mohl schovat. Ano, zdá se to celkem jasné.“

„Promiňte, ale mně to vůbec není jasné,“ zaprotetovala slečna Blacklocková. „Proč by, proboha, měl někdo vynaložit tolik důvtipu, aby vnikl do domu a sehrál hloupé přepadení?“

„Míváte doma hodně peněz, slečno Blacklocková?“

„Asi pět liber v psacím stole a snad jednu nebo dvě v peněžen-
ce.“

„A co šperky?“

„Pár prstenů a broží, a pak ty perly, které nosím. Musíte uznat, inspektore, zeje celá ta záležitost nesmyslná!“

„Vždyť také vůbec nešlo o loupežné přepadení!“ vykřikla slečna Bunnerová. „Říkám ti od začátku, že to byla pomsta! *Pomsta* – protože jsi mu nechtěla dát peníze! Střílel na tebe úmyslně – dvakrát na tebe vystřelil!“

„Ach, a už jsme u včerejšího večera,“ řekl Craddock. „Co se vlastně stalo, slečno Blacklocková? Pokuste se mi vše vyprávět tak podrobně, jak si to dokážete vybavit.“

Slečna Blacklocková chvíli uvažovala.

„Hodiny odbily,“ řekla zvolna, „ty na krbové římse. Vzpomínám si, jak jsem předtím prohlásila, že jestli se má něco stát, mělo by se to stát brzy. Nato teprve začaly hodiny bít. Všichni jsme poslouchali a nikdo ani nehlesl. Víte, mají nádherný zvuk. Odbily jednou, podruhé, a pak, zcela náhle, zhasla světla.“

Která světla byla rozsvícena?“

„jen lustry v obou částech místnosti. Stolní lampa malé lampičky na čtení určitě rozsvíceny nebyly.“

Než zhasla světla, předcházel nějaký záblesk nebo zvuk?“

„Myslím, že ne.“

„a já zas vím, že ano! Něco se zablesklo,“ skočila do hovoru Dora Bunnerová, „a také něco zapraskalo. Něco příšerného!“

„A pak, slečno Blacklocková?“

„Pak se otevřely dveře...“

„Které dveře? V místnosti jsou dvoje.“

„Ty, kterými jste přišel. Tamty v druhé části pokoje nepoužíváme a jsou trvale zamčený. Dveře se tedy otevřely a v nich se objevil on – maskovaný muž s revolverem. Působilo to fantasticky, ale v prvním okamžiku jsem si myslela, že jde jen o hloupý žert. Něco řekl – nevzpomínám si přesně co.“

„Ruce vzhůru, nebo střelím!“ doplnila ji dramatickým hlasem Dora Bunnerová.

„Ano, něco takového,“ souhlasila rozpačitě slečna Blacklocková.

„A všichni jste zvedli ruce?“

„Ach ano,“ přisvědčila horlivě Dora Bunnerová. „Všichni jsme je zvedli. Co nám jiného zbývalo?“

„Já je nezvedla,“ prohlásila rázně slečna Blacklocková. „Připadalo mi to hrozně hloupé a měla jsem z toho všeho velmi trapný dojem.“

„A pak?“

„Reflektor mi zamířil přímo do očí a oslnil mne. A. nato, zcela nečekaně, jsem slyšela zasvištění kulky kolem hlavy a náraz na stěnu za mnou. Někdo vykřikl a já jsem si uvědomila palčivou bolest ucha a zaslechla druhý výstřel.“

„Bylo to příšerné,“ vzdychla zase slečna Bunnerová.

„A co se stalo dál, slečno Blacklocková?“

„Těžko to mohu vylicít, byla jsem omámená bolestí a Překvapením. Pak – jako by se postava vetřelce otočila a zdálo se, že klopýtla. Vtom se ozval další výstřel a reflektor zhasl. Všichni do sebe začali strkat a křičet. Potmě vrážel jeden do druhého.“

„Kde jste stála, slečno Blacklocková?“

„Byla tamhle u stolu. Držela v ruce vázičku s fialkami,“ vpadla zase bez vyzvání slečna Bunnerová.

„Ano, byla jsem tam,“ přisvědčila slečna Blacklocková a přistoupila k malému stolku vedle klenutého průchodu. „Ale v ruce jsem držela krabici na cigarety.“

Inspektor Craddock si prohlížel stěnu, u které stála. Dvě díry po kulkách zřetelně narušovaly její hladkost. Byly však prázdné, protože teď už se vyšetřováním revolveru a nábojů zabývali odborníci.

„Unikla jste o vlas, slečno Blacklocková,“ poznamenal klidně.

„Vždyť také na ni střílel,“ vyhrkla rozhořčeně slečna Bunnerová. „Úmyslně jen na ni. Viděla jsem ho. Posvítíl si na každého, ale hledal jen ji. Svítíl pak jen na ni a také na ni vystřelil. Chtěl zabít *tebe*, Letty!“

„Ale Dorinko, ty sis zas něco vzala do hlavy.“

„Střílel na *tebe*,“ opakovala umíněně Dora. „Chtěl tě zastřelit, a když se mu to nepodařilo, zastřelil se sám. Vím to určitě!“

„Já bych ani neřekla, že se úmyslně zastřelil,“ uvažovala slečna Blacklocková. „Nebyl typ člověka, který by spáchal sebevraždu.“

„Řekla jste mi, slečno Blacklocková, že než vypálil z revolveru, pokládala jste celou událost za žert.“

„Samozřejmě, co jsem si měla myslet jiného?“

„Koho jste podezřívala, že by mohl být původcem takového žertu?“

„Myslela jsi nejprve na Patrika,“ připomněla jí Dora Bunnerová.

„Kdo je Patrik?“ zajímal se okamžitě inspektor.

„Můj mladý synovec, Patrik Simmons,“ znělo stručné vysvětlení slečny Blacklockové. Poznámka přítelkyně jí byla zřejmě nepříjemná. „Když jsem si přečetla inzerát, napadlo mne, zda to není jeden z jeho častých žertíků, ale rozhodně se proti takovému nařčení ohradil,“ dodala rozpačitě.

„Ale stejně ses tím pak trápila, Letty,“ naléhala neodbytně Dora Bunnerová. „Inzerát ti přece působil starost, ačkoliv jsi předstírala, že ne. A vidíš, trápila ses plným právem! Vždyť tam stálo černé na bílém, že se oznamuje vražda, a oznamovala se – tvoje vražda! A

kdyby tě ten chlap neminul, byla bys už mrtvá! Ach bože, co by se pak stalo s námi? Jak bychom dál žili?“

Dora Bunnerová se při té představě celá roztřásla. Tvář se jí stahovala a zdálo se, že se každým okamžikem rozpláče.

Slečna Blacklocková jí poklepala na rameno.

„No tak, Dorinko... nerozčiluj se! Je to pro tebe těžké, já vím, ale už je všechno zase v pořádku. Byl to pro všechny hrozný zážitek, je však za námi.“ A jemně dodala: „Prosím tě, už kvůli mně se musíš vzpamatovat, Doro! Víš, jak na tebe ve vedení domácnosti spoléhám. Nemají dnes přijet s prádlem?“

„Och, Letty, ještě štěstí, že jsi mi to připomněla! Jsem zvědavá, zda vrátí ten chybějící povlak, musím si to hned poznamenat. Dohlédnu na to.“

„A odnes také ty fialky,“ požádala ji slečna Blacklocková. „Nic není odpornějšího než zvadlé květiny.“

„Včera jsem je natrhala čerstvé a vůbec nevydržely. Nu, to jsem celá já. Vždyť jsem jim zapomněla dát vodu. Bože, já tak zapomínám! Teď půjdu dohlédnout na prádlo, mohou tu být opravdu každou chvíli.“

Odcházela plná elánu a vypadala zase docela spokojeně.

„Není úplně zdravá,“ povzdychla slečna Blacklocková, „a rozčilení ji škodí. Přejete si ještě něco vědět, inspektore?“

„Ano. Rád bych se zeptal, kolik lidí žije s vámi v domácnosti, a také bych si přál, abyste mi o nich něco pověděla.“

„Nu, kromě mne a Dory Bunnerové tu teď se mnou žijí dva mladí příbuzní – Patrik a Julie Simmonsovi.“

„Příbuzní? Tedy synovec s neterí?“

„Ne tak docela. Říkají mi sice teto Letty, ale ve skutečnosti jsou to vzdálení příbuzní... Jejich matka byla moje sestřenice.“

„Žili s vámi vždycky?“

„Probůh ne! Teprve v několika posledních měsících Před válkou žili v jižní Francii. Pak Patrik narukoval k námořnictvu a Julie pracovala – snad na nějakém úřadě. Víím, že byla v Llandudnu. Když bylo po válce, napsala mně jejich matka, zda by nemohli bydlet u mne jako platící hosté. Julie potřebovala farmaceutickou praxi, a tak pracuje v lékárně všeobecné nemocnice v Milchestru. Patrik tam zase

studuje na technice. Mají to odtud jen padesát minut autobusem a já jsem ráda, že je tu mám. Dům je pro mne až příliš velký. Platí malou částku na byt i stravu a jde nám to všem dobře dohromady.“ Usmála se a dodala: „Víte, mám kolem sebe ráda mládí.“

„A pak tu ještě máte, jak jsem slyšel, nějakou paní Haymesovou?“

„Ano. Ta pracuje jako pomocná zahradnice v Dayas Hallu na pozemcích paní Lucasové. V tamějším zahradním domku bydlí starý zahradník se ženou, a tak mne paní Lucasová požádala, zda bych ji nemohla ubytovat ve svém domě. Je to velmi hodné děvče. Její manžel padl v Itálii a zůstal jí osmiletý chlapec. Má ho v přípravce pro střední školu a domluvily jsme se, že prázdniny vždy stráví tady u nás.“

„Máte také nějakou pomocnou sílu v domácnosti?“

„Zahradníka, který sem však chodí vypomáhat jen v úterý a v pátek, a pak paní Hugginsovou – ale ta sem dochází pětkrát v týdně uklízet jen ráno. Trvale tu mám jednu cizinku – uprchlici. Na jejím jméně by si člověk polámal jazyk. Sama říká, že je tu jako ‚paní k vaření‘. Ostatně poznáte na vlastní kůži, jak je s Mici těžká řeč. Trpí nějakou perzekucí mánií.“

Craddock přikývl. Dodatečně v duchu oceňoval komentář policejního strážníka Legga, který výborně vystihl Doru Bunnerovou výrazem čuchta, Leticii Blacklockovou slovem pedant a na Micinu adresu užil jednoznačně slovo lhářka.

Jako by mu přímo četla v myšlenkách, ozvala se náhle slečna Blacklocková:

Prosím vás, nebuďte příliš zaujatý proti tomu ubohému stvoření, i když je ulhaná. Já si opravdu někdy myslím, „něco pravdy – jako u mnoha jiných takových nešťastníků – na jejích slovech bude. Její historky pramení z tisku. Každou hroznou událost hned vztahuje na sebe nebo na někoho z rodiny. Ale jsem přesvědčena, že opravdu zažila těžký duševní otřes a viděla násilnou smrt nejméně jednoho ze svých drahých. Domnívám se, že mnozí lidé, kteří ztratili za války domov a rodinu, mají – snad tak trochu oprávněný – pocit, že jejich nárok na naše sympatie a pochopení odpovídá míře krutosti, s jakou s nimi osud zatočil. A proto asi tak přehánějí a vymýšlejí si.“

Po chvíli střízlivě dodala: „Mici nám opravdu jde mnohdy na nervy. Všechny nás dráždí a přivádí k zuřivosti. Je podezřívavá a zamračená, a také si neustále myslí, že ji někdo uráží. Ale přesto všechno je mně jí upřímně líto.“ Usmála se. „A kromě toho, když chce, dovede být výborná kuchařka.“

„Vynasnažím se nerozrušovat ji víc, než je nevyhnutelné,“ ubezpečil ji Craddock. „A kdo mně to vlastně přišel otevřít? To byla slečna Julie Simmonsová?“

„Ano. Přál byste si s ní teď hovořit? Patrik už odešel a Filipu Haymesovou najdete na zahradě v Dayas Hallu.“

„Děkuji vám, slečno Blacklocková. Když dovolíte, promluví si tedy hned teď se slečnou Simmonsovou.“

6/ JULIE, MICI A PATRIK

I

Když vešla Julie do pokoje a posadila se do prázdného křesla Leticie Blacklockové, nabyl Craddock z jejího chování dojmu, že je značně rozmrzelá. Upřela na něho jasný pohled a čekala na otázky.

Slečna Blacklocková je taktně opustila.

„Vypravujte mi, prosím, zase vy, slečno Simmonsová, co se včera v noci stalo,“ vyzval ji klidně.

„Včera v noci?“ zašeptala Julie a zadívala se do prázdna. „Spali jsme všichni jako dudci. Myslím, že to byla reakce na to všechno.“

„Měl jsem na zřeteli včerejší večer od šesti hodin, slečno.“

„Ach, rozumím. Nu, přišla hromada nudných lidí.“

„Kteří to byli?“

Znovu na něho vrhla svůj jasný pohled.

„Copak to ještě všechno nevíte?“

„Otázky kladu já,“ upozornil ji s mírným důrazem Craddock.

„Promiňte, ale mně připadá to stále opakování hrozné. Vám zřejmě ne... Tak tu tedy byli plukovník Easterbrook s paní, slečna Hinchliffová se slečnou Murgatroydovou, paní Swettenhamová se synem Edmundem a paní Harmonová, vikářova žena. V tomhle pořadí přišli a jestli chcete vědět i co říkali, mohu vám posloužit. Po

pořádku říkali všichni jedno a totéž: Jak vidím, topíte už v ústředním topení!’ a Jaké máte nádherné chryzantémy!’ „

Craddock se kousl do rtů. Napodobovat uměla výborně, to se jí muselo přiznat.

„Jedinou výjimkou byla paní Harmonová,“ pokračovala. „Ona je totiž takový miláček všech. Příběhla s padajícím kloboukem, rozvázanými tkaničkami u bot a rovnou se zeptala, kdy ta vražda začne. Každý upadl do rožků protože všichni předstírali, že se zastavili náhodou. Teta Letty klidně a suše prohlásila, že by měla začít už brzy. Nato začaly odbíjet hodiny, a právě když dotloukly, zhasla světla. Vtom se dveře rozlétly dokořán a ozval se chraptivý hlas maskovaného muže: ‚Ruce vzhůru nebo střelím!’ zvolal – nebo něco v tom smyslu. Bylo to jako ve špatném filmu. Opravdu směšné! A pak dvakrát vystřelil na tetu Letty a dál už to najednou směšné nebylo.“ „Můžete mi říct, kdo kde stál, když se to stalo?“

„Myslíte, než zhasla světla? Tak různě. Paní Harmonová seděla na pohovce, Hinch – jak všichni říkáme slečně Hinchliffové – se opírala svým typicky mužským způsobem o krb.“

„Byli jste všichni v této části místnosti, nebo v druhé?“ přerušil ji Craddock.

„Myslím, že převážně v této. Víím, že Patrik šel zrovna do druhé části pokoje pro sherry a mám dojem, že ho následoval plukovník Easterbrook, ale nejsem si tím jistá. My ostatní jsme stáli, jak už jsem řekla, různě kolem dokola.“ „Kde jste stála vy?“

„Tam u okna. Pamatuji si, že teta Letty šla zrovna pro cigarety.“

„K tomu stolku u klenutého průchodu?“ „Ano. Hned nato zhasla světla a začal náš špatný film.“ „Ten chlapík měl prý velmi silný reflektor. Co s ním prováděl?“

„Svítíl na nás. Bylo to strašně oslňující světlo, člověk musel přivírat oči.“

„Rád bych, abyste mi teď odpověděla obzvlášť přesně, slečno Simmonsová. Svítíl reflektorem jedním směrem, nebo jím pohyboval?“

Julie uvažovala. Její chování už ztratilo stopy rozmrzelosti.

„Pohyboval,“ řekla zvolna. „Jako když se osvětluje jeviště. Nejprve jsem byla osvětlena, a když se proud světla stočil jiným směrem, vyšly rány – dvě rány.“

„A pak?“

„Pak se ten člověk nějak otočil, Mici začala odněkud ječet jako siréna, nato se ozvala ještě jedna rána a současně mu zhaslo světlo. Dveře se zavřely – velmi, velmi pomalu, s takovým plačtivým, sotva postřehnutelným zasténáním, a my všichni jsme se octli ve tmě. Nevěděli jsme, co se stalo. Chudák Bunny pištěla jako polapený králík a Mici někde na druhé straně chodby také hezky povolily nervy.“

„Jaký je váš názor? Domníváte se, že se zastřelil úmyslně nebo nešťastnou náhodou, když mu při klopýtnutí vyšla rána z revolveru?“

„O tom nemám nejmenší ponětí,“ zavrtěla hlavou. „Všechno vypadalo jako na jevišti. Opravdu jsem si v těch okamžicích snad stále ještě myslela, že jde o nějaký hloupý žert – až ovšem do chvíle, kdy jsem spatřila krvácející ucho tetu Letty. Víte, vtom mě teprve napadlo, že kdyby i člověk měl v úmyslu vystřelit z revolveru jen proto, aby všemu dodal patřičný ráz opravdovosti, dával by si asi zatracený pozor a střílel by hodně vysoko nad něčí hlavy.“ „Plně s vámi souhlasím... A myslíte, že přesně viděl, na koho střílí? Bylo možné v proudu světla slečnu Blacklockovou jasně rozeznat?“

„To vám nemohu říct. Nedívala jsem se na ni, ale na něho.“

„Škoda. Rád bych totiž věděl, zda na ni zamířil úmyslně – rozumíte, jestli měl zájem jediné o ni?“

Julii tato otázka překvapila.

„Myslíte, jestli si vybral schválně tetu Letty? Ach, to bych neřekla... Konečně, kdyby chtěl zastřelit zrovna tetu Letty, mohl si najít hromadu vhodnějších příležitostí, nemyslíte? Proč by si shromažďoval všechny sousedy a přátele? Aby si to ještě více znesnadňoval? Vždyť na ni mohl namířit kterýkoliv den v týdnu hezky zezadu starým irským způsobem, třeba u hustého živého plotu, a pak po anglicku zmizet.“

Craddock si pomyslel, že tohle byla opravdu dokonalá odpověď na utkvělou myšlenku Dory Bunnerové, že někdo úmyslně zaútočil na život Leticie Blacklockové.

Opravdu vám děkuji, slečno Simmonsová,“ řekl s povzdechem. „Teď ještě navštívím vaši Mici.“

Dejte si pozor na její nehty,“ varovala ho Julie. „Je to divoženka.“

II

Craddock v doprovodu Fletchera zastihl Mici v kuchyni. Když se objevili ve dveřích, válela právě těsto. Blýskla po nich nevraživým pohledem.

Černé prameny vlasů jí padaly přes oči do zamračené tváře a rudý živůtek se zářivě zelenou sukní ostře kontrastoval s její pobledlou, nezdravou pletí.

„Co sem jít, páni policajti? Vy být přece od policie, ne? Všude, všude člověka pronásledovat! Já mohla už na to zvyknout. Vždycky se říkat, že tady v Anglii to být jiný. Ale kdepak! Být to stejný. Vy mne jít mučit, ano, chtít mne donutit něco říkat, ale já vám nic neříkat! Nic! Vy mi trhat nehty a hořet zápalky na kůži – ach, ano, vy umět ještě horší věci. Ale já nemluvit! Já neříkat nic, vůbec nic. A můžete mne poslat do koncentráku, mně to být fuk!“

Craddock se na ni zamyšleně díval a uvažoval, jakým způsobem bude nejlépe s ní jednat. Konečně s povzdechem řekl:

„Dobrá, vezměte si kabát a klobouk!“

„Co vy to říkat?“ Mici byla úplně ohromena.

„Abyste si vzala kabát a klobouk a šla s námi. Nemám ten přístroj na trhání nehtů a ostatní mučící nástroje s sebou, ale máme to všechno u nás na stanici. Máte připravena pouta, Fletchere?“

„Ano, pane,“ odpověděl Fletcher a zadíval se s uznáním na velitele.

„Ale já nikam nechtít!“ zaječela Mici a začala před nimi couvat.

„Pak budete na zdvořilé otázky zdvořile odpovídat. Je-li vám líto, můžete si vzít advokáta.“

„Advokáta? Já nemít advokáty ráda. Nechci.“

Odložila váleček na nudle, utřela si ruce do utěrky a Posadila se.

„Co vy chtít vědět?“ zeptala se zamračeně. „Rád bych slyšel vaši výpověď o tom, co se zde stalo včera večer.“

„Vy moc dobře vědět, co se stát včera večer.“ „Přeji si to však slyšet od vás.“

„Já včera chtít odsud pryč. Neříct vám to ona? Když já přečíst o té vraždě v novinách, hned chtít odejít. Ale ona mne nenechat! Ja, ja – ta být tvrdá a nesympatická. Ona mne donutit, abych zůstat. Ale já to *vědět* – *vědět*, co se stát! Já vědět, že mne zavraždit!“ „Ale vás nikdo nezavraždil, vidíte?“ „Ne,“ připustila neochotně Mici. „Tak vidíte! A teď mně hezky řekněte, co se stalo!“ „Já být nervózní. Ach, já být velice nervózní. Celý ten večer. Pořád mít dojem, že slyšet někoho chodit kolem dům. Vtom opravdu slyšet, že někdo se krást po chodba. Ale to být jen paní Haymesová, která přijít boční vchod – vždycky říkat, že nechtít umazat hlavní schody. Ta si dělat starosti! Jo, ta! Vždyť ona být nacistka! Jen vy se podívat na ty její blond vlasy a modré oči. A jak se nafukovat a dívat povýšeně! Ona si myslet, že já – já být jen špinavá...“

„Paní Haymesovou vynechte,“ přerušil ji Craddock.

„Co ona si vlastně o sobě myslet? Mít nákladný vzdělání na vysoký škola jako já? Mít ona akademická hodnost z ekonomie jako já? Ne, ona být jen placená dělnice a okopávat a sadit tráva. Za to ona dostat každá sobota výplata a nic víc. Jakým právem ona myslet, že být dáma?“

„Už jsem vám řekl, abyste si paní Haymesové nevšímalá. Pokračujte!“

„Tak já tedy včera večer přinést sherry i skleničky i drobný pečivo do obývacího pokoj. Moc se mi krásně podařit. Tu zvonit zvoněk a já jít otevřít. A zas zvonit a já zas jít otevřít. A tak pořád a pořád se ponižovat, ale já to dělat. Pak jít zase umývat nádobí a nato se dát v kuchyni do čistění stříbrné přibory. Já myslet, že se to může hodit, kdyby mne někdo přijít zabít. Já mít po ruce velký nůž na krájení masa. Velice, velice ostrý.“

To bylo od vás opravdu moudré.“

‘Vtom najednou já slyšet výstřely. A myslet si – už to přijít! Už to být tu! Běžet do jídelny ke dveře a tam zůstat stát a poslouchat. Tu se ozvat ještě výstřel a v chodba něco spadnout. Já stisknout kliku, ale já být zvenčí zamčená Já chycená jako myš v pasti a myslet, že se zbláznit! Tak začít křičet a tlouct na dveře. A pak konečně – konečně

mne oni odemknout a pustit. Já jim hned přinést svíčky, hodně svíčky, a pak se udělat světla a já vidět krev – krev! Ach, Gott im Himmel – krev! Já už dřív vidět krev. Krev malého bratra – oni zabít mi před očima – vidět krev lidí na ulici – já už vidět střílet i umírat lidi – já –“

„Ano,“ přerušil ji inspektor Craddock. „Velmi vám děkuji.“

„A teď,“ prohlásila Mici s patosem, „mne vy zatknout a odvést do kriminálu!“

„Dnes ještě ne,“ ujistil ji Craddock.

III

Hlavní dveře domu Little Paddocks se prudce otevřely a do chodby vrazil vysoký hezký mladý muž. Málem se srazil s Craddockem a Fletcherem, kteří byli zrovna na odchodu.

„Ať se propadnu, jestli nejste detektivové!“ zvolal vesele.

„Pan Patrik Simmons?“

„Uhodl jste, inspektore. Jste přece inspektor a váš společník seržant, vidíte?“

„Máte pravdu, pane Simmonsi. Mohl bych si s vámi pohovořit?“

„Jsem nevinný, inspektore. Přísahám, že jsem nevinný,“ zněla škádlivá odpověď.

„Nemám čas na legraci, pane Simmonsi. Musím ještě vyslechnout hodně lidí a nerad bych mařil čas. Co je to zde za místnost? Můžeme jít dovnitř?“

„Prosím, takzvaná pracovna, ale nikdo tam nic nedělá.“

„Bylo mi řečeno, že jste na přednáškách na technice,“ poznamenal Craddock.

„Ano, jel jsem tam, ale pak jsem si uvědomil, že se dnes na matematiku asi nesoustředím, a tak jsem se vrátil domů.“

Úředním tónem si vyžádal Craddock plné znění jména, data narození a podrobnosti ze služby ve válce.

„A nyní mně, pane Simmonsi, laskavě popište, co se včera večer udalo.“

„Měli jsme hostinu, inspektore. To znamená, že Mici přiložila ruku k dílu a vyrobila velmi chutné pečivo, teta Letty otevřela novou láhev sherry a...“

Craddock ho přerušil.

„Novou láhev? Měli jste už načatou jinou?“

„Ano. Byla tam ještě skoro polovina. Ale tetě Letty to tentokrát zřejmě nevadilo.“

„Byla tedy nervózní?“

„Ach, ani ne. Je neobyčejně rozumná. Spíše stará Bunny jí dělala hlavu a prorokovala celý den neštěstí.“

„Slečna Bunnerová měla tedy určité obavy?“

„Ano, úplně se v nich vyžívala.“

„Brala inzerát vážně?“

„Docela propadla panice.“

„Jak jsem slyšel, měla slečna Blacklocková po přečtení inzerátu dojem, že s tím máte něco společného vy. Proč ji to napadlo?“

„Ovšem, cokoliv se stane, všechno se vždycky sveze na mou hlavu.“

„Tak vy jste s tím tedy opravdu neměl nic společného, pane Simmonsi?“

„Já? Absolutně nic.“

„Setkal jste se někdy s panem Rudim Scherzem nebo s ním dokonce mluvil?“

„V životě jsem ho neviděl.“

„Ale přesto by to odpovídalo vašemu pojetí legrace, že?“

„Kdo vám tohle napovídal? Usuzujete snad z toho, že jsem jednou vystlal Bunninu postel jablkovými koláči a Mici poslal pohled se vzkazem, že je jí gestapo na stopě?“

„Nu, nic ve zlém,“ přerušil ho chlácholivě Craddock. „Povězte mi raději, co se tady stalo.“

Šel jsem právě do druhé části obývacího pokoje, bych přinesl nějaké to pití, když vtom zhasla světla. Otočím se, vidím stát ve dveřích chlapa a slyším ho volat: Ruce vzhůru! Všichni začali vzdychat a kvíkat. Prolétlo mně hlavou, jestli po něm nemám skočit, ale to už začal střílet z revolveru. Pak se najednou složil i se svítilnou a byli jsme zase potmě. Plukovník Easterbrook hned začal svým kasárnickým hlasem udělovat rozkazy, „Světlo!“ hulákal, a tak jsem se snažil posvítit zapalovačem. Ale jak už to v takových situacích bývá, ten zatracený patent ne a ne chytnout.“

„Měl jste dojem, že vetřelec mířil přímo na slečnu Blacklockovou?“

„Jak to můžu vědět? Řekl bych, že vystřelil žertem – a pak si uvědomil, že zašel trochu daleko.“

„A zastřelil se?“

„I to je možné. Když jsem však spatřil jeho obličej, řekl bych, že byl spíš typ zloděje, nebo lépe řečeno, typ drobného příležitostného zlodějíčka, který snadno ztratí nervy.“

„A jste si naprosto jist, že jste ho nikdy dříve nespapřil?“

„Naprosto.“

„Děkuji vám, pane Simmons. Ještě bych se dnes rád sešel s ostatními, kteří zde včera večer byli. Koho z nich mám nejbliž, abych neztrácel příliš mnoho času?“

„Naši Filipu – totiž paní Haymesovou. Pracuje v Dayas Hallu. Branka do zahrady je skoro naproti naší. A pak máte blízko Swettenhamovy. Každý vám ukáže, kde bydlí.“

7/ S TĚMI, KTERÍ TAM TAKÉ BYLI...

I

Vzhled Dayas Hallu nepochybně hodně utrpěl válkou. Kdysi šlechtěné trávníky dnes bujně přerůstaly okrasné květinové záhony, z kterých se marně hlásilo o své právo několik pozůstalých trsů původní květeny. Zato však veškerému zahradnímu pleveli se nesmírně dařilo.

Ale zeleninová část zahrady nesla známky úzkostlivé péče. Zatrpkle vyhlížející starý muž se zadumaně skláněl nad rýčem. Nikdo jiný v blízkosti nebyl, a tak k němu Craddock s pozdravem přistoupil.

„Jo, paní Haymesovou hledáte? Tak to vám tedy neřeknu, kde zas vězí. Ta má, panečku, svoji hlavu a nikomu neřekne, co bude dělat. Ta si radit nedá! A já bych ji ledacos ochotně ukázal – ale k čemu by to bylo? Když mladý dámy nechtěj poslouchat, neposlouchaj. Natáhnou si kalhoty, svezou se traktorem a myslej si, že všechno znaj. Ale tady je třeba zahradníka a tím se člověk nestane přes noc. Jo, tady to chce kus poctivý zahradnický práce!“

„To rozhodně,“ souhlasil Craddock.

Stařík vztáhl tuto poznámku na sebe a pochopil ji jako urážku.

„Tak se podívej, mladej pane, co si myslej, že já sám můžu s takovým kusem pozemku udělat? Tady bejvali čtyry zahradnický mistr i s učněma a měli plný ruce práce. Málokdo by se s tím tak páral jako já. Dělam tu někdy až do osmi večer.“

„A to si svítíte petrolejkou?“

„Jasný, že v tyhle době ne, rozuměj? Mluvím vo letních měsících.“

„Tak já se tedy půjdu podívat po paní Haymesové,“ řekl rozpačitě Craddock.

V očích venkovana svitla zvědavost. „Co jí chcete? Že vy jste vod policie? Dostala se do maléru, vidíte? Nebo ji hledáte proto, co se semlelo v Little Paddocksu? Maskovanej mužskej si vtrhne do domu a drží v šachu revolverem plnej pokoj lidí! Tohle by se před válkou nemohlo stát. Jak říkám, to dělaj zběhové. Všude se toulaj všelijaký pobudové bez práce. Proč na ně neudělá zátah vojsko?“

Nevím,“ řekl Craddock. „Podle všeho nadělalo přepadení mezi lidmi hodně řečí, že?“

„To jo,“ přisvědčil stařík. „Vidíte, kam to u nás vede? Ned Barker má pravdu, že to lidi maj z toho věčného vysesávání v biografech. A Tom Riley zase říká, že se tu volně potlouká moc cizáků. Je přesvědčeněj, že ta holka, co vaří u slečny Blacklockový a má tak zlou povahu, v tom má určitě prsty. Přej je komunistka nebo snad ještě něco horšího, a my tyhle lidi nemáme rádi. A Marlen, víte, ta z baru, by dala krk za to, že slečna Blacklocková má v domě něco cennýho. Nemusíte brát hned vážně, co vona říká, protože na druhý straně je fakt, že slečna Blacklocková – až na tu šňůru falešnejch perel kolem krku – chodí moc skromně voblíkaná. Ale vona říká: ‚Dejme tomu, že ty perle jsou pravý!‘ A zase Florrie, to je dcera vod starýho Bellamyho, jí odporuje: ‚Nesmysl! Imitace – nic jinýho!‘ Víte taková, jakou nosej herečky na divadle ke kostýmům. Jó, jó, imitace – tak se přej slušně říká šňůře falešnejch perel. Taky to nosej všelijaký, co si hrajou na nóbl a člověk si pak myslí, že maj pravý římský perly nebo pařížský diamanty. Já to znám, moje stará sloužila u jedny lejdy. Ale co je ta paráda platná, když je to jenom sklo, ne? Myslím, že

ty břečťanový listy, co nosí mladá Simmonsová, taky nejsou nic jinýho než imitace. Jó, člověk dnes tak hned neuvidí kus pravýho poctivýho zlata. Vždyť i ty snubní prstýnky už v dnešní době dělaj z nějaký nasedly hmoty, aby vypadaly jako z platiny. A jsou ubohý, *ubohý*, pane, a přesto stoje hromadu peněz!“

Starý Ashe si nadechl a pokračoval.

„Slečna Blacklocková nemívá v domě moc peněz, to vím vod Jima Hugginse, a ten si je tím jistej, protože jeho žena chodí do Little Paddocks uklízet. Tý ženský nic neujde! Jó, ta má nos, to mi věřte!“

„Neřekl vám náhodou, co si o tom všem paní Hugginsová myslí?“

„Že v tom má prsty Mici. Má přej hroznou povahu a myslí si vo sobě bůhvíco. Tuhle ráno řekla paní Hugginsový přímo do vobličeje, že pro ni je jen vobyčejná nádenice.“

Craddock chvíli stál a srovnával si v hlavě obsah toho co mu starý zahradník napovídal. Získal tím sice dobrý přehled veřejného mínění v Chipping Cleghornu, ale nedoufal, že by mu to příliš pomohlo ke splnění úkolu. Měl se k odchodu a stařík ho jakoby nerad upozorňoval:

„Asi ji najdete v ovocným sadě, češe jablka. Nu, má mladší ou-
dy než já.“

Craddock našel Filipu v ovocném sadě docela snadno. První, co uviděl mezi jabloňovými větvemi, byl pár hezkých nožek, které se s lehkostí svezly po kmeni dolů, a Filipa Haymesová s ruměnou tváří a vlasy zcuchanými od větví stromů stála před ním a udiveně se na něho dívala.

To by byla Rosalinda, napadlo ho bezděčně. Vyšetřující inspektor Craddock byl totiž vyznavačem Shakespeara a často vystupoval v ochotnických představeních pro sirotčinec, nad kterým měla policejní správa patronát, s velkým úspěchem v roli melancholického Jacquesa ve hře Jak se vám líbí?.

Za několik okamžiků svůj první dojem pozměnil. Filipa Haymesová by byla pro úlohu Rosalindy příliš prkenná. Její zjev a určitá apatie byly typické pro anglickou dívku, ale bohužel dvacátého, nikoli šestnáctého století. Dobře vychovaná, klidná, avšak nikde ani známky po Rosalindině jiskřivém, vtipném čtveráctví.

„Dobrý den, paní Haymesová. Promiňte, jestli jsem vás vylekal. Jsem vyšetřující inspektor Craddock z Middleshiru a rád bych se vás na něco zeptal.“ „Ohledně včerejšího večera?“ „Ano.“ „Bude to trvat dlouho?“

Rozpačitě se rozhlédla.

Craddock zamířil k poraženému kmeni stromu.

„Jen několik neformálních otázek,“ řekl s úsměvem. Nechci vás zbytečně dlouho zdržovat.“

„Děkuji vám.“

„Potřebuji si jen něco ověřit. V kolik hodin jste přišla včera večer domů?“

„Asi kolem půl šesté. Se zaléváním ve skleníku jsem se zdržela o dvacet minut déle než obvykle.“

„Kterými dveřmi jste vešla do domu?“

„Postranními. Je to z vozovky kolem drůbežárny kratší cesta. Nemusím obcházet celý dům a špinit hlavní vchod. Bývám totiž někdy hodně zablácená.“

„Chodíváte tudy vždycky?“

„Ano.“

„Dveře bývají zamčené?“

„Ne. Přes léto je míváme dokonce otevřené dokořán. Na podzim je sice zavíráme, ale nezamykáme. Všichni je dost často používají. Včera, když jsem vešla do domu, jsem je však zamkla.“

„Děláváte to pokaždé?“

„Poslední týden ano. Jak víte, je už kolem šesté tma. Slečna Blacklocková tudy sice chodívá večer zavírat kachny a slepice, ale často používá i dveří přímo z kuchyně.“

„Jste si naprosto jistá, že jste tentokrát dveře postranního vchodu zamkla?“

„Jsem si tím naprosto jistá.“

„Dobře, paní Haymesová. A co jste po návratu domů dělala?“

„Shodila jsem zablácené přezůvky a šla nahoru, abych se vykoukala a převlékla. Pak jsem sešla dolů mezi ostatní a viděla, že se chystá nějaká zábava. Až do té chvíle jsem o tom podivném inzerátu neměla ani ponětí.“

„A teď mně ještě laskavě řekněte, jak k tomu přepadení došlo.“

„Inu, náhle zhasla světla.“

„Kde jste v tom okamžiku byla?“

„U krbu. Hledala jsem tam zapalovač. Měla jsem dojem, že jsem ho tam někde položila. Nato zhasla světla. Pak se dveře rozlítly do-
kořán a nějaký člověk s revolverem na nás svítil a poručil, abychom
zvedli ruce.“

„A zvedla jste je?“

„Tak napolo. Myslela jsem, že to je stejně legrace, a byla jsem
také velmi unavená z práce. Nepokládala jsem za nutné je doopravdy
zvedat.“

„Tedy ve skutečnosti vás to vlastně nudilo?“

„Tak trochu. Ale když najednou spustil revolver a ozvaly se
ohlušující výstřely, dostala jsem strach. Potom se světlo stočilo,
ozvalo se zadunění o zem a nastala tma. Nato začala odněkud strašně
ječet Mici, jako když se zabíjí prase.“

„Měla jste dojem, že je světlo příliš oslňující?“ „Ani ne – nijak
zvlášť, ačkoliv bylo dost silné. Na okamžik ozářilo slečnu Bunnero-
vou, která v té chvíli připomínala strašidlo. Zbledla totiž jako křída,
pusu měla otevřenou a oči jí přímo lezly z důlků.“ „Pohyboval muž
světlem?“ „Ano. Proud světla se míhal sem a tam.“ „Jako kdyby ně-
koho hledal?“ „To bych ani neřekla.“ „Co se dělo dál, paní Hayme-
sová?“ Filipa Haymesová se zamračila. „Nastal šílený zmatek. Ed-
mund Swettenham a Patrik Simmons cvakali zapalovači a pak vy-
běhli na chodbu, kam jsme se všichni tlačili za nimi. Někdo odemkl
dveře jídelny – tam se svítilo – a Edmund Swettenham dal Mici po-
řádnou facku, aby ji dostal ze záchvatu. Nu – a dál už to tak zlé neby-
lo.“ „Viděla jste tělo mrtvého?“ „Ano.“

„Zнала jste ho? Nebo jste ho už někdy předtím viděla?“ „Ne, ni-
kdy.“

„Jaký je váš názor na jeho smrt? Byla to nešťastná náhoda, nebo
se zastřelil úmyslně?“

„To opravdu nedovedu říct.“

„Neviděla jste ho, když už jednou přišel do domu?“

„Ne. Myslím, že to bylo někdy dopoledne a v té době nikdy ne-
bývám doma. Jsem skoro celý den pryč.“

Děkuji vám, paní Haymesová. Ještě jednu malou otázku. „Nemáte cenné šperky jako prsteny, náramky nebo něco toho druhu?“

Filipa zavrtěla hlavou.

„Jen snubní prstýnek a nějakou tu brož.“

„A nevíte náhodou o něčem v domě, co by mělo zvlášť velkou cenu?“

Nevím. Snad je tam několik hezkých kousků stříbra, ale nic mimořádného.“

„Děkuji vám, paní Haymesová.“

II

Když se Craddock vracel zamyšleně zelinářskou zahradou, zastoupila mu nečekaně cestu rudolící dáma, jejíž bujně tvary nedovedl zvládnout ani pečlivě sešněrovaný korzet.

„Dobrý den,“ oslovila ho bojovně. „Co tu pohledáváte?“

„Vy račte být paní Lucasová? Jsem inspektor Craddock.“

„Ach, promiňte. Nemám totiž ráda cizí lidi, kteří mi přijdou do zahrady a zdržují zahradníky od práce. Ale u vás je to něco jiného, vy konáte svou povinnost.“

„No právě.“

„Mohla bych se vás něco zeptat? Obávám se, že by se takový loupežný vpád, jako včera večer u slečny Blacklockové, mohl opakovat i u nás. Byla to nějaká gangsterská tlupa?“

„Mohu vás ujistit, paní Lucasová, že nejde o práci tlupy.“

„Dnes je všude plno krádeží a policie jako by spala.“ Craddock raději mlčel. „Už jste mluvil s Filipou Haymesovou?“

„Ano. Potřeboval jsem její výpověď, protože byla očitým svědkem.“

„Nemohl jste počkat do jedné hodiny? Bylo by vlastně od vás slušnější plýtvat jejím volným časem než mým...“

„Spěchám, mám ještě poradu se svým představeným.“

„Nu, člověk dnes nemůže očekávat ohledy nebo pořádně odvedenou práci. Do zaměstnání se chodí pozdě, půl hodiny se procourá, v deset si udělají přestávku na svačinu a jakmile začne pršet, už vůbec nikdo nic nedělá. Když potřebujete posekat trávu, zaručeně je pokažený žací strojek. Ale končit o pět nebo deset minut dřív – to je

běžné.“ „Od paní Haymesové jsem slyšel, že včera odcházela o dvacet minut později, než měla.“

„Musím uznat, že paní Haymesová dovede chytit práci za správný konec, ale někdy ji také nemohu nikde najít, když sem přijdu. Ovšem, člověk cítí jakousi povinnost pro tu ubohou válečnou vdovu něco udělat. Ale přiznám se vám, že příliš výhodné to pro mne není. Školní prázdniny bývají dlouhé a podle dohody si v nich bere mimořádné volno. Tolikrát jsem jí říkala, jak máme dnes výborné tábory pro děti, takže pak ani o letních prázdninách nemusejí být doma a užijí si mnohem víc, než když se potloukají někde s rodiči.“

„Ale paní Haymesové se ten nápad moc nezamlouval, vidíte?“

„To děvče je umíněné jako mezek. A bude pryč právě v době, kdy potřebuji téměř denně udržovat tenisový kurt. Starý Ashe dělá lajny nakřivo. Ale co se mně hodí, na to se neberou ohledy!“

„Pravděpodobně dostává paní Haymesová také menší plat, než bývá zvykem?“

„Nu samozřejmě! Co by ještě mohla chtít?“

„Myslím, že nic,“ řekl Craddock. „Sbohem, paní Lucasová.“

III

„Bylo to strašné,“ vykládala rozjařeně paní Swettenhamová. „Prostě něco příšerného! Říkám vám, že by si měli v redakci Gazett dávat trochu lepší pozor při příjmu inzerátů. Mně se to hned nelíbilo, když jsem si přečetla oznámení v novinách, vidíte, Edmunde?“

„Pamatujete si, co jste dělala v okamžiku, kdy zhasla světla?“ zeptal se trpělivě inspektor.

„Ach, vy mi připomínáte moji starou chuť,“ usmála se. *„Kde byl Mojžíš, když zhaslo světlo!“* odpověď pochopitelně zněla: *„Ve tmě.“* Zrovna jako my včera večer. Všichni jsme stáli kolem dokola a čekali, co se bude dít. A měl jste vidět tu hrůzu, když byla najednou tma jako v pytli. Dveře se otevřely a v nich se nejasně rýsovala postava muže s revolverem a oslňujícím světlem, který na nás výhružně zařval: *„Peníze nebo život!“* Och, ještě nikdy jsem se tak nebavila! A za okamžik – to už bylo ovšem strašné – nám fičely kolem uší opravdové kulky. Tak rychlý spád měly asi válečné soudy, vidíte?“

„A kde jste tedy v tom okamžiku stála nebo seděla vy, paní Swettenhamová?“

„Počkejte, kde jsem to jen mohla být? Edmunde, s kým jsem se zrovna bavila?“

„Opravdu nevím, mami.“

„Bud' to byla slečna Hinchliffová, které jsem se ptala, jestli dává slepicím rybí tuk do studené vody, nebo snad paní Harmonová? Ale ne, ta teprve přišla. Zdá se mi, že jsem mluvila s plukovníkem Easterbrookem, ano, ano, říkala jsem mu, že je podle mého názoru nebezpečné, když máme u nás v Anglii atomové výzkumné středisko. Měli bychom zásadně trvat na tom, aby je umístili na nějaký opuštěný ostrov. Co kdyby se náhodou atomy uvolnily, co říkáte?“

„Zkrátka si tedy přesně nepamatujete, kde jste stála nebo seděla?“ docházela už Craddockovi trpělivost.

„Opravdu na tom záleží, inspektore? Byla jsem asi někde u okna nebo u krbu, protože určitě vím, že jsem se nakonec octla v blízkosti hodin, když začaly bít. Úžasně napínavý okamžik! Člověk stál a čekal, jestli se bude něco dít...“

„Vyjádřila jste se, že světlo z reflektoru bylo oslňující.“

„Svítilo přímo na vás?“ „Ano, přímo do očí. Vůbec jsem neviděla.“

„Držel je ten muž klidně, nebo jím pohyboval a mířil z osoby na osobu?“

„Ach, to opravdu nevím. Co dělal, Edmunde?“

„Pomalu jím pohyboval a osvětloval jednoho po druhém. Vypadalo to, jako by se chtěl přesvědčit, co děláme, snad z obavy, aby někdo neměl v úmyslu po něm skočit.“

„A v které části místnosti jste byl vy, pane Swettenhame?“

„Zrovna jsem se bavil s Julií Simmonsovou. Oba jsme stáli uprostřed pokoje, uprostřed toho většího pokoje.“

„Byli všichni v této části místnosti, nebo byl někdo také v druhé?“

„Myslím, že tam šla Filipa Haymesová. Mám dojem, že hledala něco u druhého krbu.“

„Pokládáte třetí výstřel za sebevražedný, nebo za nešťastnou náhodu?“

„Nevím – opravdu. Připadalo mi, jako by se ten člověk najednou otočil, a pak se zhroutil k zemi. Bylo to všechno velmi zmatené. Nato se ozval příšerný jekot jejich kuchařky.“

„Slyšel jsem, že jste jí otevřel a pustil jí ze zamčené jídelny.“

„Ano.“

„Byly dveře určitě zamčeny zvenčí?“

Edmund na něho udiveně pohlédl.

„Určitě. Přece si nemyslíte...“

„Nu, mám jen rád jasná fakta. Děkuji vám, pane Swettenhame.“

IV

Okolnosti donutily Craddocka strávit hezkou chvíli ve společnosti plukovníka Easterbrooka a jeho choti. Musel vyslechnout nekonečně dlouhé pojednání o psychologickém pohledu na případ.

„Psychologický přístup k věci, to je v dnešní době jediný možný postup,“ rozkládal plukovník. „Musíte se naučit chápat svého zločince. Člověku, který má tak bohaté zkušenosti jako já, je celý případ jasný. Proč na sebe ten chlapík upozorňoval? Chce si udělat reklamu, chce na sebe strhnout pozornost. Byl přehlížen – snad jím opovrhovali ostatní zaměstnanci hotelu, protože byl cizinec. Anebo ho možná opustilo děvče. Chce na sebe upoutat jeho pozornost. Kdo je dnes idolem biografů? Gangster, hrubián. Tak tedy dobrá, stane se hrubiánem.“

Loupež a násilí – to bude jeho! Revolver? Maska? To není vše, potřebuje publikum, musí je mít. Tak si tedy publikum pořídí. A pak, ve vrcholném okamžiku, přežene roli. Už není jen lupič, ale něco víc, je zabiják. Začne střílet, naslepo...“

Inspektor Craddock ho chytil za slovo.

„Řekl jste ‚naslepo‘, pane plukovníku. Vy zřejmě nemáte dojem, že mířil na určitý cíl, abych se správně vyjádřil, tedy přímo na slečnu Blacklockovou?“

„Ale kdepak! Jen stiskl spoušť – a jak už jsem řekl – naslepo, a to ho vzpamatovalo. Kulka někoho zasáhla – ve skutečnosti šlo jen o škrábnutí, ale to nemohl vědět. Náhle si uvědomil, že to všechno, s čím si zahrával, se stalo skutečností. Někoho postřelil, snad někoho

zabil... Je s ním konec... A tak v panické hrůze obrací revolver proti sobě...”

Plukovník Easterbrook se odmlčel, sebevědomě si odkašlal a spokojeně dodal:

„Nad slunce jasné – ano, je to nad slunce jasné.“

„Opravdu úžasné,“ ozvala se paní Easterbrooková, „jak ty vždycky na všechno přijdeš!“

Její hlas se chvěl vřelým obdivem.

„A kde vy jste právě byl, pane plukovníku? Mám na mysli ten okamžik, kdy začala střelba,“ dostal se konečně ke své otázce inspektor.

„Stál jsem se svou ženou vedle stolu s květinami uprostřed pokoje.“

„Chytila jsem se tě za ruku, když se to stalo, vid', Archie? Byla jsem vyděšená k smrti. Musela jsem se tě držet.“

„Ubohé kotě,“ řekl plukovník něžně.

V

Po dlouhém hledání našel inspektor slečnu Hinchliffovou v prasečím chlívku.

„Prasata jsou ta nejrozkošnější stvoření,“ prohlásila na uvítanou a drbala růžovoučký hřbet. „Prospívají, vid'te? To bude na vánoce šunčička! Abych nezapomněla, Proč jste za mnou přišel? Přece jsem už včera řekla vašim lidem, že toho člověka vůbec neznám. Nikdy jsem ho v okolí neviděla potulovat se nebo slídit. Naše paní Moppová povídala, že je z jednoho velkého hotelu v Medenham Wellsu. Když už chtěl někoho přepadnout, proč to u všech všudy neprovedl tam? Měl by mnohem lepší úlovek.“

V tom má nesporně pravdu, pomyslel si Craddock a začal se vyptávat.

„Kde jste byla, když k tomu incidentu došlo?“

„K incidentu? Připomínáte mi staré časy, kdy jsem působila ve službách protiletectvé obrany. Tehdy jsem viděla nějaké incidenty, to vám řeknu! Chcete vědět, kde se zrovna nacházela moje maličkost, když začal střílet?“

„Ano.“

„Opírala jsem se o římsu krbu a doufala, že mně už konečně proboha někdo naleje něco k pití,“ odpověděla bez rozpaků slečna Hinchliffová.

„Domníváte se, že vypálil rány naslepo, nebo že pečlivě na někoho zamířil?“

„Myslíte na Letty Blacklockovou? Jak bych to kčertu já mohla vědět? Když je po všem, je přece zatraceně těžké srovnat si svoje dojmy a uvědomit si, co se opravdu stalo. Vím jen, že zhasly lustry, a pak po nás najednou začal někdo tancovat proudem světla z nějaké baterky. Nato zazněly výstřely a já si pomyslela: jestli ten prokletý mladý blázen Patrik Simmons žertuje s nabitým revolverem, ještě se někomu něco stane.“ „Vy jste tedy podezřívala Patrika Simmonse?“ „Nu, vypadalo to na něho. Edmund Swettenham je intelektuál, píše knihy a nemá zájem o podobné žerty. A starý plukovník by něco podobného také nepokládal za žert. Ale Patrik je divoch. Přesto se mu omlouvám, že mě to vůbec napadlo.“

„Myslela si i vaše přítelkyně, že by původcem mohl být Patrik Simmons?“

„Murgatroydová? Zeptejte se jí sám, ačkoliv pochybuji, že z ní dostanete něco rozumného. Je venku na zahradě, zavolám ji.“

„Hej halóóó – Murgy!“ zahřměla slečna Hinchliffová mocným hlasem.

Už jdu,“ ozval se tenký hlásek.

„Pospěš si! Po – li – ciééé,“ zahlaholila ještě jednou slečna Hinchliffová.

Slečna Murgatroydová přiklusala tak rychle, že sotva dechu popadala. Sukni měla urousanou a ze sít'ky jí padaly uvolněné prameny vlasů. Její kulatá dobromyslná tvář zářila radostí.

Vy jste ze Scotland Yardu?“ ptala se dychtivě. „Na to jsem nepomyslela, jinak bych vůbec nevyšla z domu.“

„Scotland Yard jsme nevolali, slečno Murgatroydová. Jsem inspektor Craddock z Milchesteru.“

„To mne opravdu velmi těší,“ řekla nejistě. „Už jste našli nějaký klíč k rozluštění záhady?“

„Pan inspektor by rád věděl, kde jsi byla, když došlo k zločinu, Murgy,“ skočila jí do řeči slečna Hinchliffová a mrkla na Craddocka.

„Ach bože!“ vzdychla. „Samozřejmě! Měla jsem se už na to připravit. Inu ovšem – *alibi*. Tak počkejte – byla jsem přece s ostatními.“

„Tedy se mnou jsi zrovna nebyla,“ ujistila ji slečna Hinchliffová.

„Opravdu ne, Hinch? Ale ovšem – obdivovala jsem chryzantémy. Vlastně byly velmi ubohé. A pak se to najednou stalo. Jenže já jsem ve skutečnosti nevěděla, že se něco stalo – totiž chci říct, že jsem nevěděla, že se stalo něco *takového*. Vůbec mě v tom okamžiku nenapadlo, že někdo opravdu vystřelil z revolveru – byla hrozná tma. A to příšerné ječení! Víte, všechno se mi popletlo dohromady. Myslela jsem, že někdo vraždí tu cizí kuchařku. Měla jsem dojem, že ji někdo někde venku na chodbě podřezal. Nevěděla jsem, že to byl on – chci říct, že jsem nevěděla, že to byl muž. Slyšela jsem jen hlas, jak říká ‚Prosím, dejte ruce nahoru!‘“

„Ruce vzhůru,“ opravila ji slečna Hinchliffová. „O nějakém ‚prosím‘ nebyla ani zmínka.“

„Je to sice hrozné pomýšlení, ale dokud to děvče nezačalo vriskat, tak jsem se výborně bavila. Jen tma byla nepříjemná, protože mně v ní někdo šlápl na kuří oko. X byla bolest! Chtěl byste ještě něco vědět, inspektore?“

„Ne,“ odpověděl Craddock a pozoroval zamyšleně slečnu Murgatroydovou. „Opravdu už nic.“

Její přítelkyně se krátce drsně zasmála.

„Pan inspektor toho z tebe moc nedostal, Murgy!“

„Ale Hinch,“ ohrazovala se, „já jsem přece ochotna říct vše, co vím.“

„Jenže tohle on nepotřeboval,“ durdila se slečna Hinchliffová a obrátila se na inspektora.

„Jestli nás obcházíte plánovitě podle zeměpisné polohy, měl byste teď nejbliž na vikářství. Podle všeobecného názoru je sice paní Harmonová trochu potřeštěná a roztržitá, ale já mám někdy dojem, že jí to myslí až moc dobře. Každopádně vám snad poví něco víc.“

Když se obě dívaly za odcházejícími inspektorem a Fletcherem, povzddechla rozmrzele slečna Murgatroydová:

„Ach, Hinch, chovala jsem se nemožně, vid’? Byla jsem tak rozčilená.“

„Ale vůbec ne,“ usmála se slečna Hinchliffová a zamyšleně se na ni podívala. „Když se to tak vezme, řekla bych, že jsi obstála zatraceně dobře...“

VI

Inspektor Craddock se rozhlédl po prostorném, skromně zařízeném pokoji a duši mu zahřál radostný pocit. Všechno mu tady tak trochu připomínalo jeho vlastní domov v Cumberlandu. Byly tu stejné vybledlé kretony, velká ošumělá křesla, květiny, a kam se člověk podíval, všude knihy; v košíku odpočíval pes křepelák. Také paní Harmonová, s roztržitým a vzrušeným výrazem v dychtivém obličejí, mu připadala nesmírně sympatická.

Ale najednou, docela nečekaně řekla:

„Ode mne se nic nedozvíte, inspektore, protože jsem zavřela oči. Nesnáším, když mě něco oslňuje. Jakmile se ozvaly rány, sevřela jsem víčka ještě pevněji. A já si tolik přála – ach, tolik jsem si přála, aby to byla tichá vražda! Nenávidím rámus.“

„Takže jste nic neviděla,“ usmál se na ni inspektor. Ale snad jste aspoň něco slyšela?“

„Ach, můj bože, až moc! Slyšela jsem, jak se zavíraly a otvíraly dveře, lidé lapali po dechu a říkali všelijaké nesmysly. A div mi nepraskly bubínky, když Mici začala pištět jako parní stroj a stará Bunny kvičela jako polapený králík. Všichni do sebe vráželi a jeden padal přes druhého. Až když jsem usoudila, že už asi další rány nepřijdou, otevřela jsem oči. Všichni běhali se svíčkami po chodbě a já zůstala sama v pokoji. A pak se najednou rozžala světla a byli jsme zase normální – nemyslím tak naprosto a úplně normální, ale byli jsme zase sami sebou, ne jen lidmi ve tmě. Rozumíte, lidé ve tmě jsou něco docela jiného.“

„Myslím, že vám rozumím, paní Harmonová.“

Oplatila mu jeho pochopení úsměvem.

„A navíc tam byl *on*,“ pokračovala, „cizí člověk. Vypadal mladě, zdravě a – trochu úskočně. Ležel tam mrtvý, s překvapeným vý-

razem v obličej, a vedle něho revolver. Nemělo to – ach, nedávalo to nějak žádný smysl!“

Ani inspektorovi to nedávalo smysl.

A případ mu začínal dělat velké starosti.

8/ SLEČNA MARPLOVÁ

I

Šéf kriminální policie právě četl telegrafickou zprávu švýcarské policie, když mu Craddock předložil vzorně na stroji přepsané všechny výpovědi.

„Tak on už má docela slušný policejní rejstřík,“ poznamenal Rydesdale. „Hm, to se dalo čekat.“

„Šperky... ano... také falšované účty... nějaké šeky... Zkrátka protřelý chlapík.“

„Ano, pane, ale stejně nic víc než drobný zloděj.“

„Máte pravdu, avšak malý zločin často předchází velký.“

„Nu, nevím, pane,“ zapochyboval Craddock a pohlédl na představeného.

„Něco vám tu snad neklape, Craddocku?“

„Ne, pane.“

„Je to přece jednoduchý případ, nebo ne? Projděme si společně výpovědi lidí, s kterými jste hovořil.“

Sáhl po protokolu a zběžně ho začal pročítat.

„Nic zvláštního tu není, obvyklá spousta malých nesrovnalostí a rozporů. Uvažte však, že názory různých lidí v několika okamžicích napětí obvykle nikdy nesouhlasí, ale celkové případ vypadá dost jasně.“

„Bohužel jen vypadá, pane, mě ale neuspokojuje. Nevím, jestli mně porozumíte, ale právě dojem, že jde o jasný případ, je podle mého názoru chybný.“

„Tak si tedy proberme fakta: Rudi Scherz použil autobusu vyjíždějícího v 17.30 z Medenhamu, který přijíždí v 18 hodin do Chipping Cleghornu. To je ověřeno u průvodčího a dvou cestujících. Ze zastávky odešel směrem k Little Paddocks. Bez obtíží vnikl do domu – pravděpodobně hlavními dveřmi. Nato vstoupil s revolverem v

ruce do pokoje a vystřelil dvě rány, z nichž jedna lehce zranila slečnu Blacklockovou, a třetí ranou se zastřelil sám. Není dost důkazů o tom, jestli k tomu došlo nešťastnou náhodou, nebo úmyslně. Souhlasím, že důvody, proč to všechno dělal, jsou opravdu neuspokojivé. Je však věcí poroty rozhodnout, zda došlo k smrti v sebevražedném úmyslu, nebo nešťastnou náhodou. A ať je pak její výrok v tomto směru jakýkoliv, nás už se netýká, protože pro policii tím bude případ uzavřen.“

Podle vašeho názoru nám tedy nezbude nic jiného, než se spokojit s psychologickým pojetím případu, jak je prezentoval plukovník Easterbrook?“ řekl mrzutě Craddock.

Rydesdale se usmál.

„Plukovník má jistě bohaté zkušenosti. Víte sám dobře, že mně je někdy z těch psychologických teorií nanic, protože se lidé na ně často snaží narazit kdeco, ale ve skutečnosti je úplně vyloučit nemůžeme.“

„Jenže já mám pocit, pane, že tu někde něco nesedí.“

„Máte snad důvod k domněnce, že vám někdo z vyslýchaných v Chipping Cleghornu lhal?“

Craddock zaváhal.

„Myslím, že ta cizinka ví víc, než řekla. Ale možná, že jsem proti ní jen zaujatý.“

„Domníváte se, že v tom měla prsty a vpustila toho chlapíka do domu, nebo ho dokonce k tomu navedla?“

„Něco takového. Krk bych za to nedal. Jenže to by ukazovalo, že v domě bylo něco cenného – peníze nebo šperky – a pro tuto okolnost nic nesvědčí. Alespoň slečna Blacklocková ji zcela rozhodně popřela a stejného mínění byli i ostatní svědkové, takže nám zbývá jediné domněnka, že v domě je něco cenného, o čem nikdo neví...“

„Dobrý námět pro čtenáře detektivního braku,“ poznamenal ironicky Rydesdale.

„Uvědomuji si, pane, že vám to připadá směšné, ale na druhé straně slečna Bunnerová s jistotou tvrdila, že Scherz Se zcela jistě pokusil zavraždit slečnu Blacklockovou.“

„Ale, ale, Craddocku! Z toho, co jste mi o ní sám řekl, a soudě i podle její výpovědi, ta vaše slečna Bunnerová...“

„Já s vámi souhlasím, pane,“ přerušil ho rychle Craddock. „Je naprosto nespolehlivá svědkyně. Lehce se dá ovlivnit a každý jí může nasadit do hlavy jakoukoliv myšlenku. Ale v tomto případě je právě zajímavé, že jde o je jí vlastní teorii, nikdo jí nic nenamluvil. Ostatní s ní totiž nesouhlasí, výjimečně jednou pluje proti proudu a prosazuje svůj vlastní názor.“

„A jaký měl Rudi Scherz zájem na zavraždění slečny Blacklockové?“

„Teď jsme u toho pane. Nevím. Slečna Blacklocková to také neví – ovšem pokud není lepší lhářka, než bych mys. lei. A protože to neví nikdo, bude to asi nějak jinak.“

Inspektor nešťastně povzdechl.

„Hlavu vzhůru, Craddocku,“ povzbuzoval ho představený. „Teď vás vezmu se sirem Henrym na oběd a dáme si to nejlepší, co nám může lázeňský hotel Royal nabídnout.“

„Děkuji, pane,“ řekl s mírným údivem Craddock.

„Víte, hochu, dostali jsme dopis,“ šéf kriminální policie se odmlčel, protože právě vcházel sir Henry Clithering. „Ach, pěkně vítám, pojď dál!“

Tentokrát se obrátil sir Henry přátelsky ke Craddockovi: „Buď zdrav, Dermote!“

„Mám pro tebe zas něco, Henry!“ usmál se tajnůstkářsky Rydesdale.

„Ták? A copak?“

„Dopis od jedné staré panny. Bydlí v lázeňském hotelu Royal a myslí si, že by nás snad mohlo zajímat cosi ve spojitosti s případem v Chipping Cleghornu.“

Rydesdale se podíval do dopisu.

„Píše jako moje babička,“ stěžoval si. „Samá kudrlinka. Jako kdyby měla pavouka v kalamári, a všechno podtrhuje. Spousta řečíček kolem. Doufá, že nás nepřipraví o náš drahocenný čas; snad by nám mohla tak trochu pomoci atd. atd... Jak že se jmenuje? Jane – něco jako Murple – ne, Marpl – Jane Marplová.“

„U všech rohatých!“ zvolal překvapeně sir Henry. Je to možné? Vždyť to je ta moje jediná čtyřhvězdičková! Jak si to jen zařídila, aby se octla v lázních Medenhamu místo v St. Mary Mead, v klidném a pokojném domově s pletením v klíně? A zrovna v pravý čas, aby se zamíchala do vraždy! Hm, teď klidně mohou inzerovat ještě jednu vraždu – pro blaho a potěšení slečny Marplové.“

„Tak přestaň už řečnit, Henry!“ řekl Rydesdale. „Pojďme! Rád bych se s tím tvým idolem seznámil. Poobědváme v lázeňském hotelu a trochu si s tou dámou popovídáme. Tady Craddock kouká trochu skepticky.“

„Ale vůbec ne, pane.“

V duchu si pomyslel, že jeho tchán někdy opravdu poněkud přehání.

II

Slečna Jane Marplová přesně odpovídala Craddockovým představám. Jen byla o hodně příjemnější, ale také o něco starší. Vypadala vlastně velmi staře. Měla sněhobílé vlasy, růžovou vrásčitou tvář a tuze něžné modré oči. Celá se skoro ztrácela v hebké vlně. Ramena jí zahalovala pletená pelerína a z klína jí splývala vlna z rozpletené, zřejmě dětské šály.

Při setkání se sirem Henrym štěstím a radostí celá zrozpačitěla. Její vzrušení se vystupňovalo, když byla představena šéfovi kriminální policie a vyšetřujícímu inspektorovi Craddockovi.

„Sire Henry, to je opravdu úžasná náhoda. Jaké štěstí! Už jsem vás tak dlouho neviděla... Ach ano, moje revma. Velmi se mi v poslední době zhoršilo. Samozřejmě bych si tento hotel nemohla dovolit, ceny jsou tu přímo fantasticky vysoké. Ale to Raymond, víte, můj synovec Raymond West jinak nedal! Snad si na něho ještě vzpomínáte?“

„Kdo by ho neznal!“

„Vidíte, stal se v poslední době úspěšným spisovatelem. Tuze si zakládá na tom, že píše samé vážné věci. Prostě si to nedal vymluvit a zaplatil všechny moje výlohy. A pamatujete na jeho ženu? Už také známé umělecké jméno. Maluje samé vázy se zvadlými květinami a vlnobitím – moje gusto to sice není, ale nikdy bych se neodvážila jí

to říct. Já jsem stále ctitelkou Blaira Leightona a Almy Tademy. Ach, můj bože, zase příliš povídám. Tak tedy sám pan přednosta kriminální policie, to jsem opravdu nečekala – obávám se, že ho jen připravím o čas.“

Samé žvanění, pomyslel si znechuceně inspektor Craddock.

„Pojďme do ředitelova soukromého pokoje,“ vyzval je Rydesdale. „Můžeme si tam pohovořit klidněji.“

Když se slečna Marplová vymotala z vlny a poskládala všechny nadbytečné jehlice, provázela je celá vzrušená do útulného pokoje pana Rowlandsona.

„Tak tedy, slečno Marplová, řekněte nám, co máte na srdci,“ obrátil se na ni Rydesdale.

Nečekaně rychle přešla k jádru věci.

„Byl to šek,“ odpověděla. „Změnil ho.“

„Kdo?“

„Přece ten mladík ze zdejší recepce, o kterém se říká, že provedl ono přepadení.“

„Říkáte, že změnil šek?“

Slečna Marplová přikývla.

„Ano. Mám ho s sebou.“ Vytáhla šek z kabelky a položila na stůl. „Přišel mi zpět z banky s ostatními. Jak vidíte, byl vystaven na sedm liber a on ho přepsal na sedmnáct. Čárečka před sedmičkou a ‚náct‘ připsáno za slovem sedm s malou dovedně udělanou kaňkou, aby rozmázl celé slovo. Docela zručně provedeno. Řekla bych, že v tom měl tak trochu praxi. Použil i stejného inkoustu, protože jsem psala šek v recepci. Mám dojem, že to neudělal poprvé, co říkáte?“

„Tentokrát si ovšem vybral špatný objekt,“ poznamenal sir Henry.

„Ano,“ souhlasila slečna Marplová. „Podle mého názoru by to v oboru zločinu nikdy daleko nedotáhl. Se mnou šlápl vedle. Něco takového si snad mohl dovolit u nějaké mladé ztřeštěné paničky nebo zamilované dívky, které si nevedou řádné záznamy o výdajích. Mohlo ho napadnout, že stará ženská, která musí hlídat každé penny a má ustálené zvyky, se k něčemu takovému nehodí. Sedmnáct liber je obnos, na který šek nikdy nevystavuji. Když už musím vydat víc, tak zaokrouhluji sumu na dvacet liber pro měsíční údržbu domácnosti a

nákup, ale pro svoji osobní potřebu si obyčejně vybírám sedm. Dříve to bývalo pět, ale všechno příliš zdražilo.“

Nu a jak vás znám, určitě vám také někoho připomínal,“ napovídal jí se šibalským úsměvem sir Henry.

Slečna Marplová se usmála a odpověděla se škádlivým mrknutím: „To je od vás ošklivé, sire Henry. Takhle vy na mne? Ale abyste věděl – ano, připomínal,“ durdila se naoko „Připomínal mi Freda Tylera z obchodu s rybami. Vždycky mu do sloupečku šilinků vklouzla jednotka navíc. Nu, při tom množství ryb, které v dnešních dobách musíme z nedostatku jiného konzumovat, jsou účty hezky dlouhé a většina lidí je nepřepočítává. Tak mu sem tam zůstane v kapse deset šilinků. Příliš tím nezíská, ale na nějakou tu kravatu nebo lístky do kina s Jessií Spraggovou – to je zas děvče z obchodu s textilem – má dost. Ano, tihle hoši si chtějí jen sem tam něco strčit do kapsy. Hned první týden po příjezdu do zdejšího hotelu jsem našla ve svém účtu chybu. Okamžitě jsem na ni poukázala a ten mládenec se začal mile omlouvat. Vypadal, jako by ho to velmi mrzelo, ale mne už tehdy napadlo: ‚Máš vychytralý pohled, hochu!‘

To je totiž pohled,“ vysvětlovala dále slečna Marplová, „když se vám někdo zpříma dívá do očí a ani trochu neuhne nebo nemrkne.“

Craddock sebou náhle trhl a jeho výraz svědčil o určitém ocenění toho, co slyšel. Jako bych viděl Jima Kellyho, pomyslel si. Vybalil se mu totiž notorický podvodník, kterého nedávno pomohl dostat za mříže.

„Rudi Scherz byl skrz naskrz bezcharakterní chlapík,“ řekl Rydesdale. „Dozvěděli jsme se, že už ve Švýcarsku měl policejní záznam.“

„Asi tam měl horkou půdu pod nohama a přijel sem s padělánými dokumenty,“ usoudila bystře stará dáma.

„Právě tak,“ přisvědčil Rydesdale.

„Chodíval občas s tou malou rusovlasou číšnicí z jídelny,“ pokračovala slečna Marplová. „Mám dojem, že do něho našťestí nebyla zvlášť zamilovaná. Těšilo ji asi, že má kolem sebe někoho z jiného těsta. Dával jí květiny a čokoládu, což angličtí hoši nemívají ve zvyku. Řekla vám všechno, co ví?“ obrátila se náhle na Craddocka s otázkou. „Anebo ne tak docela všechno?“

„Tím si právě nejsem jist,“ řekl rozpačitě Craddock.

„Myslím, že si nechala něco málo pro sebe,“ pokračovala slečna Marplová, „protože vypadá velmi ustaraně Dnes ráno mi přinesla lososa místo slanečka a zapomněla na šlehačku. Vždycky bývala výborná servírka. Ach, ano má starosti... nebo třeba jen strach, aby nemusela svědčit či něco takového. Ale doufám,“ sladké modré oči přejely pohledem urostlou postavu a hezkou mužnou tvář vyšetřujícího inspektora s výrazem ženského uznání, „že vy ji budete umět přesvědčit, aby vám řekla všechno, co ví.“

Inspektor Craddock zrudl a sir Henry se upřímně smál.

„Mohlo by to být důležité,“ vysvětlovala slečna Marplová. „Třeba se před ní zmínil, kdo to byl.“

Rydesdale se na ni s údivem podíval.

„Kdo měl co být?“

„Ach promiňte, vyjádřila jsem se dost nesrozumitelně. Myslím, kdo ho do toho navezl.“

„Tak vy si myslíte, že ho do toho někdo navezl?“

Oči slečny Marplové se na něho překvapeně zahleděly.

„Samozřejmě, jsem o tom přesvědčena. Uvažte – mladý, pohledný muž, sem tam sice něco menšího štipne, přepíše malý šek, snad si i přivlastní nějaký ten šperk, když mu ho někdo nechá na očích, nebo vezme občas minci z cizí zásuvky, ale to je samá drobná zlodějna. Zato má pořád u sebe peníze v hotovosti, může se slušně oblékat a vyjít si s děvčetem – to všechno k tomu patří. Ale že by najednou vtrhl s revolverem do pokoje plného lidí a na někoho dokonce vystřelil? Ne! Nikdy by nic takového neudělal – ani nápad! On nebyl ten typ. To nedává smysl!“

Craddockovi se až zatajil dech. Tohle přece říkala Leticie Blacklocková i ta vikářova žena. A on sám měl také takový stále se stupňující pocit. To nedávalo smysl! A nyní stará přítelkyně sira Henryho říká svým stařecky pisklavým a přeskakujícím hláskem totéž. A ještě s jakou jistotou!

„Snad nám, slečno Marplová, také řeknete,“ zaútočil na ni náhle skoro zlostně, „co se tedy stalo?“ Tentokrát se zase překvapeně obrátila ona na něho. „Ale jak bych, prosím vás, měla já vědět, co se stalo? Konkrétní byl jen ten účet, jenže mnoho neříká. Člověk může

ovšem různé maličkosti spojovat, tím však ještě nezískává přesné informace.“

Sir Henry se naklonil k Rydesdalovi.

„Myslíš, že byste porušili předpisy, kdybyste dovolili slečně Marplové přečíst si poznámky o výpovědích lidí z Chipping Cleg-hornu?“

„Asi ano,“ řekl Rydesdale, „ale podle předpisů jsme se ještě nikdy nikam nedostali. Ať si je přečte! Jsem zvědav, co na to řekne.“

Slečna Marplová upadla do rozpaků.

„Nenechávejte se, prosím, příliš sirem Henrym ovlivňovat. On je totiž ke mně tuze laskavý a příliš přeceňuje, že jsem si snad v minulosti sem tam něčeho všimla. Opravdu nemám nadání, to vůbec ne, ale znám snad tak trochu lidskou povahu. Došla jsem časem k poznání, že lidé bývají až příliš důvěřiví, a já mám zase naopak sklony věřit tomu nejhoršímu. Není to pěkná vlastnost, ale události mi ji za různých okolností často ospravedlnily.“

„Přečtěte si to tedy,“ vyzval ji Rydesdale a přistrčil k ní strojem popsané papíry. „Budete s tím brzy hotova. Konečně, ti lidé, kterých se výpovědi týkají, žijí ve stejném prostředí jako vy – musíte znát mnoho jim podobných. Snad přijdete na něco, co nám uniklo. Chceme případ brzy uzavřít, ať tedy slyšíme hlas amatéra, než vše odložíme ad akta. Mohu vám však prozradit, že tuhle inspektor Craddock s řešením také není spokojený. Říká jako vy, že mu to nedává smysl.“

Všichni mlčeli, zatímco slečna Marplová četla. Konečně odložila papíry.

„Velmi zajímavé,“ řekla s povzdechem. „Každý tu říká něco jiného, a také si to myslí. Jsou však věci, které lidé vidí, nebo se jen domnívají, že je vidí. Všechno je spleť a často bezvýznamné.“

A jestli je tam něco, co bezvýznamné není, je tuze těžké přijít na to, co. Jako kdyby člověk hledal jehlu v kupce sena.“

Craddock pocítil osten zklamání. V jistém okamžiku Už byl ochoten uvěřit, že sir Henry má s tou legrační dámou pravdu. Mohla na něco kápnout – staří lidé mívají tak zvaný šestý smysl. On sám například nikdy nic neutajil před svou starou tetou Emou. Nakonec ho vždy od. byla vysvětlením, že mu šel nos nakřivo, když jí zalhal

Několik načechraných frází – to bylo všechno, nač se slavná slečna Marplová zmohla. Mrzelo ho to, a snad až příliš stroze řekl:

„V celé té záležitosti jsou však jistá nepopiratelná fakta. Jestliže si lidé odporují v maličkostech, jedno viděli stejně. Viděli maskovaného muže se svítilnou v ruce otevřít dveře a namířit na ně revolverem. Ať už si myslí, že řekl ‚Ruce vzhůru!‘ či ‚Peníze nebo život!‘, případně cokoliv, co mají s takovou představou spojeno, zůstává *pravdou*, že ho *viděli*.“

„Ale ve skutečnosti,“ namítla jemně slečna Marplová, „přece nemohli vidět vůbec nic...“

Craddockovi se znovu zatajil dech. Přišla na to! Přece jen byla chytrá. Chtěl ji vyzkoušet, ale nenaletěla. Vzhledem k faktům nebo k tomu, co se stalo, to vlastně nehrálo roli, ale uvědomila si stejně jako on, že všichni ti, kteří tvrdili, že viděli maskovaného muže mířit na ně revolverem, ho ve skutečnosti vidět vůbec *nemohli*.

„Jestliže jsem tomu dobře porozuměla,“ pokračovala slečna Marplová se zarůžovělými tvářemi a až dětsky rozzářenýma očima, „venku na chodbě nebylo nikde světlo – a ani snad nikde nahoře na schodišti?“

„Správně, nebylo,“ přisvědčil Craddock.

„Takže jestli ve dveřích pokoje stál muž a svítil dovnitř silným proudem světla, *nikdo nemohl vidět nic jiného než světlo, že?*“

„Ne, nemohl. Sám jsem si to vyzkoušel.“ „Když tedy všichni říkají, že viděli maskovaného muže, ve skutečnosti si rekapitulují, aniž by si toho byli vědomi, jen to, co viděli až *potom*... když se rozsvítila světla. Tato okolnost se vlastně výborně hodila, vidíte? Ovšem za předpokladu, že Rudi Scherz byl – jak bych se jen správně vyjádřila – nu, že byl ‚fall guy‘, něco jako nastrčený panák.“

Rydesdale na ni upřel tak překvapený pohled, že se až začervenala.

„Asi jsem to zas řekla špatně,“ zabručela rozmrzele. Víte já se moc v těch amerikanismech nevyznám. Ten výraz mám z povídky Dashiela Hammeta, o kterém mi synovec Raymond řekl, že je pokládán za vrchol tak zvaného ‚drsného‘ stylu v literatuře. A jestli jsem mu dobře rozuměla, tak ‚fall guy‘ je někdo, na koho by se měl svést zločin, který ve skutečnosti spáchal někdo jiný. Mám dojem, že se

pro takovou úlohu Rudi Scherz výborně hodil. Rozumíte – byl tak trochu hloupý, zato chtivý peněz a pravděpodobně mimořádně důvěřivý.“

Rydesdale řekl s trpělivým úsměvem:

„Podle vašeho názoru ho tedy někdo přiměl k tomu, aby šel a vystřelil si v pokoji plném lidí? Nemyslíte, že by to bylo trochu náročné přání?“

„Snad mu někdo spíše řekl, že jde jen o legraci,“ hájila svoji domněnku slečna Marplová. „Dostal za to samozřejmě zaplacení. A za všechno, co s tím souviselo. Musel přece podat do novin inzerát, prozkoumat terén v domě a převléct se do kostýmu. Ve stanovený večer bylo pak jeho úkolem přijít do domu, vrazit do dveří obývacího pokoje, zamávat svítlnou a zvolat: ‚Ruce vzhůru!‘, „

„A vystřelil z revolveru?“

„Ale ne, vůbec ne,“ řekla slečna Marplová. „On ani revolver neměl!“

„Každý přece tvrdí,“ chtěl namítat Rydesdale, zarazil se však.

„No právě,“ vyhrkla slečna Marplová. „Nebylo možné, aby někdo revolver *viděl*, i kdyby nějaký měl. A já si myslím, že neměl. Podle mého názoru ve chvíli, kdy zvolal ‚Ruce vzhůru!‘, k němu někdo ve tmě zezadu přistoupil a vystřelil ty dvě rány přes jeho rameno. Muselo ho to vyděsit k smrti! Prudce se otočil, a v tom okamžiku ho onen *někdo* z těsné blízkosti zastřelil. Revolver pak upustil vedle něho na zem.“

Tri muži na ni upřeně hleděli. Konečně se ozval sir Henry:

„To je možná teorie,“ řekl mírně. „Ale kdo je ten pan X, co vystupoval v temnotách?“ otázal se pochybovačně šéf kriminální policie.

Slečna Marplová si významně odkašlala.

„Nu, to si už musíte zjistit u slečny Blacklockové, kdo měl zájem ji zabít.“

Dora Bunnerová měla pravdu, napadlo Craddocka Zase jednou vyhrál instinkt nad inteligencí.

„Tak podle vašeho názoru někdo úmyslně zaútočil na slečnu Blacklockovou?“ naléhal na ni znovu Rydesdale

„Skutečně to tak vypadá,“ přisvědčila, „ačkoliv je v tom několik nesrovnalostí.

„Opravdu jsem se hodně napřemýšlela, zda by se nenašlo rychlé a prosté rozluštění. Jednou věcí jsem si však jista. Ať už to s Rudim Scherzem domlouval kdokoliv, určitě vyvinul snahu, aby Scherz držel jazyk za zuby. Snad ho také držel. Jestli však o tom s někým mluvil, pak by to pravděpodobně mohlo být jediné to děvče, Myrna Harrisová. A možná – možná mu před ní uklouzla nějaká poznámka ohledně osoby, která mu vše navrhla.“

„Hned s ní promluvím,“ prohlásil Craddock a chystal se k odchodu.

Slečna Marplová přikývla.

„Ano, udělejte to, prosím vás, inspektore. Budu mít klidnější pocit, když s ní promluvíte, protože jestli se vám svěří se vším, co ví, bude také sama bezpečnější.“

„Bezpečnější? Ach ovšem, rozumím.“ Odešel z pokoje.

„Nu, slečno Marplová, nesporně jste nám poskytla námět k přemýšlení,“ řekl Rydesdale pochybovačně, ale taktně.

III

„Mrzí mě to, opravdu, inspektore,“ ujišťovala ho Myrna Harrisová. „Jsem vám velmi vděčná, že o tom nebudete nikde povídat. Víte – já kvůli mamince, ona je už taková a ze všeho si dělá hlavu. Nakonec to skutečně vypadá, jako kdybych, abych tak řekla, byla vlastně spoluvinicí.“ Chtěla se vyjádřit jinak, ale nějak jí to slovo vyklouzlo z úst. „Totiž – bála jsem se, že byste mi nevěřil, že jsem všechno pokládala jen za legraci.“

Inspektor Craddock znovu trpělivě opakoval slova ujištění o mlčenlivosti, kterými už dokonale zlomil Myrnin odpor.

„Ano, ano. Všechno vám řeknu. Ale nikde se o mně kvůli mamince nezmiňujte. Vlastně to začalo tím, že mi Rudi odřekl schůzku. Měli jsme jít ten večer do kina a on e najednou vyloučil, že nebude mít čas. Trochu mě to urazilo, protože mě koneckonců pozval a nemám ráda, když se mnou někdo tímto způsobem jedná a ještě k tomu cizinec. Velice se omlouval, že za to opravdu nemůže, ale já mu odsekla, aby si takové povídačky nechal. Pak se mi tedy přiznal, že má

na ten večer naplánovanou nějakou legraci, na které určitě neprodělá, a jak prý by se mi líbily náramkové hodinky. Přirozeně jsem se ho zeptala, o jakou legraci jde. Vysvětlil mi, že někde má být nějaký večírek a on tam má vystupovat ve fingovaném přepadení hostů jako gangster. Ukazoval mi také inzerát, který sám uveřejnil, a ten mě opravdu rozesmál. Mluvil o všem dost opovržlivě a tvrdil, že podle jeho názoru jde o hru velmi dětinskou, ale to prý jsou celí Angličané. Nikdy úplně nedospějí, jsou stále jako malé děti. Tím zas pochopitelně dohřál mě. Jak si dovoluje o nás mluvit – nu, trochu jsme se pohádali, ale pak jsme se zase usmířili. Snad pochopíte, pane inspektore, jak mi bylo, když jsem později o všem četla v novinách a uvědomila si, že o vůbec žádnou legraci nešlo. Rudi někoho postřelil a pak dokonce zastřelil sebe. Nevěděla jsem, co mám dělat. Říkala jsem si: když přiznám, že jsem o tom předem věděla, bude to vypadat, jako bych s tím měla něco společného. Ale opravdu mi to připadalo jako bláznivý žert, když mi o tom vyprávěl. Přísahala bych, že i on sám to tak myslel! Ani jsem nevěděla, že má revolver. Vůbec se nemínil, že by si nějaký revolver bral s sebou.“

Rozčilením se celá třásla. Craddock ji chvíli utěšoval, a pak obezřetně položil tu nejdůležitější otázku.

„Zmínil se vám, kdo ho na ten večírek pozval?“

Ale s touto otázkou nepochodil.

„To mi neřekl. Podle mého názoru si to všechno vyklel sám.“

„Neřekl vám nějaké jméno? Nebo třeba jen *on* či *ona*?“

„Ne, nic takového. Jen se těšil, jak všichni budou ječet strachy. ‚To se nasměju, až ty jejich vyjevené obličeje uvidím!‘ Víc mi opravdu neřekl.“

Dlouho se nesmál, pomyslel si Craddock.

IV

„Nic než teorie,“ usoudil Rydesdale, když se vraceli vozem z Medenhamu. „A není ničím podložena, vůbec ničím. Berte ji jako vidinu staré panny a už se tím případem netrapte.“

„Zatím bych to ještě nerad nechal být, pane.“

„Všechno je nepravděpodobné. Za naším švýcarským přítelem se náhle vynoří ve tmě tajemný X. Odkud přišel? Kdo to vůbec je? Kde byl?“

„Mohl vniknout dovnitř postranními dveřmi,“ namítl Craddock, „zrovna jako Scherz. Nebo také,“ dodal zamyšleně, „mohl přijít kuchyní.“

„Ona mohla přijít z kuchyně, tak to myslíte?“ „Ano, pane, je to možné. Hned od začátku se mi nelíbila. Celá ta její hysterie a ječení mohly být předstírané. Možná také, že toho chlapíka sama přemluvila a sama také všechno narařičila. Vpustila ho pak jen v pravý okamžik dovnitř, a když ho zastřelila, pádila do jídelny, popadla kus stříbrného příboru i s koženým hadrem a začala ječet.“

„Proti tomu ovšem svědčí ta okolnost, že – hm – jak se jmenuje, Edmund Swettenham s naprostou jistotou tvrdí, že dveře byly zamčeny a klíč vězel v zámku z chodby. Sám jím musel otočit, aby ji pustil z jídelny ven. Jsou snad v oné části domu ještě nějaké jiné dveře?“

„Ano, k zadnímu schodišti a ke kuchyni, ale tam se ulomila před třemi týdny klika, a jak to vypadá, dosud ji nikdo nespravil. Dveře se tedy od té doby nedají otevřít a musím uznat, že je to asi pravda, protože zlomená klika i se součástkami leží u dveří na poličce v chodbě a je na ní vysoká vrstva prachu. Odborník by si ovšem dovedl otevřít dveře i jiným způsobem.“

„Podívejte se raději po minulosti té holky a nezapojte si ověřit její doklady. Nevím, ale pořád se nemohu zbavit dojmu, že jde o pouhou teorii.“

Rydesdale se s notnou dávkou skepse tázavě podíval na podřízeného. Craddock klidně prohlásil:

„Je to možné, pane. Samozřejmě, pokládáte-li za vhodné případ uzavřít, provedu to. Ale byl bych vám vděčný, kdybych se jím mohl ještě nějaký čas zabývat.“

Skoro ho překvapila stručná a uznalá odpověď:

„Správně, hochu.“

„Ohledně revolveru také nemáme jasno,“ řekl Craddock. „Jestli je teorie správná, pak to nemohl být Scherzův revolver. Nikdo také nedovedl odpovědět na otázku, zda Scherz vůbec revolver vlastnil.“

„Je však německé značky.“

„Jistě, pane, ale v naší zemi je hodně zbraní cizí výroby. Přinášeli si je z války jak naši hoši, tak Američané. Podle toho nemůžeme usuzovat.“

„To máte pravdu. A co ještě chcete zjišťovat?“

„Motiv. Musí tam být přece motiv. Jestli na té teorii něco je, pak zřejmě události minulého pátku nejen nebyly legrace, ale ani obyčejné přepadení. Šlo zřejmě o chladnokrevný pokus vraždy. *Někdo se pokusil zavraždit slečnu Blacklockovou.* A já bych rád věděl, proč? Jestli vůbec někdo zná odpověď na tuto otázku, pak jediné slečna Blacklocková sama.“

„Ovšem, jak jsem vyrozuměl z vašich záznamů, v tomto směru vás právě ona řádně zchladila?“

„Ano, odmítla myšlenku, že by ji chtěl Rudi Scherz zavraždit. A v tom měla určitě pravdu. Ale jde tu, pane, ještě o něco jiného.“

„O co?“

„Někdo by to mohl zkusit znovu.“

„A tím by dokázal pravdivost této teorie,“ zněla suchá odpověď představeného. „A navštívíte v Chipping Cleghornu také slečnu Marplovou, vidíte?“

„Slečnu Marplovou? Proč tam?“

„Zaslechl jsem, že se z hotelu přestěhuje na vikářství do Chipping Cleghornu a bude dojíždět dvakrát týdně do Medenhamu na lázeňské kúry. Mám dojem že paní vikářová je dcera staré přítelkyně slečny Marplové. Inu staroušek jde po čichu. Myslím, že ve svém životě nemá mnoho vzruchu – a slídit po vrahovi, to je něco pro ni!“

„Měla by raději zůstat tam, kde je.“

„Aby vám nelezla do zelí?“

„Co vás napadá, pane! Ale je to milá stará dáma a já bych nerad, aby se jí něco stalo... za předpokladu že ta její teorie je správná.“

9/ DVEŘE

I

Dobrý den, slečno Blacklocková, promiňte, že vás zase vyrušuji.“

„Neomlouvejte se, inspektore. Mně to vůbec nevadí. Hned mne napadlo, když byl soud o týden odložen, že se asi budete snažit získat více důkazů.“

Inspektor Craddock přikývl.

„Abych nezapomněl, musím vás informovat, že Rudi Scherz nebyl syn majitele hotelu v Montreaux. Zřejmě začal svou životní dráhu jako zřízenec nemocnice v Bernu, kde se brzy mnohým pacientům začaly ztrácet cennější drobnosti. Pak pod jiným jménem pracoval jako číšník v jednom menším sportovním rekreačním areálu. Jeho specialitou bylo vystavování dvojích účtů s odlišnými položkami. Rozdíl pochopitelně strčil do kapsy. Dalším místem jeho působení byl obchodní dům v Curychu. V té době začaly najednou ztráty z drobných krádeží při nákupech nepoctivých zákazníků přesahovat běžný průměr, takže se nedaly tak docela přičíst na jejich vrub.“

„Zkrátka malý zloděj,“ poznamenala suše slečna Blacklocková a dodala: „Pak jsem se tedy právem domnívala, že jsem ho nikdy dříve neviděla?“

„Ano, měla jste plnou pravdu; zřejmě ho na vás někdo v hotelu Royal upozornil a on jen předstíral, že vás už dávno zná. Švýcarská policie mu začala pobyt ve vlasti Poněkud znepríjemňovat, a tak přijel s docela slušnou

Jirkou padělaných dokladů sem a přijal místo v hotelu Royal.“

„Dobrý revír,“ usoudila slečna Blacklocková. „Je tam úžasně drahá a zdržují se tam jen bohatí lidé. Většina nich své účty asi vůbec nekontroluje.“

„Máte pravdu,“ souhlasil Craddock, „měl tam vyhlídky na dobrou kořist.“

Slečna Blacklocková se zamračila.

„To je mi všechno jasné,“ řekla. „Ale nechápu, proč chodil do Chipping Cleghornu? Co myslel, že tu máme lepšího než boháči v hotelu Royal?“

„Trváte na svém prohlášení, že v domě není nic, co by mělo mimořádnou cenu?“

„Samozřejmě že není! To bych přece musela vědět Mohu vás ujistit, inspektore, že opravdu nevlastním žádného Rembrandta ani nic jiného toho druhu.“

„Pak asi měla ovšem vaše přítelkyně slečna Bunnerová pravdu, vidíte? Přišel sem, aby napadl vás.“

„Tak vidíš, Letty! Co jsem ti říkala?“

„Nesmysl, Bunny!“

„Pokládáte to opravdu za nesmysl?“ otázal se Craddock. „Nebo jste si už uvědomila, že je to pravda.“

Slečna Blacklocková se na něho nečekaně tvrdě podívala.

„Tak si to tedy řekněme rovnou. Vy se opravdu domníváte, že si ten mladý muž napřed prostřednictvím inzerátu zařídil, aby se k nám v určitou dobu seběhla polovina městečka, a pak si sem vyjel jen...“

„Třeba ho nenapadlo, že sem hned všichni přiběhnou...“, skočila jí úzkostlivě do řeči slečna Bunnerová. „Mohl to být jen hrozný způsob výstrahy – pro tebe, Letty! Tak jsem tomu také rozuměla, když jsem inzerát přečetla. *„Oznamuje se vražda“* – cítila jsem až do morku kostí, že jde o něco děsného! Kdyby mu všechno vyšlo podle plánu, zastřelil by tě a – a nikdy se nemuselo vypátrat, kdo tě zabil.“

„Nu, to se mohlo stát,“ připustila slečna Blacklocková.“

„Hned jsem věděla, že ten inzerát není legrace, Letty. Varovala jsem tě! A vzpomeň si na Mici – ta z něj byla taky hezky vyděšená.“

„Právě, Mici,“ přerušil ji Craddock, „rád bych se o té mladé ženě dozvěděl víc.“

„Vízum i doklady má v naprostém pořádku.“

„O tom nepochybuji,“ ujistil ji stroze Craddock. Scherzovy doklady byly zdánlivě také v pořádku.“

„Ale *proč* by mne Rudi Scherz chtěl zavraždit? To mi pořád tajíte, inspektore Craddocku.“

„Možná že stál v pozadí někdo jiný,“ odpověděl zvolna Craddock. „Na to jste nepomyslela?“

Měl na mysli spíše přenesený význam, ačkoliv mu blesklo hlavou, že kdyby teorie slečny Marplové byla správná, pak by vyzněl jeho výrok pravdivě i v pravém smyslu slova. Ať tak či onak, na slečnu Blacklockovou nijak nezapůsobil; tvářila se nadále skepticky.

Přesto tu však stále máme nezodpovězenou otázku,“ trvala na svém. „Proč by u všech všudy chtěl někdo zavraždit zrovna *mne*?“

„Na to chci slyšet odpověď od vás, slečno Blacklocková!“

„Ode mne? Nu, nevím. Mnoho se toho asi nedozvíte. Nepřátele nemám a pokud si uvědomuji, se svými sousedy jsem vždy žila a žiji v dokonalé shodě. O žádném z nich také nevím nějaké zločinné tajemství z minulosti, které bych snad mohla prozradit. Celý ten nápad je úplně směšný! A to, na co narážíte, že by s tím měla něco společného Mici, je holý nesmysl. Jak vám právě řekla slečna Bunnerová, inzerát v Gazettách ji k smrti vyděsil. Opravdu se chtěla tehdy hned sbalit a odejít z domu.“

„Třeba to byl od ní jen mazaný trik. Mohla přece předpokládat, že ji přemluvíte, aby zůstala.“

„Samozřejmě, když si něco vezmete do hlavy, najdete vysvětlení na všechno. Ale jedno vám mohu říct. Kdyby Mici ke mně z neznámého důvodu pojala vražednou nenávist, mohla by mi jednoduše nasypat něco do jídla a otrávit mne; jsem však upřímně přesvědčena, že by nepodnikla nic tak složitě nesmyslného, jako je ten náš Případ.

Absurdní nápad,“ pokračovala. „Mám dojem, že vy od policie jste zaujati proti cizincům. Mici je snad lhářka, ale to je docela něco jiného než chladnokrevný vrah. Jděte a spusťte na ni hrůzu, když nedáte jinak! Ale jestli nám v záchvatu zuřivosti uteče, nebo se zavře a bude ječet ve svém pokoji, přinutím vás uvařit nám oběd. Dnes od ledne má přijít na návštěvu paní Harmonová s nějak starou dámou, která teď u nich bydlí. Ráda bych, aby Mici upekla trochu cukroví, ale mám strach, že ji pořádá rozzuříte. Nemohl byste, prosím vás, už začít podezřívát někoho jiného?“

II

Přesto všechno se Craddock odvážil do kuchyně. Položil Mici stejné otázky jako posledně a dostal také stejné odpovědi.

Ano – zavřela hlavní dveře brzy po čtvrté hodině. Ne – nedělá to vždycky, ale tentokrát odpoledne byla nervózní z ‚ten strašný inzerát‘. Zavírání postranních dveří je zbytečné, protože tudy chodívá jak slečna Blacklocková, tak slečna Bunnerová krmit kachny a kuřata, a potom také paní Haymesová z práce.

„Paní Haymesová mi řekla, že když vešla toho večera v půl šesté do domu, zamkla dveře.“ „Ach, a vy jí věřit... no tak si jí věřit!“

„Domníváte se, že bychom jí neměli věřit?“ „Co na tom záleží, co já si myslet? Mně vy stejně nevěřit.“

„Stále doufám, že mi poskytnete možnost, abych vám mohl věřit. Vy se tedy domníváte, že paní Haymesová dveře nezamkla?“

„Já myslet, že ona si dát moc dobrý pozor, aby je nezamknout.“

„A proč si to myslíte?“

„Protože takový mladík on nepracovat sám. Kdepak! On vědět, kam přijít, on vědět, že dveře být volný – ach, všechno, moc pohodlné mít připraveno.“

„Co se mně to snažíte namluvit?“

„Na tom nezáleží, co já říkat. Stejně mne vy neposlouchat. Vy říkat, že já uprchlice, která lhát, ale podle vás anglická blond dáma, kdepak! Ta nelhat! Ona být přece britsky poctivá. Tak si věřit jí a mně dát pokoj! Ale já bych vám mohla povědět! Ach, ano, já bych moc povědět.“

Praštila zhurta pánví o plotnu.

Craddock byl na rozpacích, má-li vůbec zaznamenávat co by mohlo být jen projevem čistě ženské nenávisti.

„Poznamenám si vše, co říkáte,“ upozornil ji.

„já už vám nic víc neříkat. A také proč? Jste všichni stejní. Vy pronásledovat a opovrhovat ubohé uprchlíky. Když já vám říkat, že před týdnem, co přijít ten mladík požádat slečnu Blacklockovou o peníze a ona ho odbýt a poslat pryč – tak když já vám teď říkat, že on hned nato hovořit s paní Haymesovou – ano, ano, já je slyšet tamhle v altánu, tak vy mně stejně říct, že si to já jen vymyslet.“

A také si to asi vymýšlíš, pomyslel si Craddock, ale nahlas řekl:

„Nemohla jste přece slyšet, o čem se v altáně mluvilo.“

„Tak to vy se tedy mýlit,“ vyjekla vítězně Mici. „Já jít ven natrhat kopřivy, aby dělat zelenině chuť. Oni tomu nevěřit, ale já to dělat a nic jim neříkat. A tu já je tam spolu slyšet mluvit. On říkat jí: ‚Ale kam se mohu schovat?‘ a ona nato: ‚Já ti ukážu‘ a ještě: ‚Ve čtvrt na sedm.‘ Já si pomyslet: ‚Aha! Tak ty se chovat, ty jemná dámo! Ty přijít z práce a už se tahat s mužským? A ještě ho vodit do domu? To by se slečně Blacklockové moc nelíbit a vyhodit tě z domu!‘ Chtěla jsem to vyslechnout a pak oznámit slečně Blacklockové. Ale teď

teprve já chápat, že se já mýlit. To nebýt milostný pletky, ale loupež a vražda! Ale vy mi stejně nakonec říct, že si to já vymyslet.“

Craddock přemýšlel. Mohla si to vymyslet, ale možná ze si to nakonec nevymyslela.

„Jste si jista tím, že to byl Rudi Scherz, s kým hovořila?“ zeptal se opatrně.

„Ale samozřejmě! On právě odcházet a já ho vidět zamířit k altánu. A zrovna,“ dodala vzpurně, „když já jít na mladý hezký zelený kopřivy.“

Inspektor uvažoval, zda ještě v říjnu někde rostou hezké zelené mladé kopřivy, ale pak se dovtípil, že si přece Mici musela najít pro své špehování výmluvu.

„Neslyšela jste nic víc, než co jste mně právě pověděla?“

Mici se na něho podívala s nelíčeným zármutkem

„Kvůli ta protivná baba s dlouhá nos už nic. Ona slev na Bunnerová na mne hulákat: ‚Miciíí! Miciíí!‘ Tak já muset jít. Och, ta mi jít na nervy. Pořád se někam plést a říkat mi, že mě naučit vařit. Ona a vařit! Jo, to potom chutnat! Ona vařit všechno z vody – z vody!“

„Proč jste mi všechno neřekla posledně?“ zeptal se jí Craddock vážně.

„Protože já si na to nevzpomenout, já ani nemyslet že... Až potom já přijít na to, že už tehdy to být přípravek no – připraveno s ní!“

„A víte určitě, že to byla paní Haymesová?“

„Vím to až moc dobře. Ona být zlodějka – ta paní Haymesová. A zloděj sedá zase k zloděj. Co ona dostat za práci v zahradě, to pro taková nóbl dáma nestačit, to ne! A tak muset okrádat slečna Blacklocková, která na ni být tak hodná. Och, ta být špatná a prohnaná!“

„Dejme tomu,“ řekl inspektor a díval se jí upřeně do očí, „že někdo viděl vás mluvit s Rudim Scherzem?“

Toto nařčení způsobilo menší efekt, než očekával. Mici si odfrkla a pak pohodila hlavou.

„Jestli někdo říkat, že mne s ním vidět mluvit, tak je to lež, lež a lež!“ prohlásila pohrdlivě. „Lhát na někoho nic není, to je lehká věc, ale vy zde v Anglie muset dokázat, jestli je to pravda. Já se nebatit se zloději a vrahy. A žádný anglický policajt to nemoct o mně říkat!“

A vůbec, jak já uvařit oběd, když vy zde mluvit, mluvit a mluvit? Odejít, prosím, z mé kuchyně! Já teď udělat moc dobrá omáčka.“

Craddock poslušně odešel. Jeho podezření vůči Mici utrpělo značný otřes. Vypovídala o Filipě Haymesové s hlubokým přesvědčením. Mici každý pokládal za lhářku, ani on o tom v duchu nepochyboval, ale domníval se, že právě v její poslední výpovědi něco pravdy bylo. Rozhodl se promluvit znovu s Filipou. Posledně na něho působila dojmem klidné, dobře vychované dámy a nepojal proti ní tehdy ani špetky podezření.

Vešel zamyšleně do chodby a sáhl po klice jiných dveří, než měl v úmyslu. Slečna Bunnerová, která zrovna scházela ze schodů, ho rychle zarazila.

„Tyhle dveře ne!“ zvolala. „Ty nepoužíváme! Až další vlevo. Člověka tolik dveří poplete, vidíte?“

„Nu je jich tu dost,“ souhlasil Craddock a důkladně se rozhlédl po úzké chodbě.

Slečna Bunnerová mu ochotně začala vysvětlovat:

„První dveře vedou do šatny, za druhými je jen skříň s policemi, a teprve další jsou od jídelny. Na druhé straně máme zamčené a nepoužívané dveře od obývacího pokoje těmi jste chtěl zrovna vejít. Všichni chodíváme těmi druhými. Další zase vedou jen do kredence s čínským porcelánem, za nimi jsou dveře do malé zimní zahrady a na konci chodby je postranní vchod do domu. Každého to zde splete. Zvlášť tyhle dvoje úplně stejné dveře do obývacího pokoje. Často sama sáhnu omylem na kliku těch zavřených. Dříve jsme u nich měli přistavený stůl, tak mne to tolik nepletlo, ale pak jsme ho přestěhovali podél stěny.“

Craddock si téměř bezděčně povšiml tenkého podélného proužku na dveřích, které chtěl původně otevřít. Uvědomil si, že jde o nepatrnou oděrku od stolu, který tam asi stával delší dobu.

„Tak vy jste ho přestěhovali? A jak je to dlouho?“ zeptal se, aniž by tím něco sledoval.

Člověk nemusel naštěstí své otázky Doře Bunnerové zdůvodňovat. Jakýkoliv dotaz připadal upovídané slečně zcela přirozený a podávala s největší ochotou i ty nejmalichernější informace.

„Počkejte, hned si vzpomenu, není to tak dávno, snad deset nebo čtrnáct dnů.“

„A proč jste ho přestěhovali?“

„Opravdu už nevím. Snad kvůli květinám. Ano, myslím, že tehdy Filipa zaranžovala velkou vázu – víte, ona to umí jedinečně. Kytice hrála všemi podzimními barvami, protože do ní dala i listy a větve. Ale byla příliš velká a člověk se vždy zachytil za vlasy, když šel kolem. A tak Letty navrhla, abychom přestěhovali stůl ke stěně. Říkala, že se květiny budou proti stěně každopádně lépe vyjímat než proti dveřím. Museli jsme ovšem sundat obraz Wellingtona u Waterloo a pověsit ho pod schodiště. Velmi se mi líbí, je pravý, žádná reprodukce.“

„Dveře tedy vlastně nejsou slepé, vidíte?“ ptal se Craddock a podrobněji si je prohlížel.

„Ne. Jsou to opravdové dveře. Vedou do malého obývacího pokoje, ale když se obě místnosti spojily v jednu staly se skoro zbytečné a natrvalo se zavřely.“

„Jen zavřely?“ Craddock opět jemně zmáčkl kliku „Myslíte, že jsou zatlučeny hřebíky, nebo jen zamčeny?“

„Asi jen zamčeny a zavřeny na zástrčku.“

Všiml si nahoře zástrčky a zatáhl za ni. Lehce ji odsunul... až příliš lehce.

„Kdy byly naposledy otevřeny?“ obrátil se k slečně Bunnerové s otázkou.

„Mám dojem, že je už léta nikdo neotvíral. Aspoň co jsem tu já se neotvíraly ani jednou. To vím určitě.“

„Nevíte náhodou, kde je klíč?“

„Tady v zásuvce je plno klíčů. Pravděpodobně tam bude také.“

Otevřela zásuvku a v její zadní části se Craddockovi naskytl pohled na sbírku zrezivělých klíčů. Prohrábl je rukou a vytáhl jeden, který se od ostatních poněkud lišil. Znovu přistoupil ke dveřím a vsunul klíč do zámku. Vklouzl tam lehce a hladce se v něm otočil. Zmáčkl kliku a dveře se tiše otevřely.

„Ach, dejte pozor!“ vykřikla slečna Bunnerová. „Z druhé strany může být něco přistaveno. My je nikdy neotvíráme.“

„Opravdu?“ podivil se inspektor. „Ty dveře byly nedávno otevřeny, slečno Bunnerová. Zámek i panty jsou čerstvě natřeny,“ řekl přísně a důrazně.

Hleděla na něho vyjeveně, s hloupě otevřenými ústy.

„Ale kdo by je mohl otevřít?“

„To bych také rád věděl!“ odpověděl Craddock se zlověstným přízvukem v hlase. Hlavou mu vířilo: Neznáma osoba X zvenku? Kdepak! Osoba X byla zde, v tomto domě, osoba X byla ten večer v obývacím pokoji mezi ostatními...

10/ PIP A EMA

I

Tentokrát věnovala slečna Blacklocková Craddockovi přece jen větší pozornost. Plně si uvědomoval, že má před sebou inteligentní ženu, která teď skoro s dychtivou účastí naslouchala, k jakému obratu došlo v jeho vyšetřování.

„Ano,“ souhlasila klidně. „Tím se samozřejmě mění všechno... Nikdo neměl bez mého vědomí právo něco s dveřmi dělat.“

„Chápete, co to znamená,“ řekl jí důrazně inspektor. „To znamená, že v okamžiku, kdy v onen osudný večer zhasla světla, *kdokoliv z tohoto pokoje mohl* druhými dveřmi vyklouznout, postavit se za Rudiho Scherze a vystřelit na vás.“

„Aniž by ho někdo viděl a slyšel, nebo aspoň něco nápadného zpozoroval?“

„Ano, aniž by ho někdo viděl, slyšel nebo dokonce vůbec něco zpozoroval. Uvědomte si, že když zhasla světla, nastal hluk. Lidé se pohybovali, vykřikovali a vráželi jeden do druhého. A jediné, co hned nato mohli vidět, byl oslňující proud světla.“

„A vy si myslíte, že někdo z těch lidí, někdo z mých sousedů, vyklouzl, aby se mne pokusil zavraždit? *Mne? A proč?* Proboha svatého, proč?“

„Domnívám se, že vy asi znáte odpověď na tuto otázku, slečno Blacklocková!“

„Ale já ji neznám inspektore! Ujišťuji vás, že ne!“

„Nu, tak o tom budeme uvažovat společně. Kdo po vás zdědí peníze v případě vaší smrti?“

„Patrik a Julie,“ odpověděla skoro neochotně slečna Blacklocková. „Nábytek z domu a malou roční rentu jsem odkázala Bunnym. Po mně toho opravdu mnoho nezůstane. Měla jsem nějaké jmění v německých a italských cenných papírech, které jsou dnes bezcenné, a mohu vás ujistit, že pro to, co mi po zdanění zbylo z ostatních uložených peněz při dnešních nepatrných úrocích, by se nikomu nevyplatilo mne vraždit. A i z toho jsem si před rokem uložila větší část na roční rentu.“

„Tak přece máte nějaký příjem, slečno Blacklocková který by po vás zdědil váš synovec s neteří.“

„Nu, vy jste dobrý. A proto se Patrik s Julií dohodli mne zavraždit? Ne, to mi nenapovídáte. Ti na tom nejsou tak bledě, aby to měli zapotřebí.“

„Víte to určitě?“

„Usuzuji z toho, co mi sami řekli. Ale stejně je rozhodně odmítám podezřívat. *Jednou snad bych stála za to, aby mne někdo zabil, ale teď – teď určitě ne!*“

„Co tím chcete říct, slečno Blacklocková, jak tomu mám rozumět?“ zbystřil inspektor Craddock pozornost. „Jednoho dne, snad už docela brzy, se stanu velmi bohatou ženou.“

„Mohla byste mi to vysvětlit blíže?“ „Ale samozřejmě. Asi to nevíte, ale po více než dvacet let jsem byla sekretářkou a blízkou spolupracovnicí Randalla Goedlera.“

Její sdělení Craddocka nesmírně zaujalo. Jméno Randalla Goedlera bylo ve finančním světě velmi známé. Jeho odvážné spekulace a snad až příliš teatrální reklama, kterou si dovedl vždy udělat, způsobily, že se na jeho osobnost hned tak nezapomene. Jestli si inspektor správně vzpomínal, zemřel v roce 1937 nebo 1938.

„Myslím, že na něho si už vaše generace pamatovat nebude,“ řekla slečna Blacklocková. „Ale snad jste o něm aspoň slyšel.“

„Ano, ovšem. Byl milionář, vidíte?“

„Ach, mnohonásobný – ačkoliv jeho finance kolísaly. Obyčejně větší část toho, co vydělal, riskantně investoval do dalšího podnikání.“

Vyprávěním celá ožila a oči se jí rozzářily vzpomínkami.

„Nakonec však zemřel jako velmi bohatý člověk a děti po sobě nezanechal. Své jmění odkázal na doživotí své manželce a po její smrti úplně všechno mně.“

Inspektorovi se najednou vybavily v paměti palcové titulky tehdejších novin – VĚRNÁ SEKRETÁŘKA ZDĚDÍ OBROVSKÉ JMĚNÍ – nebo tak nějak podobně.

„Celých posledních dvanáct let,“ pokračovala slečna Blacklocková a šibalsky mrkla na inspektora, „jsem měla výborný motiv zavraždit paní Goedlerovou – ale to vám asi mnoho nepomůže, vidíte?“

„A – promiňte mi tu otázku – nemrzelo paní Goedlerovou, jak její manžel s jméním naložil?“

Slečnu Blacklockovou zřejmě dotaz upřímně pobavil.

„Nemusíte být tak diskrétní, inspektore. Rád byste věděl, zda jsem nebyla milenkou Randalla Goedlera? Ne, nebyla. Nikdy mě ani Randalla nenapadlo na citové vztahy pomyslet. Miloval Bellu; ty peníze mi odkázala jen a jen z vděčnosti. Víte, inspektore, jednou, hned v prvních letech, kdy si ještě Randall nestál tak pevně, se octl na pokraji úpadku. Potřeboval tehdy jen několik tisíc hotovosti. Jednalo se o velmi vzrušující finanční machinaci; byla velice odvážná, jako všechno, co podnikal, ale neměl ani těch pár tisíc, které by ho dostaly z nesnází. Tenkrát jsem mu pomohla já. Měla jsem malou hotovost a nesmírnou víru v Randalla. Dala jsem mu všechno, co jsem mohla, do posledního penny. Stal se zázrak. O týden později byl boháč.“

Potom už se mnou vždy jednal víceméně jako s mladším společníkem. Och, nedovedete si představit, jaká to byla vzrušující léta! Ohromně mě to bavilo. Ale pak mi zemřel otec a sestra těžce churavěla. Musela jsem se všeho vzdát a vrátit se domů. Několik let nato Randall zemřel. Vydělala jsem si u něho slušné peníze a opravdu jsem nečekala, že by mi něco odkázal, ale přesto mne jeho závěť velmi dojala. Ano, pokládala jsem za čest, že Mám zdědit celé jmění, jestli Bellu přežiji. Ona totiž vždy byla jedna z těch křehkých bytostí, o kterých každý říká, Ze dlouho žít nebudou. Měla ze závěti v můj prospěch velkou radost. Bylo to milé a kouzelné stvoření. Ted' žije

Ve Skotsku a řadu let jsem ji neviděla – píšeme si jen k Vánocům. Naše styky náhle přerušila válka. Těsně před ní jsem totiž provázela svou sestru do sanatoria ve Švýcarsku, kde potom zemřela na souchotiny.“ Na chvíli se odmlčela.

„Do Anglie jsem se vrátila teprve po válce,“ dodala „Říkala jste, že asi budete brzy velmi bohatá... Jak brzy?“

„Dozvěděla jsem se od ošetřovatelky, která o Bellu pečuje, že v poslední době velmi rychle schází. Je to snad otázka – několika týdnů. Teď pro mne peníze moc znamenat nebudou,“ pokračovala smutně. „Mám pro svoje soukromé potřeby dost. Kdysi by mne bavilo spekulovat na burze – ale teď? Nedá se nic dělat, člověk stárne... Nyní však už snad chápete, inspektore, že kdyby mne Patrik s Julií chtěli ze zjištěných důvodů zabít, byli by úplní blázni, aby nepočkali ještě těch pár týdnů.“

„Ano, slečno Blacklocková, ale co by se stalo, kdybyste vy zemřela dřív než paní Goedlerová? Kdo by pak po ní zdědil peníze?“

„Víte, že jsem o tom doopravdy nepřemýšlela? Snad Pip a Ema...“

Když viděla Craddockův udivený výraz, usmála se. „Vyjádřila jsem se podivně, vidíte? Pokusím se vám to vysvětlit. Domnívám se, že kdybych zemřela já dřív než Bella, pak by po její smrti přešly peníze do rukou zákonných potomků – tak se tomu snad správně říká – Randallovy jediné sestry Soni. Randall se totiž se svou sestrou pohádal, protože se proti jeho vůli provdala za muže, kterému nemohl přijít na jméno. Pokládal ho za velkého ničemu.“ „A byl opravdu tak špatný?“

„Řekla bych, že ano. Ale měl zřejmě pro ženy nesmírné kouzlo. Snad to byl Řek nebo Rumun – jak se jen jmenoval – Stamfordis, Dmitri Stamfordis.“

„Jak tomu tedy rozumím, Randall Goedler svou sestru prostě vydědil, když se provdala proti jeho vůli, že?“

„Ach, jak se to vezme. Soňa byla už tehdy sama velmi bohatá nevěsta, protože jí Randall již dříve připsal značnou sumu peněz. Udělal to však takovým způsobem, aby jejích finančních prostředků nemohl použít nastávající manžel. Když později sestavoval závěť a právníci na něho naléhali, aby v ní ještě někoho uvedl pro případ, že

bych zemřela dřív než Bella, uvedl tam tedy – podle mého mínění asi velmi neochotně – Soniny děti. Nepatřil k tomu druhu lidí, kteří odkazují peníze na dobročinné účely a napsal je tam prostě proto, že ho v tom okamžiku nikdo jiný nenapadl.“

Tak ze Sonina manželství vzešly děti?“

„Ano, Pip a Ema.“ Usmála se. „Vím, že ta jména znějí velmi směšně. Ale já nevím nic víc, než že za nějaký čas po svatbě napsala Soňa dopis Belle. Žádala ji, aby sdělila Randallovi, jak je v manželství nesmírně šťastná a že se právě stala matkou dvojčat, ale Bella by vám snad mohla říct víc.“

Slečna Blacklocková byla svým vlastním vyprávěním zřejmě zcela zaujatá, jenže inspektor příliš spokojeně nevypadal.

„Dejme tomu,“ řekl po chvíli, „že byste byla v onen večer zavražděna. Existují pravděpodobně nejméně dva lidé na světě, kteří by získali nesmírné bohatství. Mýlíte se, slečno Blacklocková, když tvrdíte, že nikdo nemá motiv vás zabít nebo si přát vaši smrt. Naopak – nejméně dva lidé, bratr se sestrou, by na ní mohli mít přímo životní zájem. Mimochodem, kolik těm sourozencům bude asi dnes let?“

Slečna Blacklocková svažila čelo a přemýšlela.

„Počkejte... 1922... ne – nemohu si vzpomenout, asi dvacet pět nebo dvacet šest.“ Její tvář náhle zvážněla. „Přece si, proboha nemyslíte...“

„Ano, myslím. Myslím si, že na vás někdo vystřelil s úmyslem vás zabít. Dokonce se domnívám, že by to mohla stejná osoba nebo osoby zkusit znovu. Byl bych rád, kdybyste byla na sebe velmi, *velmi* opatrná, slečno Blacklocková. K jednomu pokusu vraždy už došlo – a nevyšel. Mám obavy, aby brzy nenásledoval další.“

II

Haymesová zvedla hlavu a ze zpoceného čela si odhrnula pramenky vlasů. „Ach, to jste vy, inspektore?“

Tázavě se na něho podívala. Na oplátku jí věnoval mnohem pátavější pohled než při prvním setkání. Ano byla nesporně velmi hezká. Anglický typ s plavými vlasy a podlouhlou tváří. Měla však umírněnou bradu a ústa, jako kdyby v ní bylo něco zakřiknutého a umlče-

ného Její modré oči se na něho chladně dívaly, ale jejich výraz mu nic neříkal. Napadlo ho, že je typ ženy, která dovede mlčet.

„Mrzí mne, že vás stále vyrušuji z práce, paní Haymesová,“ omlouval se, „ale nechtěl jsem čekat, až přijдете domů. A kromě toho jsem myslel, že vám bude milejší, když si spolu pohovoříme mimo Little Paddocks.“

„Prosím, jak si přejete, inspektore.“

Její hlas zněl klidně, bez pohnutí nebo zájmu. Přece mu však neušla určitá známka ostražitosti – nebo se mu to jen zdálo?“

„Dnes ráno někdo učinil určité prohlášení – týkalo se vás.“

Filipino obočí se lehounce vyklenulo. „Posledně jste mi, paní Haymesová, řekla, že jste muže jménem Rudi Scherz nikdy neviděla, že?“ „Ano.“

„Když jste ho tedy viděla mrtvého, bylo to vůbec poprvé, co jste ho spatřila?“

„Jistě.“

„Ani jste s ním nehovořila například v altánu zahrady Little Paddocks?“

„V altánu?“

Byl si téměř jist, že se v jejím hlase objevil strach.

„Ano, paní Haymesová. Dokonce mi někdo řekl, o čem jste s Rudim Scherzem hovořila. Ptal se vás, kaní by se mohl schovat, a vy jste odpověděla, že mu to ukážete. A mluvila jste s ním zcela určitě o čase – čtvrt na sedm. Přibližně v tuto dobu osudného večera sem přišel Rudi Scherz z autobusové zastávky, a pak došlo k přepadení.“

Chvilí bylo ticho. Pak se Filipa krátce a pohrdlivě zasmála. Skoro jako by ji toto sdělení pobavilo.

„Nevím, kdo vám tohle napovídal,“ řekla. „Konečně, není to těžké uhodnout. Jde však o velmi hloupou, nejapnou báchorku – a pochopitelně také zlomyslnou. Z nějakého důvodu mě Mici nenávidí ještě víc než ostatní.“

„Tedy všechno popíráte?“

„Samozřejmě – je to lež! V životě jsem Rudiho Scherze neviděla. A také jsem to dopoledne nikde v domě nebo v jeho blízkosti nebyla. Byla jsem tady, v práci.“

„Které dopoledne?“ zeptal se velmi jemně inspektor Craddock.

Zase nastala pomlka a její víčka nervózně zamžikala.

„Kterékoliv. Jsem každé dopoledne tady, a před jednou hodinou nikdy neodcházím. Nemáte poslouchat, co vám napovídá Mici,“ dodala s pohrdáním. „Ta neustále lže.“

„Tak vidíte,“ stěžoval si Craddock seržantu Fletcherovi, když společně odcházeli. „Dvě mladé ženy a každá tvrdí něco jiného. Které z nich mám věřit?“

„Jak se zdá, je každý toho názoru, že to cizí děvče mluví samé nesmysly. Pokud já mám s cizinci nějaké zkušenosti, řekl bych, že spíš lžou, než mluví pravdu – a ona podle všeho paní Haymesovou nenávidí.“

„Vy byste tedy na mém místě spíše věřil paní Haymesové?“

„Jestli ovšem nemáte důvod jí nevěřit.“

A ten Craddock neměl, opravdu neměl. Jen snad vzpomínku na pár až nápadně chladně hledících očí a slůvka – *to dopoledne*.

Slečna Blacklocková – a když ne ona, tak jistě slečna Bunnerová – se mohla zmínit o návštěvě mladého cizince, který přišel žebronit o peníze na cestu do Švýcarska. Z toho mohla pak snadno Filipa Haymesová vyvodit, kdy k rozhovoru došlo.

A přesto se Craddock nemohl zbavit dojmu, že její hlas Při otázce: „*V altánu?*“, prozrazoval strach.

Rozhodl se, že o tom bude ještě přemýšlet.

III

Anglii zasáhla jedna z teplých podzimních vln a vikářská zahrada krásou jen zářila. Nikdy později si inspektor Craddock nedokázal uvědomit, zda bylo sv. Martina nebo Lukáše. Věděl však, že bylo překrásně – a také že mu tehdy pořádně tekly nervy. Pohodlně si hověl v lehátku, které mu energicky přistrčila paní Harmonová, než odešla na schůzi rodičovského sdružení. Od ramen až po kolena ho příjemně zahřívala teplá deka; vedle něho seděla s pletením slečna Marplová. Sluneční paprsky a klid, přerušovaný jen cvakáním jehlic, vytvářely dohromady omamnou, až uspávající atmosféru. A přece – v podvědomí jako by ho něco děsilo. Měl dojem, že prožívá starý známý sen, v kterém se ho vždy zcela náhle začala zmocňovat ne-

smírná úzkost i strach – a sladká pohoda se obratem změnila v strašlivý pocit hrůzy z neznámého...

„Neměla jste sem jezdit,“ řekl najednou.

Jehlice slečny Marplové se na okamžik přestaly kmitat a její modré oči se na něho zamyšleně podívaly.

„Vím, kam míříte,“ odpověděla. „Jste velmi svědomitý mladý muž. Ale nemějte obavy, všechno je v nejlepším pořádku. Jak otec paní Harmonové – mimochodem velmi vzdělaný muž a bývalý vikář naší farnosti –, tak její matka, rovněž žena vzácných vlastností, jsou moji staří dobří přátelé. Je proto naprosto přirozené, že kdykoliv přijedu do Medenhamu, navštívím vždy na pár dní jejich dceru Boubelku.“

„Snad máte pravdu,“ připustil Craddock, „ale – ale do ničeho se tu v okolí nepleťte... Domnívám se, a myslím to vážně, že byste se mohla dostat do *nebezpečné situace*.“

Slečna Marplová se pousmála.

„A já se zase obávám, že my staré ženské už musíme vždycky do všeho strkat nos. Bylo by velmi divné, a snad i nápadnější, kdybychom to naopak nedělaly. Míváme ve zvyku vyptávat se na společné známé z různých konců světa, vzpomínat na staré časy a události, zajímat se, kdo se s kým oženil a podobně. Nu, a to všechno je úžasné prospěšné, nemyslíte?“

„Prospěšné?“ opakoval nechápavě Craddock.

„Ale jistě! Člověk si tak přece snadno zjistí, zda jsou lidé těmi, za které se vydávají,“ vysvětlovala slečna Marplová.

Když se stále tvářil nedůvěřivě, jemně pokračovala.

„Vždyť tím se nejvíc trápíte, ne? A to je také to, v čem se svět po válce změnil. Vezměte si například takový Chipping Cleghorn – velmi se podobá St. Mary Mead, kde bydlím. Před takovými patnácti léty každý věděl, kdo kým je. Tam v tom velkém domě bydleli Banttrysovi, jinde zase Hartnellovi nebo Price Ridleysová a Weatherbysovi... zkrátka byli to lidé, jejichž otcové a matky, dědové i báby se strýci a tetami tam žili před nimi. Když se někdo nový přistěhoval, jó, panečku! Musel se vykázat nějakým vysvědčením a doporučením, aby ho mezi sebe přijali. Nebo ho už někdo znal, někdo s ním sloužil u stejného pluku či na stejné lodi. Přišel-li někdo neznámý, opravdu

cizí, tak ho zkrátka mezi sebe nepustili. A všichni tak dlouho slídili a nedali si pokoj, až o něm věděli všechno.“

Smutně zavrtěla hlavou.

„Ale ty časy jsou už pryč. V každém městečku a vesnici je plno lidí, kteří prostě přijdou, usadí se a nemají tu žádné svazky. Velké domy se prodávají, malé přestavují a mění. Nových lidí stále přibývá a všechno, co o nich víte, je to, co vám oni sami o sobě řeknou. Přicházejí z celého světa – z Indie, z Hongkongu a z Číny, jiní zase z různých chudých krajů Francie, Itálie a všelijakých ostrovů, kde strávili většinu svého života, vydělali si trochu peněz a mohli si dovolit odpočinek. Ale nikdo neví, co jsou zač. Můžete každému namluvit, co chcete, a pochlubit se třeba mosazí z Benaresu, nebo použít pár indických slov, aby vám každý uvěřil... A také můžete ukazovat obrázky z Taorminy nebo hovořit o církvích a knihovnách v Anglii jako slečny Hinchliffová s Murgatroydovou. Ať jste život prožili v jižní Francii nebo na Dálném východě, lidé vás prostě přijmou tak, jak se sám představíte. Přijdou k vám klidně na návštěvu a nečekají, až jim přítel nebo někdo známý v dopise potvrdí, že jste milý a hodný člověk, kterého on už řadu let zná.“

Craddock si přiznal, že ho tísnilo právě to, co říkala. O nikom nic *nevěděl*. Viděl jen tváře a osoby, z nichž každá byla sice vybavena přídelovou knížkou a průkazem totožnosti – průkazem plným čísel, ale bez pořádných fotografií a otisků prstů. Ano, to byla poválečná doba. A každý, kdo se jen trochu obtěžoval, mohl snadno patřičný průkaz získat – a proto se také začala pomalu ale jistě přetrhávat křehká pouta, která dříve udržovala v pospolitosti život anglického venkova. Ve městě se nikdy nepředpokládalo, že by někdo znal svého souseda. Dnes ho však nikdo neznal ani na venkově, ač si třeba myslel, že ho zná...

Naolejované dveře podaly Craddockovi nejlepší důkaz, že se v obývacím pokoji Leticie Blacklockové zřejmě octl někdo, kdo nebyl milým, přátelským venkovským sousedem, jak předstíral nebo předstírala...

A proto se bál o slečnu Marplovou, která byla křehká a stará – a příliš si všeho všimala...

„Do určité míry se můžeme ledacos o lidech dozvědět,“ namítl, ale uvědomoval si, že to není tak snadné. Indie, Čína, Hongkong, jižní Francie... Ne, opravdu to nebylo snadné jako třeba před patnácti léty. Sám příliš dobře věděl, že zde žijí mnozí s doklady vypůjčenými od lidí, kteří ve městech náhle zahynuli při náletech. Existovaly dokonce pokoutní organizace, které doklady kupovaly a falšovaly. Padělaly jak průkazy totožnosti, tak přídělové knížky... Takových šmelin bylo na sta. Člověk by sice mohl ledacos vypátrat, ale potřebovalo by to určitý čas, a ten on právě neměl, protože vdově po Randallu Goedlerovi už mnoho života nezbývalo.

Rozmrzelý a unavený, zmámený slunečními paprsky začal slečně Marplové vyprávět o Goedlerovi, Pipovi a Emě.

Přibližně pětadvacet let – kdo by tomu věku tak odpovídal? uvažoval v duchu a nahlas pokračoval:

„Snad ten její synovec s neterí, nebo co jsou to vlastně za příbuzné... Zajímalo by mne, kdy je naposled viděla.“

„Mohla bych vám to zjistit!“ navrhla mu jemně.

„Ne, slečno Marplová, prosím vás ne.“

„Bude to docela jednoduché, inspektore, opravdu nemusíte mít strach. A když to udělám já, nebude to tak nápadné, protože nejsem úřední osoba jako vy. A kdyby tam nebylo něco v pořádku, přece je nechcete včas varovat?“

„Pip a Ema,“ opakoval si Craddock. „Pip a Ema.“ Začínal být už Pipem a Emou celý posedlý. Je možné, že by ten smělý mladý muž a dívka s chladným pohledem...

„Nu, snad se o nich v příštích osmačtyřiceti hodinách dozvíme víc,“ přerušil proud svých myšlenek. „Rozjedu se do Skotska. Možná mi o nich paní Goedlerová poví něco bližšího, jestli je ještě schopna mluvit.“

„To je skutečně velmi moudrý krok,“ souhlasila slečna Marplová a na chvíli se zamyslela. „Doufám,“ zašeptala, „že jste slečnu Blacklockovou upozornil, aby byla opatrná.“

„Ano, varoval jsem ji. A nechám tu také jednoho muže, aby ji nenápadně střežil.“

Vyhnul se výmluvnému pohledu slečny Marplové, protože si v tomto okamžiku stejně tak jako ona uvědomil, že sebedělejší policistovo oko nic nezmuže, číhá-li nebezpečí v rodinném kruhu...

„A nezapomeňte,“ řekl Craddock důrazně a podíval se jí znovu zpříma do očí, „že jsem varoval také vás.“

„A já vás ujišťuji, inspektore,“ odpověděla slečna Marplová, „že se o sebe dovedu postarat.“

11/ NÁVŠTĚVA SLEČNY MARPLOVÉ

V chování slečny Blacklockové se projevíly určité známky neobvyklé roztržitosti, když k ní paní Harmonová onoho odpoledne přivedla svého milého hosta. Tato okolnost však slečně Marplové unikla, protože to bylo poprvé, co se s paní domu Little Paddocks setkala.

Stará dáma uměla svým povídáním a klípky roztomile bavit společnost. Vůbec se nesnažila zastírat, že je jednou z těch, které loupeže a podobné zlotřilosti nesmírně zajímají.

„Takoví lidé se dostanou všude, má milá,“ ujišťovala hostitelku. „V dnešní době jim není nic svatého a naučili se to dělat novými způsoby, po americkému. Já osobně spoléhám na starou dobrou radu – pořádnou palici po ruce a dávat si pozor! Dovedou vám vypáčit zámky a strhnout závory, ale bdělé oko a kus mosazné tyče je úplně vyvede z míry. Už jste to někdy zkusila?“

„Obávám se, že nemáme ani dobré zámky, ani pořádné závory a ani palici,“ odpověděla jí pohotově slečna Blacklocková. „Ale také tu nemáme nic, co by stálo za ukradení.“

„Dejte si řetěz na hlavní dveře,“ radila dál slečna Marplová. „Pak se nemusí nikdo bát jít otevřít, protože škvírou uvidí, kdo je za dveřmi – a také vám nikdo nemůže násilně vniknout do domu.“

„Myslím, že by naše Mici takové opatření určitě vítala,“ souhlasila slečna Blacklocková.

„Vždyť to přepadení muselo být něco příšerného,“ rozpovíдалa se znovu slečna Marplová. „Boubelka mi všechno vyprávěla.“

„Hrůzou mi tuhla v žilách krev,“ horlivě přitakala paní Harmonová.

„Nu, dostali jsme otřesným způsobem za vyučenou,“ připustila slečna Blacklocková.

„Opravdu mně to připadá jako zásah Prozřetelnosti,“ zavrtěla hlavou slečna Marplová, „že se ten člověk nakonec zamotal do svého hábitu a zastřelil se. Takoví násilníci se dnes na nic neohlíží – *na nic!* Jak se vůbec dostal dovnitř?“

„Bohužel, musím přiznat, že nezamykáme zrovna pořádné dveře.“

„Ach, Lotty!“ zvolala náhle slečna Bunnerová. „Zapomněla jsem ti říct, že se inspektor dnes choval nějak divně. Pořád chtěl otvírat ty druhé dveře – víš které? Ty, co jsou pořád zamčeny. Sháněl se nejprve po klíči, vyptával se na všechno možné a pak rozzlobeně řekl, že je někdo namazal. Ale já nechápu, proč...“

Příliš pozdě dostala od slečny Blacklockové znamení, aby o tom nemluvila, a tak zmlkla s otevřenou pusou.

„Ach, Lotty,“ koktala naříkavě, „tolik mě to mrzí, prosím tě promiň, Lettyanko, bože, jsem to trdlo!“

„Tak už si tím nelam hlavu,“ řekla slečna Blacklocková, ale zřejmě ji to mrzelo. „Domnívám se jen, že by inspektor Craddock nebyl rád, kdyby se o tom mluvilo. Netušila jsem, že jsi s ním byla ty, když zkoušel dveře. Jistě to pochopíte, vidíte, paní Harmonová?“

„Ale ovšem,“ ujišťovala ji Boubelka. „Neřekneme s tetou Jane ani slovo. Ale přece se divím, proč...“

Zabrala se do svých úvah. Slečna Bunnerová zneklidněla a vypadala nešťastně. Najednou se už nedovedla déle ovládat a vybuchla: „Já vždycky vybreptám něco, co nemám – ach, Letty, Letty, máš ty se mnou trápení!“

Slečna Blacklocková ji rychle uklidňovala.

„Ale co tě napadá, Doro! Jsem ráda, že tě mám. Stejně se v takovém malém místě, jako je Chipping Cleghorn, nikdy nic neudrží v tajnosti.“

„V tom máte svatou pravdu,“ souhlasila slečna Marplová. „Pokždé všechno vyplave na světlo boží tím nejméně očekávaným způsobem. Dříve se to svádělo na služebnictvo, a také v tom často mívalo prsty, ale protože dnes má málokdo služby, nemůžete všechno házet na hlavu jenom jim. Naše ‚paní na úklid‘ jsou v tomto směru

obvykle ještě horší, protože současně docházejí do různých rodin a každou novinku za tepla hezky vyzvoní.“

„Už to mám!“ vykřikla náhle Boubelka. „No, jasně! Poslyšte, jestli se ty dveře daly otevřít, pak někdo mohl klidně z tohoto pokoje vyjít a přepadení sehrát! Ale ne,“ zaváhala, „nemohl. Vždyť to provedl ten člověk z hotelu. Nebo snad ne?... Nakonec nechápu...“ Nedomluvila a zamračila se.

„Tak ono se všechno odehrávalo v tomto pokoji?“ hbitě se chytila jejích slov slečna Marplová a hned s omluvou dodávala: „Nerada bych, abyste si myslela, že jsem moc zvědavá, slečno Blacklocková – ale je to úžasné vzrušující! Vždyť o něčem takovém se dočtete jen v novinách a když se to pak opravdu stane někomu, koho *znáte* – nevidte se, že člověk jako já zatouží všechno dopodrobna slyšet, aby si to dovedl vůbec představit, rozumíte?“

Boubelka i slečna Bunnerová okamžitě jedna přes druhou ochotně podávaly slečně Marplové zmatený přehled událostí osudného večera s příležitostným doplněním nebo poopravením slečny Blacklockové.

Když byly v nejlepším, vpadl do místnosti Patrik a přidal se k vyprávění. Sel dokonce ve své horlivosti tak daleko, že v dobrém úmyslu začal sám předvádět roli Rudiho Scherze.

„A teta Letty stála tam v rohu – u toho klenutého průchodu... Jdi a postav se tam, tetinko!“

Slečna Blacklocková poslechla, a tak se slečna Marplová dočkala i toho, že jí byly ukázány i opravdové díry po kulkách.

„Úplný zázrak, že jste unikla,“ vydechla s obdivem.

„Právě jsem chtěla nabídnout hostům cigarety,“ a slečna Blacklocková vztáhla ruku po velké stříbrné kazetě na stolku.

„Kuřáci jsou hrozně bezohlední,“ neodpustila si káravou poznámku Dora Bunnerová. „Nikdo si už dnes neváží krásného nábytku. Podívejte se, někdo si na ten překrásný stoleček položil cigaretu a šeredně ho propálil. To je přece hanebnost!“

Slečna Blacklocková se na ni s povzdechem podívala.

„Myslím, že člověk nemá nikdy vlastnictví přeceňovat.“

„Ale vždyť je to tak kouzelný kousek nábytku, Letty!“

Slečna Bunnerová milovala věci své přítelkyně tak vroucně, jako kdyby náležely jí. Paní Harmonová to vždycky pokládala za hezký rys její povahy, nebyla v tom ani špetka závisti.

„Opravdu krásný stůl,“ řekla zdvořile slečna Marplová, „a jak se na něm vyjímá ta porcelánová lampa.“

Lichotivého uznání se opět chytila Dora Bunnerová, jako by byla vlastníci lampy ona.

„Je rozkošná, vidíte? Inu drážďanský porcelán. A máme takové dvě. Myslím, že druhá je v hostinském pokoji.“

„Ty víš nejlíp, kde co v domě je, Doro, nebo si to myslíš,“ usmála se dobromyslně slečna Blacklocková. „Pečuješ o mé věci lépe než já.“

Slečna Bunnerová se začervenala.

„Mám opravdu hezké věci ráda,“ vysvětlovala skoro uraženě.

„Musím se přiznat,“ řekla slečna Marplová, „že v mém skromném domově je mně také každý kousek drahý, člověka ke všemu poutají hlavně vzpomínky, chápete? To máte jako s fotografiemi. Lidé jich dnes mnoho nemají. Ale já schovávám všechny, které jsem kdy dostala. Mám fotografie všech svých synovců a neteří od dob, kdy byli ještě v peřince, pak jak rostli a chodili do školy, až do posledních let.“

„Také od našich jste dostala jednu moji příšernou fotku,“ poznamenala Boubelka. „Držím na ní foxteriéra v náručí a šilhám. Byly mi tehdy tři roky.“

„Myslím, že vašich fotografií má teta asi také dost,“ obrátila se slečna Marplová k Patrikovi.

„Ani ne,“ zavrtěl hlavou, „my byli jen vzdálení příbuzní.“

„Mám dojem, že mi Elinor jednu tvoji fotografii poslala, když jsi byl ještě nemluvně, Patriku,“ přiznala slečna Blacklocková. „Asi jsem ji však tehdy neschovala. Úplně jsem pak zapomněla, kolik měla dětí nebo jak se jmenovaly. Teprve před půl rokem mi napsala o vás dvou – a že jste v Anglii.“

„Tím se vyznačuje dnešní doba,“ usmála se slečna Marplová. „Dnes člověk často vůbec nezná mladší příbuzenstvo v rodině. Za starých časů by to nebylo možné, protože velké rodiny se aspoň občas scházely.“

„Patrikovu a Juliinu matku jsem viděla naposledy před třiceti léty v její svatební den,“ vysvětlovala slečna Blacklocková. „Byla moc hezká.“

„Vždyť proto má také tak hezké děti,“ neodpustil si Patrik s úšklebkem poznámku.

„Ale ty máš přece báječné staré album, teto,“ ozvala se Julie, která se mezitím připojila ke společnosti a až dosud mlčela. „Vzpomínáš si, jak jsme si je onehdy spolu prohlížely? Lidi, to se nosily legrační klobouky!“

„A my si tehdy tolik zakládaly na tom, jak nám sluší,“ povzdechla si smutně slečna Blacklocková.

„Nic si z toho nedělej, teto Letty,“ utěšoval ji Patrik. „Až jednou za třicet let najde Julie svoji nynější fotku, vůbec ji nenapadne, že na ní vypadá jak strašák do zelí.“

„Udělala jste to schválně?“ zeptala se Boubelka slečny Marplové, když se spolu vracely domů. „Myslím totiž, jak jste zavedla hovor na fotografie.“

„Neudivilo tě, děvenko, že slečna Blacklocková do poslední doby nevěděla, jak její mladí příbuzní vypadají? Myslím, že tato zpráva bude inspektora Craddocka velmi zajímat.“

12/ RANNÍ UDÁLOSTI V CHIPPING CLEGHORNU

I

„Dobré ráno, Filipo!“ pozdravil Edmund Swettenham a opatrně usedl na zahradnický vozík.

„Dobré ráno,“ odpověděla stroze.

„Máte moc práce?“

„Jako normálně.“

„Co děláte?“

„Vždyť vidíte.“

„Nevidím. Nejsem zahradník. Připadá mi, že si nějak prapodivně hrajete s hlínou.“

„Opíchávám zimní salát.“

„Opícháváte? Co je mi tohle za výraz? Člověk se nestačí učit. Onehdy jsem zase slyšel zvláštní výraz pro profesionální souboj. Neznáte ho náhodou?“

„Máte nějaké přání?“ zeptala se Filipa chladně.

„Ano. Chci být s vámi.“

Filipa prudce zvedla hlavu.

„Nepřeji si, abyste sem jen tak chodil. Paní Lucasová to nerada vidí.“

„Ona vám zakazuje mít ctitele?“

„Nemluvte nesmysly!“

„Ctitel – to je další hezký výraz, který dokonale vyjadřuje mé postavení – v uctivé vzdálenosti, ale vytrvale sleduji svůj idol.“

„Prosím vás, Edmundě, odejděte! Nemáte tu co hledat.“

„A to se mýlíte,“ řekl Edmund vítězně. „Mám zde co hledat. Paní Lucasová dnes ráno telefonovala mamince a říkala jí, že má hodně dýní.“

„Hromady.“

„A jestli prý bychom jí za ně nedali hrnek medu nebo něco jiného.“

„To přece není vůbec výhodná výměna! Dýně se tento rok těžko prodávají, letos jich má každý plno.“

„Přirozeně, právě proto také paní Lucasová volala. Posledně, jestli si dobře pamatuji, chtěla smetanu – považte, dnes a smetana! A to za zimní salát. Bylo to nějak brzy zjara a platil se šilink za hlávku.“

Filipa mlčela.

Edmund sáhl do kapsy a vytáhl sklenici medu.

„Tak tady je mé alibi. Není to sice správně použitý výraz, ale přesvědčí paní Lucasovou, že jsem tu byl pro dýně. Tedy na žádných záletech, rozumíte?“

„Ano.“

„Ještě čítáváte Tennysona?“ zeptal se Edmund, aby řeč nestála.

„Ne tuze často.“

„To byste měla. Tennyson se nám prostě snaží velkorysým způsobem přiblížit minulost. Když si večer pustíte rozhlas, uslyšíte dnes jeho Královské idyly místo nezáživného Trollopa. Vždycky jsem měl

dojem, že Trollop je nesnesitelně strojený. Člověk ho nesmí číst příliš často, aby mu neležel krkem. Ale když už jsme u Tennysona, četla jste Maud?“

„Kdysi dávno.“

„Mám z ní nějaké výpisky,“ řekl a začal něžně citovat:

„*Nedokonale krásná, jak jeptiška chladná, a přece tolik, tolik bezvýznamná...*’ Nu, to jste přece celá vy, Filipo!“

„Ne že by to byl zrovna kompliment.“

„To také nemám v úmyslu. Mám dojem, že si Maud omotala toho chudáka kolem prstu právě tak jako vy mne.“

„Nebud’te drzý, Edmunde!“

„Kčertu, Filipo, proč jste taková? Co se ve vás odehrává? Na co myslíte? Co cítíte? Jste šťastná nebo nešťastná? Bojíte se, nebo co vlastně s vámi je? Něco v tom přece být musí!“

„Po mých citech nikomu nic není,“ odpověděla klidně Filipa.

„Mně ano. Chci vás donutit mluvit. Chci vědět, co se v té vaší klidné hlavě děje. Mám na to právo, opravdu mám. Nechtěl jsem se do vás zamilovat, chtěl jsem v klidu sedět a psát svou knihu. Není špatná, pojednává se v ní o utrpení lidí na této zemi. Je úžasně snadné poznávat a pochopit lidské neštěstí. Všechno je vlastně zvyk – i utrpení. Uvědomil jsem si to najednou, když jsem si přečetl životopis Burna Jonese.“

Filipa přestala pracovat, podívala se na něho a údivem se jí vyklenulo obočí.

„Co s tím má Burne Jones společného?“

„Mnoho. Kdybyste si přečetla něco o prerafaelitech, uvědomila byste si, co znamená způsob života. Všichni byli úžasně srdeční, mluvili prostě, radovali se, smáli se a žertovali – měli zkrátka už takový zvyk. Nebyli však ve skutečnosti o mnoho šťastnější a srdečnější, než jsme my. A my zase nejsme o nic nešťastnější, než byli oni. Prostě zvyk a způsob života. Po poslední válce jsme se všichni oddali sexu a následovalo zklamání. Ted’ je nám všechno jedno... Ale proč vám to povídám? Začal jsem mluvit o nás dvou, vy jste mně však dala chladnou sprchu, protože nechcete pomoci ani mně, ani sobě.“

„A co byste chtěl, abych dělala?“

„Mluvila. Řekněte mi všechno! Myslíte na manžela, vidíte? Milovala jste ho, a protože už nežije, uzavíráte se před světem. Je to tak? Milujete ho a on je mrtvý. Manželé jiných děvčat jsou také mrtví, hodně jich zahynulo ve válce, a také je mnohé opravdu milovaly. Člověk se to dozví třeba v baru, když s ním vypijí nějakou tu skleničku, vypláchnou se mu na rameni, a pak s ním jdou do postele, aby jim bylo trochu lépe. Myslím, že to je jediný způsob, jak se z toho dostat. A vy se z toho také musíte dostat, Filipo! Jste mladá, hezká, a já vás mám po čertech rád! Mluvte o tom svém zatraceném manželovi! Povídejte mně o něm!“

„Nemám co vyprávět. Poznali jsme se a vzali.“

„Musela jste být velmi mladá.“

„Ano, až příliš...“

„Vy jste s ním tedy nebyla šťastná? Tak mi to řekněte, Filipo!“

„Nemám co. Vzali jsem se a myslím, že jsme byli stejně šťastní jako většina lidí. Narodil se nám Harry a brzy nato šel Ronald do války. A pak – pak padl v Itálii.“

„A teď je tu Harry?“

„A teď je tu Harry.“

„Mám Harryho rád a on mě zřejmě také. Je to opravdu milý chlapec a rozumíme si. Tak co, Filipo? Vezmeme se? Můžete si dál zahradničit a já zas budu psát své knihy. O prázdninách všeho nechám a budeme si užívat. Nějak to už taktně zařídíme, abychom nebydleli s maminkou a ona může pustit také nějaký ten groš na podporu svého milovaného syna. Jsem vlastně příživník, píšu – píšu pochybné knihy, nosím brýle a občas nadávám... To je snad ze všeho nejhorší... Chcete zkusit se mnou žít?“

„Ne,“ řekla Filipa.

„Je to konečná odpověď?“

„Ano.“

„Proč?“

„Nic o mně nevíte.“

„To je všechno?“

„Ne, nevíte ještě leccos jiného.“

Edmund se zarazil.

„Snad máte pravdu,“ připustil. „Ale kdo něco ví? Filipo, má lás-ko,“ náhle zmlkl.

Ozval se zuřivý štěkot psa, který se rychle přibližoval.

„A v těch lesních temnotách,“ zarecitoval Edmund, „když nastalo svítání (škoda, že už je jedenáct dopoledne!), Filo, Filo, Filo, Filo, neslo se běsů volání.

„Vaše jméno se do toho verše nehodí. Připadá mi to jako óda na reklamu plnicího pera značky Fil. Nemáte ještě jiné jméno?“

„Joana. Ale prosím vás, už vypadněte! Vždyť sem jde paní Lucasová.“

„Joano, Joano, Joano, Joano! Zní to už lépe, ale ještě to není ono,“ ušklíbl se a znovu zaveršoval.

„Když necudná Joana, hle,
smrtící pozvedla číř –

Kdepak! To také není vábná představa manželství.“

„Paní Lucasová jde,“ naléhala na něho prosebně.

„Tak ksakru kolikrát vám to mám říkat? Dáte mně už tu prokletou dýni?“ zahřměl na ni Edmund.

II

Seržant Fletcher se octl v domě Little Paddocks sám.

Mici měla svůj volný den a jako obvykle odjela autobusem v jedenáct hodin do lázní Medenham. Slečna Blacklocková s Dorou Bunnerovou odešly do městečka a s jejím souhlasem měl tedy v domě volnou ruku.

Začal rychle uvažovat. Někdo z domu si připravil a naolejoval dveře. Ať už to provedl kdokoliv, účel byl jediný – až zhasnou světla, nepozorovaně vyklouznout z obývacího pokoje. Mici mohl z podezřelých vyloučit ihned, protože v pokoji se společností nebyla a nepotřebovala tedy dveří použít.

Kdo zbýval? Fletcher si pomyslel, že by se rovněž dali vyloučit sousedé. Nedovedl si totiž dost dobře představit, jak by si někdo z nich našel vhodnou příležitost a nepozorovaně s dveřmi něco prováděl. Zbývali tedy Patrik a Julie Simmonsovi, Filipa Haymesová a

snad Dora Bunnerová. Mladí Simmonsovi byli v současné době v Milchesteru, Filipa Haymesová v práci a on měl proto mimořádnou příležitost odhalit nějaké tajemství. Bohužel, dům vypadal beznadějně nevinně. Ač byl Fletcher na elektriků přímo odborník, přece nemohl najít nic nápadného ani ve vedení, ani na ostatním elektrickém příslušenství, čím by si vysvětlil náhlé přepálení pojistky. Přesto udělal rychlou prohlídku celé domácnosti včetně ložnic a zjistil, že všechno je až k zlosti v dokonalém pořádku. V pokoji Filipy Haymesové našel několik fotografií malého hochy s vážným očima, pár snímků zřejmě stejného dítěte z dřívějších let, svazeček hochových dopisů ze školy a pár divadelních programů. V Juliině pokoji byla jedna zásuvka plná momentek z jižní Francie – koupání v moři, vila mezi mimózami a jiné. U Patrika našel několik podobných památek na doby u námořnictva a Dora Bunnerová vlastnila pár osobních maličkostí, které vypadaly naprosto nevinně.

A přece, opakoval si Fletcher, někdo z domu musel ty dveře nalejovat.

Chod jeho myšlenek přerušil nějaký šramot pod schodištěm. Rychle přistoupil ke schodům a podíval se dolů.

Do chodby vcházela paní Swettenhamová s košíkem na ruce. Nahlédla do obývacího pokoje, přešla na druhou stranu chodby a vešla do jídelny. Za chvíli opět vyšla, ale bez košíku.

Pod Fletchrem zaskřípala podlaha a ona prudce otočila hlavu.

„Jste to vy, slečno Blacklocková?“ zvolala.

„Ne, paní Swettenhamová, to jsem já,“ řekl Fletcher.

Paní Swettenhamová lehce vyjekla.

„Fuj! To jsem se lekla. Už jsem si myslela, že je tu zase zloděj.“

Fletcher sestoupil ze schodů.

„Tak se mi zdá, že tenhle dům není příliš chráněn před zloději,“ poznamenal. „Vždyť sem může přijít kdokoliv, kdy se mu zachce.“

„Přinesla jsem jen pár našich kdoulí,“ vysvětlovala paní Swettenhamová. „Slečna Blacklocková chtěla dělat kdoulí rosol a nemá na zahradě ani jeden strom. Nechala jsem je v jídelně.“

Pak se s porozuměním usmála.

„Ach tak – zajímá vás, jak jsem se dostala dovnitř? Jednoduše a prostě postranními dveřmi. Chodíme tak všichni jeden k druhému i v

jiných domech. Nikoho ani nenapadne zamykat, dokud se nesetmí. Myslím, že by bylo velmi nepříjemné, kdyby člověk něco někam přinesl a nemohl se dostat dovnitř, aby to tam také nechal. Ach, kde jsou ty krásné staré časy! Ať jste přišel kamkoliv, vždycky vám na zazvonění přišel otevřít sluha..." Paní Swettenhamová vzdychla. „Pamatuju si,“ řekla smutně, „že v Indii jsme jich měli *osmnáct* – osmnáct. A to nepočítám samozřejmě indické chůvy. A doma, když jsem byla ještě jako děvče u rodičů, jsme měli vždycky aspoň tři a ještě si maminka stěžovala, jakou máme bídu, protože si už nemůže dovolit pomocníci do kuchyně. Musím vám říct, seržante, že dnešní život mi připadá těžký. Na druhé straně si člověk nesmí tolik stěžovat, protože jiní jsou na tom ještě hůř. Jako třeba tihle havíři. Jsou často nemocní z té věčné tmy a když vylezou z dolů, tak se ještě musí dřít na zahrádkách, ačkoliv nerozeznají plevel od špenátu.

Nesmím vás však zdržovat,“ dodala a cupitala ke dveřím. „Myslím, že máte dost práce. Nic nového se neděje, že?“

„A co by se mělo dít, paní Swettenhamová?“

„To mě jen tak napadlo, když jsem vás tu viděla. Nemá v tom náhodou prsty celá gangsterská tlupa? A řekněte slečně Blacklockové o těch kdoulích, nezapomenete?“

Paní Swettenhamová odešla a Fletcher měl pocit, jako by dostal ránu palicí. Najednou si uvědomil, jak mylně uvažoval, když se domníval, že příležitost namazat dveře měl jedině někdo z domu. Mýlil se. Cizímu návštěvníkovi stačilo jen vyčkat, až Mici odejde na autobus a Leticie Blacklocková s Dorou na obvyklé nákupy. A vida – příležitost se sama nabízela. Ano, od tohoto okamžiku nemohl vyloučit nikoho, kdo se onoho večera zdržoval v obývacím pokoji.

III

„Murgy!“

„Co chceš, Hinch?“

„Tak jsem trochu přemýšlela.“

„O čem, Hinch?“

„Nu, namáhala jsem si mozek. Víš, Murgy, že celé to přepadení tuhle večer bylo podivné?“

„Podivné?“

„Ano, podivné. Zastrč si vlasy, Murgy, a vezmi si do ruky lopatku. Drž ji, jako by to byl revolver.“

„Ach, bože,“ vzdychla nervózně Murgy.

„No tak, přece tě nekousnu. Ted' hezky pojď ke kuchyňským dveřím a zahraješ si na lupiče. Sem si stoupli! Než půjdeš do kuchyně, musíš si představit, že tam sedí několik pitomců, které máš přepadnout. Vezmi si baterku a rozsviť ji!“

„Ale vždyť je den.“

„Copak nemáš trochu obrazotvornosti, Murgy? Jen ji rozsviť!“

Zatímco Murgy neobratně hmatala po vypínači baterky, musela si přidržovat lopatku paží.

„A ted' tam vraz!“ vyzvala ji slečna Hinchliffová. „Vzpomeň si na doby, kdy jsi hrála v dívčím penzionáte Hermii ve Snu noci svatojánské. Prostě hraj! Vlož do toho, co můžeš. Text tvé role zní: ‚Ruce vzhůru!‘ A nepoplet' to – abys neřekla ‚prosím‘.“

Slečna Murgatroydová poslušně zvedla baterku a mávajíc lopatkou vykročila.

Přendala si baterku do pravé ruky a rychle sáhla po klice dveří. Jakmile vkročila dovnitř, zase strkala baterku do levé ruky.

„Ruce vzhůru!“ zvolala vysokým hlasem a mrzutě dodala: „Prosím tě, Hinch, vždyť to nejde!“

„Proč?“

„Kvůli dveřím. Jsou přece kývací a nemohu je držet, když mám plné ruce.“

„No právě,“ zavrčela slečna Hinchliffová. „A dveře do obývacího pokoje v Little Paddocksu se také kývají. Nejsou zrovna stejné jako naše, ale bez přidržení taky nezůstanou dokořán. Proto si přece Letty Blacklocková koupila od Elliota z High Streetu výborný těžký klín. Přiznám se ti, že mám na ni dosud vztek, jak mě u toho starého ničemy předběhla. Tak dlouho jsem tam denně chodila, než se mi podařilo toho šejdíře přesvědčit, aby mi ho přenechal místo za osm guineí za šest liber deset pencí, a pak si přijde Leticie Blacklocková a koupí mi to před nosem. Nikdy jsem tak solidní klín neviděla. Dnes už tak snadno nedostaneš krásně vysoustruhované dřevo!“

„Zřejmě si tedy ten lupič podepřel dveře klínem, aby se mu nezavíraly,“ usoudila slečna Murgatroydová.

„Murgy, proboha, myslí přece trochu!“ zvolala rozhořčeně přítelkyně. „Cože udělal? Podle tebe otevřel dveře dokořán a řekl: ‚Promiňte, hned to bude.‘ Nato se sehnul, aby zapřel dveře, a pak klidně v představení pokračoval. Nemluv tak hloupě a raději zkus ještě přidržet dveře ramenem!“

„I to je těžké,“ stěžovala si slečna Murgatroydová.

„Tak vidíš!“ vykřikla vítězoslavně Hinch. „Revolver, světlo a dveře dokořán! Nemyslíš, že je to trochu moc na jedny ruce? Nu, a co z toho vyplývá?“

Slečna Murgatroydová se už ani nesnažila odpovídat. Dívala se s tázavým obdivem na svou energickou přítelkyni a čekala na vysvětlení.

„Víme, že měl revolver, protože z něj vystřelil,“ vyvozovala z faktů slečna Hinchliffová. „A také víme, že měl svítilnu, protože jsme ji všichni viděli. Jestli jsme se tedy nestali obětí davové psychózy, kterou se vysvětlují mnohá indická kouzla – mimochodem, starý Easterbrook s těmi svými indickými báchorkami už mně leze krkem – je otázkou, zda mu někdo dveře nadržel.“

„Ale kdo by to dělal?“

„Například zrovna ty, Murgy. Pokud mne paměť neklame, stála jsi přece u dveří, když zhasla světla.“ Slečna Hinchliffová se srdečně zasmála. „Ty jsi to nejpodězřelejší individuum, Murgy. Ale koho by napadlo zabývat se tebou? Podej mi tu lopatku – díky bohu, že nadržíš opravdový revolver! Musela by ses teď odbouchnout.“

IV

„To je opravdu zajímavé,“ bručel plukovník Easterbrook, „opravdu zajímavé, Lauro!“

„Co se stalo, drahoušku?“

„Pojď na chvíli ke mně do pokoje!“

„Co se děje?“

Paní Easterbrooková se objevila v otevřených dveřích. „Vzpomínáš si, jak jsem ti ukazoval svůj revolver?“

„Ano, Archie, byla to taková příšerná černá věcička.“

„Ano, válečná památka. Byl v zásuvce, vid’?“

„Ano, byl.“

„Tak vidíš – a teď tam není.“

„To není možné!“

„Ty jsi s ním nic nedělala?“

„Co tě napadá! Ani bych se něčeho tak strašného nedotkla!“

„A co ta paní, která sem chodívá uklízet?“

„Ach, tu pušť z hlavy. Paní Buttová by nikdy nic takového neu dělala. Chceš, abych se jí zeptala?“

„Ne – ne, raději ne. Nerad bych, aby se o tom začalo nějak mluvit. Spíš mi řekni, zda si vzpomínáš, kdy jsem ti ho ukazoval?“

„Asi před týdnem. Nadával jsi na prádlo a hledal límce. Přitom jsi hodně vytáhl zásuvku a já ho tam vzadu zahlédla. Přirozeně jsem se tě zeptala, co to je.“

„Ano, máš pravdu, asi tak před týdnem. Nepamatuješ si náhodou přesněji den?“

Paní Easterbrooková se zamyslela, zavřela oči a usilovně vzpomínala.

„Samozřejmě v sobotu,“ prohlásila. „Chtěli jsme jít do kina, ale pak jsme zůstali doma.“

„Určitě to nebylo dřív? Ve středu nebo ve čtvrtek? Nebo možná ještě o týden dřív?“

„Ne, miláčku,“ ujišťovala ho paní Easterbrooková, „pamatuju si naprosto jasně, že byla sobota 30. října. Připadá ti to dlouho, protože se od té doby přihodilo tolik nepříjemností. A také ti mohu říct, proč jsem si tím tak jista. Bylo to totiž den nato, co došlo u slečny Blacklockové k přepadení, a když jsem viděla tvůj revolver, vybavilo se mi střelení z předešlého večera.“

„Ach,“ oddechl si plukovník s úlevou, „to mi spadl kámen ze srdce.“

„Proč, Archie?“

„Protože kdyby mi revolver zmizel před tím osudným večerem, nebylo by vyloučeno, že se střílelo právě z něj. Vždyť mi ho ten chlap mohl klidně ukrást!“

„Ale jak by věděl, že máš revolver?“

„Tyhle zločinecké bandy mají úžasnou informační službu. Vědí o každém místě i o lidech, kteří tam žijí, prostě všechno.“

„Ty se vyznáš, Archie!“ řekla s obdivem.

„Už jsem ledacos v životě zažil. Jestli si tedy určitě pamatuješ, že jsi revolver viděla až po přepadení, mám po starosti. Jasně to pak nemohl být ten, z kterého Švýcar střílel.“

„Samozřejmě že ne!“

„Ani nevíš, jak se mi ulevilo. Musel bych kvůli tomu podávat hlášení policii a kladli by mi řadu nepříjemných otázek, tím jsem si naprosto jistý. Abych řekl pravdu, nikdy jsem si nevyžádal na zbraň povolení. Člověk po válce tak nějak úplně zapomněl na mírové zákony. Pokládal jsem revolver spíš za válečnou památku než za opravdovou zbraň.“

„Pochopitelně.“

„Ale stejně – kde by u všech čertů mohl být?“

„Snad ho tedy opravdu vzala paní Buttová. Byla sice vždycky poctivá, ale třeba dostala po tom přepadení strach a napadlo ji, že revolver v domě není k zahození. Za nic na světě by se však nepřiznala, a tak je zbytečné, abych se jí ptala. Ještě by se mohla urazit. A co bychom si pak počali? Máme dost velký dům a já bych skutečně, drahoušku, nemohla...“

„Máš pravdu,“ souhlasil plukovník. „Raději nikomu nic neřekneme.“

13/ RANNÍ UDÁLOSTI V CHIPPING CLEGHORNU

(pokračování)

Slečna Marplová vyšla z brány vikářství a dala se úzkou uličkou vedoucí k hlavní cestě.

Vykračovala si hezky rázně za pomoci jasanové hole vikáře Juliana Harmona, Minula nejprve vinárnu U červeného býka, pak řeznický krám a na okamžik se zastavila u výlohy starožitnického obchodu pana Elliota. Obchůdek byl s vychytralou promyšleností umístěn hned vedle vchodu do kavárny a čajovny U modrého ptáka, aby zámožní motorizovaní turisté neodolali pokušení jeho naleštěné výlohy, když vycházejí posilnění šálkem dobrého čaje s „domácím pečivem“, jehož jasné žlutá až šafránová barva přehnaně zdůrazňovala reklamou hlásanou jakost těchto výrobků.

Ve starožitně rámované výloze se pan Elliot snažil vyhovět vkusu každého zákazníka. Dvě skleničky z waterfordského skla se výborně vyjímalý na bezvadném chladiči vína a bohatě vykládaný sekretář z kavkazského ořechu měl beze slov hlásat, že jde o mimořádně výhodnou koupi. Na stolečku uprostřed výkladu byla rozložena hezká kolekce levných klepátek na dveře, různé kuriózní figurky, několik oprýskaných kousků drážďanského porcelánu, pár nevalně vyhlížejících perlových náhrdelníků, džbánků s nápisem Dárek z lázní Tunbridge a několik drobných kousků stříbra z viktoriánské doby.

Zatímco si slečna Marplová pozorně prohlížela výlohu, vykukoval z krámu pan Elliot jako starý vypasený pavouk ze své sítě, když odhaduje možnosti na polapení nové mušky.

Ale právě ve chvíli, kdy usoudil, že vnady Dárku z lázní Tunbridge jsou příliš drahé pro dámu bydlící na vikářství (pan Elliot pochopitelně věděl, jako každý druhý v městečku, o koho jde), zahlédla slečna Marplová koutkem oka Doru Bunnerovou vcházet do kavárny U modrého ptáka. Okamžitě se rozhodla, že jí šálek dobré kávy udělá po ránu tuze dobře, zvlášť když vál tak studený vítr.

Jakmile vešla dovnitř, spatřila několik místních dam, které si sem při ranním nákupu odskočily na chvíli odpočinout a právě si oslazovaly život. Než její oči přivykly náhlému šeru interiéru kavárny U modrého ptáka, udělala pár nejistých kroků. Vtom se hned za jejím ramenem ozval známý hlas Dory Bunnerové:

„Dobré ráno, slečno Marplová! Pojd'te si sednout ke mně, jsem tu sama.“

„Ach díky.“

Vděčně klesla do jednoho z hranatých, modře potažených křesel, kterými se podnik U modrého ptáka honosil.

„Takový ostrý vítr,“ stěžovala si, „a já nevydržím dlouho chodit, mám v noze revma.“

„To znám. Já zas měla jednu ischias, nemohla jsem se bolestí ani hnout.“

Obě dámy se chvíli horlivě bavily o revmatismu, ischiasu a různých neduzích. Zamračená dívka v růžovém pracovním plášti, posestém hejny bleděmodrých ptáků, přijala s výrazem mučednické trpěli-

vosti jejich objednávku na kávu se zákusky a zíváním dávala najevo nekonečnou nudu.

„Zákusky tu mají opravdu výborné,“ zašeptala se spikleneckým mrknutím slečna Bunnerová.

„Velmi mě zaujala ta hezká dívka, s kterou jsme se setkaly na odchodu od vás. Pracuje prý někde v zahradnictví, nebo snad na farmě? Hynesová, tak nějak se představila,“ navazovala nenápadně hovor slečna Marplová.

„To je Filipa Haymesová. Říkáme jí ‚naše nájemnice‘.“ Zasmála se, jako by řekla dobrý vtip. „Velmi hodné tiché děvče – prostě dáma. Rozumíte, co tím myslím?“

„Vzpomínám si, že jsem znala nějakého plukovníka Haymese od indické kavalerie. Nebyl to náhodou její otec?“

„Haymesová není její dívčí jméno. Je už vdova – manžel jí padl na Sicílii nebo někde v Itálii. Třeba to byl jeho otec.“

„Poslouvejte, nejsou do sebe s tím vysokým mladíkem tak trochu zamilovaní?“ zeptala se slečna Marplová s čtveráckým úsměvem. „Tak mne to napadlo,“ poznamenala.

„Myslíte Patrika? Kdepak...“

„Ne, toho s brýlemi. Všimla jsem si ho, jak obcházel kolem.“

„Ach ovšem – Edmund Swettenham. Pst! Tamhle v rohu sedí paní Swettenhamová, jeho máti. Musím vám říct, že tím si nejsem jista. Vy máte dojem, že za ní chodí? Je to takový divný člověk – někdy mě svými řečmi hrozně rozčiluje, ale povídá se o něm, že mu to prý myslí, rozumíte?“ Slečna Bunnerová projevila tónem svého hlasu zřejmý nesouhlas s všeobecným míněním.

„Nu, chytrost také není všechno,“ potřásla hlavou slečna Marplová. „Ach, tady máme kávu.“

Zamračená dívka postavila s řinkotem na stůl podnos a obě dámy začaly svorně rovnat pošramocené zákusky.

„Velmi mě dojalo, když jsem se dozvěděla, že jste chodila se slečnou Blacklockovou do školy. To je opravdu krásné přátelství.“

„Ano, to je,“ vzdychla slečna Bunnerová. „Málo lidí je tak oddaných svým dávným přátelům jako ona. Ach, má milá, ty časy jsou už dávno pryč. Byla tak hezká a tolik milovala život. Připadá mi to všechno příliš smutné.“

Slečna Marplová si nedovedla srovnat v hlavě, co Doře připadá tak smutné, a proto jen vzdychla a pokynula hlavou.

„Život je někdy těžký,“ zamumlala rozpačitě.

„A břímě utrpení nejtěžšího s odhodlanou statečností nesla...,“ zašeptala slečna Bunnerová a oči se jí zalily slzami. „Vždy mi napadnou ty verše. Ano, byla trpělivá a odevzdaná. Taková trpělivá statečnost by měla být odměněna – to jsou má slova. Jsem přesvědčená, že nic na světě nemůže dost vynahradit slečně Blacklockové její dobrotu. Cokoliv ji v budoucnu dobrého a šťastného potká, ona si to opravdu zaslouží.“

„Peníze,“ řekla náhle slečna Marplová, „mohou člověku život hodně zpříjemnit.“

Konečně byla se svým pozorováním spokojenější, neboť usoudila, že přítelkyně slečny Blacklockové měla na mysli její naději na budoucí bohatství.

Ať tak či onak, prohozená poznámka o penězích zavedla myšlenky slečny Bunnerové jiným směrem.

„Peníze!“ zvolala rozhořčeně. „Nevěřím, že by někdo mohl pochopit, co znamená nedostatek peněz, pokud to na vlastní kůži nezkusil.“

Slečna Marplová se na ni s pochopením podívala.

„Často jsem slýchávala,“ pokračovala rychle a rozčileně Dora Bunnerová, „jak lidé říkají, že by měli raději na stole kytku bez jídla než jídlo bez kytky. Ale jak často neměli takoví chytráci co do úst? Ani si to představit nedovedou! Kdo to nezažil, neví, co je opravdový hlad! Pochopte, kousek chleba, kelímek pomazánky a plátek margarínu, každý den jedno a totéž. Jak toužíte po pořádném kusu masa a nějaké zelenině. A jak je člověk ošumělý! Pořád si spravujete staré šaty a doufáte, že to nebude vidět. Snažíte se najít práci a všude vám řeknou, že už jste moc stará. Když ji konečně náhodou seženete, tak na ni nestačíte, zhroutíte se a jste zase tam, kde jste byla! Závislá jen na důchodu, pořád jen na tom malém důchodu – a tolik z něj musíte zaplatit, abyste se neocitla na ulici. Pro vaši osobní potřebu vám z něho příliš nezbyde. Ne, dnes starobní důchod nestačí, opravdu k životu nestačí.“

„Rozumím vám,“ řekla slečna Marplová jemně a soucitně pozorovala obličej slečny Bunnerové, stahující se k pláči.

„A tak jsem napsala Letty. Náhodou jsem si všimla jejího jména v novinách, snad u příležitosti nějakého večírku ve prospěch nemocnice v Milchesteru. Stálo tam černé na bílém – slečna Leticie Blacklocková. Vzpomněla jsem si na minulé léta. Víte, pracovala jako sekretářka u jednoho velmi bohatého člověka, nějakého Goedlera. Ona byla vždycky velmi chytrá a takoví lidé se ve světě uplatní. Zjev neznamená tolik jako charakter. Myslela jsem si – nu, nedivte se, napadlo mě, že si snad na mě vzpomene. Na ni bych se mohla obrátit s prosbou o malou pomoc a nemusela se stydět. Chci říct, když znáte někoho od dětství a chodíte s ním do školy a takový člověk zná také vás – nebere vás jen jako žebráka...“

Oči Dory Bunnerové se zalily slzami.

„A Lotty zničehonic přijela a vzala si mě s sebou – řekla, že potřebuje někoho, kdo by jí pomáhal. Samozřejmě jsem byla velmi překvapená, velmi mile překvapená, a teď do toho přijdou takové věci a nadělají tolik zla! Chovala se laskavě a taktně – a na všechno ze starých časů si tak dobře pamatovala... Udělala bych pro ni všechno, opravdu! Snažím se, ale obávám se, že často všechno popletu, už nemám takovou hlavu, jako jsem mívala. Dělán chyby, zapomínám a mluvím nesmysly. Ona má se mnou svatou trpělivost. A nejhezčí je u ní to, jak vždycky předstírá, že mě skutečně potřebuje. To je opravdu úžasná laskavost, vidíte?“

„Ano, jistě,“ souhlasila jemně slečna Marplová.

„Víte, trápívala jsem se, i když už jsem byla tady, v Little Paddocksu, co se mnou bude, kdyby se slečně Blacklockové něco stalo. Vždyť je pořád tolik neštěstí, každou chvíli přejede někoho auto a – nu, člověk nikdy neví, že? Samozřejmě jsem nikdy nic neřekla, ale ona to musela uhodnout. Najednou mi jednoho dne řekla, že na mne pamatovala ve své poslední vůli malou roční rentou a – z toho mám ještě větší radost – odkázala mi všechn svůj krásný nábytek. Nemohla jsem se tehdy ubránit dojetí... ale ona mne ujistila, že nikdo jiný by si ho tak nevážil jako já – a v tom má tedy pravdu. Těžce snáším, když někdo rozbije krásný kus porcelánu nebo když postaví mokré skleničky na stůl a zůstanou tam skvrny. Já se opravdu o její

věci starám. Někteří lidé – někteří lidé jsou zvlášť bezohlední, a někdy ještě horší než jen bezohlední!“

S prostoduchostí jí vlastní slečna Bunnerová pokračovala:

„Já nejsem ve skutečnosti tak hloupá, jak vypadám. Pokaždé hned poznám, když Letty někdo dohřeje. Někteří, nechci je jmenovat, ji využívají. Víte, ona je slečna Blacklocková snad až přespříliš důvěřivá.“

„To je chyba,“ poznamenala slečna Marplová.

„Ano, velká. My dvě, já i vy, známe svět. Ale Letty...,“ zavrtěla slečna Bunnerová hlavou.

Slečna Marplová si pomyslela, že o Leticii Blacklockové jako sekretářce velkého finančníka by se dalo také předpokládat, že zná svět. Usoudila však, že Dora Bunnerová má asi na mysli to, že její přítelkyně byla vždy velmi dobře hmotně zabezpečená, a domnívá se, že takoví lidé nikdy nepoznají rub tohoto světa a různé povahy lidí na něm žijících.

„Vezměte si například Patrika,“ řekla náhle slečna Bunnerová tak příkře, že svou společnici vyburcovala z úvah. „Nejméně dvakrát – pokud já vím – z ní vymámil peníze. Předstíral, že v dnešní době stěží vystačí. Nadělal si podezřelé dluhy, rozumíte, co tím myslím. Tak to s ním jde pořád a ona je příliš velkomyslná! Když jsem jí domlouvala, neřekla mi na to nic víc než: ‚Vždyť je mladý, Doro! Mladí má právo vyhodit si někdy z kopýtkal‘,“

„Nu, částečně má pravdu,“ přiznala slečna Marplová. „A také je to hezký hoch.“

„Pro mne je hezký ten, kdo se také hezky chová,“ odporovala Dora Bunnerová. „Příliš rád si z druhých lidí dělá blázny. A mám dojem, že běhá hodně za děvčaty. Já jsem mu jen pro legraci – nic jiného. Nedovede pochopit, že člověk jako já má také nějaký cit.“

„Mladí lidé bývají v tomto směru trochu bezohlední,“ souhlasila slečna Marplová.

Vtom se k ní její společnice s tajuplným výrazem v tváři naklonila.

„Neřeknete ani slovo, vidíte?“ požádala ji. „Ale já se nemohu zbavit dojmu, že měl v té hrozné události prsty. Jsem přesvědčena, že toho mladíka znal – a když ne on, tak aspoň Julie. Neodvážila bych

se slečně Blacklockové něco takového říct – vlastně jsem to jen naznačila a div mi za to neutrhla hlavu. Pochopitelně je hrozně nepříjemné, že jde o jejího synovce či jakého příbuzného..., ale protože se ten Švýcar zastřelil, Patrik by mohl být morálně zodpovědný, vidíte? Myslím jako proto, že ho do něčeho takového navezl. Mám z toho v hlavě strašný zmatek. A každý dělá takový povyk kvůli těm druhým dveřím do obývacího pokoje. To mně také leží na srdci jako balvan. Detektiv tvrdí, že je někdo naolejoval, a víte, já jsem viděla...“

Náhle se zarazila.

Slečna Marplová také mlčela a hledala vhodná slova.

„Chápu, jaké máte těžkosti,“ řekla s porozuměním. „Přirozeně byste nerada zavdala podnět k tomu, aby se od vás něco doslechla policie.“

„To je ono!“ vykřikla Dora. „V noci ležím s otevřenýma očima a trápím se... protože, víte, tuhle jsem přistihla Patrika v křoví. Hledala jsem vajíčka, jedna slepice nám totiž zanáší, a vtom ho vidím, jak tam stojí a drží mističku s pírkem. Byla to olejníčka. Když mě spatřil, provinile vyskočil a řekl: ‚Právě jsem uvažoval, jak se sem tohle dostalo!‘ Jemu to rychle myslí a mám dojem, že si to také vymyslel, když jsem ho nečekaně vyrušila. Jak by přece něco takového mohl náhodou najít v křoví, kdyby to tam úmyslně nehledal a nevěděl, že to tam musí být. Pochopitelně jsem o tom nikomu ani nemukla.“

„Ani jste nemohla.“

„Ale podívala jsem se na něho, víte jak!“

Dora Bunnerová zamyšleně natáhla ruku po zákusku příšerné lososové barvy.

„A druhý den jsem čirou náhodou zaslechla útržek jeho hovoru s Julií. Vypadalo to, jako by se tak trochu hádali. ‚Vůbec by mě nenapadlo, že s tím máš něco společného!‘ křičel na ni a Julie – ona je takový klid’as – na to jen: ‚Jsem zvědavá bratříčku, co proti mně podnikneš?‘ A pak jsem měla smůlu a šlápla jsem na prkno, které vždy hrozně zapraská. Zahlédli mě. Povídám jako nic: ‚Snad se, děti, nehádáte?‘ a Patrik mi řekl: ‚Právě varuju Julii, aby s tou šmelinou na černém trhu přestala.‘ To vypadalo docela přirozeně, ale já nevěřím, že opravdu mluvili o šmelině. A abyste věděla, jsem přesvědčená, že

Patrik něco prováděl s lampou v obývacím pokoji, aby pak zhasla světla. Já si totiž naprosto jasně pamatuji, že na ní byla pastýřka, a ne pastýř! A hned den nato...“

Zmlkla a zarděla se. Slečna Marplová otočila hlavu a spatřila slečnu Blacklockovou, stojící za nimi. Pravděpodobně zrovna přišla.

„Tak na káfičku a na drbech, Bunny?“ řekla se zřejmou výčitkou v hlase. „Dobré ráno, slečno Marplová, je už zima, vidíte?“

„Trochu jsme si popovídaly o dnešní době,“ vysvětlovala rychle slečna Bunnerová. „Dnes je tolik nových vyhlášek a nařízení, že se člověk skoro v ničem pořádně nevyzná.“

Vtom se hlučně otevřely dveře a do kavárny vběhla Boubelka Harmonová.

„Dobrý den,“ volala na ně. „Nejdu na kávu příliš pozdě?“

„Ne, děvenko,“ ujistila ji slečna Marplová, „jen si sedni a dej si šálek.“

„My už musíme domů,“ omlouvala se slečna Blacklocková. „Už máš, Bunny, všechno nakoupeno?“

Její hlas zněl sice opět shovívavě, ale v očích měla stále lehce vyčítavý pohled.

„Ano, děkuji, Letty,“ koktala Dora rozpačitě. „Jen si ještě na zpáteční cestě zaskočím do lékárny pro aspirin a náplast na kuří oko.“

„O čem jste mluvily?“ zeptala se Boubelka, když se dveře kavárny za nimi zavřely.

Slečna Marplová hned neodpovídala. Počkala, až si Boubelka objedná kávu, a pak se rozhovořila.

„Solidarita v rodině je něco velmi pevného a úžasně silného. Ty asi nebudeš znát jeden slavný kriminální případ – už si opravdu nepamatuji, jak to přesně bylo. Manžel podle všeho otrávil manželku tím, že jí namíchal jed do sklenice vína. Nato prohlásila dcera u soudu, že polovinu z matčiny sklenice vypila. Tím rozbila obžalobu proti svému otci na cucky. Říkalo se pak – ale mohly to být také jen drby –, že už nikdy s otcem nepromluvila a opustila ho. Samozřejmě, otec je něco jiného než synovec nebo vzdálený příbuzný. Ale přece – něco na tom je. Nikdo by si nepřál, aby byl pověšen člen jeho vlastní rodiny, že?“

„Ne,“ zavrtěla zamyšleně Boubelka hlavou. „Myslím, že...“

Slečna Marplová se pohodlně rozložila v křesle a zamumlala spíš pro sebe: „Ano ano, lidé jsou si opravdu velmi podobní – všude.“

„Komu se podobám já?“ zeptala se zvědavě Boubelka.

„Ty snad opravdu jen sama sobě. Nevím, že bys mi někoho nějakým způsobem připomínala. Ačkoli snad...“

„Tak ven s tím!“ zvolala Boubelka.

„Vzpomněla jsem si na jednu svoji panskou.“

„Panskou? Já bych asi byla hrozná panská.“

„Ona byla také. Neuměla ani prostřít stůl. Všechno kladla nakřivo a pletla si kuchyňské nože s jídelními a čepeček – už je to, děvče, hodně dávno – čepeček neměla nikdy rovně.“

Boubelka si automaticky narovnala klobouk.

„A ještě něco?“ zeptala se úzkostlivě.

„Nechala jsem si ji, protože bylo velmi příjemné mít ji kolem sebe – a protože mne vždycky rozesmála. Líbilo se mi, jak dovedla všechno bez okolků vyklopit. Přišla jednou takhle za mnou a povídá: ‚Určitě nic nevím, milostivá, ale když si Florrie z kuchyně sedá, tak to dělá jako vdané ženské.‘ A mně bylo hned jasné, že chudák Florrie je v tom – pochopitelně s tím šviháckým pomocníkem z holičství. Naštěstí byl ještě čas, já s ním pak ztratila nějaké to slovo, a měli docela hezkou svatbu i spokojené manželství. Florrie byla hezká holka, ale letěla jen na šviháky.“

„Ale nikoho nezavraždila, vidíte?“ ptala se Boubelka. „Myslím ta vaše panská...?“

„Ne, to opravdu ne,“ ujistila ji slečna Marplová. „Vzala si protestantského kněze a měla pět dětí.“

„Zrovna jako já,“ řekla Boubelka. „Jenomže my máme zatím jen Edvarda a Zuzanu.“

Po chvíli ticha se znovu zeptala:

„Na co zrovna teď myslíte, teto Jane?“

„Na spoustu lidí, děvče, na spoustu lidí,“ odpověděla slečna Marplová jakoby duchem nepřítomná.

„V St. Mary Mead?“

„Ano, většinou. Abych byla upřímná, myslela jsem zrovna na jednu ošetřovatelku. Jmenovala se Ellertonová – opravdu výborná a laskavá žena. Pečovala o jednu starou dámu a zdálo se, že ji má skutečně ráda. Stará paní pak zemřela a ona se zase starala o jinou. A ta také zemřela! A pak to všechno vyšlo najevo – morfium. Provedla to tím nejlaskavějším způsobem. Otřesné však bylo, jak naprosto nechápala, že se dopustila zločinu. Neustále tvrdila, že jim stejně už mnoho života nezbývalo, a jedna z nich prý měla dokonce rakovinu a trpěla strašnými bolestmi.“

„Tedy vražda z milosrdenství?“

„Ale ne, kdepak! Odkázaly jí peníze. Měla ráda peníze, rozumíš? A pak jsem ještě vzpomínala na jednoho mladého muže, synovce paní Puseyové z papírnictví, který byl zaměstnán na poštovní lodi. Nosil domů kradené zboží a přiměl tetu, aby je rozprodávala. Řekl jí, že si je koupil v zámoří. Vůbec o tom nepochybovala, protože mu bezmezně věřila. A když se tam objevila policie a vyptávala se na různé věci, pokusil se tetě rozbít hlavu, aby něco neprozradila... Byl to špatný člověk, ale velmi hezký. Milovaly ho dvě dívky, ale jedna ho stála hrůzu peněz.“ „Zřejmě taky pěkná potvora,“ poznamenala Boubelka. „Ano, máš pravdu. A pak jsem také myslela na paní Crayovou, která měla obchod s vlnou. Příliš milovala svého syna a samozřejmě ho zkazila. Dostal se do společnosti podivné cházky a šlo to s ním pak rychle z kopce... A na Janu Croftovou si nevzpomínáš, Boubelko?“ „Ne, nevzpomínám.“

„Mám dojem, že ses s ní jednou setkala, byla jsi se mnou u ní na návštěvě. Mívala ve zvyku hovořit na téma, zda je lepší kouřit cigarety nebo dýmku. Jednou u nás přepadli banku, a v té době tam byla Jana Croftová zrovna zaměstnaná. Sama tehdy srazila lupiče a vzala mu revolver. Za statečnost jí pak blahopřál sám ministr.“

Boubelka pozorně naslouchala. Vypadala, jako by slečnina slova přímo hltala. „A na koho si ještě vzpomínáte?“ naléhala. „Také se mi vybavila mladá žena, kterou jsem poznala na jedné letní dovolené v St. Jean des Collines. Takové klidné děvče. Snad nebyla tak klidná, jako zamlklá. Každý ji měl rád, ale nikomu se nepodařilo se s ní blíž seznámit... Později jsme se dozvěděli, že její manžel zpronevěřil velké peníze a ona se asi cítila jednou provždy vyřazena z lidské spo-

lečnosti. Nakonec prý se tak trochu pomátla. Inu, když člověk stále o něčem přemýšlí sám a sám, tak se to stává, víš?“

„A na nějaké anglické plukovníky z Indie si nepamatujete, tento?“

„Jakpak by ne! Zнала jsem majora Vaughana z Larchesu a plukovníka Wrighta ze Simly. Ale o těch bych nic špatného nemohla říct. Počkej – vzpomínám si však na Hodgsona, ředitele banky. Zúčastnil se zábavné plavby po moři a oženil se na ní s dívkou, která by mohla být jeho dcerou. Nikdo nevěděl, co je zač – ovšem kromě toho, co o sobě sama napovídala.“

„A lhala?“

„To víš, že ano.“

„Nemáte špatné tipy,“ uznale kývala Boubelka hlavou a začala na prstech vypočítávat osoby, na které by se přirovnání hodilo. „Tak jsme zde měly oddanou Doru, hezkého Patrika i paní Swettenhamovou s Edmundem, Filipu Haymesovou a plukovníka Easterbrooka s paní Easterbrookovou – řekla bych, že na ni se přirovnání zvlášť hodilo. Ale jaký by měla důvod zavraždit Leticii Blacklockovou?“

„Snad o ní ví něco, co jí není vhod.“

„Ach, teto, myslíte tu starou pletku s Tanquerayem? Po tom už ani pes neštěkne.“

„Třeba něco jiného. Víš, Boubelko, ty nepatříš k tomu druhu lidí, kterým musí záležet na tom, co si o nich druzí povídají.“

„Chápu, co zas myslíte,“ řekla najednou Boubelka. „Chcete říct, že když člověk jako zatoulané a třesoucí se kotě najde domov a smetánku, najde i teplou hladící ruku a laskavý hlas někoho, kdo ho má rád... dovede pak udělat hodně pro to, aby to tak zůstalo, vidíte? Nu, musím přiznat, že jste mně představila úplnou galerii podobných lidí.“

„Ale neříkej, ještě nejsou všichni,“ upozornila ji mírně slečna Marplová.

„Že ne? Kdo mi mohl uklouznout? Julie?“ a hlasitěji dodala: „Ach Juli, ach, Juli, vyvolená Juliana...“

„Tři a šest pencí,“ přerušila ji zamračená číšnice a přivedla je náhle obě do skutečnosti.

„A ráda bych věděla, paní Harmonová,“ dodala s rozčileně se dmoucími nadry pod modrými ptáky, „jak si dovolujete o mně říkat, že patřím k Vyvoleným? Měla jsem sice tetu, která k nim vstoupila, ale já jsem příslušnice anglikánské církve a bývalý vikář Hopkinson vám to může potvrdit.“

„Ach, promiňte,“ omlouvala se rozpačitě Boubelka. „Já jsem citovala slova jedné písničky. Velmi mě to mrzí. Vůbec jsem nemyslela vás. Vždyť ani nevím, že se jmenujete Julie.“

„To je opravdu náhoda,“ řekla číšnice a trochu se pousmála. „Teď chápou, že jste tím nic špatného nemyslela, ale když jsem zaslechla své jméno, domnívala jsem se – nu – pochopitelně jsem napnula sluch jako každý, když myslí, že se mluví o něm. Děkuji vám.“

Přijala spropitné a odešla.

„Teto Jane! Proč se tak díváte? Co se děje?“

„Ale jasně,“ zamumlala slečna Marplová. „Ne – to není možné. Přece není důvod...“

„Teto Jane!“

Slečna Marplová vzdychla a smutně se usmála.

„To nic, má milá,“ řekla.

„Teď jste si myslela, že víte, kdo je vrah?“ naléhala Boubelka. „Kdo je to?“

„Nemám tušení,“ ujistila ji slečna Marplová. „Něco mě na okamžik napadlo, ale byl to nesmysl. Ráda bych věděla, kdo je vrahem. Času mnoho nezbývá, naopak, je ho příliš málo.“

„Proč myslíte, že je málo času?“

„Protože ta stará paní ve Skotsku může každou chvíli zemřít.“

„Pak tedy opravdu věříte na Pipa a Emu. Domníváte se, že oni jsou pachateli – a že to zkusí znovu?“ ptala se nedůvěřivě Boubelka.

„Samozřejmě že to zkusí znovu,“ přikývla zamyšleně slečna Marplová. „Když to zkusili jednou, proč by to nemohli opakovat? Jestliže se člověk jednou rozhodne někoho zabít, tak ho od toho první neúspěch nemůže odradit, zvlášť když si je zatraceně jistý, že je mimo podezření.“

„Ale jestli jsou za tím Pip a Ema,“ namítla Boubelka, „pak přicházejí v úvahu jen dva lidé – Patrik a Julie! Jsou sourozenci a jsou také jediní, kteří odpovídají věkem.“

„Ono to zřejmě není tak jednoduché. Mohou v tom být všelijaké zápletky a kombinace. Může v tom hrát roli Pipova žena, jestli se oženil, zrovna jako Emin manžel, jestli se vdala. Dále je tu také jejich matka, i když není přímá dědička. Jestli ji Letty Blacklocková přes třicet let neviděla, tak by ji dnes pravděpodobně nepoznala. Jedna stará ženská jako druhá. Všechny se navzájem podobají. Pamatuješ si, jak paní Wotherspoonová pobírala kromě svého starobního důchodu i důchod paní Bartlettové, ačkoliv ta už byla několik let mrtvá? A slečna Blacklocková je každopádně krátkozraká. Nevšimla sis, jakým způsobem se na každého dívá? A pak mají Pip a Ema také otce. Zřejmě v něm zrovna moc dobrého nebylo.“ „Ano, ale je cizinec.“

„Původem. Proč by však nemohl mluvit anglicky s nepatrným cizím přízvukem, gestikulovat mohutně rukama a hrát si třeba na anglo-indického plukovníka? Řekla bych, že by mu ta role docela seděla. Alespoň o nic méně než komukoliv jinému.“ „Tak na tohle jste myslela?“

„Ale ne, vůbec ne, děvenko. Domnívám se jen, že je v sázce hodně peněz – opravdu hodně peněz. A mám obavy, že znám lidi až příliš dobře a vím, jak hrozných činů jsou schopni, jen aby shrábli peníze.“

„Tomu bych věřila,“ souhlasila Boubelka. „Ale ve skutečnosti z nich pak opravdovou radost ani nemají. Aspoň nakonec ne, vidíte?“ „Ale obvykle na to přijdou pozdě...“ „Tomu rozumím,“ a Boubelka se najednou usmála trochu potměšilým úsměvem. „Člověk má pocit, že by se penězi pro něho hodně změnilo... ani já se tomu nemohu ubránit. Udělala bych s nimi hodně dobrého. Což o to, plány by byly... domovy pro opuštěné děti, pro staré lidi... rekreační domy u moře pro stárnoucí sedřené ženy...“ Její tvář náhle zvažněla a oči potemněly a zesmutněly. „Vím, co si teď o mně myslíte,“ řekla slečně Marplové.

„Myslíte si, že bych byla nejhorší typ, protože bych klamala sama sebe. Když člověk zatouží po penězích ze sobeckých důvodů, je

si svého zločinu plně vědom. Ale jakmile si začne namlouvat, že by s nimi vykonal hodně dobrého, je pak snad schopen i sám sebe přesvědčit, že v jeho případě zabít není hřích...“

Pak se jí oči zase vyjasnily.

„Ale stejně bych to nedokázala,“ prohlásila. „Nikdy bych doopravdy nemohla někoho zabít. Ani kdyby byl starý a nemocný nebo napáchal na světě nevím jaké zlo, ani kdyby mě vydíral nebo prostě byl tím nejhorším zločincem – nedokázala bych to.“ Vylovila mušku z kávy a opatrně ji položila na stůl, aby oschla. „Protože lidé mají život rádi zrovna jako taková moucha. I když už je člověk starý a má bolesti, je rád, když se může doplazit na sluníčko. Julian říká, že takoví lidé mají život dokonce raději než mladí, silní a zdraví – a jejich poslední smrtelný zápas je prý těžší než u jiných. Já osobně žiju ráda – nejen proto, že jsem šťastná, spokojená a dobře se mi daří, ale mám na mysli život jako takový – to, že se probouzím a všechno kolem sebe vnímám, že jsem tady, na světě, že dýchám.“

Lehce foukla na mušku. Ta zatřepotala nožkami a jako opilá vzlétla.

„Tak hlavu vzhůru, drahá tetinko,“ dodala Boubelka, „já bych opravdu nikdy nikoho nezabila.“

14/ VÝLET DO MINULOSTI

Po noci strávené ve vlaku vystoupil inspektor Craddock na malé zastávce ve skotské vysočině Highland. Připadalo mu zvláštní, že těžce nemocná a bohatá paní Goedlerová, která mohla volit mezi domem v moderní čtvrti Londýna, panstvím v Hampshiru stejně jako vilou v jižní Francii, si vybrala za svůj domov tento odlehlý kout ve Skotsku. Jistě tu žila v odloučení od přátel a jiného rozptýlení. Musel to být smutný život – nebo byla v takovém stavu, že ji už nezajímalo prostředí, v jakém žije?

Přijel mu naproti vůz – velký nemoderní Daimler se starým šoférem. Bylo slunné ráno a inspektor s požitkem vychutnával dvacetimílovou jízdu krajem, ačkoliv se znovu divil, že paní Goedlerová dala přednost této samotě. Neubránil se dotazu, a tak se mu od šoféra dostalo částečného vysvětlení.

„Žila tady v dětství. Ano – je už poslední z rodiny. A s panem Goedlerem tu bývali mnohem šťastnější než kdekoliv jinde. Nemohl se příliš často vzdalovat z Londýna, ale když sem přijeli, radovali se jako malé děti.“

Jakmile se před Craddockovými zraky vynořily šedé zdi starého sídla, měl pocit, jako by se zastavil čas. Přivítal ho starý sluha. Inspektor se umyl a oholil, a pak byl uveden do pokoje, kde v krbu plápolal vysoký oheň a na stole na něho čekala bohatá snídaně.

Sotva dojedl, vstoupila do místnosti vysoká žena středního věku v obleku ošetřovatelky. Měla příjemné, zdvořilé chování a představila se jako sestra McClellandová.

„Moje pacientka na vás už čeká, pane Craddocku. Opravdu se těší na setkání s vámi.“

„Vynasnažím se, pokud vůbec mohu, abych ji příliš nerozrušoval,“ sliboval Craddock.

„Raději vás hned upozorním, jak to s ní vypadá. Zdánlivě se vám bude paní Goedlerová jevit v docela dobrém duševním stavu. Bude hovorná a veselá, ale pak – zcela najednou – ji opustí síly. Hned potom odejděte a pošlete pro mne. Je už stále, jak jistě pochopíte, pod vlivem morfia. Většinu času prospí. Abych ji připravila na vaši návštěvu, dala jsem jí silný povzbuzující prostředek. Jakmile však jeho účinnost pomine, upadne opět skoro do bezvědomí.“

„Je mi to naprosto jasné, slečno McClellandová, ale mám k vám jednu prosbu. Neprohřešíte se proti svým předpisům, když mi prozradíte, jaký je ve skutečnosti zdravotní stav paní Goedlerové?“

„Umírá, pane Craddocku. Nebude žít déle než pár týdnů. Když vám řeknu, že už měla být několik let mrtvá, budete se divit, ale je to tak. Jediné, co udržovalo paní Goedlerovou naživu, byla její nesmírná láska k lidem a radost ze života. Snad to zní opravdu podivně, říkám-li to o někom, kdo žije řadu let jako invalida a patnáct let není schopen sám se pohybovat. Paní Goedlerová nebyla nikdy statná žena, ale zachovala si v obdivuhodné míře vůli k životu. A je také velmi roztomilá – však uvidíte,“ dodala s úsměvem.

Craddocka uvedli do prostorné ložnice s hořícím krbem, kde ve velké posteli s nebesy ležela stará dáma. Ačkoliv jí bylo jen o sedm

či osm let víc než Leticii Blacklockové, vypadala pro svou úžasnou křehkost mnohem a mnohem starší.

Sněhobílé vlasy měla pečlivě upraveny a šíji i ramena halila nadýchaná záplava bleděmodré vlny. Její tvář nesla stopy bolesti, ale nacházel v ní také něco sladce něžného. Jak zvláštní, ale Craddock to opravdu nemohl nazvat jinak – v jejích unavených očích se objevil záblesk svůdnického čtveráctví.

„Ani nevíte, jakou mám radost,“ řekla mu na uvítanou. „Nechoď za mnou často návštěvy od policie. Dozvěděla jsem se, že Leticie byla při tom útoku lehce zraněná. Jak se mé milé Blackii daří?“

„Daří se jí výborně, paní Goedlerová, a moc vás pozdravuje.“

„Už je to tak dlouho, co jsem ji viděla naposledy... V posledních letech si totiž jen vyměňujeme vánoční pozdravy. Zvala jsem ji, aby sem přijela, hned když se po Charlottině smrti vrátila do Anglie, ale odepsala mi, že by shledání po tolika událostech bylo pro obě velmi bolestné. A snad měla pravdu. Víte, Blackie si vždy dovedla zachovat zdravý rozum. Asi tak před rokem mne navštívila dávná přítelkyně ze školy,“ zasmála se, „a obě jsme se k smrti nudily. Když jsme vyčerpaly veškeré ‚Pamatuješ si?‘ a ‚Vzpomínáš si?‘, neměly jsme o čem mluvit. Bylo to trapné.“

Craddock se spokojil tím, že mluvila sama, a nenaléhal na ni svými otázkami. Přál si, aby hovořila o minulosti. Chtěl získat vlastní představu o spojení Goedler–Blacklocková.

„Myslím,“ řekla paní Bella bystře, „že byste se rád zeptal na peníze. Mohu vás tedy ujistit, že je Randall všechny odkázal po mé smrti Blackii. Randalla ovšem ve skutečnosti nikdy nenapadlo, že bych ho přežila. Byl to vysoký statný muž a ani den v životě nezaostal, zato já jsem byla vždy snůškou všech neduhů, bolestí a nářků. Chodovalo ke mně mnoho doktorů a tvářili se nade mnou kysele.“

„Myslím, že s tím naříkáním to tak docela pravda nebyla, paní Goedlerová.“

Stará paní se potměšile usmála.

„Máte pravdu. S naříkáním to nikdy moc zlé nebylo. Já totiž nedovedla být příliš smutná, ale vždycky se tak nějak samo sebou rozumělo, že když jsem takové nic, tak přirozeně odejdu dřív. A ono to nevyšlo. Ne – nevyšlo to...“

„A proč vlastně naložil váš manžel se svým jménem takto?“

„Myslíte jako – proč všechno odkázal Blackii? Nu, ne proto, co se domníváte.“ A opět na něho čtverácky zamrkala. „Co si vy, policajti, všechno nemyslíte! Ujišťuji vás, že Randall do ní nebyl ani trochu zamilovaný a zrovna tak ne ona do něho. Víte, Leticie měla opravdu povahu jako muž. Neměla snad ani ženské cítění nebo slabosti. Jsem přesvědčena, že nebyla nikdy zamilovaná. Zvláštní krásou nevynikala a na oblečení jí nezáleželo.“

Trochu se sice líčila, ale jen proto, že to bylo v módě, a ne z toho prostého důvodu, aby se udělala hezčí.“ V hlase staré dámy se ozvala lítost. „Nikdy nepoznala nic z té legrace, když se člověk narodí jako žena.“

Craddock se s novým zájmem podíval na křehkou drobnou bytost ve velké posteli. Uvědomil si, že se Bella Goedlerová radovala – a stále ještě raduje – z toho, že je žena. Znovu na něho šibalsky mrkla.

„Vždycky jsem si myslela, jak je asi strašně nudné být mužským.“ Pak zamyšleně dodala:

„Řekla bych, že Randallův vztah k Blackii se spíše podobal vztahu staršího bratra k mladšímu. Spoléhal na její vynikající úsudek. Víte, vytáhla ho několikrát z bryndy.“

„Vyprávěla mi, že jednou přispěla k jeho záchraně svými penězi.“

„Ó ano, ale měla jsem na mysli něco docela jiného. Po tolika letech už člověk konečně může říkat pravdu. Randall se ve skutečnosti nedovedl vždy udržet v poctivých mezích. Příliš citlivé svědomí neměl, a tak ten můj ubohý drahoušek opravdu nepoznal, kam až ještě může sahat vychytralost finančníka a kde už začíná podvod. Blackie ho v tomto směru pevně držela. Musím přiznat, že Leticie Blacklocková byla každým coulem úžasně poctivá. Nikdy nejednala jinak než přímo a čestně. Měla skvělý charakter a vždycky jsem se jí obdivovala. Dětství se však ani jí, ani její sestře nevydařilo. Otec byl starý venkovský doktor, příšerně lakomý a paličatý – zkrátka úplný tyran rodiny. Leticie proto brzy odešla z domu do Londýna, kde získala kvalifikaci jako účetní. Její sestra byla dlouhodobě nemocná – měla snad nějakou vadu a nechtěla ani vycházet mezi lidi. Proto se také,

když jim otec zemřel, Leticie všeho vzdala, aby se mohla vrátit domů a pečovat o sestru. Když jednou Leticie došla k přesvědčení, že je něco její povinností, tak to udělala a nemohl jste s ní pohnout.“

„Za kolik let nato zemřel váš manžel?“

„Asi tak za dva roky. Ale svou poslední vůli Randall sepsal, než opustila firmu, a nezměnil ji. ‚Sami už nikoho nemáme,‘ řekl mi tehdy. Měli jsme totiž také dítě – chlapečka. Ale zemřel, když mu byly dva roky. ‚A až tu nebudeme, bude nejlépe, když ty peníze dostane Blackie. Bude hrát na burze, aspoň nebudou zahálet.‘

Rozumíte,“ pokračovala paní Bella, „Randall měl rád hru s penězi, nemiloval peníze samy o sobě, ale dobrodružství, riziko, napětí a všechno, co s tím souviselo. Blackie byla zrovna taková. Měla stejně odvážného podnikatelského ducha a stejný úsudek. Ubohá holka – nikdy nepoznala nic z těch prostých ženských radostí. Nevěděla, co je to láska, neuměla koketovat a škádlit muže, neměla ani domov, ani děti – všechna ta opravdová a radostná krása života jí unikla.“

Craddock si pomyslel, jak je zvláštní, že zrovna tato žena k Leticii pociťovala upřímnou lítost a shovívavé pohrdání. Žena, které nepříjemné choroby ztrpčovaly celý život, které smrt vyrvala jediné dítě, které zemřel předčasně manžel a ponechal ji neutěšenému vdovství – a která byla po léta beznadějně upoutána na lůžko.

Jako by uhodla jeho myšlenky, přikývla.

„Vím, o čem přemýšlíte. Ale já jsem skutečně měla všechno, co stojí zato, aby člověk žil – a nemuselo mi to být dopřáno. Jako dívka jsem byla hezká a veselá, provdala jsem se za muže, kterého jsem milovala, a on také až do smrti miloval mne... Dítě mi sice zemřelo, ale dva drahocenné roky jsem se z něho mohla těšit... Zkusila jsem hodně fyzické bolesti, ale když poznáte, co je to bolest, dovedete pak s úžasnou radostí dvojnásob vychutnávat čas, když zase ustane. A vždy byl ke mně každý hodný... jsem šťastná žena, věřte mi.“

Craddock se snažil navázat rozhovor na její předcházející poznámku o závěti.

„Řekla jste mi, paní Goedlerová, že váš manžel zanechal jmění Leticii Blacklockové, protože je neměl komu odkázat. Ale to není tak docela pravda, vidíte? Měl přece sestru.“

„Ach, Soňu. Ale oni se už před léty pohádali a rozešli.“

„Nesouhlasil s jejím sňatkem, že?“

„Nesouhlasil. Vzala si za muže – jak se jen jmenoval?“

„Stamfordis.“

„Správně. Dmitri Stamfordis. Randall vždycky říkal, že je to lump. Ti dva muži se od prvního okamžiku nenáviděli, ale Soňa byla vášnivě zamilovaná a pevně rozhodnutá si ho vzít. Já jsem opravdu nikdy nechápala, proč by to také neměla udělat. Muži mají na takové záležitosti někdy podivné názory. Soňa přece už nebyla dítě – vždyť jí bylo pětadvacet – a plně si uvědomovala, co dělá. Ano, byl lump – v pravém slova smyslu, s tím jsem naprosto souhlasila. Mám dokonce dojem, že už měl za sebou i kriminál a Randall ho podezříval, že nevystupuje pod pravým jménem. Ale to Soňa všechno věděla! Kámen úrazu vězel ovšem v tom, co přirozeně Randall nemohl pochopit. Dmitri byl opravdový krasavec a ženské na něho jen letěly. Mohu však říct, že se zamiloval do Soni zrovna tak vášnivě jako ona do něho. Randall si nedal sice nikdy vyvrátit, že si ji bere jen pro peníze, ale pravda to nebyla. Víte, Soňa vynikala nejen nevšední krásou, ale i inteligencí. Co se jí mohlo stát? Kdyby se jí v manželství nelíbilo, muž jí byl nevěrný a hrubě s ní zacházel, mohla se klidně rozvést a odejít. Nebyla na něm finančně závislá a mohla si zařídit život po svém.“

„Ta záležitost se už nikdy neurovnala?“

„Ne. Randall a Soňa spolu již dříve zrovna dobře nevycházeli. To vyvrcholilo její známostí se Stamfordisem. Nemohla bratrovi odpustit, když se dozvěděla, že se pokoušel zmařit její sňatek. ‚Tak, a teď toho mám dost!‘ řekla na rozloučenou. ‚Nemohu tě ani vidět a víckrát o mně neuslyšíš!‘,“

„Ale ještě jste o ní slyšeli?“

Bella se usmála.

„Ano, dostala jsem od ní za osmnáct měsíců dopis. Psala, pokud si dobře vzpomínám, z Budapešti. Žádala mne, abych sdělila Randallovi, jak je v manželství nesmírně šťastná, a že se právě stala matkou dvojčat.“

„A oznámila vám také jména?“

Opět se Bella usmála.

„Psala, že se narodila zrovna po poledni, tedy p.m. – a prý je pojmenují Pip a Ema. Mohl to být ovšem jen žert.“

„Víc už jste o ní neslyšela?“

„Ne. V onom dopise se ještě zmínila, že pojedou s manželem a s dětmi nakrátko do Ameriky. Pak už jsem o nich opravdu nikdy neslyšela.“ „Neschovala jste si náhodou ten dopis?“

„Ne – myslím, že ne. Přečetla jsem ho Randallovi a on jen rozloženě zavrčel: ‚Ta bude jednou litovat, že si toho chlapa vzala.‘ Víc na to neřekl. Časem jsme na ni skutečně zapomněli. Přestala pro nás prostě existovat.“

„A přece pan Goedler odkázal své jmění jejím dětem v případě, že by vás Leticie Blacklocková předešla.“

„To jsem způsobila já. Když mně vyprávěl o poslední vůli, napadlo mne: ‚A co když, dejme tomu, Blackie zemře dřív než já?‘ Úplně ho to zarazilo. ‚Vím, že je Blackie zdravá jako řípa,‘ povídám dál, ‚ale může dojít k neštěstí, rozumíš, mohou na ni třeba spadnout vrata.‘ Chvilí se zamyslel, a pak nešťastně řekl: ‚Ale my nikoho jiného nemáme, vůbec nikoho.‘ Když jsem na to prohodila: ‚Máme Soňu,‘ vybuchl: ‚Tomu chlapovi nechám shrábnout všechny peníze? To ne, ani nápad!‘ ‚Má přece děti,‘ povídám mu, ‚Pipa a Emu – a snad už dnes i víc‘ A tak sice něco zlostně zabručel, ale nakonec je tam napsal.“

„A od těch dob až dodnes,“ řekl Craddock pomalu, „jste o své švagrové nebo jejích dětech neslyšela?“

„Ne – snad jsou i mrtví, mohou být bůhvíkde...“

Mohou být zrovna v Chipping Cleghornu, pomyslel si Craddock.

Jako kdyby četla jeho myšlenky, najednou se v očích Belly Goedlerové objevil neklid. „Dejte pozor, aby neublížili Blackii. Blackie je hodná, opravdu hodná, nesmíte jí nechat ublížit...“

Jako by se jí hlas najednou ztrácel a Craddock si povšiml náhlé šedi kolem očí a úst.

„Jste unavená,“ řekl. „Půjdu.“

Přikývla.

„Pošlete mi sestru,“ zašeptala. „Ano, unavená....“ Pohnula slabě rukou. „Dejte pozor na Blackii... Blackii se nesmí nic stát... dohlédněte na ni...“

„Udělám, co bude v mých silách, paní Goedlerová.“ Zvedl se a šel ke dveřím.

Zaslechl ještě její slabounký hlas:

„Už tu dlouho nebudu, než zemřu, je v nebezpečí. Hlídejte ji.“

Když vycházel, setkal se s ošetřovatelkou McClellandovou. Rozpačitě se omlouval:

„Doufám, že jsem jí nepřitížil.“

„Ach ne, pane Craddocku! Upozornila jsem vás přece, že se náhle unaví.“

Ještě se na ni obrátil s otázkou.

„Už mi nezbyl čas zeptat se paní Goedlerové, zda nemá náhodou nějaké staré fotografie. Jestli ano, rád bych...“

Přerušila ho.

„Jsem přesvědčená, že nic takového nemá. Všechny její osobní doklady a věci, včetně nábytku z londýnského domu, byly na počátku války prozatímně uskladněny. Paní Goedlerová už tehdy těžce churavěla. Skladiště bylo bohužel vybombardováno. Velmi ji tehdy rozčílilo, že přišla o všechny osobní památky a rodinné doklady. Rozhodně tedy už nic takového nemá.“

Tak, a jsem v koncích, pomyslel si Craddock.

A přece měl pocit, že jeho výlet nebyl marný: Pip a Ema – tento přelud dvojčat zřejmě přece jen tak docela přeludem nebyl.

Craddock se ponořil do logických úvah.

Tito sourozenci byli vychováni někde v Evropě. Soňa Goedlerová měla v době svého sňatku velký majetek, ale peníze v Evropě nezůstaly peníze. Za války se s nimi udaly podivné věci. A dva mladí lidé, syn a dcera muže, který byl kriminálník, přišli možná do Anglie víceméně bez viny. Co udělají? Inu, budou hledat nějaké bohaté příbuzné. Jejich strýc byl bohatý člověk, ale zemřel. První, co pravděpodobně podniknou, bude, že se poohlédnou po strýcově poslední vůli a zjistí, zda jim nebo matce náhodou něco neodkázal. Zajdou si tedy na příslušné notářství, seznámí se s obsahem závěti, a tak se také dozvědí o existenci Leticie Blacklockové. Informují se rovněž

na vdovu po Randallu Goedlerovi a zjistí, že je těžce nemocná, žije ve Skotsku a mnoho života jí už nezbyvá.

Kdyby tedy tato Leticie Blacklocková zemřela dřív než vdova, zdědí oni nesmírné bohatství. Tak – a co teď?”

Craddock uvažoval dál.

„Zjistí si, kde teď žije Leticie Blacklocková – a vypraví se tam. Pochopitelně ne pod svými jmény. Budou jednat společně? Nebo každý zvlášť? Ema – hm, kdo by ? Píp a Ema... Nu, jedno je jisté! Ať jsem papež, jestli Pip nebo Ema či oba dohromady nejsou teď v Chipping Cleghornu.“

15/ LAHODNÁ SMRT

I

Slečna Blacklocková udílela v kuchyni Mici příkazy.

„Obložené chlebíčky se sardinkami a rajčaty. A také ty malé zákusky, které se vám onehdy tak povedly. Byla bych moc ráda, kdybyste upekla i dort – víte, tu vaši specialitu.“

„Tak vy zas dělat společnost, že to všechno chtějí?”

„Slečna Bunnerová bude mít narozeniny a přijde několik hostů na svačinu.“

„V jejím věk se neslavit narozeniny. Lépe zapomenout.“

„Ale ona si nepřeje zapomenout. Několik lidí jí přinese dárečky – a bude docela hezké, když z toho uděláme malou oslavu.“

„Tohle vy také říkat posledně – a pak vidět, co z toho být.“

Slečna Blacklocková se ovládla.

„Nu, tentokrát se nic nestane.“

„Jak vy vědět, co se v tomto domě stát? Já se celý den tady trást a v noci se zamykat a prohlížet skříň, jestli se tam někdo neschovat.“

„Vy se přece můžete cítit v bezpečí,“ usadila ji chladně slečna Blacklocková.

„A ta moučník, co chcete udělat, to je ten...” a Mici vyslovila německý název, který anglickému uchu slečny Blacklockové zněl jako ‚Schwitzebzr‘, či lépe řečeno jako kdyby na sebe zaprskali dva kocouři.

„Ano ten – ten velký.“

„Jo, velký je. Ale já do něho nic nemít! Nemožný dělat takový moučník. Já muset mít čokoláda, moc másla, cukr a hrozinky.“

„Můžete použít másla z konzervy, kterou jsme dostali z Ameriky.“

A vezměte ty hrozinky, co schováváme na Vánoce. Tady máte tabulku čokolády a libru cukru.“ Micina tvář se rozzářila.

„Já – já ho udělat pro vás dobrý, moc dobrý,“ křičela celá u vytržení. „Ten být bohatý, jen se rozplynout! A navrch já dát zmrzlina – čokoládová zmrzlina, moc dobře ji umět, a napsat na něj ‚Všechno nejlepší!‘ Tihle anglický lidi, co znát moučníky jako písek, nikdy nejíst takový dobrotu. Úžasný, říkat, lahodný...“ Náhle se zakabonila.

„Ale pan Patrik! On ho nazvat Lahodný smrt! Můj moučník! Já si nepřát, aby o mém moučník takto mluvit!“ „Ale to byla přece poklona,“ ujišťovala ji slečna Blacklocková. „Chtěl tím říct, že když sní člověk takový moučník, stojí zato zemřít.“ Mici se na ni nejistě podívala.

„Tak dobře, ale nelíbit se mi slovo smrt! Neumřít, protože jíst můj moučník, to ne! Ale cítit se moc a moc lépe...“ „O tom nepochybuji,“ řekla slečna Blacklocková. Otočila se ke dveřím a odcházela z kuchyně s pocitem úlevy nad zdárným zakončením rozhovoru. Člověk se v Mici nikdy nevyzná. Za dveřmi vrazila do Dory Bunnerové. „Ach, Letty, neměla bych jít dovnitř ukázat Mici, jak se krájejí chlebíčky?“

„Ne,“ odpověděla energicky slečna Blacklocková a strkala přítelkyni zpět do chodby. „Má dobrou náladu a nerada bych, aby ji někdo rozčilil.“

„Ale já bych jí jen ukázala...“

„Prosím tě, Doro, nic jí neukazuj! Tihle lidé ze střední Evropy nesnášejí, když se jim něco ukazuje. Nenávidí to.“

Dora se na ni chvíli pochybovačně dívala, a pak se najednou rozzářila úsměvem.

„Právě volal Edmund Swettenham. Přál mi všechno nejlepší, a abych prý prožila ještě hodně takových narozenin, jako jsou dnešní. Slíbil, že mi dnes odpoledne přinese sklenici medu. Není to od něho

hezké? Nedovedu pochopit, jak se dozvěděl, že mám dnes narozeniny.“

„Zřejmě to ví každý. Asi jsi o tom sama někde mluvila, Doro.“

„Nu, snad jsem se náhodou zmínila, že mi dnes bude padesát devět.“

„Ale jdi, vždyť už je ti šedesát čtyři,“ mrkla na ni potutelně slečna Blacklocková.

„No vidíš,“ nedala se uvést do rozpaků Dora. „A ještě mi tuhle povídala slečna Hinchliffová: ‚Vy na ta léta nevypadáte! Ale kolik byste řekla, že je mně?‘ Tak vlastně,“ Dora se zarazila, „nakonec to od ní ani slušná otázka nebyla, zvlášť když patří k tomu typu lidí, kde člověk těžko odhaduje věk – může jí být zrovna tak málo jako hodně. Mimochodem, slíbila, že přinese nějaká vejíčka. Stěžovala jsem si, že nám v poslední době špatně nesou slepice.“

„My tedy na tvých narozeninách neproděláme,“ usmála se slečna Blacklocková. „Med, vejíčka – ohromná krabice čokolády od Julie...“

„Nechápu, odkud dnes takové věci bere.“

„Raději se neptej. Její způsoby nejsou asi příliš zákonné.“

„A od tebe takovou nádhernou brož!“ Slečna Bunnerová se pyšně podívala na svá ňadra, kam si připnula malý, diamantem zdobený lísteček.

„Líbí se ti? To jsem ráda. Já nikdy o šperky nestála.“

„Já je zas zbožňuji.“

„Tak dobrá. Teď pojďme nakrmit kachny!“

II

„Ha!“ zvolal Patrik dramatickým hlasem, když hosté zaujali svá místa kolem jídelního stolu. „Co to vidím? Co nás čeká?... Lahodná smrt!“

„Nekřič!“ napomenula ho slečna Blacklocková. „Ať tě neslyší Mici – má námitky proti tomu, jak jsi pojmenoval její moučník.“

„Nicméně Lahodná smrt je mezi námi. Je to na počest narozenin tety Bunny?“

„Ano,“ vydechla slečna Bunnerová. „Slavím opravdu ty nejkrásnější narozeniny.“

Tváře jí planuly vzrušením jako snad nikdy, protože plukovník Easterbrook jí právě předal malou krabici s bonbony a s dvornou úklonou zacitoval:

„Sladkému – sladké.“

Julie spěšně odvrátila hlavu a slečna Blacklocková se na ni zamračila.

Všem připraveným dobrotám se dostalo plného zadostiučinění, a když si přetrásly všechny možné vtipy a klípky, zvedli se hosté od stolu.

„Mně je trochu špatně,“ prohlásila Julie. „To je z toho moučnicku. Vzpomínám si, že mi tak bylo i posledně.“

„Stojí to však za to,“ řekl Patrik.

„Tihle cizinci se sice vyznají v přípravě moučníků, to se musí uznat, ale obyčejný vařený pudink nesvedou,“ neodpustila si slečna Hinchliffová.

Každý ze slušnosti mlčel, ačkoliv Patrika zřejmě pálila na jazyku otázka, kdo z nich by dal přednost obyčejnému vařenému pudinku.

„Nemáte nového zahradníka?“ zeptala se slečna Hinchliffová slečny Blacklockové, když se vracely do obývacího pokoje.

„Ne. Proč?“

„Všimla jsem si, jak se nějaký člověk potlouká kolem kurníku. Vypadá docela slušně, vojenský typ.“

„To je náš detektiv,“ zvolala Julie.

Paní Easterbrooková překvapením upustila kabelku.

„Detektiv?“ vyhrkla. „Ale, ale proč?“

„To nevím,“ pokrčila Julie rameny. „Slídí kolem a hlídá dům. Myslím, že střeží tetu Letty.“

„Holý nesmysl,“ ozvala se rázně slečna Blacklocková, „dovedu se uhlídat sama. Pěkně děkuji.“

„Ale teď, když už je přece po všem?“ divila se paní Easterbrooková. „Stejně jsem se vás chtěla zeptat, proč odkládají proces.“

„Policie asi není ještě spokojena s důkazy,“ vysvětloval jí manžel.

„A co ji na nich neuspokojuje?“

Plukovník Easterbrook potřásl hlavou a zatvářil se jako někdo, kdo by mohl říct víc, kdyby chtěl. Edmund Swettenham, který plukovníka nikdy v lásce neměl, s nádechem zlomyslnosti poznamenal:

„Jisté je, že jsme všichni podezříváni.“

„Ale z čeho?“ nestačila se divit paní Easterbrooková.

„Nestarej se o to, kočička,“ domlouval jí manžel.

„Domnívají se asi,“ ujal se odpovědi Edmund, „že je někdo připraven spáchat vraždu při první příležitosti znovu.“

„Ach prosím vás, nemluvte tak, pane Swettenhame!“ Dora Bunnerová se rozplakala. „Jsem přesvědčena, že nikdo z nás přece nechce moji milovanou Letty zabít.“

Na chvíli upadli všichni do trapných rozpaků. Edmund se začervenal a začal se omlouvat: „Promiňte, vždyť jsem jen žertoval.“ Nepříjemnou situaci vyřešila Filipa, která jasným melodickým hlasem navrhla, aby si v šest hodin poslechli večerní rozhlasové zprávy. Návrh byl přijat s úlevou a všeobecným souhlasem.

„Škoda že tu není paní Harmonová,“ zašeptal Patrik Julii. „Jako bych slyšel její zřetelný hlásek: ‚Ale já si myslím, že někdo přece jen stále čeká na vhodnou příležitost, aby vás zavraždil, vidíte slečno Blacklocková?‘,“

„Jsem ráda, že s tou starou dámou nemohly přijít,“ řekla Julie. „Do všeho strká nos a mám dojem, že jí nic neujde. Pravý viktoriánský typ.“

Posloucháním zpráv se dostali na jiné téma. Hrůzy a nebezpečí atomové války se jim jevily za dané situace jako příjemnější námět k hovoru. Plukovník tvrdil, že opravdovou hrozbou civilizace je Rusko a Edmund zase prohlásil, že měl několik výborných ruských přátel. Jeho slova byla ovšem přijata s mrazivým chladem.

Konečně se měla společnost k odchodu a všichni znovu děkovali hostitelce.

„Pobavila ses dobře, Bunny?“ zeptala se slečna Blacklocková, když se za posledním hostem zavřely dveře.

„A jak! Ale strašně mě rozbolela hlava. Asi z rozrušení.“

„Spíš z toho moučníku,“ ozval se Patrik. „Také je mně tak trochu nanic. A vy jste ještě pojídala celé dopoledne čokoládu.“

„Myslím, že si už půjdu lehnout,“ rozhodla se slečna Bunnerová. „Vezmu si nějaký aspirin a pokusím se usnout.“

„Dobrý nápad,“ souhlasila slečna Blacklocková. „Myslím, že to udělám také.“

A tak se Dora Bunnerová odebrala nahoru do ložnice. ‘! „Mám jít zavřít kachny, teto Letty?“ Slečna Blacklocková se na Patrika zkoumavě podívala. „A zavřeš vrátka pořádně na závoru?“ „Zavřu, přísahám.“

„Nedáš si ještě skleničku sherry, teto Letty?“ zeptala se Julie. „Moje stará chůva říkala, že člověka postaví na nohy. Je to sice proti lékařským zásadám, ale je zajímavé, že v takové chvíli vždycky pomůže.“

„Snad by mi opravdu udělala dobře. Nejsme zvyklí na tak sytá jídla. Ach, Bunny! Ty jsi mne polekala.“ „Nemohu najít svůj aspirin,“ naříkala nešťastně Dora. „Tak si přece vezmi můj, mám ho u postele.“ „A já mám lahvičku na toaletním stolku,“ řekla Filipa. „Děkuji – děkuji vám pěkně, ale kde je ten můj? Vím určitě, že jsem ho někde měla. Úplně novou lahvičku. Kam jsem ji jen mohla položit?“

„Vždyť máte v koupelně aspirinu hromadu,“ ozvala se netrpělivě Julie. „Tenhle barák je jím úplně prošpikovaný.“

„Zlobí mě, že jsem tak zapomnětlivá a nevím, kam si co dám,“ rozčilovala se slečna Bunnerová, ale to už zase kráčela po schodech nahoru.

„Chudák stará Bunny,“ vzdychla Julie. „Nemyslíte, že jsme jí měli dát také trochu sherry?“

„Raději ne,“ řekla slečna Blacklocková. „Bylo toho na ni dnes trochu mnoho a rozčilení jí škodí. Stejně se obávám, že jí zítra bude zase hůř. Ale mám dojem, že z toho měla radost.“

„Určitě se jí to moc líbilo,“ ujistila ji Filipa. „Zavolejme také Mici na skleničku sherry,“ navrhla Julie. „Haló, Patriku!“ zvolala, když ho zaslechla vcházet postranními dveřmi v chodbě domu. „Přiveď Mici!“ A tak byla Mici pozvána dovnitř a Julie jí nalila sherry. „Na zdraví nejlepší kuchařky na světě!“ připíjel jí Patrik.

Mici se sice cítila na vrcholu blaha, ale přesto si nedovedla odpustit protest.

„To nebyť pravda, já nebyť opravdová kuchařka. Já dělat v má vlast duševní práce.“

„Pro tu vás bylo tedy rozhodně škoda,“ ujistil ji Patrik. „Co je duševní práce ve srovnání s mistrovským dílem, jako je Lahodná smrt?“

„Ó – já vám říkat, že to nemít ráda.“

„Co je mi po tom, co máte nebo nemáte ráda, má milá!“ okřikl ji zhurta Patrik. „Už jsem to tak pojmenoval a bašta! Teď si připijme na Lahodnou smrt a všechno ostatní ať jde k čertu!“

III

„Filipo, děvenko, ráda bych ti něco řekla.“

„Prosím, slečno Blacklocková.“

„Ty se něčím trápíš, vid’?“

!*

„Trápím?“ opáčila udiveně.

„Onehdy jsem si všimla, že vypadáš ustaraně. Není snad něco v pořádku?“

„Ale ne, nic mi nechybí, slečno Blacklocková. Čím bych se měla trápit?“

„Tak mne to napadlo. Myslela jsem si, že třeba ty a Patrik...?“

„Patrik?“ Filipa vypadala opravdu překvapeně.

„Bohudík, že ne. Prosím tě za prominutí, byla-li jsem trochu beztaktní. Ale býváte hodně pohromadě – a ač je Patrik můj příbuzný, myslím, že není typ dobrého manžela. Aspoň zatím ještě ne, o tom jsem přesvědčená.“

Filipina tvář ztuhla.

„Já už se znovu vdávat nebudu,“ prohlásila.

„Ale ano, jednou budeš, děvenko. Jsi ještě mladá a sama nezůstaneš. Teď však o tom nemusíme mluvit. Nemáš jiné starosti? Třeba finanční?“

„Ne, naprosto ne.“

„Ale já vím, že si je někdy připouštíš v souvislosti se vzděláním svého syna. Proto ti vlastně chci také něco říct.“

Navštívila jsem včera v Milchestru pana Beddingfelda. Je to můj právník. Až dosud jsem nic s konečnou platností neřešila, ale teď, s ohledem na určité eventuality, jsem myslela, že by to bylo vhodné.

Rozhodla jsem se tedy udělat novou poslední vůli. Kromě malého odkazu Bunny dostaneš všechno ty, Filipo.“

„Cože?“ Filipe se zatočila hlava a vytřeštila oči. Vypadla zaraženě a skoro ustrašeně.

„Ale já nic nechci – opravdu ne... Och, raději bych... Proč zrovna já?“

„Snad,“ odpověděla jí slečna Blacklocková podivně změněným hlasem, „protože nemám nikoho jiného.“

„Ale je tu Patrik a Julie!“

„Ano, je tu Patrik a Julie.“ Hlas slečny Blacklockové stále ještě zazníval tím podivným tónem.

„Jsou to přece vaši příbuzní.“

„Vzdálení. Nároky si na mne dělat nemohou.“

„Ale já – já také ne, nevím, jak to myslíte... Och, já nic nechci!“

V jejím pohledu bylo víc nepřátelství než vděku. Z jejího chování vanul strach.

„Vím, co dělám, Filipo. Oblíbila jsem si tě – a pak, je tu tvůj syn... Kdybych teď zemřela, mnoho bys toho nedostala – za několik týdnů se však situace může změnit...“

„Ale vy nezemřete!“ zvolala Filipo.

„Když se tomu budu umět vyhnout a podniknu určitá opatření.“

„Jaká opatření?“

„Nu – přemýšlej. A nedělej si už starosti!“

Náhle opustila pokoj. Filipo ji slyšela hovořit na chodbě s Julií.

Chvilí nato vstoupila Julie do obývacího pokoje.

„Tak ti to vyšlo, vid', Filipo. Jak vidím, jsi tichá voda a jedna z těch ‚černých vzadu‘.“

„Tys to slyšela?“

„Ano, slyšela. Spíš si myslím, že jsem měla slyšet.“

„Co tím myslíš?“

„Že naše Letty není hloupá... Každopádně jsi to udělala dobře, Filipo. Usadila ses hezky, vid'?“

„Ach, Julie, neměla jsem v úmyslu – nikdy jsem nechtěla...“

„Že nechtěla? Samozřejmě! Ty jsi naprosto proti tomu, vid'? Peníze tě přivádějí do rozpaků! Ale pamatuj si jedno – jestli teď někdo praští tetu Letty, ty budeš podezřelá osoba číslo jedna.“

„Ale nebudu. Nejsem přece takový blázen, abych ji zabíjela teď – kdybych nějaký čas počkala...“

„Tak ty dokonce víš o té umírající madam ve Skotsku? Nu, Filipo, začínám teď věřit tomu, že jsi skutečně tou nejčernější vzadu.“

„Ale já opravdu nechci ani tebe, ani Patrika o něco připravit!“

„Že nechceš? Lituji, má milá, ale nevěřím ti.“

16/ NÁVRAT INSPEKTORA CRADDOCKA

Při návratu ze skotského výletu strávil inspektor Craddock ve vlaku špatnou noc. Pronásledovaly ho hrůzostrašné sny, či lépe řečeno, tlačila ho noční můra. Znovu a znovu utíkal šedými chodbami starého zámku v marné snaze někam se včas dostat, nebo něčemu zabránit. Konečně se mu zdálo, že se probudil. Zalil ho nesmírný pocit úlevy. Vtom se však dveře jeho kupé tiše otevřely a se zkrvavenou tváří a vyčítavým pohledem se na něho dívala Leticie Blacklocková.

„Proč jste mne nezachránil? Proč jste nepřišel včas?“ bědovala.

A to ho už doopravdy probudilo.

Byl velmi rád, když se konečně dostal do Michesteru. Přímo z vlaku šel podat hlášení Rydesdalovi, který mu teď pozorně naslouchal.

„O moc dál jsme se nedostali,“ řekl šéf nakonec, „ale aspoň máme potvrzenou výpověď slečny Blacklockové. Pip a Ema – hm, podivné.“

„Patrik a Julie Simmonsovi jsou asi stejného věku, pane. Kdybychom mohli potvrdit, že je slečně Blacklocková od dětství neviděla...“

Rydesdale ho s mírným úšklebkem přerušil:

„To nám už zjistil náš tajný agent slečna Marplová. Skutečnost je taková, že je slečna Blacklocková poznala teprve před několika měsíci. Nikdy předtím je neviděla.“

„Pak tedy určitě, pane...“

„Není to tak jednoduché, Craddocku. Hned jsme si vše ověřovali a zjistili jsme, že Patrik a Julie jsou podle všeho naprosto nevinní. Jeho posudek ze služby u námořnictva je pravý a docela slušný. Až snad na to, že občas míval sklony k porušování kázně. Zahájili jsme i

pátrání v Cannes, kde nám rozhorlená paní Simmonsová potvrdila, že syn s dcerou jsou samozřejmě v Chipping Cleghornu u její příbuzné Leticie Blacklockové. Tak to bychom tedy měli!“

„A je paní Simmonsová opravdu paní Simmonsovou?“

„Je paní Simmonsovou už hezky dlouho, víc vám říct nemohu,“ ujistil ho suše Rydesdale.

„Tak to se zdá jasné. Jenže ti dva by se hodili. Stejný věk, slečna Blacklocková je osobně neznala – kdybychom hledali jen Pipa a Emu, nelze si lepší dvojici představit. Škoda!“

Šéf kriminální policie zamyšleně pokyvoval hlavou a pak strčil Craddockovi pod nos kus papíru.

„Tady jsme vyhrabali něco na paní Easterbrookovou.“

Inspektor četl a udiveně zvedl obočí.

„Velice zajímavé,“ poznamenal. „Pěkně jí ten starý osel naletěl, že? Ale jak vidím, s naším případem to nemá tak dalece nic společného.“

„Zřejmě ne. Je tu ale ještě nějaká poznámka týkající se paní Haymesové,“ dodal Rydesdale.

Craddock se zamračil.

„Myslím, že si s tou dámou budu muset ještě promluvit,“ řekl.

„Domníváte se, že by ta informace mohla být závažná?“

„Nu, není vyloučeno... Byla by to ovšem trochu odvážná domněnka...“

Oba muži se na okamžik odmlčeli.

„A jak si vedl Fletcher, pane?“ zajímal se Craddock.

„Musím uznat, že si dal mimořádnou práci. Se souhlasem slečny Blacklockové provedl běžnou prohlídku domu, ale nic zvláštního nenašel. Stále pátral po tom, kdo mohl mít příležitost naolejovat dveře. Zjišťoval, kdo byl v domě ve dnech, kdy kuchařka nebyla doma. Je to trochu složitější, než jsme se domnívali, protože podle všeho mívá dost často odpoledne volno. Obvykle chodívá do městečka na kávu do kavárny U modrého ptáka. Když tedy slečna Blacklocková se slečnou Bunnerovou odešly, což bývalo v poslední době skoro každé odpoledne, protože chodily na ostružiny, byl vzduch čistý.“

„A dveře nechávaly odemčené?“

„Dříve ano. Jestli je nechávají ještě teď, to nevím.“

„A co se Fletcher dozvěděl? Zjistil, že byl někdo v domě, když byl dům prázdný?“

„Skoro všichni sousedé.“

Rydesdale nahlédl do spisů.

„Slečna Murgatroydová tam přinesla kvokající slepici. Trochu divné – ale tak to řekla. Byla při výpovědi velmi rozčilená a sama sobě odporovala. Fletcher měl však dojem, že to způsobilo spíš rozrušení než pocit viny.“

„Asi ano,“ připustil Craddock. „Ona je strašná zmatkářka.“

„Pak se tam také stavila paní Swettenhamová pro koňské maso, které jí slečna Blacklocková nechala v kuchyni na stole. Slečna Blacklocková byla totiž ten den v Milchesteru a pokaždé, když tam jede, kupuje koňské maso i pro paní Swettenhamovou. Je vám to jasné?“ Craddock uvažoval.

„Proč jí u všech všudy nedala slečna Blacklocková maso na zpáteční cestě z Milchesteru? Musí se přece vracet kolem domu paní Swettenhamové.“

„Nevím, ale nedala. Paní Swettenhamová říká, že jí slečna Blacklocková nechává maso vždycky v kuchyni na stole a že ona tam jde raději, když není Mici doma, protože ta na ni bývá někdy hrubá.“ „To by mohlo souhlasit. A co dál?“ „Dále tu máme slečnu Hinchliffovou. Ta zase tvrdí, že tam v poslední době sama vůbec nebyla. Ale byla. Mici ji jednou totiž viděla vycházet postranními dveřmi, a totéž říká i paní Buttová – to je jedna žena z městečka. Slečna Hinchliffová pak připustila, že tam tedy asi byla, ale že na to úplně zapomněla. Na důvod si nemohla vzpomenout. Nakonec řekla, že se tam jen tak stavila.“ „Dost divné.“

„Bezpochyby, stejně jako její chování. A pak tu máme ještě paní Easterbrookovou. Cvičila na cestě k Little Paddocksu své drahé pejsánky. Zaskočila si k slečně Blacklockové, aby si půjčila vzorek na háčkování, ale nezastihla ji doma. Chvíli tam prý čekala.“

„Tentýž případ. Také mohla slídit kolem a využít příležitosti k naolejování dveří. A co plukovník?“

„Šel tam jednoho dne s knihou o Indii, o kterou slečna Blacklocková projevila zájem.“

„A projevila?“

„Podle její výpovědi se mu to snažila vymluvit, seč mohla, jen aby ji nemusela číst, ale nebylo to nic platné.“

„Zřejmě zase pravda,“ vzdychl Craddock. „Jestli se někdo rozhodne půjčit vám knihu, nevymluvíte mu to.“

„Nevíme, jestli se tam také dostavil Edmund Swettenham. Ten mluví obzvlášť nejistě. Říká, že tam někdy příležitostně zajde, obyčejně prý vyřídit něco za matku. Mám však dojem, že za takovým účelem tam v poslední době nebyl.“

„Všechny výpovědi jsou vlastně nepřesvědčivé.“

„Ano.“

Rydesdale pokračoval s lehkým úsměškem:

„Slečna Marplová se také tužila. Fletcher hlásil, že byla na ranní kávu U modrého ptáka, na sherry U bludného balvanu a dokonce i na svačině v Little Paddocksu. Obdivovala už zahradu paní Sweettenhamové a ještě stačila zhlédnout indickou sbírku plukovníka Easterbrooka.“

„Snad by nám tedy mohla říct, jestli je plukovník Easterbrook pravý, nebo ne.“

„Máte pravdu, to by sice mohla, ale my už víme, že s ním je všechno v pořádku. Nechali jsme si ho úředně prověřit na oddělení pro Dálný východ.“

„Myslíte, že teď bude slečna Blacklocková souhlasit s odjezdem?“ změnil náhle Craddock směr hovoru.

„Podle vašeho názoru by měla opustit Chipping Cleghorn?“

„Ano. Ať si vezme s sebou svou věrnou Doru a odjede neznámo kam. Proč by si nemohla zajet třeba do Skotska a zůstat u Belly Goedlerové? Je to pořádně odlehlé místo.“

„A tam by podle vás měla zůstat a čekat, až paní Goedlerová zemře? Kdepak, myslím, že to by neudělala. Tento nápad by se žádné jemnocitné ženě příliš nezamlouval.“

„Jde jí o život!“

„Ale jděte, Craddocku! Někoho oddělat zas přece není tak jednoduché, jak vy si podle všeho představujete.“ „Že ne, pane?“

„Nu – snad, někdy. Podle toho, o jakou vraždu jde. Takový obyčejný vrah praští třeba do hlavy někoho, kdo jde zavírat drůbež, nebo na něho vystřelí z křoví, ale zabít někoho, aniž by upadl v podezření,

že ho zabil – kdepak, to zas tak snadné není. A všichni si teď jistě uvědomují, že jsou sledováni. Původně pečlivě sestavený plán selhal, a tak si náš neznámý vrah musí vymyslet něco jiného.“

„To si plně uvědomuji, pane, ale musíme vzít také v úvahu otázku času. Paní Goedlerová umírá, každým dnem může vydechnout naposledy. Z toho vyplývá, že náš vrah si nemůže dovolit čekat... a ještě něco, pane! On nebo ona určitě ví, že si každého musíme dokonale prověřit...“

„A to trvá dlouho,“ vzdychl Rydesdale. „Než dostanete přesně ověřené informace z Dálného východu nebo Indie, uplyne hodně vody. Je to hezky zdlouhavá práce.“ „Tak vidíte, pane, a to je další důvod, aby si vrah pospíšil. Jsem přesvědčen, že nebezpečí je zcela bezprostřední. V sázce je velká suma peněz a jestli Bella Goedlerová zemře...“ Přerušil ho vstupující policista. „Strážník Legg telefonuje z Chipping Cleghornu,“ hlásil.

„Přepojte ho sem!“

Rydesdale sáhl po sluchátku. Craddock ho napjatě pozoroval a neušlo mu, jak šéfovy rysy ztvrdly a zpřísněly. „Dobrá,“ vyštěkl Rydesdale do telefonu, „inspektor Craddock tam okamžitě jede.“ Položil sluchátko.

„Je to...?“ zeptal se naléhavě Craddock. Rydesdale zavrtěl hlavou.

„Ne,“ řekl. „Je to Dora Bunnerová...Chtěla si vzít aspirin – a podle všeho si také z lahvičky u postele Leticie Blacklockové nějaký vzala. Mnoho tablet v ní už nebylo. Prý si vzala dvě, jednu tam nechala. Lékař zbylou tabletu už poslal k rozboru. Podle jeho názoru to aspirin určitě není.“

„Je mrtvá?“

„Ano. Byla nalezena ve své posteli dnes ráno. Podle mínění lékaře zemřela ve spánku. Sám je však přesvědčen, že nešlo o přirozenou smrt, i když její zdravotní stav nebyl valný. Domnívá se, že jde o otravu nějakým narkotikem – pitva je ostatně stanovena na dnešní večer.“

„Tablety aspirinu u postele Leticie Blacklockové. Zatraceně mazaný lotr!“ zaklel Craddock. „Patrik mi řekl, že slečna Blacklocková vyhodila nedopitou láhev sherry a otevřela novou – myslím však, že

by ji nenapadlo udělat něco podobného s aspirinem. Kdo byl tentokrát v domě? Nebo aspoň během posledních dvou dnů? Tablety tam přece nemohly být dlouho!“

Rydesdale se na něho smutně podíval.

„Včera tam byla celá naše známá parta,“ řekl. „Oslavovali narozeniny slečny Bunnerové. Každý z nich si mohl odskočit nahoru a klidně provést tu malou záměnu. A ovšem z těch, kteří v domě bydlí, to mohl udělat kdokoliv – a kdykoliv.“

17/ ALBUM

Slečna Marplová, oblečená v teplém zimním plášti, rázně vykročila ze dveří vikářství. Boubelka s nějakým dopisem v ruce ji doprovázela.

„Prosím vás, tetinko, vyříd'te slečně Blacklockové, že Julian nemůže přijít osobně. Velmi ho to mrzí. V Locke Hamletu umírá jeden farník a tak za ním musel jet. Kdyby si však slečna Blacklocková přece jen přála, aby ji raději navštívil osobně, mohl by přijít po obědě. Ohledně příprav na pohřeb jí všechno vypisuje, a kdyby bylo v úterý přelíčení, tak navrhuje středu. Chudák stará Bunny! Sní si otrávený aspirin určený pro někoho jiného. Její typická směla! Tak pa, tetinko. Mám jen obavy, aby vás chůze příliš neunavila. Já bych tam skočila sama, ale musím okamžitě zařídit převoz toho nemocného děcka do nemocnice. Už jsem vám o něm vyprávěla.“

Po ujištění slečny Marplové, že ji chůze opravdu nenamáhá, Boubelka odběhla.

A tak stará dáma zanedlouho čekala v pokoji Little Paddocksu na slečnu Blacklockovou a pozorně se rozhlížela kolem sebe. Přemýšlela, co tím tenkrát dopoledne v kavárně U modrého ptáka měla Dora na mysli, když říkala, že podle jejího mínění musel Patrik něco s tou lampou provést, aby zhaslo světlo. S kterou lampou? A co s ní asi tak mohl provést?

Dovtípila se, že Dora zřejmě mluvila o malé lampě na stolku vedle klenutého průchodu. Ano – vždyť říkala něco o pastýři a pastýřce! A tohle byl opravdu líbezný kousek drážďanského porcelánu s pastýřem v modrém kabátku a růžových kalhotách, který držel v ruce svícen. Lampa byla zřejmě teprve později předělána na elektriku. Až

příliš velké stínidlo z hladkého pergamenu zakrývalo větší část figurky. Jakže to Dora Bunnerová řekla? „Já si totiž naprosto jasně pamatuji, že na ní byla pastýřka, a hned den nato...“ Nu, teď tam byl bezpochyby pastýř!

A zároveň si slečna také vzpomněla, jak se při poslední návštěvě s Boubelkou Dora zmínila, že mají takové lampy dvě. Ovšem – jednu s pastýřem a druhou s pastýřkou! V osudný večer tu stála tedy lampa s pastýřkou, a druhý den ráno ta druhá, která tam je dodnes – s pastýřem! Během noci je určitě někdo vyměnil a Dora Bunnerová se domnívala, ať už odůvodněně nebo neodůvodněně, že v tom měl prsty Patrik.

Proč to však dělal? Aby se při prohlídce původní lampy nepřišlo na to, jak to provedl, aby zhasla světla? Ale co s ní vlastně mohl provést? Slečna Marplová se upřeně dívala na malou lampu. Elektrická šňůra se táhla přes roh stolku a končila ve zdi v zásuvce. Asi v polovině šňůry viděla malý hruškovitý vypínač. Ne, v elektřině se slečna Marplová nevyznala, a tak z toho nebyla moudrá.

A kam se poděla lampa s pastýřkou? Je někde v hostinském pokoji nebo na smetišti? Kdeže přistihla Dora Patrika s olejníčkou? V křoví? Že by tam...? Otázky a úvahy se jí hlavou jen míhaly. Nakonec se rozhodla, že všechny tyto poznatky sdělí inspektorovi Craddockovi.

Slečna Blacklocková přece hned na počátku podezřívala Patrika ze zveřejnění inzerátu a podle názoru slečny Marplové bývají takové první instinktivní domněnky často správné, protože když někdo někoho dobře zná, může proniknout někdy zcela nevědomky i do způsobu jeho myšlení...

Patrik Simmons.

Hezký mladý a zajímavý muž. Muž, který se líbí ženám jak mladým, tak starým. Byl snad stejný typ, za jaký se provdala sestra Randalla Goedlera? Ale Patrik přece sloužil za války u námořnictva, takže... Konečně to si policie mohla lehce ověřit.

Jenomže někdy někomu projde ta nejneuvěřitelnější záměna osob...

Člověk s ledasčím uspěje, když mu nechybí dost drzé odvahy... Dveře se otevřely a vešla slečna Blacklocková, jako by z ní vyprchal život a energie.

„Promiňte, že vás dnes vyrušuji,“ omlouvala se stará dáma. „Ale pan vikář šel za umírajícím farníkem a Boubelka musela narychlo zařizovat převoz nemocného dítěte do nemocnice. Pan vikář vám napsal dopis.“

Podala slečně Blacklockové zalepenou obálku.

„Prosím posad'te se, slečno Marplová,“ vyzvala ji. „Jste velmi laskavá, že jste se sama obtěžovala.“

Dala se do čtení dopisu.

„Pan vikář je vzácný člověk plný porozumění,“ řekla klidně. „Neplýtvá pošetilými slovy útěchy. Vyřid'te mu, že souhlasím s uspořádáním pohřbu, jak on navrhuje. Její – její nejoblíbenější kostelní píseň byla Ved' mne světlo mé...“

Hlas se jí náhle zlomil.

„Jsem pro vás cizí, ale je mi to velmi líto,“ snažila se jí jemně projevit soustrast slečna Marplová.

A náhle se Leticie Blacklocková přestala ovládat a hořce se rozplakala. Byl to projev nezvládnutelného smutku a beznaděje. Slečna Marplová seděla zcela tiše.

Konečně se slečna Blacklocková vzpamatovala. Tvář měla naběhlou a zmáčenou slzami.

„Promiňte,“ řekla. „Trochu mne to přemohlo. Ztratila jsem hodně. Byla mým jediným poutem s minulostí. Rozumíte mi? Jediná, která – která mne znala. Ted', když odešla, jsem úplně sama.“

„Vím, jak to myslíte,“ pokývla smutně hlavou slečna Marplová. „Když odejde i ten poslední, kdo si nás ještě pamatoval z dávno minulých let, je člověk skutečně – sám. Mám sice synovce, neteře a plno přátel, ale nemám už nikoho, kdo by mě znal jako mladou dívku, nikoho, kdo by patřil ke starým časům. Už jsem hodně dlouho sama.“

Obě ženy seděly chvíli tiše.

„Dobře mi rozumíte,“ řekla Leticie Blacklocková. Zvedla se a přistoupila k psacímu stolu. „Musím napsat pár slov panu vikáři.“ Držela pero velmi špatně a pomalu psala.

„Revmatismus,“ vysvětlila na omluvu. „Někdy nemohu pero skoro vůbec udržet.“

Zalepila obálku.

„Kdyby vás to neobtěžovalo a vzala jste zase dopis s sebou, byla byste velmi laskavá,“ prosila ji. Z chodby k nim dolehl mužský hlas. „To je inspektor Craddock,“ řekla rychle. Přistoupila k zrcadlu nad krbem a začala si lehce pudrovat obličej.

Vzápětí vstupoval do dveří Craddock s hněvem zkřivenou tváří.

„Ach,“ skoro zasupěl, „vy jste tady?“ Leticie Blacklocková se odvrátila od zrcadla. „Slečna Marplová byla tak laskavá a přinesla mi dopis od pana vikáře.“

„Hned – hned jdu. Nijak – nijak se se mnou nezdržujte,“ vykoktala poplašeně návštěvnice z vikářství. „Byla jste tu včera večer na oslavě?“ zeptal se jí rázně. „Ne, nebyla. Boubelka mě přemluvila, abych ji doprovodila k nějakým známým,“ odpověděla nervózně.

„Pak mi tedy nemůžete nic říct.“ Craddock otevřel poněkud nápadným způsobem dveře a slečna Marplová rozpačitě odcupitala.

„Čmuchalka jedna stará,“ ulevil si, když za ní zapadly dveře.

„Myslím, že jste k ní byl nezdvořilý,“ pokárala ho slečna Blacklocková. „Opravdu mi přinesla dopis od vikáře.“

„Krk bych za to nedal.“

„Nemám dojem, že by sem přišla z pouhé zvědavosti.“

„Třeba máte pravdu, slečno Blacklocková, ale já nechci, aby mně někdo strkal nos do práce...“

„Ona je chudák neškodná stará osoba,“ usoudila slečna Blacklocková.

Nebezpečná jako chřestýš, kdybys ji jen znala, pomyslel si v duchu Craddock a neubráníl se úšklebku. Ale neměl v úmyslu někomu se zbytečně svěřovat. Teď, když s naprostou určitostí věděl, že se někde v blízkosti volně pohybuje vrah, uvědomoval si, že čím méně bude mluvit, tím lépe. Nepřál si, aby napříště někdo oddělal slečnu Jane Marplovou.

Někde je vrah. Ale kde?

„Nerad bych mařil čas kondolencí, slečno Blacklocková,“ řekl jí přímo. „Musím upřímně přiznat, že smrtí slečny Bunnerové jsem přímo zdrcen. Měli jsme tomu zabránit.“

„Nechápu, co jste mohli dělat.“ „No, snadné to jistě nebylo, zato teď už musíme pracovat rychle. Nevíte, kdo je původcem toho všeho, slečno Blacklocková? Netušíte, kdo na vás dvakrát vystřelil ve snaze vás zabít, a jestli si nepospíšíme, bude pravděpodobně svůj pokus opakovat?“

Leticie Blacklocková se zachvěla. „Nevím, inspektore – nevím nic!“

„Navštívil jsem a vyslechl paní Goedlerovou. Snažila se mi pomoci, seč mohla, ale mnoho jsem se nedozvěděl. Je však několik lidí, kteří by určitě vaší smrti získali – na prvním místě Pip a Ema. Patrik i Julie Simmonsovi jsou sice přiměřeného věku, ale jejich původ i minulost vypadají podle všeho dost jasně a nezávadně, takže se rozhodně nemůžeme zaměřit jen na ně dva. Řekněte mi, slečno Blacklocková, poznala byste Soňu Goedlerovou, kdybyste ji dnes viděla?“

„Poznat Soňu? Proč ne – samozřejmě,“ náhle se zarazila. „Ne,“ zavrtěla zvolna hlavou, „nevím, jestli bych ji opravdu poznala. Je to už tak dlouho, bezmála třicet let... Dnes z ní bude starší paní.“ „Jak vypadala, pokud si na ni pamatujete?“ „Jak vypadala?“ Slečna Blacklocková chvíli uvažovala. „Spíš drobnější tmavovláská...“ „Měla nějaké zvláštní znamení? Nebo třeba návyky?“ „Ne, ne, to bych neřekla. Byla jen veselá, velmi veselá.“ „Dnes už možná tak veselá není,“ poznamenal suše inspektor. „Nemáte náhodou nějakou její fotografii?“

„Soninu fotografii – počkejte, snad ano. Je to vlastně jen taková momentka. Myslím, že ji mám někde v albu.“ „Mohl bych ji vidět?“

„Ano, samozřejmě. Kam jsem jen to album dala?“ „Řekněte mi, slečno Blacklocková, připouštíte, že by bylo možné, aby například paní Swettenhamová byla Soňou Goedlerovou?“

„Paní Swettenhamová?“ Slečna Blacklocková na něho pohlédla s nelíčeným údivem. „Ale její manžel byl přece vládním úředníkem – nejprve snad v Indii a pak v Hongkongu.“

„Vy ovšem vycházíte z toho, co vám vyprávěla ona. Jenže podle zákona uznáváme jen to, co člověk ví z vlastního poznání.“

„Nu,“ pokrčila slečna Blacklocková rameny, „když to berete takhle, tedy nevím... Ale zrovna paní Swettenhamová? To je určitě nesmysl!“

„Věnovala se někdy Soňa Goedlerová divadlu? Nehrála třeba ochotnický?“

„Ale ano, dokonce s velkým úspěchem.“

„Tak vidíte – a ještě něco! Paní Swettenhamová nosí paruku. Aspoň...“ odmlčel se na okamžik inspektor, „to říkala paní Harmonová.“

„Víte, že může mít pravdu? Mohla by to být paruka – má tolik drobných kudrlinek... Přesto však jsem přesvědčená, že se v ní mýlíte. Je to opravdu velmi příjemná žena a někdy s ní bývá velká legrace.“

„Nu, ještě tu máme slečnu Hinchliffovou se slečnou Murgatroydovou. Žádná z nich by nemohla být Soňou Goedlerovou?“

„Slečna Hinchliffová je příliš vysoká. Má postavu jako muž.“

„A slečna Murgatroydová?“

„Ach ne, kdepak! Jsem si naprosto jistá, že slečna Murgatroydová rozhodně není Soňa.“

„Vy však moc dobře nevidíte, vidíte, slečno Blacklocková?“

„Jsem krátkozraká – to jste měl na mysli, inspektore?“

„Ano... A teď bych ještě prosil tu momentku Soni Goedlerové. I když je to už tolik let a dnešní podoba bude ještě odlišná, přece jen máme jistý cvik i zkušenosti, abychom postřehli určité specifické rysy v obličejí, které běžně člověku uniknou.“

„Vynasnažím se, abych vám ji našla.“

„Buďte tak laskavá.“

„Musí to být hned?“

„Rád bych.“

„Počkejte, až si vzpomenu. Viděla jsem album naposledy, když jsme s Julií vyklízely knihy z příborníku. Vzpomínám si, jak se smála šatům a kloboukům, které jsme tehdy nosily... Knihy jsme dávaly do prázdných regálů v obývacím pokoji, ale kam jsme jen mohly strčit to album a svazky starých časopisů? Bože, už také zapomínám, ale Julie si snad vzpomene. Je dnes zrovna doma.“

„Vyhledám ji sám,“ prohlásil inspektor a vydal se za Julií.

V dolních pokojích ji nikde nenašel, a když se na slečnu Simonsovou zeptal Mici, odpověděla mrzutě, že ji nehlídá.

„Já? Já být tady ve svá kuchyň a starat se o oběd. Já nic nejíst, co si sama neuvařit! Jasný!“

Inspektor tedy zavolal z chodby nahoru: „Slečno Simonsová!“ a když se mu nedostalo odpovědi, začal stoupat po schodech.

Nečekaně se střetl s Julií právě na odpočívadle. Vynořila se z nenápadných bočních dveří, za kterými zahlédl točité schodiště.

„Byla jsem nahoře na půdě,“ vysvětlovala. „Co si přejete?“

Craddock jí vyložil, oč jde.

„Ach tak, staré album s fotografiemi? Ano, pamatuji si na ně docela dobře. Jsou to dokonce dva svazky. Daly jsme je s tetou do té velké skříně v pracovně. Pojdte se mnou, najdu vám je.“

Šla před ním dolů a otevřela dveře zmíněné místnosti. Hned za nimi stála velká skříň. Julie ji otevřela a vystavila tak zvědavým zrakům inspektora různorodé haraburdí.

„Krámy,“ poznamenala. „Samé krámy, ale staré lidi nepřesvědčíte, aby něco vyhodili.“

Inspektor poklekl a vytáhl dva svazky staromódního alba, které zahlédl ve spodní přihrádce.

„Je to ono?“

„Ano.“

Vtom vešla slečna Blacklocková.

„Tak tam jsme je daly? Nemohla jsem si za nic na světě vzpomenout.“

Craddock položil svazky na stůl a začal v nich listovat.

Se zájmem si prohlížel ženy v širokých kloboucích a v tak úzkých šatech kolem nohou, že se až divil, jak mohly chodit. Pod fotografiemi byly sice krásné, tiskacím písmem psané nápisy, ale pro starý vybledlý inkoust dnes už špatně čitelné.

„V tomhle svazku to bude,“ řekla slečna Blacklocková. „Asi na druhé nebo třetí straně. Ten druhý už je z doby po Sonině sňatku a odchodu.“ Otočila stránku. „Tak tady...,“ zmlkla.

Na stránce zelo několik míst po fotografiích prázdnotou. Craddock se sklonil a snažil se rozluštit vybledlé nápisy. „Soňa...R. G.“ A o kousek dál – „Soňa s Bellou na pláži.“ A zas na protější straně –

„Piknik ve Skeynu“. Obrátil další list a znovu pod prázdným místem četl: „Charlotta se Soňou.“

Vzpřímil se a rty svíral hněvem.

„Někdo ty fotografie odstranil – a podle mého mínění to není tak dlouho,“ řekl.

„Ale vždyť tam nic nechybělo, když jsme si onehdy album prohlížely, co říkáš, Julie?“ divila se slečna Blacklocková.

„Já jsem to tak dopodrobna nestudovala, zajímaly mne jen některé šaty. Ale máš pravdu, teto Letty! Určitě tam prázdná místa nebyla!“

Craddock se stále ještě chvěl vztekem.

„Někdo,“ prohlásil se zlověstným úšklebkem, „úmyslně vybral z tohoto alba všechny fotografie Soni Goedlerové.“

18/ DOPISY

I

„Promiňte, že vás znovu obtěžuji, paní Haymesová.“ „Mně to nevadí, inspektore,“ řekla odměřeně Filipa.

„Můžeme jít sem do pokoje?“

„Do pracovny? Prosím, jak si přejete. Je tam však velmi chladno – všude se netopí.“

„To je jedno, nezdržím vás dlouho. Ale nerad bych, aby nás někdo slyšel.“

„Vadilo by vám to?“

„Mně ne, paní Haymesová, ale možná vám.“

„Jak to myslíte?“

„Vy jste mně přece vyprávěla, že váš manžel padl v Itálii, nebo ne?“

„No a?“

„Nebylo jednodušší říct pravdu? On totiž nepadl, ale dezertoval od svého pluku.“

Všiml si, jak zbledla a křečovitě sevřela ruce.

Rozhořčeně vybuchla:

„Musíte opravdu všechno vyšťárat?“

„Žádáme od lidí, aby nám říkali pravdu,“ odpověděl odměřeně Craddock.

Chvilí mlčela, než se vzdorovitě zeptala:

„A co teď?“

„Co chcete vědět, paní Haymesová?“

„Chtěla bych vědět, co uděláte? Budete to každému povídat? Myslíte, že je to nutné, slušné či dokonce laskavé?“

„Nikdo o tom neví?“

„Tady ne.“ Náhle se jí zlomil hlas. „Harry – můj syn, také nic neví. Nechci, aby to věděl. Nechci, aby se vůbec kdy něco dozvěděl.“

„Pak dovolte, abych vám řekl, že nejednáte správně. Berete na sebe velké riziko, paní Haymesová. Až vyspěje natolik, aby pochopil, řekněte mu pravdu. Stejně se jednoho dne všechno dozví – a pak to bude pro něho ještě horší. Jestli mu stále vyprávíte pohádku o otci, který zemřel jako hrdina a...“

„Nic takového nedělám,“ přerušila ho prudce. „Tak nečestná zas nejsem. Já prostě o něm nemluví. Ví jen, že otec padl ve válce. Stejně je to jedno! Jsme sami tak jako tak.“

„Ale váš manžel přece žije?“

„Snad – nevím.“

„Kdy jste ho viděla naposledy, paní Haymesová?“

„Neviděla jsem ho několik let,“ odpověděla rychle Filipa.

„Jste si tím opravdu jista? Nesešla jste se s ním náhodou tak asi před čtrnácti dny?“

„Kam zas míříte?“

„Nikdy jsem příliš nevěřil, že byste se sešla v altánu s Rudim Scherzem. Ale Micina výpověď vypadala dost věrohodně – a tak mě jen napadlo, zda tím mužem, s kterým jste se sešla v altánu, když jste si jednoho dopoledne odskočila z práce, nebyl váš manžel!“

„S nikým jsem se v altánu nescházela.“

„Třeba jen potřeboval finanční výpomoc a vy jste mu ji neodepřela.“

„Znovu vám říkám, že jsem ho vůbec neviděla a s nikým jsem se v altánu nesešla.“

„Dezertéři bývají někdy zoufalí lidé v beznadějně situaci. Ze zoufalství se pak dopouštějí i krádeží a jiných zločinů. A často také u sebe mívají revolvery cizí značky, které si přinesli za války z ciziny.“

„Nevím, kde je můj manžel. Neviděla jsem ho několik let,“ trvala na svém Filipa.

„To je vaše poslední slovo, paní Haymesová?“

„Nic jiného vám nemohu říct.“

II

Rozhovorem s Filipou Haymesovou byl Craddock nejen zklaman, ale i rozzloben.

Je umíněná jako mezek, říkal si zlostně. Věděl, že Filipa lhala, a zlobilo ho, že se mu nepodařilo zlomit její tvrdošíjné zapírání. Rád by se dozvěděl něco víc o bývalém kapitánu Haymesovi, měl o něm příliš skrovné informace. Armádní posudek zněl pochopitelně velmi špatně, ale na druhé straně nic nenasvědčovalo tomu, že by se z Haymese stal zločinec.

Nezdálo se mu ani, že by zrovna Haymes měl něco společného s mazáním dveří. Ne, to musel udělat jediné někdo z domu, nebo někdo, kdo tam měl snadný přístup.

Když tak stál na chodbě a zamyšleně se díval na schodiště, najednou ho napadlo, co asi dělala Julie na půdě. Půda přece nebyla zrovna vhodným prostředím pro vznešenou Julinku!

Co tam tedy dělala?

Tiše vyběhl na první odpočívadlo. Nikoho nepotkal. Rychle vklouzl do malých dveří, z kterých předtím vyšla Julie, a začal stoupat po úzkých schodech k půdě.

Naskytl se mu pohled na samé staré haraburdí. Kufry, kabely, různé polámané kusy nábytku, židle bez nohy, rozbitá porcelánová lampa, jednotlivé kousky odložené jídelní soupravy – to vše se zde povalovalo bez ladu a skladu.

Přistoupil k jednomu kufru a nadzvedl zaprášené víko. Samé šaty, nic víc. Staromódní, ještě docela neobnošené kvalitní ženské šaty. Asi patřily slečně Blacklockové, nebo snad její zemřelé sestře?

Otevřel druhý kufr.

Zase nic – jen samé záclony.

Vtom si všiml malé aktovky. Vzal ji a otevřel. Našel v ní papíry a staré, velmi staré, časem zažloutlé dopisy.

Na přední straně aktovky byl nápadný monogram CH. B. Tak přece asi vlastnictví Leticieiny sestry Charlotty, pomyslel si. Zvědavě vytáhl a rozevřel jeden dopis. Začínal slovy:

„Nejdražší Charlotto!

Včera se dařilo Belle dost dobře, a tak jsme podnikli výlet. Také R. G. si udělal volno. Zúčastnili jsme se založení plavební společnosti Asvogel. Vydařilo se to skvěle a R. G. z toho má velkou radost. Získali jsme dokonce přednostní právo na podíl.“

Zbytek dopisu přelétl jen pohledem a podíval se na na podpis:

„Tvoje milující sestra Leticie.“

Otevřel další dopis.

„Milovaná Charlotto!

Byla bych ráda, kdyby ses aspoň někdy odhodlala a vyšla si mezi lidi. Nemyslíš, že to trochu přeháníš? Nikdo si toho ani nevšimne. Jen ty trpíš pořád představou, že jde o nějaké zohyzdění...“

Ach ano, kývl hlavou. Bella Goedlerová mu přece vyprávěla, že Charlotta měla nějakou tělesnou vadu, proto se nakonec Leticie vzdala své práce, aby mohla o sestru pečovat. Ze všech těchto dopisů vanul obdivuhodný vztah, náklonnost a láska k nemocné. Zřejmě psávala své sestře o všem, co se denně udalo, a vypisovala každou podrobnost, o které si myslela, že by mohla nemocnou dívku zajímat. A Charlotta si ty dopisy schovávala. Sem tam byla do obálky vložena i stará fotografie.

Vtom mu bleskl hlavou nápad, až se mu vzrušením rozbušilo srdce. Snad zrovna tady najde klíč k celému případu. Možná že se z těchto dopisů dozví něco, na co Leticie Blacklocková už sama dávno zapomněla. Nečekaně se mu naskytla příležitost poznat věrohodný obraz minulosti. A snad by někde v ní mohl opravdu najít klíč, který by ho přivedl na stopu k neznámému. Hlavně ty fotografie! Možná že na některé z nich najde i Soňu Goedlerovou, možná o ní ten někdo, kdo odstranil fotografie z alba, nevěděl.

Inspektor Craddock všechny dopisy pečlivě uschoval, prázdnou aktovku položil na původní místo a zamyšleně sestupoval ze schodů.

Na odpočívadle schodiště se střetl s udiveným pohledem Leticie Blacklockové.

„Tak to vy jste byl na půdě? Slyšela jsem tam někoho přecházet a nedovedla jsem pochopit, kdo...“

„Promiňte, slečno Blacklocková, ale našel jsem tam nějaké dopisy, které jste před léty psala sestře Charlottě. Dovolila byste, abych si je vzal a přečetl?“

Zrudla hněvem.

„Máte zapotřebí dělat něco takového? Proč? K čemu vám budou dobré?“

„Mohou mi poskytnout podrobnější informace o Soně Goedlerové, o jejím charakteru, může se tam objevit nějaká zmínka nebo třeba příhoda, která nám pomůže.“

„Upozorňuji vás, že jsou to soukromé dopisy, inspektore.“

„Jsem si toho plně vědom.“

„Vím, že si je stejně vezmete... Snad už máte i plnou moc, anebo si ji snadno opatříte. Vezměte si je, všechny si je vezměte! Ale o Soně se toho mnoho nedozvíte. Provádala se a odešla neznámo kam hned dva roku nato, co jsem začala u Goedlera pracovat.“

„Ale něco v nich opravdu můžeme najít,“ opakoval tvrdošíjně. „A konečně, je naší povinností prošetřit všechno. Znovu vás docela vážně upozorňuji, že jste v nebezpečí.“

Nervózně si začala kousat rty. Po chvíli řekla:

„Já vím – i Bunny zemřela, protože si vzala aspirin určený pro mne. A mohli by následovat další, snad Patrik, Julie, Filipa nebo dokonce Mici. Mohl by následovat někdo, kdo je mladý a má život před sebou. Někdo, kdo vypije sklenici vína nalitou pro mne, nebo třeba sní čokoládu, kterou dostanu. Ach ano! Vezměte si ty dopisy, odnes-te je! A pak je všechny spalte! Kromě mne a Charlotty už pro nikoho nic neznamena-jí. Je to všechno pryč. Už není nikdo, kdo by se na něco pamatoval...“

Sáhla si na šňůru falešných perel kolem krku a Craddocka znovu napadlo, jak nevhodně se vyjímají na jejím tvídovém kostýmu.

„Ano, odnese ty dopisy,“ opakovala jakoby duchem nepřítomná.

III

Následující den se inspektor stavil na vikářství. Byl tmavý ponurý den.

Slečna Marplová seděla v křesle přitaženém blízko krbu a pletla. Boubelku našel v prapodivné poloze na zemi.

Plazila se po všech čtyřech a pečlivě nastříhovala podle nějakého stříhu látku.

Když vešel, sedla si na paty, shrnula si z čela neposlušné kadeře a tázavě se zadívala na Craddocka.

„Nejsem si tak docela jist, že se neprohřešuji proti předpisům,“ obrátil se na slečnu Marplovou, „ale byl bych rád, kdybyste si tenhle dopis přečetla.“

Začal vysvětlovat, za jakých okolností došlo k jeho nálezů na půdě.

„Dojemná sbírka dopisů,“ pokračoval. „Slečna Blacklocková je psala v pevné naději, že probudí sestřin zájem o život. Je v nich také podán jasný obraz jejich otce, starého doktora Blacklocka. Opravdu tvrdohlavý tyran, nesmyslně trvající na svých názorech a předsudcích. Za správné pokládal zřejmě jediné to, co si myslel a řekl sám. Svou umíněností zahubil pravděpodobně tisíce pacientů, protože ani v medicíně nesnesl a nepřijímal nové poznatky a metody.“

„Nu, možná že bych s ním docela souhlasila,“ přiznala se slečna Marplová. „Nemohu se totiž zbavit dojmu, že dnešní doktoři chtějí dělat z člověka pokusného králíka. Nejprve vám vytrhají všechny zuby, pak vás propíchají všelijakými hormony a vitamíny, a když vám ještě vykuchají polovinu vnitřností, nakonec klidně přiznají, že už pro vás nic víc udělat nemohou. Já osobně dávám přednost léčení postaru. Není nad velkou láhev černé medicíny, kterou člověk konečně vždycky může vylít do klozetu.“

Vzala dopis, který jí Craddock podával.

„Byl bych rád, kdybyste si ho přečetla, protože tehdejší generaci porozumíte snadněji než já. Opravdu nechápu způsob, jakým ti lidé tehdy uvažovali.“

Slečna Marplová opatrně rozložila křehký papír a dala se do čtení.

„Milovaná Charlotto!

Nepsala jsem Ti dva dny, protože jsme měli doma hrozný nepříjemnosti. Randallova sestra Soňa (vzpomínáš si ještě na ni? Jednou se pro Tebe stavila autem – vůbec bych byla ráda, kdyby sis vyjela častěji) nám oznámila, že se provdá za Dmitriho Stamfordise. Já jsem ho viděla jen jednou. Řekla bych, že je moc hezký, ale nebudí v člověku důvěru. R. G. na něho přímo supí vzteky a prohlašuje ho za darebáka a podvodníka. Bella, Bůh jí odpusť, se jen směje a leží na kanapi. Soňa, ačkoliv vypadá tak klidně, má opravdu hroznou povahu. Je prostě na R. G. rozzuřená. Včera jsem myslela, že se na něho vrhne a zabije ho. Udělala jsem vše, co bylo v mých silách. Promluvila jsem si nejprve se Soňou a potom i s Goedlerem. Docílila jsem toho, že oba začali trochu rozumněji uvažovat, ale když se zase sešli, všechno začalo znovu. Nedovedeš si představit, jak je to mrzuté! R. G. zahájil intensivní pátrání po jeho minulosti a jak se zdá, ten Stamfordis je vskutku pěkné kvítko.

Obchody se tím vším pochopitelně velmi zanedbávají. Udržuji teď podnik v chodu sama a musím se přiznat, že mne to velmi baví, protože R. G. mně dal ve všem volnou ruku. Včera mi dokonce řekl: ‚Díky bohu, že aspoň jeden člověk na světě má rozum. Vy se určitě nikdy nezblázníte do lumpa, vidíte, Blackie?‘ Ujistila jsem ho, že se podle mého mínění pravděpodobně nezamiluji do nikoho. ‚K čertu už s tím vším!‘ zaklel nato. ‚Ted’ se do toho spolu zase hezky pustíme! Mám za lubem výborný lov přímo v Londýně.‘ Někdy je totiž opravdu potměšilý jako ďábel a rád si hraje s ohněm. Onehdy mi také povídal: ‚Tak vy mne docela vážně chcete pěkně vést na uzdě po rovné cestičce, vidíte, Blackie?‘ Nu, na to tedy může vzít jed, že chci. Nedovedu vskutku pochopit, že někdo není schopen rozeznat poctivou hru od nepoctivé. Bohužel R. G. to opravdu nedovede. Pokud není něco vyloženo proti zákonům, je s to podniknout ledacos.

Bella se těm mrzutostem jen směje. Pokládá rozruch kolem Soni za holý nesmysl. ‚Soňa je přece svou paní a má vlastní peníze,‘ řekla mi. ‚Proč by si toho člověka nemohla vzít, když ho chce?‘ Namítlá

jsem, že by mohla jednou litovat, až pozná, jak se v něm strašně mylila, ale Bella prohlásila: ‚Nikdy není chyba, když si žena vezme za muže toho, koho si touží vzít – i když toho později lituje.‘ A pak ještě dodala: ‚Podle mého názoru se Soňa s Randallem smíří už kvůli penězům. Soňa má totiž peníze až příliš ráda.‘

Tak ale dost o těch nepříjemnostech. Jak je otcí? Neposílám mu ani ‚srdečný pozdrav‘, když však uznáš za vhodné, můžeš mu ho vyřídít. Začala jsi už chodit mezi lidí? Opravdu se musíš trochu vzchopit, má drahá!

Mám Tě také pozdravovat od Soni. Právě přišla a střídavě křechovitě svírá a rozvírá prsty, jako když si rozježená kočka brousí drápy. Podle všeho se zase hádala s Goedlerem. Soňa totiž dovede člověka hrozně podráždit a vyvede každého z míry už tím svým chladným, zdrcujícím pohledem.

Líbám Tě, moje drahá dušičko, a drž už konečně hlavu vzhůru! Ta nová léčba jódem Ti snad hodně pomůže. Intensivně jsem se o ni zajímala u všech lékařských kapacit a dozvěděla jsem se, že má naději na opravdu skvělé výsledky.

Líbá Tě Tvá milující Leticie.“

Slečna Marplová pomalu složila dopis a zamyšleně mu ho vrátila.

„Tak, co si o ní myslíte?“ naléhal nedočkavě Craddock. „Jaký jste si o ní udělala dojem?“

„O Soně? Víte, není snadné udělat si o někom představu očima někoho jiného... Byla rozhodnuta jít svou vlastní cestou, o tom není pochyb. A chtěla také mít všechno – lásku i peníze...“

„Svírala a rozvírala prsty jako rozježená kočka,“ opakoval zadumaně Craddock slova dopisu. „Víte, že mi to někoho připomíná...?“

Zamračil se.

„Zahájil intenzivní pátrání...,“ mumlala zase slečna Marplová.

„Kdybychom se aspoň mohli dozvědět, jaký byl konkrétní výsledek toho pátrání,“ vzdychl Craddock.

„Nepřipomíná vám ten dopis, teto, opět nějakou událost ze St. Mary Mead?“ zeptala se s plnou pusou špendlíků poněkud nesrozumitelně Boubelka.

„Ani bych neřekla, děvenko... ačkoliv počkej, přece jen něco. Dr. Blacklock mi tak trochu připomněl jednoho kněze z Wesleyanu – pana Curtisse. Nechtěl dovolit, aby jeho dítě nosilo na zubech rovnátko. Tvrdil, že je to vůle boží, když má mít kluk zuby křivé, tak ať je tedy má. Velmi mě tím tehdy dopálil a povídám mu: ‚Proč si pěstíte plnovous a stříháte vlasy? Snad je také boží vůle, abyste je nechal růst, jak se jim zachce?‘ Tenkrát se na mě hrozně rozzlobil a tvrdil, že to je přece docela něco jiného. Ano, takový to byl člověk, asi něco jako ten dr. Blacklock. To přirovnání nám však stejně při našem problému moc nepomůže.“

„Také se nám dosud nepodařilo zjistit, komu patřil revolver,“ uvažoval dál Craddock. „Rudiho Scherze rozhodně nebyl. Kdybych jen věděl, kdo by v Chipping Cleghornu mohl mít takový revolver....“

„Například zrovna plukovník Easterbrook,“ vzpomněla si pohotově Boubelka. „Má ho schovaný v zásuvce na límce.“

„Jak to víte, paní Harmonová?“

„Od paní Buttové, naší posluhovačky, která sem občas dochází. Nijak se nad tím nepozastavovala a říkala, že je to docela přirozené, když sloužil tak dlouho v armádě. A prý se konečně taková věc může člověku hodit, když ho přepadli lupiči.“

„Kdy vám to říkala?“

„Ale už dávno – snad před půl rokem.“

„Plukovník Easterbrook?“ vrtěl hlavou Craddock.

„Už mi to všechno někdy připomíná kolo štěstí v tombole na jarmarku,“ řekla Boubelka stále ještě s plnou pusou špendlíků. „Točí se a točí, a když se zastaví, pokaždé ukáže na něco jiného.“

„Tím jste myslela mě, vidíte?“ zabručel mrzutě Craddock. „Musíme však přece jen vzít v úvahu,“ pokračoval, „že plukovník Easterbrook jednou sám navštívil Little Paddocks a nechal tam knihu. Tehdy mohl také klidně namazat dveře. Ačkoliv se na druhé straně zase vůbec netajil tím, že tam byl, jako například slečna Hinchliffová.“

Slečna Marplová si jemně a významně odkašlala.

„Ale inspektore,“ řekla shovívavě, „musíte mít přece trochu pochopení pro dobu, ve které žijeme.“

Craddock se na ni nechápavě podíval.

„Rozumějte,“ vysvětlovala, „vy jste přece představitel policie, vidíte? A lidé nemohou povídat všechno policii, i když by to třeba rádi řekli.“

„Nevím proč?“ divil se Craddock. „Pokud nezakrývají trestný čin...“

„Teta má na mysli máslo,“ vpadla jim bez okolků do řeči Boubelka a rychle popotáhla stůl, aby zatížila zvedající se kus papíru. „Máslo, zrní pro slepice, smetanu – a někdy dokonce šunku.“

„Ukaž panu inspektorovi ten lístek od slečny Blacklockové,“ řekla s úsměvem slečna Marplová. „Je už sice psaný před nějakou dobou, ale když si ho člověk přečte, má dojem, že jde o prvotřídní záhadu.“

„Kam jsem hojen dala?“ vzpomínala Boubelka. „Myslela jste snad tenhle, teto Jane?“

Slečna Marplová si prohlédla kousek podávaného papíru.

„Ano,“ řekla spokojeně. „To je ono,“ a předala ho inspektorovi.

„Nenápadně a intenzivně jsem pátrala – jediné však čtvrtek,“ psala slečna Blacklocková. „Vždy po třetí hodině. Jestli bude něco pro mne, nechtě na obvyklém místě.“

Boubelka vyplivla špendlíky a vesele se zasmála. Slečna Marplová pozorovala inspektorův udivený obličej.

Vikářova choť ani nečekala na otázku a ochotně se ujala vysvětlování.

„Vypátrala totiž, že v jednom z okolních statků jediné ve čtvrtek stloukají máslo a jsou ochotni známým kousek nechat. Obvykle je u sebe shromažďuje slečna Hinchliffová, protože se hodně stýká se sedláky – asi proto, že chová prase. Ale všechno se musí dít tajně, pod pokličkou, rozumíte? Je to takový systém místního výměnného obchodu. Někdo dostane máslo a pošle za ně něco jiného – třeba okurky nebo kousek zabijačky. A sem tam přijde také ‚k úrazu‘ nějaké to domácí zvíře a musí se porazit. Jistě víte, jak se to dělá, ale je těžké o tom povídat policii přímo do očí, chápete? Dnes je takové obchodování tak trochu ilegální, ale nikdo vlastně pořádně neví proč, protože těm novým vyhláškám a nařízením žádný nerozumí. Podle mého názoru Hinch vklouzla do Little Paddocks s librou másla nebo něčím podobným a dala je na ‚obvyklé místo‘. Pokud vím, je to

ošatka na mouku v kuchyni pod kredencí. Dnes v ní pochopitelně mouka není.“

Craddock vzdychl.

„Jsem opravdu rád, že jsem za vámi přišel, milé dámy,“ řekl.

„Něco podobného se také dělává s poukázkami na textil,“ pokračovala ve výkladu Boubelka. „Ne že by se prodávaly, to by opravdu nebylo poctivé. Ale lidé, zvláště ženy jako paní Buttová nebo Finchová či Hugginsová, si rády vezmou pěkné vlněné šaty nebo zimní kabát, ovšem nepříliš obnošený, a dají za to místo peněz poukázky na textilie.“

„Prosím vás, raději mi už nic neříkejte,“ bránil se nešťastný Craddock. „Vždyť je to všechno proti zákonům!“

„Pak by se neměly tak pitomé zákony vydávat,“ ohradila se Boubelka a znovu se jala strkat do pusy špendlíky. „Já nic takového bohužel dělat nemohu, protože mně to Julian nakázal, ale samozřejmě vím, co se kolem děje.“

Craddocka zalila vlna zoufalé beznaděje.

„Všechno zní legračně a nevinně,“ řekl s povzdechem. „Samé drobné pletichy. A přece – dva lidé, muž a žena, jsou mrtví! A než se něčemu dostanu na kloub, další vražda může následovat. Přestal jsem se na chvíli zajímat o Pipa a Emu a soustřeďuji se na Soňu. Přál bych si zjistit, jak vypadala. V dopisech bylo přiloženo několik snímků, ale na žádném z nich nebyla.“

„Jak můžete tvrdit, že ne? Víte, jak vypadala?“

„Slečna Blacklocková mi řekla, že byla malá a tmavovlasá.“

„Skutečně,“ poznamenala slečna Marplová, „to je velmi zajímavé.“

„Také jsem tam našel fotografii, která mi nejasně někoho trochu připomínala. Byla na ní vysoká plavá dívka, ale v dopise jsem o ní nenašel zmínku. Nevím, kdo by to mohl být. Určitě však nešlo o Soňu. Myslíte, že mohla být paní Swettenhamová jako děvče tmavovláska?“

„Moc tmavá asi nebyla,“ usoudila Boubelka. „Má přece modré oči.“

„Doufal jsem také, že bych tam mohl najít fotografii Dmitriho Stamfordise, ale zřejmě jsem si zbytečně dělal příliš velké naděje...

Nu, co naplat,“ dodal mrzutě a sebral dopis, „lituji, že vás nic nena-
padlo, slečno Marplová.“

„Ale ano, napadlo,“ protestovala. „Napadlo mě toho hodně. Jen
si dopis ještě jednou přečtete, inspektore, zvláště tu část, ve kterém
Leticie píše, jak Goedler intenzivně pátral po Stamfordisově minu-
losti.“

Craddock se na ni tázavě podíval.

Vtom zazvonil telefon.

Boubelka se zvedla ze země a vyšla do chodby, kde podle dob-
rého viktoriánského zvyku měl telefon své určené místo, které dosud
nikdo nezměnil.

Za okamžik se znovu objevila ve dveřích a volala:

„To je pro vás, inspektore!“

S lehkým údivem vyšel inspektor na chodbu k aparátu a pečlivě
za sebou zavřel dveře obývacího pokoje.

„Rydesdale – je tam Craddock?“ ozvalo se v sluchátku.

„Prosím, pane.“

„Pročítal jsem vaše hlášení o rozhovoru s Filipou Haymesovou.
Podle vás tvrdila, že neviděla svého manžela od jeho dezerce z ar-
mády!“

„Ano, pane, a prohlásila to velmi důrazně. Ale podle mého ná-
zoru lhala.“

„V tom máte pravdu – lhala. Vzpomínáte si ještě na ten případ,
který se stal asi před deseti dny? Jak toho neznámého muže přejelo
nákladní auto a byl v hlubokém bezvědomí s rozdrcenou pánví pře-
vezen do nemocnice v Milchesteru?“

„Myslíte toho chlapíka, který se úspěšně pokusil zachránit dítě a
téměř je vyrval zpod kol nákladního auta? A sám na to doplatil, pro-
tože ho nakonec strhlo? Co je s ním?“

„Ano, právě toho. Neměl u sebe žádné doklady a k identifikaci
se nikdo nepřihlásil. Bylo hned zřejmé, že je bez domova... Zemřel
včera v noci, aniž nabyl vědomí, ale podařilo se nám ho identifiko-
vat. Víte, kdo to byl?“

Dezertér z armády Ronald Haymes, bývalý kapitán v South Lo-
amshiresu.“

„Manžel Filipy Haymesové?“

„Ano. Měl u sebe starý lístek z autobusu do Chipping Cleghornu a mimochodem – docela slušnou částku peněz.“

„Tak přece dostal od své ženy peníze? Vždyť jsem si myslel, že to mohl být jedině on, koho Mici zaslechla hovořit v altánu. Pochopitelně všechno popřela. Ale pane, k tomu neštěstí s nákladním autem došlo dřív...“

„Ano,“ skočil mu do řeči Rydesdale, „byl převezen do nemocnice v Milchesteru už 28. října, a k přepadení v Little Paddocks došlo až 29. října. Tím je nepochybně mimo veškeré podezření. Nakonec si snad opravdu myslela, že s tím měl něco společného, a tak držela jazyk za zuby. Člověk se jí ani nemůže divit – vždyť to byl její manžel.“

„Vykonal husarský kousek, pane,“ uznal zamyšleně Craddock.

„To bych tedy řekl, hrdinský čin! Statečně obětoval svůj život za cizí. Tak mne také napadlo, že možná dezertoval kvůli něčemu jinému než ze zbabělosti. My to už však stejně nerozluštíme. Co je pryč – je pryč. Ale nakonec očistil svůj poskvrněný štít a zemřel jako chlap.“

„Jsem rád už s ohledem na ni,“ řekl Craddock, „a hlavně kvůli jejích synovi.“

„Jistě, už se za otce nemusí stydět. A pak – ta mladá žena se bude moct znovu provdat.“

Craddock zaváhal.

„Právě o tom uvažuji, pane... Ukazuje nám to však také na další možnosti.“

„Bylo by dobře, abyste jí tu zprávu sdělil vy, když už tam jste.“

„Ano, pane. Hned za ní půjdu. Nebo snad – abych raději počkal, až bude doma v Little Paddocks. Mohla by to být pro ni přece jen rána a pak – je tu ještě někdo, koho bych si předtím rád vypůjčil na slovíčko.“

19/ REKONSTRUKCE ZLOČINU

I

„Ještě vám, tetinko, přistavím lampu,“ řekla Boubelka na odchodu. „Je hrozná tma, asi přijde pořádný liják.“

Přesunula malou lampičku na čtení z jednoho konce stolu na druhý tak, aby slečna Marplová, sedící v pohodlném houpacím křesle, viděla dobře na pletení.

Jakmile se elektrická šňůra na stole posunula, kocour jménem Tiglat Pileser náhle vyskočil, chňapl ji drápky a ostře se do ní zakousl.

„Jedeš, Tiglate, nesmíš,“ ohnala se po něm Boubelka. „To je strašné zvíře,“ zanaříkala, „podívejte se, málem šňůru překousl – je úplně roztřepaná. Nevíš, ty hlupáku, že můžeš dostat ránu, když hryžeš takové věci?!“

„Díky,“ usmála se slečna Marplová celému výjevu a natáhla ruku, aby si lampu rozsvítila.

„Tam se nerozsvěcí!“ upozornila ji Boubelka. „Musíte stisknout ten malý vypínač v polovině šňůry. Okamžik, odnesu ty květiny, aby nepřekážely.“

Zvedla vázu s krásnými pozdními růžemi. Kocour rozzlobeně mrskal ocasem, mávl packou a zlomyslně zaťal drápky do paže své paní. Z vázy vystříkla voda. Polila poškozenou část šňůry i kocoura, který skočil na podlahu a vztekle prskal.

Slečna Marplová stiskla malý hruškovitý vypínač. Tam, kde se voda vsákla do roztřepené šňůry, se zajiskřilo a zapraskalo.

„Ach bože!“ zahořkovala Boubelka. „Pojistky jsou pryč! A teď nám asi nebude svítit nic.“ Zkusila vypínače. „No samozřejmě... Tady je to tak pitomě zavedeno, všechno na jeden – no – jak se tomu říká – tentononc...“ Vtom si všimla výrazu tváře staré dámy. „Proboha, teto Jane! Co se vám stalo?“

„Ale nic, děvenko. Najednou jsem přišla na něco, co mě mohlo už dávno napadnout...“

„Pokusím se spravit pojistku a přinesu vám lampu z Julianovy pracovny.“

„Ale ne, má milá! Neobtěžuj se! Zmeškáš autobus. Už nepotřebuji světlo. Budu teď klidně sedět a o něčem přemýšlet. Pospěš si, děvče, nebo ti ten autobus ujede.“

Po Boubelčině odchodu seděla slečna Marplová opravdu asi dvě minuty zcela tiše a nehnutě. Ovzduší místnosti bylo tísnivé a venku se schylovalo k pořádnému dešti.

Najednou si přisunula kus papíru a dala se do psaní.
Nejprve napsala slovo *Lampa?* a silně je podtrhla.
Po chvíli psala dál.
Její tužka se rozjela po papíře a zanechávala krátké, podivné poznámky...

II

U bludného balvanu se v tmavém obývacím pokoji s nízkými stropy a zamřížovanými okny dohadovaly slečny Hinchliffová a Murgatroydová.

„S tebou je kříž, Murgy!“ zlobila se slečna Hinchliffová. „Kdyby ses aspoň trochu snažila!“

„Ale já tě mohu jen znovu ujistit, Hinch, že si opravdu na nic nejsem schopna vzpomenout.“

„Tak dávej pozor, Amy Murgatroydová! Pokusíme se tedy spolu o konstruktivní myšlení. Musíme se přece také trochu před detektivy blejskout! Uznávám, že s těmi dveřmi jsem neměla pravdu, určitě jsi je vrahovi nedržela. Zbavuji tě tedy podezření, Murghy!“

Slečna Murgatroydová se rozpačitě usmála.

„Zrovna my musíme mít takovou smůlu,“ pokračovala slečna Hinchliffová, „že máme jedinou posluhovačku z celého Chipping Clegghornu, která není drbna. Normálně jí bývám za to vděčná, ale tentokrát jsme kvůli ní zmeškalý start. Kdekdo v městečku už ví, že bylo použito i těch druhých dveří do obývacího pokoje, a my se to musely dozvědět až včera.“

„Já však stejně nechápu, jak...“

„Docela jednoduše! Původně jsme správně předpokládaly, že nemohl současně držet otevřené dveře, mávat svítilnou a ještě střílet. Nakonec jsme se dohodly na revolveru a světle, ale upustily hned od možnosti, že by ještě držel dveře. Nu, mýlily jsme se. Měly jsme tímto způsobem uvažovat o revolveru.“

„On však přece měl revolver,“ namítla slečna Murgatroydová. „Viděla jsem ho, ležel vedle něj na podlaze.“

„Ano, až když byl mrtvý. Naprosto jasné, ale on, rozumíš, z revolveru nevystřelil.“

„Kdo tedy?“

„No vidíš, už jsme u toho. Na to právě musíme my dvě přijít. Ať to udělal kdokoliv, tatáž osoba dala několik otrávených tablet k posteli Letty Blacklockové a tak zabila chudinku Doru Bunnerovou. Rozhodně je tam nedal Rudi Scherz, protože laskavě uznáš, že v té době byl už opravdu mrtev. Spáchal to tedy někdo, kdo se s námi ten večer, když došlo k přepadení, zdržoval v pokoji a zřejmě také někdo, kdo se zúčastnil i oslavy narozenin. Jediný člověk mimo podezření je proto paní Harmonová.“

„Tak ty jsi přesvědčena, že tam někdo přinesl otrávené tablety při oslavě narozenin?“

„Proč ne?“

„Ale jak?“

„Přece čurat jsme chodili všichni, ne?“ vyjela na ni drsně slečna Hinchliffová. „Já jsem si šla po tom mazlavém moučníku umýt ruce do koupelny. A to malé Easterbrookovo zlatíčko si odběhlo do ložnice napudrovat ušmudlanou pusou, nepamatuješ?“

„Hinch! Ty myslíš, že ona...?“

„Nic si o ní nemyslím. Spíš bych se divila, kdyby to udělala ona. Přece kdybys chtěla podstrčit někomu takové tablety, dala by sis ztracený pozor, aby tě v ložnici vůbec nikdo neviděl, ne? Chtěla jsem tím jen říct, že každý měl příležitostí dost.“

„Muži však nahoru nechodili.“

„Nezapomeň, že tam mají blízko oné místnosti ještě zadní schodiště. A konečně, když nějaký muž odejde z pokoje, neletíš se za ním hned podívat, aby ses přesvědčila, že jde opravdu tam, kam si myslíš. Mohla by ses dostat do poněkud choulostivé situace! Tak mi přece pořád neoponuj, Murgy! Chtěla bych si s tebou probrat první pokus o vraždu Letty Blacklockové. A prosím tě, než začneme, srovnej si v hlavě veškeré svoje vjemy, protože všechno záleží na tobě!“

Slečna Murgatroydová na ni vyděšeně hleděla.

„Ach, milá Hinch, vždyť mě znáš, mám ze všeho úplný zmatek! Já na nic nepřijdu.“

„Na schopnosti tvé šedé kůry mozkové vůbec nezáleží, má drahá. Jde o tvé oči! Záleží na tom, co jsi opravdu viděla!“

„Nic jsem neviděla.“

„Murgy, Murgy, s tebou je kříž! Už jsem ti přece řekla, že ty se ani o nic nesnažíš! Poslouchej a dávej pozor, řeknu ti, jak se to stalo. Ať už se na Letty Blacklockovou zaměřil kdokoliv, byl určitě ten večer s námi všemi v pokoji. Říkám on, protože je to jednodušší představa, ačkoliv není důvodu, proč by to nemohla být zrovna tak žena. Ovšem chlapi jsou větší mizerové. Tak on si tedy předem namazal druhé dveře vedoucí z obývacího pokoje do chodby, které se nikdy nepoužívají, protože jsou stále zamčené. Kdy to mohl udělat, to se mě neptej, abychom si to ještě víc nekomplikovaly. Když však o tom uvažuji ze svého hlediska, tak by pro mě nebyl problém vejít do kteréhokoliv domu v Chipping Cleghornu a provádět tam nejméně půl hodiny, co bych chtěla, aniž by mě někdo viděl. Jde jen o to, aby si člověk předem ověřil, kdy tam přesně dochází posluhovačka, kdy obyvatelé domu vycházejí ven, případně kam jdou a jak dlouho se asi zdrží. Prostě trochu organizované přípravy, chápeš? Abych ale neodbočila od původního plánu. Naolejoval si tedy druhé dveře, aby se tiše otvíraly, a hotovo! Představení mohlo začít! Světla zhasnou a dveře číslo jedna – víš snad, které myslím – se prudce rozevřou a objeví se v nich gangster se svítilnou. Zatímco my na něho všichni jak blbci třeštíme zraky, klidně vyklouzne připravenými dveřmi číslo dvě do tmavé chodby, přistoupí za toho švýcarského idiota, dvakrát vystřelí na Letty Blacklockovou a pak zastřelí i Švýcara. Pustí u něho revolver na zem, aby si ťulpasové jako ty mysleli, že střílel vetřelec, a nato vklouzne zpět do pokoje ještě v době, kdy tam panuje zmatek a cvakají zapalovače. Došlo ti to už konečně?“

„Ano, ano. Ale kdo je ten někdo?“

„Jestli to nevíš ty, Murgy, tak to asi nebude vědět nikdo.“

„Já?“ Slečna Murgatroydová údivem a rozčilením celá zkoprněla. „Ale já přece vůbec nic nevím. Opravdu nic nevím, věř mi, Hinch!“

„Snaž se, prosím tě, aspoň trochu používat té své hmoty v hlavě, které se říká mozek! Tak si přece uvědom, kde kdo stál, když zhasla světla.“

„Nevím.“

„Ale víš. Bože, ty člověka přivedeš k zoufalství, Murgy! Víš aspoň, kde jsi byla ty, nebo ne? Stála jsi přece za dveřmi!“

„Ach ano, ano. Praštily mne do kuřího oka, když se tak prudce rozevřely.“

„Dobře ti tak, máš si občas zajít na pořádnou pedikúru a nedloubat si do toho pořád sama. Uvidíš, že jednou dostaneš do nohy otravu krve. A teď znovu! Ty stojíš tedy za dveřmi a já, s jazykem vyplazeným na nějakou tu pořádnou šampri, u krbu. Letty Blacklocková je u malého stolku vedle klenutého průchodu a sahá po krabici s cigaretami. Patrik Simmons běží do druhé části pokoje, kde mívá Letty Blacklocková připraveny nápoje. Bylo to tak? Souhlasíš?“

„Ano, ano, na to všechno si ještě pamatuji.“

„Dobrá. A teď dávej pozor! Za Patrikem šel do druhé části místnosti ještě někdo, nebo tam aspoň zamířil. Byl to určitě muž, ale nemohu si vzpomenout, jestli Easterbrook, nebo Swettenham. Nevzpomínáš si?“

„Nevzpomínám.“

„Ne, ty jistě ne! Jak mě jen mohlo napadnout, že by sis na něco vzpomněla! Abys věděla, tak ještě někdo šel do menší části pokoje – Filipa Haymesová. Na ni si pamatuju docela určitě, protože jsem si všimla, jak má hezká rovná záda a napadlo mě, že by se dobře vyjímal na koni. Pozorovala jsem ji a na nic jiného jsem v tom okamžiku nemyslela. Přistoupila k druhému krbu, ale co tam dělala, nevím, protože vtom zhasla světla.“

Osoby bychom tedy měly rozmístěny. Ve vzdálenější, menší části pokoje byli tedy v té chvíli Patrik Simmons, Filipa Haymesová a buď plukovník Easterbrook, nebo Edmund Swettenham. A teď pozor! S největší pravděpodobností to spáchal jeden z těch tří! Ten, který měl v úmyslu projít druhými dveřmi, musel být připraven, aby stál na vhodném místě v okamžiku, až zhasnou světla. Podle mého názoru a tedy – jak říkám – s největší pravděpodobností to byl jeden z těch tří. A v tom případě bohužel, Murgy, nemůžeš pro věc nic udělat.“

Tvář slečny Murgatroydové se znatelně rozjasnila.

„Ale zas na druhé straně,“ pokračovala slečna Hinchliffová, „je docela možné, že tam někdo z těch tří nebyl, a pak to tedy opravdu záleží jen a jen na tobě, Murgy!“

„Ale proč zrovna na mně? Jak bych já to mohla vědět?“

„Jak už jsem řekla – buď ty, anebo nikdo!“

„Ale já nic nevím. Opravdu ne! Vůbec nic jsem vidět nemohla!“
naříkala slečna Murgatroydová.

„Ale ano, mohla. Jsi dokonce jediná, kdo mohl něco vidět. Stála jsi přece za dveřmi a nedívala ses do světla, protože tě dveře zastiňovaly. Dívala ses tedy jinam! Jiným směrem než ostatní – ale stejným, jakým mířilo světlo, ne? My všichni byli oslněni, ty však ne! Ty jediná jsi oslněna nebyla.“

„Ne, to ne. Snad opravdu ne. Ale stejně jsem nic neviděla, protože se světlo pohybovalo kolem dokola.“

„Něco však osvětlovalo, a to jsi musela vidět! Osvětlovalo přece tváře, stoly, židle.“

„Ano, máš pravdu. Osvětlovalo... slečnu Bunnerovou. Měla otevřenou pusku a oči jí až lezly z důlků, jak je poulila.“

„Zaplať pánbůh, to to dalo práce!“ vydechla úlevou slečna Hinchliffová. „S tebou je taková svízeľ, Murgy, než tě člověk donutí trochu používat ten tvůj mozek, že si to nedovedeš ani představit. Tak a teď vydrž!“

„Ale já už opravdu ni víc neviděla!“

„Chceš mi tvrdit, že pokoj byl prázdný? Nikdo už kolem nestál ani neseseděl?“

„To nechci, samozřejmě že prázdný nebyl... Hned vedle slečny Bunnerové seděla na opěradle křesla paní Harmonová. Křečovitě svírala víčka a zatínala obě pěsti. Docela jako malé dítě.“

„Tak vidíš. Tedy paní Harmonovou a slečnu Bunnerovou bychom měly. Pořád ještě nechápeš, co z tebe chci dostat? Ach, je to hrozně těžké, protože tě nechci ovlivňovat, ale rozuměj, když vyloučíme ty, které jsi opravdu viděla, dostaneme se k důležitému bodu! Musíš totiž přijít na někoho, kdo byl mezi nimi a koho jsi měla vidět – ale koho jsi neviděla! Chápeš? Kromě stolů, židlí, chryzantém a všeho ostatního tam přece museli být určití lidé! Julie Simmonsová, paní Swettenhamová, paní Easterbrooková, plukovník Easterbrook nebo Edmund Swettenham, Dora Bunnerová a Boubelka Harmonová. Vlastně ty dvě jsi už vyjmenovala, tak je dál vynech! Teď však mysli, Murgy, mysli! Nevzpomínáš si, že by tam někdo z nich v tom okamžiku nebyl?“

Slečna Murgatroydová sebou náhle leknutím trhla, když asi ná-
porem větru zavadila o otevřenou okenici větev stromu. Pak zase
zavřela oči a jakoby spíš pro sebe pokračovala...

„Květiny... stůl... velká lenoška... až k tobě se světlo nedosta-
lo, Hinch... na paní Harmonovou ano...“

Vtom zazvonil telefon. Slečna Hinchliffová přistoupila k apará-
tu.

„Prosím? Nádraží?“

Slečna Murgatroydová si poslušně se zavřenýma očima dále vy-
bavovala večer 29. října. Světlo pomalu klouzalo kolem... skupina
lidí... okna... pohovka... Dora Bunnerová... stěna... stolek s lam-
pou... klenutý průchod... náhlé štěknutí z revolveru...

„...ale to je opravdu zvláštní!“ zvolala pojednou.

„Cože?“ Slečně Hinchliffové zatím přeskakoval vzteky hlas do
telefonu. „Už je tam od rána? Od kolika? Hrom aby do toho! Ksaku
– a to mi voláte teprve teď? Oznámím vás Spolku pro ochranu zvířat!
Že jste zásilku přehlídli? To je celá vaše omluva?“

Praštila sluchátkem.

„Je tu ten pes,“ obrátila se k přítelkyni. „Irský setr. Představ si,
už je na nádraží od rána od osmi hodin! Bez jídla, bez vody! A ti
pitomci mi teprve teď volají. Jedu pro něho.“

Vyrazila z pokoje a slečna Murgatroydová za ní pronikavým
hláskem volala:

„Počkej, Hinch, musím ti říct něco zvláštního... vůbec tomu ne-
rozumím...“

Slečna Hinchliffová však už pádila k vratům kůlny, která sloužila
jako garáž.

„Až se vrátím, budeme pokračovat!“ křikla na ni. „Čekat na tebe
nemůžu, vždyť máš ještě na nohou bačkory!“

Nastartovala vůz a prudkým škubnutím couvla do dvora. Slečna
Murgatroydová hbitě uskočila stranou.

„Ale poslyš, Hinch, musím ti to říct.“

„Hned jak se vrátím.“

Vůz poskočil a rozjízďel se. Rachotem jeho motoru pronikl roz-
čilený hlas slečny Murgatroydové.

„Hinch, *ona tam nebyla...*“

III

Na nebi se kupily těžké temné mraky. A zatímco se slečna Murgatroydová bezradně dívala za odjíždějícím vozem, začaly padat první vydatné kapky.

Rychle obrátila pozornost k prádelní šňůře, na kterou si před několika hodinami pověsila nějaké halenky a pár kousků vlněného prádla.

„To je opravdu zvláštní,“ mumlala si ještě zamyšleně pod nos a pak si povzdychla: „Ach bože, proč to nikdy nesundám včas, vždyť už to bylo úplně suché...“

Jak tak marně bojovala s nepoddajným kolíkem na prádlo, zaslechla někoho přicházet. Otočila hlavu.

Radostně se usmála a volala:

„Pěkně vítám, jděte dál nebo promoknete!“ ;

„Nejdřív vám pomohu.“

„No jak chcete – mrzí mě, že zase budu mít všechno prádlo vlhké. Měla jsem raději povolit celou šňůru, ale myslela jsem, že to takhle půjde rychleji.“

„Tady je vaše šála, přehodím vám ji kolem krku!“

„Ach třeba, děkuji vám... jen kdybych dosáhla na ten zatracený kolík...“

Vlněná šála jí lehce ovinula krk a pak, zcela nenadále, ho těsně a pevně sevřela...

Ústa slečny Murgatroydové se otevřela, ale kromě malého dusivého zachroptění žádný zvuk nevydala.

A šála ještě pevněji sevřela její hrdlo...

IV

Cestou z nádraží slečna Hinchliffová zastavila, neboť zahlédla spěchat ulicí slečnu Marplovou.

„Haló!“ zavolala na ni. „Zmoknete! Pojd'te, svezu vás k nám na svačinu. Viděla jsem Boubelku nastupovat do autobusu, tak byste byla na vikářství stejně sama. Aspoň nám pomůžete. Rekonstruujeme zrovna s Murgy zločin. Myslím, že jsme na něco přišly. Dejte pozor na psa, je trochu podrážděný.“

„Ten je krásný!“

„Hezká fenka, vidíte? Ti pitomci ji nechali od rána na nádraží a nezavolali mě. Hovada! Řekla jsem jim však své! Ach promiňte, že tak mluvím, ale vyrostla jsem mezi pacholky v Irsku.“

Malý vůz sebou prudce škulbl a zabočil do dvorku U bludného balvanu.

Hejna hladových kachen a kuřat obklopila vystupující dámy.

„Zatracená Murgy,“ rozzlobila se slečna Hinchliffová, „zas je zapomněla nakrmit!“

„Seženete snadno zrno?“ zeptala se slečna Marplová.

Její společnice přikývla.

„Ano, znám se velmi dobře se sedláky.“

Odehnala nohou slepice a vedla slečnu Marplovou směrem k domku.

„Doufám, že jste příliš nezmokla.“

„Ani trochu, tohle je výborný nepromokavý plášť.“ „Hned podpálím v krbu, jestli to už neudělala Murgy. Haló! Murgy! Kde ta ženská vězí? Murgy! A kam se poděl pes? Ted’ tu přece byl?!“

Zvenku se ozvalo táhlé, smutné zavytí.

„Zatracená hloupá fena!“ slečna Hinchliffová se rázně postavila do dveří a zvolala:

„Cutie! Cutie! K noze! Pitomé jméno, ale tak jí říkali. Budeme si muset vymyslet jiné. Pojd’ se, Cutie!“

Irský setr čenichal u něčeho pod napnutou prádelní šňůrou, kde si vítr pohrával s několika kusy pohozeného prádla.

„Ta Murgy nemá ani tolik rozumu, aby si včas sebrala prádlo. Ale kde vůbec je?“

Irský setr opět začenichal mezi nakupenými hadříky a pak zvedl čenich vysoko do vzduchu a znovu zavyl.

„Co se s tím psem děje?“

Slečna Hinchliffová se rozběhla přes trávník.

A slečna Marplová s pocitem podivné předtuchy cupitala rychle v patách za ní. V nemilosrdně šlehajícím dešti zůstaly stát jako přimrazené. Paže staré ženy jemně ovinula ramena té mladší.

Cítila i pod kabátem, jak se jí napínají a tuhnou svaly, když se dívala na to, co tam dole, na zemi, s modrofialovou tváří a vyplazeným jazykem leželo.

„Smrt za smrt, ať je to, kdo chce...“ vypravila ze sebe slečna Hinchliffová příškrčeným hlasem. „Jestli já ji jednou dostanu do rukou... zabiju ji.“

„Ji?“ zeptala se udiveně slečna Marplová.

Slečna Hinchliffová k ní obrátila rozzuřenou tvář.

„Ano. Víím, kdo to je... už totiž tuším... Jedna ze tří, které jediné přicházejí v úvahu – jiná možnost není.“

Chvilí ještě stála a dívala se strnule na mrtvou přítelkyni. Když se otočila a vykročila směrem k domu, zněl její hlas neobvykle suše a tvrdě.

„Musíme zavolat policii... a zatímco na ně budem čekat, řeknu vám všechno. Je to moje vina, že tam venku leží Murgy. Udělala jsem si z vraždy zábavnou hru... ale vražda není hra...“

„Ne,“ zavrtěla hlavou slečna Marplová, „vražda není hra...“

„Vy už s tím máte nějaké zkušenosti, vidíte?“ řekla slečna Hinchliffová, když zvedla telefon a vytáčela číslo.

Podala stručné oznámení a zavěsila.

„Budou zde v několika minutách... Slyšela jsem, že už jste přišla s něčím podobným do styku... Myslím, že mi to jednou vyprávěl Edmund Swettenham... Zajímalo by vás, jakým způsobem jsme se s Murgy bavily?“

Nato jí věrně popsala rozhovor, který spolu vedly, než odjela na nádraží.

„Volala za mnou, rozumíte, právě když už jsem vyjížděla... proto také víím, že to udělala žena a ne muž!... Och, kdybych jen byla počkala, kdybych ji byla vyslechla! Sakra, vždyť to psisko tam mohlo docela klidně ještě tu čtvrt hodinu zůstat!“

„Nic si nevyčítejte, má drahá! Nepomůže vám to. Člověk přece není jasnovidec.“

„Ne, to opravdu není... Vzpomínám si teď, jak něco zavadilo o okno, myslela jsem, že větrem... Ale snad už tam stála, ano, samozřejmě, musela tam být, asi šla zrovna k nám a my jsem s Murgy na sebe křičely. Nejen křičely – my jsme na sebe přímo řvaly... A ona to slyšela, ano, musela slyšet všechno...“

„Ještě jste mi neřekla, co vlastně vaše přítelkyně nakonec za vámi volala?“

„Jen jednu větu – *Ona tam nebyla!*‘, Odmlčela se. „Nevím, jestli mi rozumíte. Zbyly nám totiž jen tři ženy, které jsme nemohly vyloučit. Paní Swettenhamová, paní Easterbrooková a Julie Simmonsová. A jedna z těch tří – tam nebyla. V době přepadení nebyla totiž v obývacím pokoji, protože vyklouzla druhými dveřmi na chodbu.“

„Ano,“ přikývla slečna Marplová, „rozumím.“

„Je to jedna z těch tří. Která – nevím. Ale já na to přijdu, a pak...“

„Promiňte,“ přerušila jemně slečna Marplová její vzrušená slova. „Ale vyslovila tu větu vaše přítelkyně stejným způsobem, jak jste ji řekla vy?“

„Nerozumím vám – jak jsem ji vyslovila já?“

„Jak bych vám to vysvětlila? Řekla jste to takto: *Ona tam nebyla.*‘ Položila jste skoro stejný důraz na každé slovo. Ale pochopte, tato věta by se dala vyslovit třemi způsoby. Mohla byste například říct: *Ona tam nebyla,*‘ což je vyjádření, vztahující se přímo na určitou osobu, nebo taky: *Ona tam nebyla,*‘ čímž zase potvrzujete určité podezření, které už jste předtím měla, vztahující se naopak k činu určité osoby. Ale také se může vyjádřit ještě třetím způsobem – a ten se mi mimochodem přece jen zdá být nejpodobnější tomu, jakého jste před chvílí použila: *Ona tam nebyla*‘... Řekla jste to zcela nevědomky, ale přece jen s lehkým důrazem, dalo-li by se to vůbec tak nazvat, na slově tam...“

„Opravdu nevím,“ potřásla slečna Hinchliffová hlavou. „Nemohu si vzpomenout... A jak bych si to také sakra mohla pamatovat. Počkejte, ano, myslím, že to řekla takhle: *Ona tam nebyla.*‘ Podle mého mínění by však byl ten důraz docela přirozený... ale určitě to zkrátka nevím. Záleží na tom tolik?“

„Ano,“ přikývla slečna Marplová zamyšleně. „Domnívám se, že ano. Něco nám to přece naznačuje, ovšem velmi nepatrně, ale přece jen určitý náznak něčeho tu je. Ano, řekla bych, že na tom hodně záleží...“

20/ ZMIZENÍ SLEČNY MARPLOVÉ

I

Listonoš neměl zrovna radost z nedávného nařízení, že má roz-nášet do Chipping Cleghornu kromě ranní i odpolední poštu.

A právě to odpoledne deset minut před pátou doručil do Little Paddocks tři dopisy.

Jeden, psaný dětskou rukou, byl adresovaný Filipe Haymesové, další dva slečně Blacklockové. Obě je otevřely při svačině. Díky prudkému lijáku mohla dnes Filipa odejít z Dayas Hallu dřív, protože jakmile skončila s prací ve skleníku, neměla tam za deště co dělat.

Slečna Blacklocková roztrhla první obálku, která obsahovala účet za opravu kuchyňského bojleru.

„Neuvěřitelné, jak je Dymond drahý! Má úplně absurdní ceny,“ prohlásila rozzlobeně. „Ale člověk si dnes nevybere, asi je to všude stejné,“ dodala s povzdechem.

Otevřela druhý dopis. Obálka byla napsána pro ni zcela neznámým rukopisem.

„Drahá teto Letty!“ četla překvapeně.

„Doufám, že se vám bude hodit, přijedu-li v úterý. Psala jsem sice před dvěma dny Patrikovi, ale nedostala jsem odpověď. Přesto věřím, že je u Vás všechno v pořádku. Maminka přijede příští měsíc do Anglie a velmi se těší na shledání.

Přijela bych do Chipping Cleghornu vlakem v 6.15. Snad pro Vás nebude tato doba nevhodná.

Vaše oddaná

Julie Simmonsová.“

Poprvé přečetla slečna Blacklocková dopis s určitým a nelíčeným údivem. Když ho přečetla podruhé, tvář jí ztuhla hněvem. Podívala se na Filipu, která se usmívala nad synovým dopisem.

„Nevíš, jestli už jsou Patrik s Julií doma?“

„Ano, přišli hned po mně. Šli se nahoru převléct. Byli celí promoklí.“

„Byla bys tak laskavá a zavolala je?“

„Samozřejmě.“

„Počkej ještě okamžik, ráda bych, aby sis tohle přečetla.“

S těmito slovy jí podala dopis.

Když jej Filipa dočetla, zamračila se. „Tomu nerozumím...“

„Ani já ne... Myslím ale, že je nejvyšší čas, abych tomu porozuměla. Zavolej Patrika a Julii!“

Filipa tedy vyšla na chodbu pod schody a zavolala nahoru:

„Patriku! Julie! Slečna Blacklocková by s vámi ráda mluvila.“

Patrik seběhl ze schodů a vešel do pokoje.

„Neodcházej, Filipo,“ obrátila se k ní slečna Blacklocková.

„Bud' zdráva, teto Letty!“ pozdravil ji rozjařeně Patrik. „Přála sis něco?“

„Ano, přála. Snad bys mi mohl tohle vysvětlit?“ Patrikovy rozpaky byly při čtení dopisu víc než komické.

„Chtěl jsem jí poslat telegram. Bože, jsem to osel!“

„Podle všeho je dopis od tvé sestry Julie!“

„Ano, ano, je.“

Slečna Blacklocková se chvěla zlostí.

„Pak tedy, když dovolíš, bych se tě snad mohla zeptat, kdo je ta mladá žena, kterou jsi mi sem přivedl pod jménem Julie Simmonsová a představil ji jako svoji sestru a mou neteř?“

„Rozumíš, teto Letty, abych pravdu řekl... mohu ti všechno vysvětlit, jsem si vědom toho, že jsem to dělat neměl... ale pokládal jsem to vše spíš za legraci než za nějaký podvod. Kdybys mi laskavě dovolila, abych ti vysvětlil...“

„Na vysvětlení právě čekám. Kdo je ta mladá žena?“

„Seznámili jsme se spolu na večírku hned po mém návratu z války. Začali jsme spolu chodit a já se jí pak zmínil, že mám jet sem. Napadlo nás, že by byla švanda, kdybych ji vzal s sebou... Pochop mě, ona se totiž Julie, opravdová Julie, zbláznila do divadla a maminka o tom nechtěla ani slyšet, ačkoliv se sestře naskytla příležitost vstoupit do výborné divadelní společnosti v Perthu. Rozhodla se tedy sama, že se do toho pustí a zkusí své štěstí, ale myslela, že bude lépe, když mamince raději zatím nic neřekne a nechá ji přitom, že tady se mnou studuje a připravuje se jako poslušná holčička na důstojné povolání magistry farmacie.“

„Ale pořád ještě jsem se nedozvěděla, kdo je ta cizí mladá žena.“

Patrik se s úlevou obrátil k Julii, která právě se vznešeným chladem vstupovala do dveří. „Už to prasklo!“ zavolal na ni.

Obloučky Juliina obočí se sice lehce nadzvedly, ale stále stejně netečně vešla dovnitř a posadila se.

„Tak je to venku. Asi se strašně zlobíte?“ Zkoumala tvář slečny Blacklockové s téměř nestranným zájmem. „Já bych se zlobila, kdybych byla vámi,“ dodala. „Kdo jste?“ Julie povzdechla.

„Myslím, že nadešel okamžik, kdy musím s pravdou ven. Tak slyšte! Jsem polovina sestavy Pip a Ema. Abych se vyjádřila přesněji, tedy moje pravé jméno zní Ema Jocelyn Stamfordisová. Otec však brzy od jména Stamfordis upustil a myslím, že si pak říkal De Courcy.“

Otec s matkou – snad vás to bude zajímat – se rozešli tři roky po našem narození. Každý z nich si šel svou vlastní cestou a nás rozdělili také. Já jsem připadla otci. Byl ve skutečnosti velmi špatný otec, ale mně připadal kouzelný. Prožila jsem různá období svého dětství v klášteře. Dával mě tam většinou tehdy, když mu docházely peníze, nebo se připravoval na nějaký mimořádně velký podnik – pochopitelně nezákonný. Když za mě platil první školní období, vystupoval každým coulem jako nesmírný boháč. Pak vždycky odjel a nechal mě neurčitou dobu, někdy rok i dva, v rukou jeptišek. Ale když si pak pro mě přijel, prožívali jsme spolu překrásné časy a pohybovali se v nejlepší mezinárodní společnosti. Úplně nás odloučila až válka. Nemám zdání, kam se poděl a co se s ním stalo. I já jsem prožila všelijaká dobrodružství, dokonce jsem nějaký čas pracovala ve francouzském odboji. Byly to vzrušující doby! Musela bych vám to vyprávět hodně dlouho. Tak abych to zestručnila: jednoho dne po válce jsem zkrátka a dobře přijela do Londýna a začala uvažovat o budoucnosti. Věděla jsem, že matka měla bratra, s kterým se strašlivě pohádala, a že zemřel jako velký boháč. Seznámila jsem se tedy s obsahem jeho poslední vůle, abych se dozvěděla, zda mi přece jen něco neodkázal. Jak víte, neodkázal mi nic, lépe řečeno aspoň ne přímo. Když jsem se začala shánět po jeho vdově, dozvěděla jsem se, že je to těžce nemocná, umírající žena, která už není ani docela při smyslech.“

Obrátila se ke slečně Blacklockové.

„Budu k vám upřímná. Domnívala jsem se, že udělám nejlépe, když vsadím na vás. Měla jste naději získat ohromné množství peněz, a pokud jsem mohla zjistit, nevypadalo, že byste je měla komu dát. Napadlo mě tedy, že se s vámi spřátelím, a kdybyste si mě náhodnou oblíbila – nu, pochopte to! Poměry se od smrti strýce Randalla přece trochu změnilly, vidíte? Mám na mysli peníze, kterých jsme tehdy snad měli dost. Nemusím vám vysvětlovat, že světovou válkou vzaly za své hlavně na evropské pevnině. Domnívala jsem se tedy, že byste se třeba slitovala nad osiřelou dívkou, která zůstala na světě sama, a možná ji zajistila malou roční rentou.“

„Tak na tohle jste hrála!“ ušklíbla se slečna Blacklocková.

„Pochopitelně jsem vás neznala... ale představovala jsem si jakési dojemné vzájemné poznání, snad na základě společných pout s minulostí... A pak, jako by mě přímo úžasně vedla ruka štěstěny, jsem se poznala tady s Patrikem a dozvěděla se, že je příbuzný, dokonce synovec. Nedivte se, připadalo mi to opravdu jako šťastná náhoda. Zamilovala jsem se do něho a k mé velké radosti jsem se mu také líbila. Skutečná Julie propadla vášnivě touze po herecké dráze, a tak mně nedalo ani příliš práce ji přesvědčit, že je přímo její svatou povinností věnovat se umění. Poradila jsem jí, aby si našla nějaký skromný byt v Perthu a studovala a hrála, až z ní bude druhá Sarah Bernhardová.“

Nemůžete se na Patrika ani moc hněvat. Litoval mě, že jsem zůstala na světě sama samotinká – a tak nakonec došel také k přesvědčení, že je to opravdu výborný nápad, abych jela s ním a sehrála tu roli jeho sestry.“

„A schvaloval vám také, abyste ve svých lžích pokračovala i před policií?“

„Proboha, Letty, mějte se mnou aspoň trochu slitování! Copak nechápete, že když došlo k tomu směšnému přepadení, nebo spíš až po něm, jsem si začala jasně uvědomovat, do jaké choulostivé situace jsem se dostala? Řekněme si to rovnou – měla jsem dokonalý motiv, abych vás zabila. Dnes vám mohu dát jen své čestné slovo, že jsem nebyla ta, kdo se o to pokusil. Nemohla jste přece ode mne chtít, abych si dobrovolně nechala hodit na krk obvinění. I Patrika napada-

ly všelijaké ošklivé myšlenky, a když mohlo něco takového napadnout dokonce jeho, co by si potom proboha o mně myslela policie? Vyšetřující inspektor ve mně budil dojem člověka náchylného k mimořádně skeptickým úvahám – myslíte, že by mně uvěřil? Kdepak! Došla jsem tedy k názoru, že mi nezbývá nic jiného než zůstat hezky tiše sedět jako Julie a jakmile uplyne semestr, nenápadně zmizet.

Jak mě mohlo napadnout, že se ta ztřeštěná Julie, opravdová Julie, pohádá s režisérem a v záchvatu zuřivosti vším praští? V dopise, který poslala Patrikovi, se ptala, jestli může přijet, a on místo aby jí poslal obratem telegram „Nejezdi!“, se o nic nestará a na všechno zapomene!“ Vrhla na Patrika hněvivý pohled. „Největší pitomec, jakého jsem kdy poznala!“ ulevila si. Odmělčela se a vzdychla.

„Nedovedete si představit, jak jsem v Milchestru trpěla. Samozřejmě že jsem nestudovala a v nemocnici jsem vůbec nebyla. Ale někam jsem chodit musela! A tak jsem hodiny a hodiny proseděla v biografech a znovu a znovu se dívala na ty nejpitomější filmy.“

„Pip a Ema,“ řekla tiše a zamýšleně slečna Blacklocková. „Nikdy jsem je nebrala vážně, vzdor tomu, co říkal inspektor, nikdy jsem tak nějak nevěřila, že by skutečně existovali...“

Podívala se zkoumavě na Julii, znala ji dosud pod tímto jménem.

„Vy jste tedy Ema, kde je však Pip?“

Jasně a nevinné dívčiny oči se střetly s jejími.

„Nevím,“ odpověděla. „Nemám ani nejmenší tušení.“

„A já si myslím, že zase lžete, Julie! Kdy jste ho viděla naposledy?“ Dívka na chvíli zaváhala, než odpověděla:

„Neviděla jsem ho od té doby, co nám byly tři roky a matka ho s sebou odvedla. Pak už jsem nikdy ani jeho, ani matku nespátřila. Nevím, kde jsou,“ prohlásila jasným a klidným hlasem.

„A to má být všechno, co mi řeknete?“

Julie vzdychla.

„Mohla bych snad ještě dodat, že všeho velice lituji, ale stejně bych nemluvila pravdu, protože bych to udělala znovu... Samozřejmě jedině v případě, že bych netušila, že tu dojde k nějaké vraždě.“

„Julie,“ oslovila ji slečna Blacklocková, „už jsem si na to jméno zvykla. Řekla jste, že jste pracovala ve francouzském odboji.“

„Ano. Osmnáct měsíců.“

„Pak tedy umíte střílet?“

Opět se na ni pevně upřely chladné modré oči.

„Umím výborně střílet. Jsem dokonce prvotřídní střelec. Na vás jsem však nevystřelila, Leticie Blacklocková, mé čestné slovo. Ale mohu vám říct, že kdybych na vás vystřelila já, tak bych vás určitě neminula.“

II

Napjatou chvíli přerušil hluk přijíždějícího vozu. „Kdo to může být?“ tázala se slečna Blacklocková. ‘ Mici strčila do dveří rozcuhanou hlavu a na znamení rozhořčení obrátila oči ke stropu, až jí zasvítilo bělmo.

„Už tu být zase policie!“ rozčilovala se. „To je perzekuce. Proč oni nám nedat pokoj? Já už to dále nesnášet! Já napsat na ministerský předseda a taky na váš král.“

Craddock ji rázně a nepřítliš laskavě odstrčil. Vstoupil do dveří a jeho pevně sevřené rty měly krutě zlověstný výraz. Při pohledu na něho se všichni zachvěli strachem. Najednou před nimi stál někdo docela jiný než inspektor Craddock, jak ho dosud znali.

„Slečna Murgatroydová byla zavražděna,“ řekl chladným hlasem. „Asi tak před hodinou ji někdo zardousil.“ Jeho oči spočinuly na Julii. „Slečno Simmonsová, kde jste byla celý den?“

Julie odpovídala ostražitě.

„V Milchesteru. Právě jsem přišla.“

„A vy?“ Jeho pohled se upřel na Patrika.

„Také.“

„Vrátili jste se společně?“

„Ano,“ odpověděl Patrik.

„Nevrátili,“ opravila ho Julie. „Nemá to smysl, Patriku. Na takovou lež se brzy přijde. Lidé z autobusu nás oba dobře znají. Vrátila jsem se dřívějším autobusem, inspektore,“ obrátila se ke Craddockovi. „Tím, který sem přijíždí ve čtyři hodiny.“

„A co jste dělala pak?“

„Šla jsem na procházku.“

„Směřem k domkům U bludného balvanu?“

„Nešla jsem přes pole.“

Podíval se jí do očí. Julie, celá bledá, s pevně semknutými rty, mu odhodlaně pohled vrátila.

Než někdo mohl promluvit, zazvonil telefon.

Slečna Blacklocková se tázavě podívala na Craddocka a zvedla sluchátko.

„Ano. Kdo? Ach, Boubelka! Cože? Ne, není. Nemám tušení... Ano, právě je tu...“

Držela sluchátko a obrátila se ke Craddockovi.

„Paní Harmonová by s vámi ráda mluvila, inspektore.“

Slečna Marplová se dosud nevrátila na vikářství a paní Harmonová o ni má strach.“

Inspektor vyskočil a sáhl po sluchátku.

„Craddock u telefonu,“ ohlásil se.

„Mám strach, inspektore,“ ozval se dětsky se chvějící Boubelčin hlas. „Teta Jane je někde venku – nevím kde... A všude se povídá, že byla zavražděná slečna Murgatroydová. Je to pravda?“

„Ano, bohužel, paní Harmonová. Slečna Marplová tam šla právě na návštěvu a společně se slečnou Hinchliffovou ji našly zavražděnou.“

„Ach, tak tam tedy je!“ vydechla Boubelka s úlevou.

„Není! Teď tam už určitě není! Odešla odtamtud – počkejte, kolik to mohlo být – asi tak před půl hodinou... To ještě nedošla domů?“

„Ne, ještě ne. A je to jen deset minut pěšky. Kde by mohla být?“

„Nestavila se někde u sousedů?“

„Všude jsem volala – nikde není. Jsem úplně vyděšená, inspektore!“

Já taky, pomyslel si Craddock.

Nahlas však řekl:

!;

„Hned k vám přijdu.“

„Ach, buďte tak hodný – je tu také kus papíru, na který si před odchodem psala nějaké poznámky. Nevím, jestli vůbec dají smysl... Připadají mně skoro jako šifry.“

Craddock položil sluchátko.

„Stalo se něco slečně Marplové? Doufám, že ne?!“ ptala se úzkostlivě slečna Blacklocková.

„Také doufám,“ odpověděl stroze a kolem úst měl stále ten tvrdý, zlý výraz.

„Je tak stará a křehká.“

„Ano, vím.“

Slečna Blacklocková si náhle sáhla na perlový náhrdelník a při škrceným hlasem zasípěla.

„Je to stále horší a horší! Ten, kdo to všechno dělá, musí být šílený, inspektore, načisto šílený...“

„Také si to myslím.“

Šňůra perel na hrdle slečny Blacklockové neodolala svíravému tlaku jejích nervózních prstů a hladké bílé kuličky se najednou rozkutálely po podlaze.

Leticie poděšeně vykřikla.

„Moje perly!“

V jejím hlase zaznívala přímo smrtelná úzkost a zapůsobila na přítomné tak naléhavě, že se na ni všichni s překvapením zahleděli. Prudce se otočila a držíc si stále ještě ruku na hrdle s hlasitým vzlykáním utekla z pokoje.

Filipa začala perly sbírat.

„Nikdy jsem ji neviděla tak rozčilenou,“ poznamenala. „Ovšem, nosila je pořád. Myslíte, že je dostala od někoho, na kom jí záleželo? Třeba od Randalla Goedlera?“

„Je to možné,“ připustil váhavě inspektor.

„Nejsou – nemohly by být náhodou pravé?“ zeptala se Filipa, která stále ještě vkleče sbírala bílé lesklé kuličky.

Inspektor Craddock držel právě jednu mezi prsty a už ji chtěl s mírnou dávkou pohrdání odpovědět:

„Co vás napadá, kdepak pravé!“ ale pak se zarazil.

Opravdu, nemohly být nakonec pravé?

Byly sice tak velké a tak zářivě bílé, že jejich falešnost bila do očí, ale Craddock si právě vzpomněl na jeden případ, kdy si kdosi koupil náhrdelník z pravých perel za pár šilinků v zastávámé.

Leticie Blacklocková ho však ujistila, že v domě žádné cenné šperky nemá. Kdyby náhodou byly tyto perly opravdu pravé, musely

by mít úžasnou cenu. A jestli je dostala od Goedlera, mohly mít cenu přímo nedozírnou.

Vypadají jako falešné, určitě také falešné jsou, ale co když se přece mýlí?

Proč by nemohly být pravé? Nemusela si být jejich ceny ani vědoma! Nebo úmyslně volila takovou ochranu svého pokladu, že s ním zacházela, jako by to byla laciná ozdoba v ceně nanejvýš několika guineí. Kolik by mohly stát takové pravé perly? Pohádkovou sumu... Inu stály by za vraždu, kdyby někdo věděl, jakou cenu opravdu mají!

Náhle přerušil proud svých úvah. Ztratila se slečna Marplová – musí jít okamžitě na vikářství.

III

Boubelka s manželem ho už čekali. Jejich tváře nesly známky strachu a úzkosti.

„Ještě se nevrátila!“ volala mu vstříc Boubelka.

„A řekla určitě, že jde domů, když odcházela od slečny Hinchliffové?“ otázal se Julian.

„Neřekla,“ doznal zamyšleně Craddock a vzpomínal na poslední hovor se slečnou Marplovou.

Vybavil se mu tvrdý výraz její tváře a přísný odhodlaný pohled modrých očí, jindy tolik laskavých.

Tvrdost – odhodlanost? Kam se chystala?

„Když jsem ji naposled viděl, hovořila se seržantem Fletcherem. Právě u vrat, a těmi pak také hned asi vyšla ven. Měl jsem zato, že jde rovnou domů na vikářství. Byl bych ji i poslal vozem, ale měl jsem tam pochopitelně plno práce a ona se mezitím nenápadně vytratila. Fletcher snad bude něco vědět! Kde je Fletcher?“

Okamžitě volal do domu U bludného balvanu, dozvěděl se však, že tam seržant Fletcher nejen není, dokonce ani nezanechal zprávu, kam jde. Inspektora napadlo, že se snad z nějakého důvodu vrátil do Milchesteru.

Ihned tedy volal přímo svému představenému, ale po Fletcherovi nebylo ani vidu ani slechu.

Vtom si vzpomněl, že se mu paní Harmonová do telefonu zmínila o nějakých poznámkách slečny Marplové.

„Kde je ten papír?“ obrátil se na ni s otázkou. „Říkala jste mi, že napsala něco na kus papíru.“

„Ano, jistě, tady je.“

Vzal ho a položil na stůl. Když četl, nahnula se mu přes rameno a slabikovala s ním. Písmo byla roztřesené a špatně čitelné.

„*Lampa.*“

Pak následovalo slovo: „*Fialky.*“

Nato mezera a zase:

„*Kde je lahvička s aspirinem?* „

Další klikyháky tohoto podivného zápisu byly ještě nečitelnější. „*Lahodná smrt,*“ četla Boubelka. „Vždyť to je ten Micin moučník!“ zvolala.

„*Intenzivní pátrání,*“ četl zase Craddock.

„Proč píše o pátrání?“ divila se Boubelka. „To snad přece provádíte pořád, ne?“

„*A břímě utrpení nejtěžšího s odhodlanou statečností nesla...*“

Inspektor se nestačil divit.

„Proboha, jako kdo?“

Znovu se sehnul k papíru, „*Jód,*“ četl dále. „*Perly.* Ach ano – perly.“

„A tady – Lotty, ne, *Letty,*“ pomáhala mu Boubelka. „Tady vypadá e jako o.“

„*Berne,*“ luštil inspektor. „A co je tohle? *Starobní důchod...*“

Současně zvedli hlavy a udiveně se dívali jeden na druhého.

Craddock opakoval plynule všechna zapsaná slova.

„*Lampa. Fialky. Kde je lahvička s aspirinem? Lahodná smrt. Intenzivní pátrání. A břímě utrpení nejtěžšího s odhodlanou statečností nesla. Jód. Perly. Letty. Berne. Starobní důchod.*“

„Nacházíte v tom nějaký smysl?“ zeptala se Boubelka. „Myslíte, že ty poznámky mají vůbec nějaký význam? Já mezi nimi nemohu najít žádnou souvislost.“

Craddock váhavě a zamyšleně odpověděl:

„Na okamžik jsem se domníval, že mi svitlo – ale nakonec nevím... Je mi divné, proč si poznamenávala ty perly.“

„A co má být s perlami? Jak to myslíte?“

„Nosívá slečna Blacklocková tu trojřadou šňůru perel pořád?“

„Ano, stále. Někdy se tomu musíme až smát. Vypadají tak vyložené falešně, vidíte? Ale snad má dojem, že je to teď moderní.“

„Mohl by tu však být ještě jiný důvod, proč je nosí,“ řekl nerozhodně.

„Nechcete přece tvrdit, že jsou pravé? Jak vás to mohlo napadnout?“

„Jak často jste měla možnost vidět pravé perly takové velikosti, paní Harmonová?“

„Ale vždyť je na nich jasně vidět, že jsou z obyčejného skla!“

Craddock pokrčil rameny.

„Teď však na nich každopádně nezáleží. Teď nám záleží na slečně Marplové. Musíme ji najít.“

Ano – musí ji najít, než bude příliš pozdě! Nebylo však snad pozdě už teď? Tužkou načmáraná slova mu prozradila, že našla stopu... A to bylo nebezpečné, příšerně nebezpečné! A co je kčertu s Fletcherem?

Craddock rázně vykročil ze dveří vikářství a zamířil rovnou k vozu. Hledat, teď mu nezbyvalo nic jiného než hledat...

Když míjel deštěm nasáklý rododendron a zavadil o něj, vmísil se do zvuku těžce dopadajících kapek známý hlas.

„Pane!“ volal rozčileně Fletcher. „Pane...!“

21/ TŘI ŽENY

V Little Paddocks se všichni sešli před večeří. Mlčeli. Nálada byla stísněná a nikdo se ani nesnažil promluvit.

Patrik, přes nepříjemný pocit provinění, udělal několik násilných pokusů o konverzaci, ale jeho dobře míněná snaha se nesečkala s pochopením. Filipa se v myšlenkách toulala bůhvídkde a slečna Blacklocková se dnes už ani nenamáhala předstírat dobrou náladu. Přišla dolů k večeři převlečená a s náhrdelníkem kamejí kolem krku, ale poprvé ji dnes z očí, pod nimiž se najednou objevily tmavé kruhy, čísel strach, který prozrazovaly i chvějící se ruce.

Jedině Julie si po celý večer udržela svůj normální chladný výraz.

„Mrzí mě, Letty,“ obrátila se k slečně Blacklockové, „že si nemohu sbalit svých pět švestek a vypadnout. Myslím však, že by proti tomu policie měla námitky. Ale stejně předpokládám, že vám tu dlouho, abych tak řekla, nebudu kalit vodu. Dovedu si spočítat, že se tu každou chvíli objeví inspektor Craddock s pouty a zatykačem. Stejně nechápu, proč k tomu ještě nedošlo.“

„Hledá tu starou dámu – slečnu Marplovou,“ odpověděla jí slečna Blacklocková.

„Myslíš, teto, že byla také zavražděná?“ chytil se ochotně Patrik příležitosti k hovoru. „Ale proč? Co ta mohla vědět?“

„Nevím,“ zněla tupá odpověď slečny Blacklockové. „Třeba jí něco řekla slečna Murgatroydová.“

„Jestli ji také někdo zavraždil,“ uvažoval nahlas Patrik, „tak logicky zbývá jediná osoba, která to mohla udělat.“

„Kdo?“ vyhrkli skoro všichni najednou.

„No, Hinchliffová!“ prohlásil triumfálně Patrik. „Kde byla slečna Marplová naposledy spatřena naživu?“

U bludného balvanu. Podle mého názoru odtamtud už neodesla.“

„Ach, mě bolí hlava,“ postěžovala si slečna Blacklocková mdlým hlasem a přitiskla si prsty na spánky. „Proč by Hinch zabíjela slečnu Marplovou? To by přece nemělo smysl.“

„Ale mělo! Jestli ovšem Hinch opravdu zavraždila Murgatroydovou,“ řekl vítězně Patrik.

„Hinch by přece Murgy nikdy nezabila,“ probrala se konečně z netečnosti Filipa.

Patrik však měl chuť se hádat.

„Proč ne?“ oponoval. „A co když Murgy přišla na něco, co usvědčovalo ze zločinu právě Hinch?“

„Prosím tě, vždyť je dokázáno, že Hinch byla na nádraží, když se to Murgatroydové stalo.“

„Mohla ji zavraždit před odchodem.“

Všichni strnuli nad pronikavým výkřikem Leticie Blacklockové.

„Vražda! Vražda! Vražda! Nemůžete proboha už mluvit o něčem jiném? Mám strach! Copak to nechápete? Bojím se! Nikdy dřív jsem se nebála, ale teď ano! Myslela jsem, že dovedu sama sebe

uhlídat... Ale teď jsem pochopila, jak je člověk bezmocný proti číhajícímu vrahovi, který ho pozoruje a čeká, čeká na příležitost! Ach bože!“

Zoufale zabořila hlavu do dlaní. Po chvíli ji opět zvedla a s velkým přemáháním se omlouvala.

„Promiňte – já – přestala jsem se ovládat.“

„To je pochopitelné, teto Letty,“ ujistil ji laskavě Patrik. „Teď si vezmu tvoji bezpečnost na starost já.“

„Ty?“ víc Leticie Blacklocková neřekla, ale tím jedním slovem vyjádřila tolik nedůvěry, že vyznělo téměř jako obžaloba.

Trapný rozhovor přerušila Mici, která se rázně objevila ve dveřích a prohlásila, že se nenamáhala připravovat večeri.

„V tento dům já už ani prstem nehnout. Teď já jít do svého pokoje a zamknout se. Tak tam zůstat do rána, rozumět? Bojím se. Tady se lidi jen vraždit – i taková slečna Murgatroydová, taková hloupá anglická obličej, proč tu někdo zabít? Jen blázen! Ano, někdo zde být blázen. A bláznovi být jedno, koho on zabít. V kuchyni se pohybovat stíny – a slyšet šramot. Myslím, že někdo čekat venku na dvoře, já vidět stín u špižírna a slyšet také kroky! Teď já jít ihned do můj pokoj, zamknout se a dát na dveře skříň. A ráno já říct k ten krutý zlý policajt, že jdu! Ihned jdu odsud pryč! A jestli mě on nenechat, tak já mu pohrozit: ‚Budu křičet a křičet a křičet, až vy ohluchnout a muset mne pustit.‘,“

Při představě Micina ječivého koncertu se skutečně každý otřásal.

„Tak já teď jít do můj pokoj,“ opakovala ještě jednou důrazně své prohlášení, aby nikdo nemohl pochybovat o jejím úmyslu. Nato se symbolickým gestem odhodila kuchyňskou zástěru a obrátila se přímo k paní domu.

„Dobrou noc, slečno Blacklocková! Možná že vy už asi ráno nebýt naživu, tak pro ten případ já se s vámi loučit.“

Pak překotně opustila pokoj a dveře se za nijako obvykle s jemným nářikavým zasténáním zavřely.

Julie se zvedla.

„Připravím něco k jídlu,“ řekla věčně. „Vlastně se to docela hodí, nebudu vás aspoň uvádět do rozpaků tím, že s vámi sedím u stolu.“

Když se teď Patrik prohlásil za vašeho ochránce, Letty, musí z každé mísy ochutnat jako první. Nerada bych, aby mi ještě někdo jako korunu všeho toho hodil na krk obžalobu, že jsem vás otráвила.“

A pak Julie uvařila a naservírovala opravdu výbornou večeři.

Filipa za ní přišla do kuchyně a chtěla jí pomoci, ale ona rozhodně jakoukoliv pomoc odmítla.

„Julie,“ začala nerozhodně Filipa, „ráda bych ti něco řekla.“

„Není čas na dívčí důvěrnosti,“ odbyla ji stroze Julie. „Vrať se do jídelny, Filippo!“

Po večeři se všichni sesedli ke kávě u malého stolku vedle krbu. Nikomu nebylo do řeči... Vyčkávali.

V půl deváté zazvonil telefon.

„Přijedu k vám během čtvrt hodiny,“ oznamoval inspektor Craddock. „Přivezu také plukovníka Easterbrooka s manželkou a paní Swettenhamovou se synem.“

„Ale věřte mi, inspektore...,“ bránila se slečna Blacklocková, „já nemohu... raději bych už dnes nikoho neviděla.“

Její hlas zněl, jako kdyby byla na pokraji zhroucení. „Chápu vás, slečno Blacklocková. Lituji, ale je to nutné.“

„Našli jste už slečnu Marplovou?“ zeptala se váhavě. „Ne,“ odpověděl stručně inspektor a zavěsil.

Julie odnesla kávový podnos do kuchyně, kde ke svému překvapení zastihla Mici pozorující nahromaděné mísy a talíře v kuchyňském dřezu.

Jakmile vešla, Mici nakvašeně vybuchla a nevybírává slova se na Juliinu hlavu jen sypala.

„Já se jít podívat, co vy udělat z mojí pěkná kuchyně! A vy se podívat na ta pánev! Moje pánev na omelety! Rozumět vy? Na nic jiného. Co vy na ní dělat?“

„Cibuli,“ zněla stručná odpověď.

„Zničená, načisto zničená! Ted' se muset umýt! A pánev na omelety se nikdy, nikdy neumývat! Jasný? Jen se pořádně vytírat mastným papírem. A hotovo! A co tenhle hrnec! Proboha – já ho mít na mléko.“

„Přece nemohu vědět, který kastrol na co používáte,“ ohradila se už příkře Julie. „Jednou jste se rozhodla, že vařit nebudete, a odešla

jste do svého pokoje, tak opravdu nechápu, proč jste u všech všudy zase přišla. Jen si jděte a nechtě mě to v klidu umýt!“

„Ani nápad! Já vás nenechat řídit a ničit mi kuchyň!“

„Ach, Mici. Vy jste nemožné stvoření!“

S těmito slovy vyrazila Julie zlostně z kuchyně, a právě v tom okamžiku se ozvalo zazvonění domovního zvonku.

„Já nejít otevřít!“ zaječela za ní Mici.

Julie zavrčela něco hodně nezdvořilého a odhodlaně přistoupila k hlavním dveřím.

Za nimi stála slečna Hinchliffová.

„Dobrý večer,“ pozdravila drsným hlasem. „Promiňte, že jsem sem vpadla. Doufám, že vám inspektor už volal.“

„Nezmínil se však, že přijdete i vy,“ odpověděla Julie a uváděla ji do obývacího pokoje.

„Povídal mi, že sem chodit nemusím, nebudu-li mít chuť,“ řekla nato slečna Hinchliffová. „Ale já měla chuť“

Nikdo neprojevil slečně Hinchliffové soustrast, ani se nikdo nezmínil o smrti slečny Murgatroydové. Rozzuřený výraz této vysoké statné ženy říkal vše – a každý projev účasti by byl za těchto okolností nevhodný.

„Rozsviňte, prosím vás, všechna světla,“ požádala slečna Blacklocková členy své domácnosti, „a přiložte do ohně poleno. Je mi zima, strašná zima. Pojd'te si sednout ke krbu, slečno Hinchliffová. Inspektor nám sdělil, že zde bude během čtvrt hodiny. Už by tu měl být každým okamžikem.“

„Mici se zase vrátila do kuchyně,“ oznamovala Julie.

„Tak!“ podivila se slečna Blacklocková. „Někdy si myslím, že to děvče je šílené, doopravdy šílené. Ale možná že jsme dnes šílení už všichni.“

„Nesnáším, když se lidé, kteří se dopustí zločinu, označují za šílené,“ vybuchla podrážděně slečna Hinchliffová. „Naopak jsou otřesným, až příšerným způsobem chytří a mazaní. Takový je můj názor na každého zločince!“

Zvenku sem dolehl zvuk příjíždějícího vozu a brzy nato vcházel dovnitř Craddock, provázený manžely Easterbrookovými a Edmundem s paní Swettenhamovou.

Všichni byli podivně zakřiknutí.

„Tady je ale teploučko!“ pokusil se o své obvyklé halasné zvolání plukovník, ale nějak mu selhal hlas.

Paní Easterbrooková si ani neodložila kožich a přisedla těsně k manželovi. Její jindy pěkná tvářička nabyla nehezkého, vyděšeného a jakoby ostražitého výrazu. Edmund propadl jedné ze svých zuřivých nálad a na každého se zle mračil. Paní Swettenhamová se s velkým přemáháním snažila chovat normálně, ale výsledek vypadal spíš jako ubohý pokus o parodii vlastní osoby.

„To je strašné, vidíte?“ zašvitořila. „Co se všechno nestane, že? Opravdu, čím člověk méně mluví, tím lépe, protože nikdy nevíte, jestli teď nepřijdete na řadu vy! Vždyť se to šíří jako mor. Ach, slečno Blacklocková, neměla byste si vzít trochu brandy? Aspoň hlt! Snad by vás to vzpružilo. Vždycky tvrdím, že není nad brandy. Vypadá to asi od nás hrozně neslušně, že jsme sem tak vpadli – ale inspektor Craddock nás přímo donutil. Víte, že se ještě ta stará chudinka z vikářství nenašla? To je strašné! Harmonová je celá bez sebe. Místo aby se vrátila domů, poděla se bůhvíkam. U nás nebyla, dokonce jsem ji dnes ani neviděla. A někdo z nás by ji musel vidět, kdyby šla k nám, protože já jsem byla v obývacím pokoji, který, jak víte, máme vzadu, a Edmund psal zase ve své pracovně, a z té je vidět před dům. Ať už by tedy přicházela z kterékoliv strany, museli bychom ji aspoň zahlédnout. Ach bože, modlím se, aby se té milé staré dámě nic nestalo – byla ještě tak čilá a schopná!“

„Mami,“ ozval se Edmund, kterému zřejmě z jejích řečí docházela trpělivost, „nemohla bys už zmlknout?“

„Ale ano, jistě, hochu, vždyť nic neříkám,“ odpověděla paní Swettenhamová a sedla si k Julii na pohovku.

Inspektor Craddock stál u dveří. Přímě proti němu, téměř v jedné řadě, seděly tři ženy. Julie s paní Swettenhamovou na pohovce a paní Easterbrooková na opěradle křesla svého manžela. Nepřičinil se o tohle rozmístění, ale výborně se mu hodilo.

Slečna Blacklocková se slečnou Hinchliffovou se choulily u krbu. Edmund stál blízko nich a někde vzadu, v tmavém koutě, se krčila Filipa.

„Všichni víte, že dnes někdo zavraždil slečnu Murgatroydovou,“ začal Craddock bez okolků. „Odůvodněně se domnívám, že osoba, která ji zabila, byla žena. Navíc máme další důvody, pro které můžeme ještě víc zúžit okruh podezřelých. Hodlám teď požádat některé zde přítomné dámy, aby mně popsaly, co dělaly dnes odpoledne od čtyř hodin do čtyř dvaceti minut. Výpověď jedné z nich, slečny Simmonsové, už mám. Žádám ji teď, aby své prohlášení znovu opakovala.“ Podíval se přímo na ni. „Současně jsem povinen vás upozornit, slečno Simmonsová, že nemusíte vypovídat, kdybyste se domnívala, že vám vaše výpověď může přitížit. Všechno, co řeknete, bude zde přítomným policistou zaprotokolováno a mohlo by být u soudu použito proti vám.“

„Vy to tak musíte říkat, vidíte?“ zeptala se zaraženě Julie. Trochu zbledla, ale ovládla se. „Prohlašuji, že mezi čtvrtou a půl pátou hodinou jsem šla po polní cestě, která vede k potoku vedle Comptonova statku. Vracela jsem se cestou podél pole s třemi topoly. Pokud si pamatuji, nikoho jsem nepotkala. V blízkosti místa U bludného balvanu jsem nebyla.“

„A vy, paní Swettenhamová?“

„Budete u každého z nás používat před výpovědí oné varovné formule?“ přerušil ho Edmund.

Inspektor se k němu obrátil.

„Ne. Za daných okolností jen u slečny Simmonsové. Nemám důvodu se domnívat, že by výpovědi kohokoliv jiného mohly být přítěžující. Ale samozřejmě, každý je oprávněn vzít si obhájce a bez jeho přítomnosti výpověď odmítnout.“

„Ale to by byla hloupá a zbytečná ztráta času,“ zvolala paní Swettenhamová. „Samozřejmě vám hned řeknu, co jsem dělala. Nic jiného přece vědět nechcete, vidíte? Tak mohu začít?“

„Prosím, paní Swettenhamová.“

„Okamžik, hned si vzpomenu,“ řekla úvodem a začala střídavě zavírat a otvírat oči. „Samozřejmě – s vraždou slečny Murgatroydové nemám nic společného a jsem si jistá, že o tom také nikdo nepochybuje. Ale jako žena znalá světa vím, že policie je nucena klást ty nejzbytečnější otázky a přepečlivě zaznamenávat veškeré odpovědi, protože všechno, jak se říká, musí být zaprotokolováno. Je to tak,

že?“ Poslední slova vystřelila paní Swettenhamová přímo na pilného strážníka Edwardse a blahosklonně dodala: „Doufám, že nemluví příliš rychle. Snad mi budete stačit?“

Strážník Edwards, výborný těsnopisec, ale méně obratný ve společenském chování, se začervenal až po uši a rozpačitě odpověděl:

„Ano, zajisté, madam, nedělejte si starosti. Snad o maloučko pomaleji byste však mohla hovořit.“

Paní Swettenhamová se významně odmlčela, než se milostivě jala pokračovat ve svém projevu, asi se domnívala, že mu tím poskytl dostatečnou příležitost pro zaznamenání čárek a teček.

„Ovšem není tak snadné říct docela přesně, co jsem v které chvíli dělala, protože jsem neměla ani ponětí o správném čase. Máme sice dost hodin, ale od války nám jich polovina nejde. A ty, které fungují, se zase buď o půl hodiny předbíhají, nebo zpožďují, popřípadě také nejdu, zapomeneme-li je natáhnout.“ Znovu se odmlčela, aby všichni mohli náležitě pochopit její potíže s přesným časem. „Mám však dojem,“ pokračovala s vážnou tváří, „že jsem si zrovna ve čtyři hodiny spravovala na ponožce patu – a nevím proč, ale nějak se mi to nedařilo, víte, pořád se mi motala nit. A jestli jsem právě v tu dobu nespravovala ponožku, tak jsem pak určitě byla venku na zahradě a ořezávala zvadlé chryzantémy. Ach ne, moment, to muselo být dřív – na zahradě jsem byla ještě před deštěm.“

„Pršet začalo přesně ve čtyři hodiny deset minut,“ upozornil ji inspektor.

„Tak?“ podivila se. „Dobře, že mi to říkáte. Pak jsem tedy už v té době byla nahoře na chodbě a přistavovala do kouta kbelík, protože nám tam při dešti zatéká. Přihnilo se vám to tak najednou! Hned mě napadlo, že nám bude asi také přetékat okap. Běžela jsem proto hned zas dolů, oblékla si nepromokavý plášť a nazula galoše. Volala jsem i Edmunda, ale neodpovídal. Pomyslela jsem si tedy, že zřejmě v tom svém románu píše nějakou důležitou kapitolu a nechce být vyrušován. Dělávám to stejně vždycky sama! Tak jsem popadla koště, přivázala je na – no znáte to, na takovou dlouhou tyč, co se s ní stahují okenice – a pustila se do toho.“

„Prostě chcete říct,“ přerušil ji Craddock, kterému neušel zoufalý výraz ve tváři jeho podřízeného, „že jste čistila okapovou rouru?“

„Ano. Představte si, byla celá ucpaná listím. Však mi to také dalo práce, skoro jsem celá promokla, ale nakonec se mi ji přece jen podařilo vyčistit. Pak jsem šla dovnitř, pořádně se umyla a převlékla – protože víte, ono to hniјící listí strašně páchne, a šla do kuchyně postavit na čaj. Kuchyňské hodiny ukazovaly zrovna šest hodin patnáct minut.“

Strážník Edwards na ni vykulil oči.

„Což znamená, že byly přesně čtyři hodiny čtyřicet minut,“ končila vítězoslavně pani Swettenhamová. „Nebo přibližně tak nějak,“ dodala.

„Viděl vás někdo, jak jste venku čistila okapovou rouru?“ tázal se Craddock.

„Určitě ne,“ ujistila ho paní Swettenhamová. „Protože kdyby šel někdo kolem, tak bych ho zcela jistě zapřáhla do práce. Je strašně těžké, když člověk musí dělat něco takového sám.“

„Jak jste tedy sama řekla, za deště jste byla v botách a nepromokavém plášti a zabývala se čištěním okapové roury, ale nemáte nikoho, kdo by vaši výpověď potvrdil.“

„Můžete se podívat do okapu a ověřit si, jak je nádherně čistý,“ odsekla paní Swettenhamová.

„Pane Swettenhame, slyšel jste, když vás vaše matka volala?“ obrátil se zase na Edmunda.

„Ne,“ odpověděl. „Asi jsem právě usnul.“

„Edmunde,“ zvolala na něho paní Swettenhamová s výčitkou. „A já myslela, že píšeš!“

Ale v té chvíli už inspektor přenesl pozornost na plukovníkovu choť.

„A teď vy, paní Easterbrooková!“ vyzval ji.

„Seděla jsem s Archiem v jeho pracovně,“ zaštěbetala a nevinně na inspektora upírala široce rozevřené oči. „Poslouchali jsme spolu rádio, vid, Archie?“

Nastalo ticho. Plukovník Easterbrook zrudl až po kořínky vlasů a vzal manželku za ruku.

„Těmhle věcem příliš nerozumíš, kotě,“ řekl jí něžně. „Víte, inspektore, abych pravdu řekl, tak trochu jste nás do celé té záležitosti zatáhl a moji ženu všechno, co s tím souviselo, hrozně rozčilovalo.“

Opravdu snad ani nedovede posoudit, jak je důležité správně si předem rozmyslet takovou výpověď.“

„Archie!“ vykřikla vyčítavě paní Easterbrooková, „ty chceš říct, že jsi nebyl se mnou?“

„Nu, miláčku, taky jsem nebyl, nebo snad ano? Nezlob se, ale podle mého názoru se člověk za těchto okolností musí držet jen faktů. Při policejním výslechu je to opravdu důležité. Bavil jsem se s Lamptonem, se sedlákem z Croft Endu, o chovu kuřat. Mohlo být tak asi tři čtvrtě na čtyři a domů jsem přišel, až když přestalo pršet, právě před svačinou. Laura smažila vdolečky a hodiny právě ukazovaly tři čtvrti na pět.“

„A vy jste byla také venku, paní Easterbrooková?“

Její hezká tvářička nabyla ještě vyděšenějšího výrazu. Vypadala jako polapená myška.

„Ne. Já jsem seděla v pokoji a poslouchala rádio. Ven jsem nešla, chci říct, potom jsem už nešla. Byla jsem venku už dřív – asi – asi kolem půl čtvrté, ale jen na malé procházce, nešla jsem daleko.“

Zdálo se, že čeká na další otázky, ale Craddock klidně řekl:

„Děkuji vám, to stačí, paní Easterbrooková.“

Nato se obrátil k ostatním:

„Všechny tyto výpovědi budou sepsány na stroji a můžete si je přečíst a podepsat, zda v podstatě odpovídají pravdě.“

„Proč se neptáte také ostatních, kde byli?“ zeptala se náhle paní Easterbrooková s určitou dávkou jedovatosti. „Například paní Haymesové? Nebo Edmunda Swettenhama? Jak víte, že opravdu doma spal? Také ho nikdo neviděl.“

„Než zemřela slečna Murgatroydová, sdělila něco závažného své přítelkyni,“ odpověděl se stále stejným klidem inspektor. „Když tady totiž onoho večera došlo k přepadení, někdo z této místnosti zmizel. Někdo, o kom se předpokládalo, že byl v pokoji po celou dobu. Slečna Murgatroydová vyjmenovala slečně Hinchliffové všechny ty, které opravdu viděla. Vylučovacím způsobem přišla na to, že někoho, kdo tu měl být, neviděla.“

„Nikdo přece nemohl nic vidět,“ namítla Julie.

„Ale Murgy ano,“ ozvala se temným hlasem slečna Hichliffová. „Stála za dveřmi – tam, kde je teď inspektor Craddock. Byla naopak jediná, která mohla vidět, co se opravdu stalo.“

„Aha! Tak tohle vy si o mně myslet? Já že stát za dveřmi?“ zaječela Mici, která dramatickým a pro ni tak typickým způsobem prudce vrazila do dveří, až málem porazila inspektora Craddocka. Všem přítomným poskytovala obraz vrcholného hněvu.

„Tak vy ani nepozvat Mici, aby přijít sem mezi ostatní, že jo, vy nafoukaný policajt! Já být pro vás jen Mici, služka z kuchyně, co? Ta ať si jen tam pěkně zůstane, kam ona patří, to vy chtít! A za zády o ní mluvit, že? Ale já vám říkat, že Mici nebýt tak hloupá a mít taky oči. Umět taky moc lépe koukat než jiní, jasný?! Ano, já hodně vidět, a ten večer taky něco vidět. Vidět a nemoci věřit! A tak držet raději moje pusa až do dnešní den a myslet si, že lépe nic neříkat – teď ještě ne. Já mít čas a počkat!“

„A až by se všechno uklidnilo, tak jste chtěla někoho požádat o peníze, vidíte?“ řekl jízlivě Craddock.

Na okamžik se zdálo, že se na něho vrhne jako vzteká kočka.

„A proč ne? Proč vy se tak opovržlivě dívat? Proč taky já nedostat peníze, když já tak velkomyslně držet pusa? Zvlášť když tam jednou bude moc – moc peněz? Ach, já toho slyšet hodně a znát všechno. Já znát ten Pip a spol., ta tajná sebranka – a ona...“ Její prst teatrálně zamířil směrem k Julii, „ona jim dělat agent. Ano, já chtít čekat a žádat peníze – ale teď mít strach! Já raději být bezpečná! Jinak možná brzy někdo zavraždit taky mě.“ Odmlčela se, a pak dramaticky prohlásila: „Tak já vám všechno teď říkat, co vím.“

„Dobrá,“ ušklíbl se skepticky inspektor. „Tak co tedy víte?“

„Já vám prohlašovat,“ začala Mici slavnostně, „že ten večer já nečistit stříbro v kuchyni a neběžet do jídelny až uslyšet výstřel, jak já vám říkat. Já už v jídelně být, když revolver spustit. Rychle se dívat přes klíčová dírka. V chodbě být tma a slyšet zas nový výstřel. Vtom zasvítit trochu světlo, když lampa padat na zem. A když padat a jinak posvítit – já uvidět ji. Já ji uvidět s revolverem v ruce hned u ten cizí muž. Já vidět a poznat slečna Blacklocková.“

„Mne?“ s údivem vstala. „Vy jste se musela opravdu pominout rozumem.“

„Blbost!“ vykřikl Edmund. „Úplný nesmysl! Mici nemohla vidět slečnu Blacklockovou, protože....“

„Že nemohla, pane Swettenhame? A pročpak ne?“ přerušil ho Craddock nemilosrdně jedovatým hlasem. „Pročže to nebyla slečna Blacklocková, kterou tam viděla stát, vidíte? Ale byl jste to vy!“

„Já? Já přece ne! Jděte mi k šípku!“

„Ale ano. Vždyť vy jste vzal plukovníku Easterbrookovi revolver. Vy jste dohodl s Rudim Scherzem celý ten podnik – ovšem jako dobrý žert! A vy jste také šel za Patrikem Simmonsem, ještě než zhasla světla, do druhé části místnosti, abyste mohl tiše proklouznout pečlivě namazanými dveřmi. Vy jste vystřelil na slečnu Blacklockovou a zabil Rudiho Scherze! A hned několik vteřin nato jste se vrátil nepozorovaně do obývacího pokoje a horlivě cvakal zapalovačem.“

Na chvíli se zdálo, že Edmund Swettenham ohromením ztratil řeč. Pak vztekle vykřikl:

„To je hnus! Jak vás něco takového mohlo napadnout? Proč já? Jaký bych měl kčertu motiv?“

„Dobře víte, že kdyby slečna Blacklocková zemřela dřív než paní Goedlerová, dva lidé by dědili. Jak už jsme se dozvěděli, dědili by Pip a Ema. Ema se vyklubala z Julie Simmonsově...“

„A vy si myslíte, že já jsem Pip?“ přerušil ho se smíchem Edmund. „To je fantastické – úplně fantastické! Jedině věkem bych snad vaší představě odpovídal, ale to je vše! A mohu vám, vy prokletý blázne, dokázat, že jsem Edmund Swettenham. Mám křestní list, vysvědčení ze školy, univerzitní diplom – prostě všechno!“

„On opravdu není Pip,“ ozvalo se vzadu z temného koutu místnosti. Filipa Haymesová, celá bledá, postoupila nejspíše dopředu.

„Pip jsem já, inspektore.“

„Vy, paní Haymesová?“

„Ano. Každý předpokládal, že Pip je hoch. Julie samozřejmě věděla, že její dvojče je také děvče – nechápu, proč to dnes odpoledne neřekla.“

„Rodinná solidarita,“ poznamenala Julie. „Uvědomila jsem si najednou, kdo jsi. Ale až do posledního okamžiku jsem to netušila.“

„Měla jsem stejný nápad jako Julie,“ vysvětlovala třesoucím se hlasem Filipa. „Když – když jsem přišla o manžela a bylo po válce,

přemýšlela jsem, co budu dělat. Matka už před mnoha lety zemřela. Dozvěděla jsem se však o svém příbuzenství s Goedlerem. Dozvěděla jsem se také, že život paní Goedlerové se chýlí ke konci a všechny peníze má zdědit slečna Blacklocková. Zjistila jsem si tedy, kde slečna Blacklocková žije – a přijela jsem sem. Přijala jsem zaměstnání u paní Lucasové. Domnívala jsem se, že by mi snad v budoucnu mohla slečna Blacklocková pomoci, když už je starší paní a nemá blízké příbuzné. Nešlo mi o sebe – já mohu pracovat –, ale o Harryho, o jeho vzdělání. A konečně to byly přece Goedlerovy peníze a ona neměla nikoho, komu by je odkázala.

A pak,“ Filipa mluvila stále rychleji, jako by se teprve teď prolomila hráz její mlčenlivosti a nemohla se najednou dost rychle vymluvit, „došlo k onomu přepadení a začala jsem mít strach. Myslela jsem si, že jedinou možnou osobou, která by měla motiv k vraždě slečny Blacklockové, jsem já. Neměla jsem také ani potuchy, kdo je Julie – nejsme si totiž moc podobné. Ano, připadalo mi naprosto jasné, že podezření může padnout jedině na mě.“

Zmlkla a odhrnula si z tváře husté vlasy. V tom okamžiku si Craddock uvědomil, že se podobá ženě na fotografii ve svazku dopisů. Ano, musela to být její matka. Podoba se opravdu nedala popřít. Teď pochopil, proč mu Sonino křečovitě svírání prstů, popisované v dopise, připadalo tak známé... totéž dělala Filipa právě teď.

„Slečna Blacklocková ke mně byla hodná,“ pokračovala Filipa. „Velmi, velmi hodná. Nepokusila jsem se ji zabít – nikdy by mě to ani nenapadlo. Ale co naplat... jsem Pip.“ Usmála se a smutně dodala: „Tak vidíte, inspektore, už nemusíte podezřívat Edmunda.“

„Myslíte?“ řekl Craddock a v jeho hlase opět zazněl ten nemilosrdně jedovatý tón. „Edmund Swettenham je mladík, který má rád peníze, a pravděpodobně také už mladý muž, který by se rád oženil s bohatou ženou. Ona by však nebyla bohatá, pokud by slečna Blacklocková nezemřela dřív než paní Goedlerová. A protože bylo skoro jisté, že slečna Blacklocková paní Goedlerovou přežije, musel to tedy nějak zařídit – vidíte, pane Swettenhame?“

„Vy lžete! Zatraceně lžete!“ zařval Edmund.

A tu k nim zcela nečekaně dolehl zvláštní zvuk. Odněkud z kuchyně vycházel táhlý, až nepřírozený hrůzný jekot.

„To přece není Mici!“ vykřikla Julie.

„Ne,“ zavrtěl hlavou inspektor Craddock. „Je to někdo, kdo už zavraždil tři lidi...“

22/ PRAVDA

Když si inspektor Craddock vzal na mušku Edmunda Swettenhama, vytratila se Mici z pokoje tiše jako myška a vrátila se do kuchyně.

Zrovna si napustila do dřezu vodu, když vešla slečna Blacklocková.

Mici se na ni zahanbeně podívala.

„Vy jste mi pěkná lhářka, Mici,“ oslovila ji vlídně slečna Blacklocková. „Ale, ale, jak zas to nádobí umýváte? Nejdřív si vyčistěte stříbrné příbory a pořádně naplňte dřež! Nemůžete přece mýt nádobí v kapce vody!“

Mici se pokorně otočila ke kohoutkům vodovodu a nesměle se zeptala:

„Vy se na mě nezlobit proto, co já říkat, slečno Blacklocková?“

„Kdybych se na vás měla za všechny vaše lži zlobit, asi bych ze zlosti vůbec nevycházela,“ usmála se její paní.

„Tak víte co, já teď hned jít k inspektorovi a přiznat se, že si to všechno sama vymyslet. Jo? Mohu?“ nabízela se Mici.

„Vždyť on už to ví,“ ujistila ji slečna Blacklocková.

Mici se tedy zase klidně obrátila ke kohoutkům s tekoucí vodou. V tom okamžiku ji zezadu za hlavu uchopily dvě ruce a rychlým prudkým pohybem ji strkaly do dřezu naplněného vodou.

„Jedině já vím, že jste jednou pro změnu mluvila pravdu,“ zasyčela zlomyslně slečna Blacklocková.

Mici se zuřivě bránila a mlátila kolem sebe rukama, ale slečna Blacklocková byla silnější a pevně přidržovala dívčinu hlavu pod vodou.

A tu se odněkud zblízka za ní ozval naříkavý výkřik Dory Bunnerové:

„Ach, Lotty, Lotty – nedělej to, Lotty!“

Slečna Blacklocková hrůzostrašně vykřikla. Ruce jí vylétly do vzduchu a uvolněná Mici se rychle vztyčila. Nemohla však popadnout dech, dusila se a prskala.

Slečna Blacklocková nepřestávala křičet, protože kromě Mici nikoho jiného v kuchyni neviděla.

„Doro, Doro, odpusť mi! Já musela... musela...“

Jako šílená se rozběhla ke dveřím špižírny, ale tam jí mohutná postava seržanta Fletchera zastoupila cestu právě v okamžiku, kdy celá zarudlá, ale s vítězoslavným úsměvem lezla ze skříně na košťata slečna Marplová.

„Vždycky jsem dovedla napodobit každý hlas,“ řekla spokojeně.

„Půjďte se mnou, madam,“ oslovil slečnu Blacklockovou seržant Fletcher. „Stal jsem se svědkem vašeho pokusu zavraždit tuto dívku. Upozorňuji vás, Leticie Blacklocková...“

„Charlotta Blacklocková,“ opravila ho slečna Marplová. „To je totiž Charlotta Blacklocková, rozumíte? Pod náhrdelníkem, který stále nosí na krku, najdete jizvu po operaci.“

„Po jaké operaci?“

„Měla kdysi vole a dala si je odoperovat.“

Slečna Blacklocková se náhle zcela klidně podívala na starou dámu.

„Tak vy o tom víte?“ zeptala se.

„Ano, od jisté doby to vím.“

Charlotta Blacklocková těžce dosedla na židli u stolu a dala se do pláče.

„Tohle jste mi neměla dělat,“ vzlykala. „Neměla jste mi připomínat Dořin hlas. Měla jsem Doru ráda, ano, Doru jsem opravdu měla ráda.“

Inspektor Craddock i všichni ostatní se nahrnuli do dveří.

Strážník Edwards, který se kromě ostatních předností vyznal také v první pomoci a umělém dýchání, se rychle ujal Mici. Jakmile popadla po chvíli dech a nabyla opět řeči, začala se dojatě rozplývat nad vlastní zásluhou.

„Udělat to dobře, že? Ó, já být moc chytrá! Já být statečná! Tak tak – a zavraždila taky mě! Ale já být tak statečná, že se všeho odvážit!“

Slečna Hinchliffová najednou všechny prudce odstrčila a jako tygřice se vrhla na plačící, u stolu schoulenou postavu Charlotty Blacklockové.

Seržant Fletcher musel vynaložit veškerou sílu, aby ji zadržel.

„No tak,“ chlácholil ji. „To nesmíte, slečno Hinchliffová...“

Ale ta jen se zaťatými zuby sípala:

„Pusťte mě na ni, pusťte mě! Zabila mi Amy Murgatroydovou!“
Charlotta Blacklocková zvedla hlavu.

„Nechtěla jsem ji zabít,“ sykla s opovržením. „Nikoho jsem nechtěla zabít, ale musela jsem. Co na tom záleží? Zoufám si jen nad Dorou! Když odešla, byla jsem úplně sama. Ano, po Dořině smrti jsem zůstala opuštěná... Ach, Doro, Doro!“

A znovu zabořila hlavu do dlaní a hořce se rozplakala.

23/ VEČER NA VIKÁŘSTVÍ

Slečna Marplová se pohodlně uvelebila v houpacím křesle a Boubelka se usadila na koberci před krbem. Pažemi si objímala kolena na vyhřívala se v sálajícím teple hořících polen.

Důstojný pán Julian Harmon s dychtivou netrpělivostí poposedával na židli a vypadala zase jednou spíš jako nedočkavý školák než dospělý zralý muž. Inspektor Craddock se zařídil docela po domácku. Pokuřoval spokojeně z dýmky a popíjel whisky se sodou. Jako další hosté zde byli Julie, Patrik a Filipa s Edmundem.

„Tak povídejte, slečno Marplová,“ usmál se na ni Craddock.
„Vždyť to byl váš případ.“

„Ale co vás napadá, můj milý! Já jsem jen sem tam přišla se svou troškou do mlýna. Vy jste přece celý případ vedl, a také ho uzavřel. A ještě o něm víte mnohé, co ani já nevím.“

„Tak to vyprávějte společně!“ ozvala se netrpělivě Boubelka.
„Každý ať řekne kousek! Prosím vás, jen začátek nechtě tetě Jane, protože já se nikdy nestačím obdivovat jejímu zmatenému způsobu myšlení. Kdy vás, tetinko, vůbec napadlo, že všechno spáchala Blacklocková?“

„Nu, děvenko, tak docela přesně to říct nemohu. Hned na samém začátku, abych pravdu řekla, mě napadlo, že ideální osobou, nebo spíš podezřelou osobou, která by přepadení mohla dobře nastro-

jit, je samotná Blacklocková. Byla jediná, o které se vědělo, že se znala s Rudim Scherzem, a je mnohem snazší připravit něco podobného ve vlastním domě než v cizím. Tak například hned to ústřední topení! V krbech se netopilo, protože by vydávaly určité osvětlení. Ale jediný člověk, který mohl zařídit, aby se topilo tak a ne jinak, byla sama paní domu.

Nechci tvrdit, že bych si to pak už po celou dobu myslela, jen mě tehdy napadlo: jaká škoda, že to nemůže být takhle jednoduché! Nemysli si, tápala jsem jako každý jiný a domnívala se, že opravdu chtěl někdo zabít Leticii Blacklockovou.“

„Snad by bylo nejlepší, kdybyste nám nejprve vysvětlila, jak to všechno vůbec začalo,“ dožadovala se Boubelka. „Ten mladý Švýcar ji poznal?“

„Ano. Pracoval...“

Slečna Marplová zaváhala a pohlédla na Craddocka.

„... na klinice profesora Adolfa Kocha v Bernu,“ doplnil inspektor. „Koch byl totiž vyhlášeným světovým specialistou na operace strumy a Charlotta Blacklocková se také za tím účelem uchýlila do jeho ústavu. Rudi Scherz tam tehdy pracoval jako pomocný zřízenec, a když po válce přišel do Anglie, potkal v hotelu dámu, ve které poznal jednu z tamějších pacientek a bezmyšlenkovitě se k ní hlásil. Kdyby jen na chvíli uvažoval, tak by to asi podle mého názoru nedělal, protože pro pošramocenou pověst zmizel z bernské kliniky jako duch. O tom už ovšem Charlotta nevěděla, došlo k tomu až po jejím odchodu.“

„On s ní tedy nikdy nemluvil o Montreux nebo o svém otci, který tam měl být majitelem hotelu?“

„Kdepak! To si vymyslela, aby vysvětlila, proč se s ní vůbec dal do řeči.“

„Asi to byl pro ni pěkný šok,“ řekla zamyšleně slečna Marplová. „Celkem odůvodněně se cítila hezky bezpečná, a tu se najednou – až neuvěřitelnou shodou okolností – objeví někdo, kdo ji zná. A nejen jako jednu ze slečen Blacklockových, protože s takovým případem jistě počítala, ale s určitostí ji poznává jako Charlottu Blacklockovou, poznává ji jako pacientku, která si dala odoperovat strumu.“

Ale vy jste chtěli slyšet všechno od začátku!“ uvědomila si stará dáma. „Začalo to tedy – ovšem podle mého názoru a nevím, bude-li inspektor Craddock se mnou souhlasit –, když se u Charlotty Blacklockové, hezkého, lehkomyšlného a přítulného děvčátka, začalo projevovat zvětšování štítné žlázy a nabylo takového rozsahu, kterému se zkrátka a prostě všeobecně říká vole. To jí zkazilo život. Byla to dívka velmi citlivá, ale patřila také k těm, co si nesmírně zakládají na svém zevnějšku. Jak víte, dospívající dívky jsou na svůj zjev velmi, velmi choulostivé. Kdyby měla matku nebo aspoň rozumného otce, myslím, že by neupadla do tak chorobně depresivního stavu, v jakém se bezpochyby ocitla. Ale neměla nikoho, kdo by ji z toho dostal a přinutil ji stýkat se s lidmi, nemyslet stále na svoji vadu a žít normálním životem. Kdyby měla jiné rodinné poměry, mohla být poslána na operaci už mnohem dřív.

Podle všeho byl však doktor Blacklock malicherný tyran a umíněný člověk zastaralých názorů, kterým se Charlotta musela podrobovat. Na operace nevěřil a byl přesvědčen, že se kromě užívání různých medikamentů nedá s dcerou nic dělat. Charlotta mu zřejmě důvěrovala a mám dojem, že i její sestra Leticie přikládala otcovým lékařským znalostem a schopnostem více víry, než zasluhoval.

Charlotta byla dokonce svým slabošským a bezmocným způsobem otci hluboce oddána. Ani snad nezapochybovala, že jedině on ví a zná všechno nejlépe. Ale čím víc se její vole zvětšovalo a hyzdilo ji, tím častěji a častěji se začala vyhýbat lidem, až se před nimi docela uzavřela. Jinak byla opravdu v jádru milá a příchyná bytost.“

„Nu, to je mi trochu podivná charakteristika vražednice,“ protestoval rozhořčeně Edmund.

„Ani bych neřekla,“ odpověděla slečna Marplová. „Slabošsky milí lidé jsou často velmi zrádní. Nesmiřitelná zášť k životu, kterou mohou za pro ně nepříznivých podmínek pocítit, dovede zničit i to málo morální síly, kterou snad dosud v sobě měli.

Leticie Blacklocková byla ovšem zcela jiná. Inspektor Craddock mi řekl, že ji Bella Goedlerová charakterizovala jako skutečně výborného a ušlechtilého člověka. Nepochybuji, že Leticie taková opravdu byla. Měla úžasně vyvinutý smysl pro čestné jednání a nemohla pochopit, jak se sama vyjádřila, že lidé nedovedou rozpoznat

hranice poctivosti. Ačkoliv měla jistě při svém povolání dost možností, nikdy by ji ani nenapadlo dopustit se něčeho podlého.

Leticie svou sestru oddaně milovala. V zoufalé snaze udržet její zájem o život jí psávala dlouhé vřelé dopisy, ve kterých jí vypisovala všechno, co dělala a s kým se setkávala. Charlottin chorobný duševní stav ji nesmírně trápil.

Když konečně doktor Blacklock zemřel, Leticie se bez váhání vzdala svého výnosného místa u Randalla Goedlera a odjela domů, aby se mohla plně věnovat nemocné Charlottě. Zavezla ji i do Švýcar, aby se poradila se světovými odborníky o možnosti operace. Bylo na ni už dost pozdě, ale jak všichni víme, podařila se znamenitě. Zohyzďující vada zmizela a malá jizva, která po operaci zůstala, se dala lehce zakrýt šňůrou perel nebo korálů.

Nato vypukla válka a návrat do Anglie se po rekonvalescenci stal skoro nemožný. Obě sestry zůstaly tedy ve Švýcarech a věnovaly se práci pro Červený kříž a podobné organizace.

Říkám to správně, inspektore?“

„Dokonce výborně, slečno Marplová.“

„Občas dostávaly zprávy z Anglie,“ pokračovala stará dáma, „a mezi jinými se také dozvěděly, že Bella Goedlerová těžce stůně a příliš dlouho naživu nebude. A jak už to tak v lidské povaze bývá, hovořily o tom spolu a plánovaly, jak si užijí velkého jmění, které je v brzké budoucnosti čeká. Zde je třeba si uvědomit, že takové vyhlídky znamenaly mnohem více pro Charlottu než pro Leticii. Teprve teď mohla Charlotta konečně žít s pocitem normální ženy, na niž se už nikdo nedíval ani s odporem, ani s lítostí. Teprve teď se cítila volná a mohla začít užívat života. A ona si také hodlala všechno, oč v něm přišla, vynahradit. Představovala si, jak bude cestovat, jak si koupí velký dům s krásnými pozemky a šatů i šperků, kolik se jí zachce, viděla se ve vznešené společnosti v divadlech a koncertních síních – myslela si prostě, že v budoucnu život vyhoví každému jejímu vrtochu. Připadalo jí to všechno jako pohádka, která se pro ni, pro Charlottu, stane skutečností.“

A tu najednou, zcela nečekaně, ta silná, zdravá Leticie dostane chřipku, následuje zápal plic a do týdne zemře! Charlotta nejen že ztratila jedinou sestru, ale úplně se rozplynul i sen o budoucnosti,

kterou si tak růžově malovala. Dovedete si snadno představit, jakou asi pocítila vůči Leticii zášť. Proč musela umírat zrovna teď, právě když se dozvěděly, že Belle Goedlerové už mnoho života nezbyvá? Kdyby třeba zemřela jen o měsíc později, tak snad – snad by už měla Goedlerovy peníze v rukou, a po ní by je dědila ona, Charlotta...!

Za těchto okolností se zřejmě – podle mého mínění – projevila povahová rozdílnost obou sester. Charlotta pravděpodobně skutečně neměla pocit, že to, co ji najednou napadlo, bylo něco špatného. Vždyť na tom přece nebylo koneckonců nic zlého! Peníze měla stejně zdědit Leticie, měla je dokonce dostat v krátké době, a jaký byl mezi ní a Leticii rozdíl?

Možná že ji to napadlo až v okamžiku, kdy se jí lékař nebo někdo jiný zeptal na sestřino křestní jméno. V té chvíli si snad teprve uvědomila, že mezi nimi nikdo žádný rozdíl nedělal! Každému se jevily jako slečny Blacklockovy – starší, dobře vychované anglické dámy, skoro stejně oblékané, nápadně si podobné. A jak už jsem řekla tady Boubelce, všechny starší ženy jsou si nakonec podobné. Proč by tedy nemohla zemřít Charlotta a naživu zůstat Leticie?

A tak třeba opravdu spíše důsledkem náhlého myšlenkového popudu než předem uváženého plánu byla Leticie pochována pod jménem Charlotty. ‚Charlotta‘ tedy zemřela a živá, zdravá Leticie se vrátila do Anglie. A to málo vrozené iniciativy a energie, nejen dosud nerozvinuté, ale naopak potlačované, začalo nyní nabývat vrchu. Jako Charlotta hrála vždy tak řečeno druhé housle. Nyní však dokonale převzala velitelské vzezření a autoritativní chování své sestry. Snad se ani mentalitou skutečně nakonec tolik nelišily – a přece mezi nimi byl velký rozdíl, o tom nepochybuji. Ten rozdíl však vězel v charakteru.

Charlotta ovšem musela udělat nějaká prozíravá opatření, aby se neprozradila. Zakoupila si tedy dům v části Anglie, v níž nikdy nebyla. Dále se musela vyhnout několika lidem z rodného Cumberlandu, což nebylo nijak těžké, protože tam stejně žila jako poustevnice. A nesměla se samozřejmě setkat s Bellou Goedlerovou, která Leticii znala tak dobře, že by si Charlotta nemohla dovolit osobně jí přijít na oči. Také se před ní neukázala, což omluvila citovými důvody a ru-

kopis svedla na revmatismus. Bylo to opravdu všechno velmi snadné, neboť Charlottu skutečně znalo jen málo lidí.“

„Ale dojme tomu, že by se setkala s lidmi, kteří znali Leticii?“ namítla Boubelka. „A těch muselo být přece dost.“

„Ti jí zas tolik vadit nemohli. Nanejvýš snad někdo mohl říct: ‚Tuhle jsem se setkal s Leticii Blacklockovou, ale nemohl jsem ji poznat, jak se změnila!‘ To by však ještě neznamenal, že by ji podezřívali, že Leticii není. Lidé se opravdu během let mění, taková je skutečnost. A to, že je nepoznala ona, mohlo být vždy přičteno na vrub její krátkozrakosti. A také si musíme uvědomit, že znala skoro každou podrobnost z Leticiiina londýnského života. Znala z popisu lidi, s kterými se sestra stýkala, znala i místa, která navštěvovala, a měla přece i její dopisy. Na ty se mohla kdykoliv obrátit a rychle vyvrátit každé podezření – třeba zmínkou o nějaké staré příhodě nebo dotazem na společného známého. Kdepak! V tomto směru se zvláště po tolika letech ani obávat nemusela, mohla mít strach jen z jediného. Z toho, že by ji někdo poznal jako – Charlottu.“

Usadila se tedy v Little Paddocks, seznámila se se sousedy a docela dobře do celého prostředí zapadla. Když obdržela dopis, prosící drahou Leticii o laskavost, s radostí uvítala dočasný pobyt dvou mladých příbuzných, které nikdy neviděla. Uznali ji jako tetu Letty, a to posilovalo její jistotu.

Všechno jí vycházelo přímo báječně. A tu se dopustila velké chyby. Vlastně ji způsobilo jedině její laskavé srdce a vrozeně přichylná povaha. Jednoho dne obdržela dopis od staré přítelkyně ze školy, které se velmi špatně dařilo. Bez rozmyšlení jí přispěchala na pomoc. Snad tak jednala i proto, že se všemu navzdory cítila osamocená, protože svým tajemstvím postavila mezi sebe a lidi určitou hráz. Doru Bunnerovou měla opravdu ráda a viděla v ní symbol dávno zašlých, veselých a bezstarostných školních dnů. Ať už tak či onak, okamžitě odpověděla na Dořin dopis tím, že se za ní sama rozjela. Jaké asi muselo být Dořino překvapení! Napsala přece Leticii a místo ní se zničehonic objevila Charlotta. Pochopitelně nepadalo vůbec v úvahu, že by jí předstírala, že je Leticie, protože Dora byla jedna z mála dávných přítelkyň, které Charlotta kdysi dovolila, aby ji navštěvovala i v nešťastných dnech svého života.

A jedině Doře se také hned přiznala, co provedla, protože nepochybovala, že s ní bude sdílet stejný názor na její čin. A podle očekávání jí zřejmě Dora všechno upřímně schválila. Její popletené a pomatené hlavě připadalo jen spravedlivé, že drahá Lotty nebude připravena o dědictví předčasnou smrtí Letty. Lotty si podle jejího mínění opravdu zaslouhovala odměnu za všechno utrpení, které tak trpělivě snášela. Pokládala by za vrchol nespravedlnosti, kdyby všechny ty peníze měl dostat někdo úplně cizí.

Hned samozřejmě pochopila, že nesmí nic prozradit. Vždyť také o nic nešlo! Je to jako když se koupí libra másla na černém trhu. Člověk o ní sice nesmí mluvit, ale nic špatného přitom nedělá, a je dobře, že ji má. S tímto přesvědčením přijela také Dora do Little Paddocks. Charlotta však velmi brzy pochopila, že se dopustila velké chyby. Nešlo jen o to, že Dora Bunnerová všechno popletla, zkažila a soužití s ní opravdu nebylo nic příjemného. S tím by se už Charlotta smířila, protože měla Doru ráda, a pak také věděla od lékaře, že při svém chatrném zdraví příliš dlouho naživu nebude. Vadilo jí však něco jiného. Dora se pro ni stávala velmi nebezpečnou! Už v mládí mívala totiž ve zvyku používat jen zkrácených jmen obou sester, ačkoliv ony na sebe volaly plnými jmény. Pro Doru však obě zůstaly v paměti jako Letty a Lotty. Ať se jakkoliv poctivě snažila, aby své přítelkyni říkala Letty, přece jí často pravé jméno uniklo. Vzpomínky na minulost převládaly nad přítomností, a tak Charlotta musela být stále na stráži, aby vždy včas učinila přítrž zapomnětlivosti své přítelkyně. Začalo ji to však velmi znervózňovat.

Ale malých nesrovnalostí v Dořině řeči si stejně zřejmě nikdo nikdy nepovšiml. Opravdová rána Charlottině pocitu bezpečí přišla teprve tehdy, když ji v lázeňském hotelu Royal poznal a oslovil Rudi Scherz.

Myslím, že peníze, kterými Rudi Scherz kryl své občasné drobné zpronevěry v hotelu, pocházely od Charlotty Blacklockové. Avšak ani já, ani inspektor nevěříme, že by se na ni Rudi Scherz obrátil s žádostí o peníze s vyděračským úmyslem.“

„Neměl totiž tušení, že ví něco, čím by ji vydírat mohl,“ doplňoval její vyprávění Craddock. „Byl si vědom toho, že je hezký mladý muž, a ze zkušenosti také věděl, jak celkem snadné je pro pohled-

ného mladíka vymámit občas od starších dam nějaké peníze, zvláště když se mu podaří pověsit jim na nos bulíka a vzbudit v nich lítost.

Ale ona vše chápala jinak. Pokládala jeho chování za určitý způsob vyděračství. Snad se domnívala, že něco tuší, a obávala se, aby si později, až by se po smrti Belly Goedlerové objevila nějaká zpráva v novinách, teprve neuvědomil, jaký v ní našel zlatý důl.

Její podvod ji už teď zavazoval. Usadila se tu jako Leticie Blacklocková, vystupovala tak i v bance a v písemném styku s Bellou Goedlerovou. Do cesty se jí postavila jediná překážka v podobě tohoto hotelového úředníka švýcarského původu, pochybného charakteru, snad dokonce i vyděrače. Kdyby tohoto člověka nebylo, mohla být bezpečná!

Snad ji všechno nejprve napadlo jen tak, jako fantazie. Cítila se značně vyčerpaná celou tragédií svého života a neustálým napětím, ve kterém nyní žila. Začala nacházet potěšení v tom, když se v duchu zabývala otázkou, jak by se škůdce svého štěstí zbavila.

Vymyslela si časem podrobný plán, ale k jeho uskutečnění se rozhodla až na poslední chvíli. Napovídala Rudimu Scherzovi, že bude pořádat večírek, na jehož programu má být loupežné přepadení. Vysvětlila mu, že by ráda, aby úlohu gangstera zahrál cizinec, a nabídla mu za tuto službu velkolepou odměnu.

Ochota, s jakou bez váhání s jejím návrhem souhlasil, mě přesvědčila, že Scherz neměl ani zdání o tom, jak ji má ve skutečnosti v hrsti. Pro něho byla jen pošetilou starší ženou, která mu blahovolně dávala peníze.

Pověřila ho tedy, aby podal inzerát, pozvala ho k návštěvě Little Paddocksu, aby se předem seznámil s domem, a ukázala mu místo, kde se s ním v určený večer setká, aby ho vpustila dovnitř. O tom už samozřejmě Dora Bunnerová nic nevěděla.

A pak přišel ten den...“ Odmlčel se.

Slečna Marplová se ujala jemným hlasem pokračování.

„Musel to být pro ni opravdu strašný den. Rozumíte, ještě nebylo pozdě ustoupit... Dora Bunnerová nám prozradila, že Letty měla celý den strach. Ano, měla. Měla strach z toho, co chtěla udělat. Strach, že se plán třeba nezdaří, ale zase ne tak velký, aby od svého úmyslu dovedla upustit.

Snad jí připadalo docela zábavné vytáhnout plukovníkovi Easterbrookovi tajně ze zásuvky revolver. Možná že k nim zrovna přišla s vejci nebo džemem a vklouzla nepozorovaně nahoru, když nebyl nikdo doma. Snad ji i bavilo namazat potajmu druhé dveře do obývacího pokoje, aby se tiše zavíraly. Vtipný byl i návrh k přestěhování stolu, aby se lépe vyjímala Filipina kytice. Všechno jí mohlo připadat jako hra, ale to, co mělo následovat, už určitě hra nebyla... Ano, ano – najednou dostala strach... V tom se Dora Bunnerová nemýlila.“

„Ať to berete jak chcete, pustila se do toho,“ řekl inspektor Craddock. „A všechno jí klapalo podle plánu. Vyšla hned po šesté zavírat kachny, zároveň však také vpustila dovnitř Scherze a předala mu masku, kabát, svítilnu a rukavice. Nato v půl sedmé, když začaly odbíjet hodiny, stála už připravena u stolku vedle klenutého průchodu do druhé části místnosti a sahala rukou po krabici s cigaretami. Všechno vypadalo docela přirozeně. Patrik u úloze hostitele šel pro nápoje a ona jako hostitelka pro cigarety. Usuzovala zcela správně, že když začnou odbíjet hodiny, všichni je budou zraky sledovat. To se také stalo, zmýlila se jen v jednom člověku – ve své oddané Doře. Ta ze své milované přítelkyně nespustila oči a také nám přesně ve své první výpovědi řekla, co slečna Blacklocková dělala. Viděla ji, jak brala do rukou vázičku s fialkami.“

Elektrickou šňůru už měla připravenou. Roztřepila ji předtím tak, že téměř obnažila dráty. Všechno pak bylo dílem okamžiku. Krabice na cigarety, váza a malé zapraskání následovalo ráz na ráz. Vzala fialky, vystříkla vodu na poškozené místo a stiskla vypínač nerozsvícené lampy. Došlo pochopitelně ke krátkému spojení a k přepálení pojistky.“

„Zrovna jako tuhle odpoledne u nás na vikářství,“ zvolala Boubelka. „A to vás tehdy tak zarazilo, vidíte, teto Jane?“

„Ano, děvenko. Pořád jsem totiž nedovedla pochopit, jak to někdo zařídil s tím světlem. Teprve v tom okamžiku mi svítlo a uvědomila jsem si, že v Little Paddocksu, podle řeči slečny Bunnerové, měli dvě stejné lampy. Původní byla tedy zřejmě vyměněna za druhou – pravděpodobně během noci.“

„Zcela správně,“ přisvědčil Craddock. „Když druhý den po činu Fletcher lampu prohlížel, našel ji, tak jako všechno ostatní, v dokona-

lém pořádku. Šňůra nenesla žádné stopy po krátkém spojení a nebyla dokonce ani trochu poškozená.“

„Tehdy jsem teprve správně pochopila, na co Dora Bunnerová myslela, když mi důvěrně sdělila, že tam den předtím stála zcela určitě lampa s pastýřkou,“ vysvětlovala dále slečna Marplová. „Ale uvedla mne v omyl tím, že podezřívala Patrika. Dora totiž měla velmi zajímavé vlastnosti. Nedovedla opakovat spolehlivě to, co slyšela, protože si vždycky hodně sama domýšlela, a tím všechno přehnala a překroutila. Obvykle také to, co si myslela, bylo pochybené. Ale naproti tomu dávala naprosto přesné informace o tom, co viděla. A ona opravdu viděla Leticii brát do ruky vázičku s fialkami...“

„A také si všimla, jak nám sama řekla, nějakého záblesku spojeného s praskáním,“ dodal Craddock.

„Tak tedy, když tuhle Boubelka vylila vodu z vázy na poškozenou šňůru lampy, přímo mě praštilo do hlavy, že jedině sama slečna Blacklocková mohla s lampou provést něco podobného, protože v blízkosti stolku stála pouze ona.“

„Dal bych si za to s chutí pár pohlavků,“ vzdychl Craddock. „Dora Bunnerová dokonce pořád něco žvanila o propáleném stole, kam si prý někdo položil cigaretu... Ale nikdo si přece vůbec nezapálil! A fialky pochopitelně zvadly, protože ve váze nebyla voda, na to Leticie zapomněla, měla ji znovu naplnit! Zřejmě se domnívala, že si toho nikdo nevšimne. Ostatně slečna Bunnerová okamžitě došla k přesvědčení, že to ona sama zapomněla dát do vázy vodu.“

Dala se snadno ovlivnit,“ pokračoval po malé pomlce, „a slečna Blacklocková toho velmi často využívala. Jsem přesvědčen, že přivedla Doru i na to, aby podezřívala Patrika.“

„Ale proč si zamlouvala zrovna na mě?“ zeptal se dotčeně Patrik.

„Podle mého názoru neměla vážný úmysl to všechno na někoho svést, chtěla jen odvrátit Dořinu pozornost od vlastní osoby, protože ona jediná opravdu mohla nabýt podezření, že v tom má její milá přítelkyně prsty. Všichni víme, co následovalo. Jakmile zhasla světla a všichni začali křičet, vyklouzla slečna Blacklocková promazanými dveřmi a postavila se tiše za Rudiho Scherze, který pohyboval svítilnou po místnosti a naplno prožíval svou roli. Podle všeho si ani neuvědomil, že za ním stojí v narychlo natažených zahradnických ruka-

vicích, s revolverem v ruce. Stála a čekala, až proud světla ozáří místo, na které chtěla vystřelit – až ozáří stěnu vedle klenutého oblouku, u které podle předpokladů měla stát. V okamžiku, kdy proud světla opravdu dopadl tam, kam chtěla, dvakrát po sobě rychle vystřelila. A když se polekaný Rudi Scherz prudce otočil, přidržela mu revolver těsně k tělu a vystřelila potřetí. Pak už jen upustila zbraň vedle bezvládného těla, nedbale odhodila rukavice na stůl v chodbě, kam je obvykle odkládala, a stejnými dveřmi se rychle vrátila do pokoje na místo, kde stála, než zhasla světla. Přitom se ještě stačila říznout do ucha. Jak, to přesně nevím...“

„Myslím, že nůžkami na nehty,“ usoudila slečna Marplová. „Stačí jen malé škrábnutí do ušního lalůčku a krvácíte jedna radost. Tím také dosáhla ohromného psychologického efektu. Opravdová krev stékající po její bílé blůze nenechala nikoho na pochybách, že na ni skutečně někdo vystřelil a jen skoro zázrakem ji kulka minula.“

„Všechno jí to málem vyšlo,“ řekl Craddock. „Případ by se na konec opřel o prohlášení Dory Bunnerové, která přesvědčivě tvrdila, že Scherz zcela určitě mířil na slečnu Blacklockovou. Aniž si byla vědoma nepravdivosti své výpovědi, vyvolala dojem, že opravdu viděla, jak došlo k poranění její přítelkyně. Denní tisk by to oznámil ve sloupcích ‚Sebevraždy‘ nebo ‚Neštěstí‘ a případ by byl definitivně uzavřen. Ze se tak naštěstí nestalo, je jediné zásluhou slečny Marplové.“

„Ale vůbec ne,“ potřásla slečna Marplová energicky hlavou. „Ta moje kapka, kterou jsem přispěla, byla čistě náhodná. Ale vás, pane Craddocku, případ neuspokojoval, vy jste ho nenechal uzavřít.“

„Nu, spokojený jsem nebyl,“ přiznal Craddock. „Tušil jsem, že někde něco nesedí, ale nevěděl jsem kde, až jste mě na to přivedla vy. A potom, slečna Blacklocková měla i pořádnou smůlu. Objevil jsem, že někdo něco prováděl s těmi druhými dveřmi. Až do té chvíle, ať už bychom se dohodli na jakémkoliv jiném řešení, než se nám nabízelo, bychom se neměli o co opřít. Zůstalo by jen při krásné teorii. Ale namazané dveře – to byl důkaz! A přivedla mě na ně opravdu jen čirá náhoda – omylem jsem totiž sáhl na kliku jiných dveří, než jsem měl v úmyslu.“

„Vedla vás boží ruka, inspektore,“ poznamenala slečna Marplová. „Víte, já jsem staromódní.“

„A tak jsme začali zase znovu,“ pokračovat Craddock. „Tentokrát s tím rozdílem, že už jsme s určitostí pátrali po někom, kdo by měl motiv zabít Leticii Blacklockovou.“

„A že zde byl někdo, kdo motiv měl, slečna Blacklocková dobře věděla,“ přerušila ho slečna Marplová. „Myslím, že Filipu poznala okamžitě. Soňa Goedlerová byla totiž jedna z mála lidí, kteří vnikli do Charlottina soukromí. A když je člověk starý – to vy ještě, pane Craddocku, neznáte – lépe si pamatuje tváře, které viděl v mládí, než ty, s nimiž se setkal před krátkým časem. Soňa byla tak asi ve věku Filipy, když se s Charlottou seznámila. Ta si na ni pamatovala velice dobře a neušla jí nápadná podoba s Filipou. Je podivné, že Charlotta měla opravdovou radost, když poznala, kdo je Filipa. Velmi si ji oblíbila a jsem přesvědčena, že tato okolnost jí určitě pomáhala zahánět i případné výčitky svědomí, které se třeba dostavovaly. Slibovala si, a také jistě chtěla ze zděděných peněz udělat Filipu šťastnou. Měla v úmyslu se o ni postarat, jako by byla její dcera, a představovala si, že oba – Filipa i Harry – u ní zůstanou natrvalo. Cítila se při tom pomýšlení dokonce šťastná. Její duši snad naplňoval i hřejivý pocit zadostiučinění z vykonání dobrého skutku. A tu najednou do jejích růžových snů přichází znovu inspektor a začíná s novým výsledkem. Charlotta se dostala do úzkých a nechtěla z Filipy udělat obětního beránka. Podle jejího původního plánu měla celá událost vypadat jako loupežné přepadení, při kterém se mladý gangster zastřelí nešťastnou náhodou sám. Ale teď, když se přišlo na čerstvě naolejované dveře, se jí všechno zvirtlo jiným směrem. Kromě Filipy tu nebyl nikdo, kdo by měl pro její zavraždění sebemenší motiv. Ovšem pokud si toho byla vědoma, protože o Juliině identitě neměla ani tušení. Dědala všechno, co bylo v jejích silách, aby Filipina totožnost nevyšla najevo, ač se inspektorovi o Pipovi a Emě musela sama zmínit. Vždyť by na to za daných okolností stejně přišel a ona by se octla v podivném světle, neboť nemohla popřít, že zná obsah Goedlerovy závěti. Ano, snažila se krýt Filipu, seč mohla. Pamatujete si na její pohotovou odpověď, když jste se jí ptal, jak vypadala Soňa? Okamžitě řekla, že byla malá a tmavovlasá. A také hned odstranila z alba

všechny její staré podobanky i s fotografiemi Leticie, abyste si nemohl všimnout nějaké podoby.“

„Když si vzpomenu, jak jsem podezříval paní Swettenhamovou, že je Soňa Goedlerová,“ zabručel znechuceně Craddock.

„Ale přirozeně,“ pokračovala slečna Marplová, „opravdové nebezpečí jí hrozilo v osobě Dory Bunnerové. Stávala se den ze dne zapomnětlivější a upovídanější. Pamatuji si, jak se na ni slečna Blacklocková podívala, když jsme u nich byly s Boubelkou na svačině? A víte proč? Dora jí tehdy zrovna oslovila Lotty! Připadalo mně to jako bezvýznamné přereknutí, ale Charlottu velmi poděsilo. A tak to šlo dál a dál. Chudák Dora nedovedla udržet jazyk za zuby. Toho dne, kdy jsme se spolu sešly v kavárně U modrého ptáka, jsem nabyla dojmu, jako by Dora hovořila o dvou různých osobách místo o jedné. A také samozřejmě o dvou hovořila. Chvilí mluvila o své přítelkyni jako o nepříliš hezké, ale úžasně charakterní ženě, a hned nato ji začala líčit jako hezkou lehkomyšlnou dívku. Chválila Lettinu chytrost a životní úspěchy – a obratem ji zas litovala, jaký měla smutný osud. Vše dovršila nějakým citátem o trpělivě snášeném krutém utrpení – a to už naprosto jasně odporovalo způsobu života Leticie Blacklockové. Bezpochyby toho Charlotta po příchodu do kavárny hodně vyslechla. Určitě slyšela její sdělení o výměně lamp – že tam byl pastýř místo pastýřky. Tehdy si uvědomila, jak velké nebezpečí pro ni znamená ta ubohá, tolik jí oddaná Dora Bunnerová.

Podle mého názoru náš rozhovor v kavárně bohužel zpečetil s konečnou platností Dořin osud. Promiňte, že se vyjadřuji tak dramaticky, ale říkám si, že by to pravděpodobně i bez něho dopadlo stejně, protože Charlotta se už nemohla nadále cítit bezpečná, pokud Dora Bunnerová žije. Měla Doru ráda, nechtěla ji zabít, ale po tom všem nemohla najít jiné východisko. A tak si myslím – podobně jako v případě té ošetřovatelky Ellertovnové, o které jsem Boubelce vyprávěla –, že slečna Blacklocková nakonec přesvědčila sama sebe o milosrdenství svého činu. Utěšovala se snad, že chudince Bunny už stejně mnoho života nezbyvá, a třeba by ji ještě čekalo těžké a bolestné umírání. A zvláště zážející je to, jakým způsobem se snažila, aby Dořin poslední den na tomto světě byl opravdu šťastný. Oslava narozenin, slavnostní moučník...“

„A Lahodná smrt,“ dodala Filipa a mráz jí přešel po zádech.

„Ano, ano, právě tak.... Přičinila se, aby její přítelkyně zemřela opravdu lahodnou smrtí. Uspořádala společnost, dala připravit všechny pochoutky, které Dora ráda jedla, a snažila se, aby ji nikdo ničím nerozčiloval. A pak přišly na řadu smrtící tablety, které dala do lahvičky aspirinu ke své posteli, aby si z nich Bunny vzala, až nebude moct najít své... zřejmě se přičinila o to, aby je nenašla. A všechno mělo vypadat tak, jak to také opravdu vypadalo, že tablety určeny pro ni, pro Leticii...

Bunny zemřela. Ve spánku šťastně a spokojeně opustila tento svět. Charlotta se opět mohla cítit bezpečná, ale Dora jí najednou chyběla. Postrádala její oddanost a věrnost, chybělo jí, že si už s nikým nemůže pohovořit o starých časech. Toho dne, když jsem tam přišla s dopisem od Juliana, hořce plakala, a její zármutek byl skutečný a nelíčený, protože zabila svou jedinou milovanou přítelkyni...

„Příšerné,“ vydechla Boubelka. „Příšerné...”

„Ale humánní,“ poznamenal Julian Harmon. „Člověk by ani neřekl, že i vrahové mohou být humánní.“

„Ano, máte pravdu,“ přisvědčila slečna Marplová. „Někteří jsou kupodivu v něčem velice lidští, a právě ti jsou navíc hodni politování. Bývají však o to nebezpečnější! Jako například taková slabošsky laskavá vražedkyně, jakou byla Charlotta Blacklocková. Když se potom totiž tento typ vraha opravdu vyděsí, v hrůze nad sebou ztrácí veškerou rozumovou kontrolu a stává se z něho v pravém slova smyslu bestie.“

„Myslíte v našem případě vraždu Murgy?“

„Ano, ubohá slečna Murgatroydová! Charlotta určitě právě přišla k jejich domku a vyslechla vzrušenou rekapitulaci vraždy. Okno bylo dokořán, a tak jí nic neušlo. Až do této chvíle ji zřejmě ani nenapadlo, že by jí ještě někdo jiný než Dora mohl být nebezpečný. Slečna Hinchliffová stále naléhala na přítelkyni, aby si vzpomněla, co viděla. Charlotta si totiž do tohoto okamžiku vůbec neuvědomovala, že by někdo opravdu mohl něco vidět. Předpokládala, že postava Rudiho Scherze bezpečně upoutala pohled všech přítomných. Muselo být pro ni pořádně překvapivou ranou, když najednou slyšela

něco jiného! Asi tam stála se zatajeným dechem pod oknem a čekala, jak pro ni výsledek rozhovoru dopadne. Doufala, že Murgy – jak ji znala – snad na nic nepřijde. Vtom však náhle, zrovna když už se slečna Hinchliffová chystala na nádraží, dospěla Murgy usilovným vybavováním viděných vjemů k bodu, kde přímo zakopla o pravdu...

„Ona *tam* nebyla!“ vykřikla za odjíždějící slečnou Hinchliffovou. Pochopitelně jsem se hned tehdy Hinch zeptala, jak to řekla... Protože kdyby řekla „Ona tam nebyla“, nemusela by tím myslet jedno a totéž.“

„Nu, to je i na mne trochu složité,“ usmál se Craddock.

Slečna Marplová k němu káravě otočila svůj dychtivý, vzrušením zrůžovělý obličej.

„Jen přemýšlejte, co měla slečna Murgatroydová především na zřeteli. Často se přece stává, že člověk něco vidí, aniž by si to uvědomil. Vzpomínám si, jak se mi po jednom železničním neštěstí stále vybavoval ohromný barevný plakát, který byl zřejmě po straně vykojeného vagónu. Mohla bych vám ho po nehodě klidně namalovat. A jednou také, při leteckém náletu na Londýn, taková hrůza, všude samé trosky a sklo! Představte si však, že mně nejvíce ze všeho utkvěla v paměti žena, která stála v těch strašlivých minutách přede mnou – měla každou punčochu jinou a na jednom lýtku velkou díru... A stejně tak Murgy! Když přestala přemýšlet a pokoušela se vybavit si sled toho, co viděla – uvědomila si, že viděla hodně.

Podle mého názoru začala v představách u krbu, kam proud světla dopadl nejdříve. Pak sklouzla na několik lidí u oken, kde musela vidět paní Harmonovou s oběma pěstmi na očích a slečnu Bunnerovou s otevřenou pusou a vykulenýma očima. Jak tak dál sledovala v duchu proud světla, najednou si vybavila prázdnou stěnu! Prázdnou stěnu se stolkem, lampou a krabicí na cigarety. A hned nato vyšly dvě rány. Vtom si najednou uvědomila to nejneuvěřitelnější! Viděla stěnu, kde později byly zjištěny dvě díry po kulkách, z nichž jedna zranila Leticii Blacklockovou, ale právě v tom okamžiku, kdy rány vyšly, tam Letty – Letty *tam* nebyla.

Chápete už? Chtěla si vybavit především tři ženy, o kterých jí slečna Hinchliffová řekla, že přicházejí v úvahu. Kdyby tam jedna z nich nebyla, byly by se její myšlenky uplynuly na určitou osobu.

Třeba by řekla: ‚Ona tam nebyla!‘ Ale ji překvapilo právě určité *místo*! Místo, kde někdo měl být – ale nebyl! Bylo *prázdné*... A ona tomu najednou nemohla ani uvěřit. Jak zvláštní, Hinch!’ zvolala. ‚Ona *tam* nebyla...‘ Z toho jasně vyplývá, že nemohla myslet nikoho jiného, než Leticii Blacklockovou...“

„Ale vy už jste to stejně věděla dřív, vidíte?“ ozvala se Boubelka. „Mám dojem, že jste na to přišla, když nám tady na vikářství lampa spálila pojistku a načmárala jste na papír ten váš rébus.“

„Ano, má milá! V tom okamžiku se mi všechno spojilo, rozumíš? Všechny ty jednotlivé a nepochopitelné poznatky se mi najednou seskupily v určitý celek.“

„*Lampa*?“ Boubelka začala vzpomínat na slova podivného zápisu. „Ano – tomu rozumím. *Fialky*? Taky jasné. *Lahvička s aspirinem*? Tady jste usoudila, že když si Bunny ten den šla pro novu dávku do lékárny, neměla zapotřebí brát si aspirin od Leticie?“

„Ano, napadlo mě, že jí ho někdo musel vzít a schovat, aby byla nucena obrátit se na Leticii. Přitom však to mělo budit dojem nového úkladu o život slečny Blacklockové. Ale o tom jsme už mluvili.“

„Ano, to je jasné. A pak – *Lahodná smrt*. Nemyslela jste jen moučník, ale celou tu slavnostně připravenou hostinu na počest Dořiných narozenin. Její poslední den na tomto světě měl být šťastný. Jednala s nijako se psem, kterého člověk chce utratit... a to snad bylo ze všeho to nejhnusnější! Brr!“ otrásla se odporem Boubelka. „Taková zmije – a jak ‚laskavá‘!“

„Ale ona opravdu byla laskavá žena,“ vysvětlovala dál slečna Marplová. „Naposledy v kuchyni přece jasně řekla: ‚Nikoho jsem nechtěla zabít!‘ a mluvila pravdu. Ona nechtěla určitě nic jiného, než hodně peněz, které jí nepatřily! A před touto touhou, která ji úplně posedla, v mylné domněnce, že peníze jí musí vynahradit veškeré utrpení, které na ni život uvalil, ustoupilo všechno. Ano – lidé, kteří propadnou zášti vůči celému světu, jsou vždy nebezpeční. Nemohou se zbavit pocitu, že jim život stále zůstává něco dlužen... Zнала jsem dost invalidů, kteří také trpěli a byli dokonce vyřazení ze života mnohem horším způsobem, než Charlotta Blacklocková – a přece se dovedli smířit se svým neduhem a nakonec i jistým způsobem šťastně a spokojeně žít. Ono totiž to něco, co člověka dělá šťastným nebo

nešťastným, je právě zase jen a jen v něm samém... Ach, trochu jsem odbočila – kdepak jsme přestali?“

„Probírali jsme vaše poznámky,“ připomněla jí Boubelka. „Následovala slova *Intensivní pátrání*. Co jste tím myslela?“

Slečna Marplová se škádlivě podívala na Craddocka.

„To byste mohl vysvětlit zas vy, inspektore! Ukazoval jste mi přece dopis, který psala Leticie Blacklocková své sestře. Vyskytl se tam výraz ‚intensivní‘ ve spojitosti s pátráním, a to dokonce dvakrát. Pokaždé psáno ‚intensivní‘. Ale na lístečku, o který jsem požádala Boubelku, aby vám ho ukázala, použila slečna Blacklocková v podobné souvislosti stejného výrazu, napsala však ‚intenzivní‘. To se mi zdálo velmi pozoruhodné, protože lidé obyčejně nemívají ve zvyku měnit svůj pravopis, když zestárnou – i když obojí je ovšem správné.“

„Máte pravdu,“ přisvědčil inspektor. „Toho jsem si mohl také povšimnout.“

„*A brímě utrpení nejtěžšího s odhodlanou statečností nesla...*“ citovala dál Boubelka. „Tohle vám o ní řekla Bunny v kavárně, vídíte? A vám to samozřejmě nešlo s Leticii dohromady, protože jaképak ona a utrpení? Taky jasné. *Jód...* Ten vás asi přivedl na myšlenku, že měla vole?“

„Ano. Léčení ve Švýcarsku – i sama slečna Blacklocková pěstovala v lidech dojem, že její sestra tam zemřela na souchotiny. Ale já jsem si vzpomněla, že ve Švýcarech jsou také největší kapacity na strupy a i nejlepší chirurgové v tomto oboru. A to mi najednou také vysvětlilo ty opravdu nevhodné perly, které Leticie Blacklocková stále nosila na krku. Naprosto neodpovídaly jejímu vkusu, sloužily jen k zakrytí jizvy.“

„Teď chápu její rozčilení, když si náhrdelník přetrhla,“ řekl Craddock. „Připadalo mi tehdy naprosto nepřiměřené...“

„A také teta napsala Lotty a ne Letty, jak jsme mysleli,“ přerušila ho Boubelka.

„Ano, jistě,“ přikývla slečna Marplová. „Vzpomněla jsem si, že se její sestra jmenovala Charlotta. A současně se mi hned vybavilo, jak Dora Bunnerová oslovila přede mnou asi dvakrát slečnu Blac-

klockovou Lotty. A pokaždé, když jí tak řekla, byla chvíli velmi rozrušená.“

„A slova *Bern a Starobní důchod!*“

„V Bernu byl Rudi Scherz nemocničním zřízencem.“

„A *Starobní důchod?* Jak ten s tím souvisí?“

„Ale Boubelko! Vždyť jsem ti o tom říkala už tehdy U modrého ptáka, ačkoliv jsem opravdu ještě žádnou podobnost s naším případem neviděla. Vyprávěla jsem ti přece, jak si stará paní Wotherspooonová vybírala kromě svého důchodu i důchod paní Bartlettové, ačkoliv ta už byla několik roků mrtvá. Dlouho se jí to dařilo z toho prostého důvodu, že jedna stará žena se velmi podobá druhé a nikdo si jich příliš nevšímá. A tak když jsem si to tehdy všechno poskládala dohromady, přepadla mě z toho taková únava, že jsem musela ven, abych si trochu osvěžila hlavu. Chodila jsem sem a tam a přemýšlela, jak bych to mohla dokázat. Vtom mě najednou s sebou vzala slečna Hinchliffová – a pak jsme spolu našly Murgy...“

Hlas slečny Marplové potemněl. Nezněl už ani vzrušeně, ani laskavě. Byl kupodivu klidný, ale přísný.

„Uvědomila jsem si, že teď se musí jednat! A to hodně rychle. Dosud však chyběl důkaz. Tak jsem si vymyslela takový plán a zaslvětila do něj seržanta Fletchera. Musela jsem ho sice trochu přemlouvat, ale nakonec souhlasil.“

„Však jsem si ho také zavolal na koberec,“ nezdržel se Craddock poznámky. „Neměl co souhlasit s vašimi plány, aniž mě napřed informoval.“

„Také se mi to nezdálo zrovna správné,“ uznala provinile slečna Marplová. „Ale už se stalo! Tak jsme se tedy spolu vydali do Little Paddocksu a já si na slovíčko vypůjčila Mici.“

„Do smrti nepochopím, jak se vám to s ní povedlo zařídit!“ řekla s obdivem Julie.

„Nějakou práci mi to dalo, má milá,“ přiznala s úsměvem stará dáma. „Věděla jsem, že je na sebe velice pyšná, a tak jsem naladila na patričnou strunu. Obezřetně jsem jí naznačila, že jedině ona by mohla něco udělat. Tím jsem jí pochopitelně velmi zalichotila. Nato jsem vyjádřila své pevné přesvědčení, že jak jsem ji poznala, jsem si jista, že pracovala ve své vlasti v ilegálním hnutí. Ona hned: „Ano,

samozřejmě!’ A já zas: ‚To každý nedovede, k tomu musí mít už člověk vlohy!’ A pak jsem povídala ještě něco o tom, jak málo je tak statečných a odvážných žen jako ona: zkrátka jsem ji šimrala podnosem, jak jsem mohla. Znovu a znovu jsem zdůrazňovala nesmírný obdiv nad odvážnými činy žen, které za války proti nacismu pracovaly v ilegálních organizacích, a vyprávěla jí ty nejsenzačnější historky. Přiznám se, že něco byla pravda, ale hodně jsem si také vymyslela. Výsledek však dopadl nad očekávání skvěle. Mici byla do spolupráce se mnou tak žhavá, že se už chudinka ani dočkat nemohla.“

„Neuvěřitelné!“ zvolal Patrik.

„Když jsme si všechno mezi sebou ujasnily, přiměla jsem ji, aby se svou úlohu naučila zpaměti. Přezkoušela jsem ji slovo za slovem, až každé dokonale sedělo. Pak jsem jí řekla, aby šla nahoru do svého pokoje a nescházela dolů dřív, dokud nepřijde inspektor Craddock. U takových ztřeštěných lidí je nejhorší, že obvykle vyrazí k útoku, dokud je ještě na frontě klid. A toho jsem se nejvíce obávala.“

„Ale nakonec zahrála svou roli znamenitě,“ poznamenala uznale Julie.

„Já však vůbec nechápu pointu,“ vzdychla nešťastně Boubelka. „Ovšem – také jsem tam nebyla,“ dodala na omluvu.

„Nu, ta je trochu složitější a raději se o ní moc nešířme,“ přiznala slečna Marplová. „Celý plán jsem postavila na tom, že Mici veřejně připustí své vyděračské úmysly, ale současně se přizná, že dostala strach a jde jí to všechno už na nervy. Rozhodne se tedy říct policii plnou pravdu a slavnostně prohlásí, že klíčovou dírkou z jídelny viděla za Rudim Scherzem stát s revolverem slečnu Blacklockovou. Prostě řekne to, co se ve skutečnosti – jak už jsem tehdy byla přesvědčena – opravdu stalo! Měla jsem jediné obavy, aby si Charlotta Blacklocková neuvědomila, že Mici nemohla vidět vůbec nic, protože byl v zámku klíč. Ale spolehla jsem na to, že člověk, který utrpí takový šok jako Charlotta, zas tak rychle neuvažuje. Také jsem se nemýlila. Nebyla schopna pochopit nic jiného, než že ji Mici viděla.“

Craddock se ujal dalšího vyprávění.

„Avšak já jsem předstíral – a to byla rovněž podstatnou částí plánu –, že její výpovědi nevěřím a jako kdybych konečně odkrýval

karty zaútočil jsem na někoho, kdo do té chvíle nebyl vůbec podezříván. Obvinil jsem Edmunda Swettenhama.“

„A já jsem také dokonale zahrál svou roli,“ pochválil se Edmund. „Rozzuřeně jsem to popřel, všechno podle plánu. Co však, má milovaná Filipo, podle plánu nebylo, bylo to tvoje blekotání o tom, že jsi Pip. To nás s inspektorem vůbec nenapadlo! Pipa jsem měl totiž sehrát já – a tak nás to trochu vyvedlo z konceptu. Musím uznat, že se z toho inspektor mistrovsky vymotal, ale mohl si ušetřit to odporné podezření o mém úmyslu oženit se s bohatou ženou, protože ti pravděpodobně uvízne v povědomí a jednou třeba mezi námi způsobí nenapravitelné mrzutosti.“

„Nechápu, proč jste to všechno dělali?“ zeptala se s údivem Filipa.

„Ještě nechápeš? Přece kvůli Charlottě! Měla dojít k přesvědčení, že jediný člověk, který zná pravdu, je Mici, ale že podezření policie směřuje někam jinam. Také se nám to podařilo! Ještě v tom okamžiku si myslela, že policie pokládá Mici za lhářku, ale co kdyby ji začali brát vážně? Nakonec by mohli jejímu tvrzení uvěřit! A tak musela Mici nějak umlčet.“

Slova se zase ujala slečna Marplová.

„Mici tedy odešla v určitém okamžiku z pokoje a zamířila rovnou do kuchyně – právě tak, jak jsem jí řekla. Slečna Blacklocková se podle předpokladu vytratila brzy za ní. Nepochybovala, že ji zastihne v kuchyni samotnou. Ovšem seržant Fletcher stál za dveřmi špižírny a já jsem dřepěla v kuchyňské skříni na košťata. Ještě štěstí, že jsem tak hubená.“

Boubelka se zvědavě podívala na slečnu Marplovou.

„A co jste čekala, že se stane, teto Jane?“

„Čekala jsem jednu ze dvou možností. Bud' Charlotta nabídne Mici peníze, aby držela jazyk za zuby – a seržant Fletcher by se tak stal svědkem pokusu o podplacení. Anebo – anebo se ji pokusí zabít.“

„Nemohla přece věřit, že jí to tentokrát projde? Vždyť by okamžitě upadla v podezření!“

„Má milá, ta už nebyla vůbec schopná uvažovat! Chovala se jen jako kousající a vyděšená krysa vehnaná do úzkých. Nezapomeň, že

ten den toho měla už dost za sebou. Nejprve se nečekaně stane svědkem bouřlivého rozhovoru slečny Hinchliffové se slečnou Murgatroydovou. Slečna Hinchliffová náhle odjíždí na nádraží. Uvědomuje si, že jen co se vrátí, dozví se od Murgy, kdo nebyl toho večera v pokoji. Zbývalo jí jen několik minut, aby umlčela slečnu Murgatroydovou navždy! Neměla čas plánovitě si připravit nějaký čin. A tak se dopustila kruté, sprosté vraždy. Přijde jako host k ubohé ženě a zákeřně ji zardousí. Pak rychle běží domů, aby se převlékla a seděla u krbu dřív, než se vrátí ostatní. Nikoho nesmí ani napadnout, že vůbec byla venku.

A tu nenadále dochází k odhalení Juliiny totožnosti. Ta nečekaná komplikace stupňuje její rozrušení a z nervozity si přetrhne náhrdelník. Smrtelně se vyděsí, aby si někdo nevšiml její jizvy. Za chvíli zase telefonuje inspektor, že tam přivede i ostatní. Nemá čas přemýšlet, nemá čas si odpočinout! Teď má na krku vraždu! Nemůže už ani sobě namlouvat, že zabila z milosrdenství nebo že pouze odstranila pochybného mladíka z cesty ke štěstí sebe i jiných! Má na svědomí sprostou, krutou vraždu! Je ještě v bezpečí? Ano, zatím ano. A na jednu vystoupí se svým prohlášením Mici – další nebezpečí. Zabiju Mici, myslí si, umlčím ten její jazyk! Je však strachy celá bez sebe. Už ani není uvažující člověk, jen nebezpečná vzteklá bestie!“

„Ale proč jste se vy schovala do skříně, teto Jane? Nemohla jste to přenechat seržantovi Fletcherovi?“

„Ve dvou to bylo jistější, má milá. A mimoto jsem věděla, že bych dovedla dobře napodobit Dořin hlas, kdyby to bylo zapotřebí... Nic jiného nemohlo Charlottu zlomit rychleji.“

„A také ji to zlomilo!“

„Ano, úplně se zhroutila.“

Nastalo delší ticho, všichni se ponořili do vzpomínek. Aby uvolnila tíživé napětí, ozvala se jasným hlasem Julie.

„Mici se změnila k nepoznání. Včera mi oznámila, že přijala místo blízko Southamptonu.“

A pokračovala, přičemž dokonale napodobila Micin hlas.

„Já tam jít a jestli mi oni říkat, vy se muset hlásit na policii, vy být cizinka, tak já jím říkat:, Ale ovšem, že se hlásit, ale policajti mě už dobře znát! Já jim pomáhat! Beze mne by ani oni nechytit velmi

nebezpečná zločinec. Já riskovat svůj život, protože já být statečný jako lev – já se nebát nebezpečí!’ A oni mně pak dojemně říkat: ‚Ano, Mici, vy být hrdinka, vy být statečný člověk.’ Pak je já teprv usadit: ‚Ach, to pro mě být maličkost!’ „

Julie se odmlčela.

„A napovídala toho ještě víc než dost,“ dodala.

„Mám obavy,“ poznamenal Edmund, „že se teď policie Mici tak lehko nezbaví. Třeba se dá do jejich služeb.“

„Ke mně se teď také změnila,“ přiznala se Filipa. „Dokonce mi jako svatební dar věnovala recept na Lahodnou smrt. Musela jsem však odpřísáhnout, že to tajemství nesdělím Julii, protože jí nemůže odpuštět zničenou pánev na omelety.“

„Paní Lucasová si teď po smrti Belly Goedlerové Filipu velice předchází,“ řekl Edmund. „Asi proto, že zdědila s Julií Goedlerovou miliony. Poslala nám jako svatební dar stříbrné kleště na asparágus a já ji s největší radostí nepozvu na svatbu.“

„A tak šťastni byli a žili až do smrti,“ zadeklamoval náhle Patrik, „Edmund a Filipa – ale co Patrik a Julie?“ zeptal se významně.

„Se mnou tedy ne! Se mnou určitě nebudeš šťastně žít do smrti!“ usadila ho energicky Julie. „Ta poznámka, kterou inspektor Craddock musel narychlo improvizovat na adresu Edmunda, by se spíš hodila na tebe i Ty jsi ten typ změkčilého mladého muže, který by se rád oženil s bohatou nevěstou. Kdepak, nic takového!“

„Tak prosím, tady vidíte tu vděčnost,“ řekl trpce Patrik. „Po tom všem, co jsem pro tuto dívku udělal.“

„Málem jsi mě dostal do kriminálu pro podezření z vraždy – to jsi pro mě svou zabedněnou hlavou udělal!“ odsekla mu Julie. „Nikdy nezapomenu na ten večer, kdy přišel dopis od tvé sestry. Opravdu jsem si myslela, že jsem v bryndě a neviděla jsem východisko.“

Na chvíli se odmlčela a pak dodala:

„A jak to vypadá, asi půjdu k divadlu.“

„Cože? Ty taky?“ zasténal Patrik.

„Ano, možná že půjdu do Perthu. Pokusím se dostat to místo po skutečné Julii. A pak, až se něčemu naučím, se budu věnovat režii. Třeba budu jednou režírovat Edmundovy hry.“

„Myslel jsem, že píšete romány,“ obrátil se Julian Harmon uctivě na Edmunda.

„Psal jsem,“ přikývl Edmund. „Románem jsem začal – a myslím, že nebyl tak špatný. Popsal jsem mnoho stránek o zarostlém muži, který denně vstával z odporně páchnoucí postele, o hrozných ponurých ulicích a nemocné staré ženě s oteklyma nohama, o mladém zlotřilci, který je tloukl a oni pořád donekonečna nařikali nad svou bídou a utrpením a přemýšleli, proč jsou vlastně na světě... A vtom jsem začal také přemýšlet a dostal jsem zničehonic takový legační nápad. Hned jsem si ho zapsal a pokusil se ho scénicky upravit. Podivný námět – ale nějak mě zaujal. Než jsem si uvědomil, co vlastně dělám, dokončil jsem frašku o třech dějstvích.“

„Jak jsi ji nazval?“ zeptal se Patrik. „Co viděl komorník?“

„Přesně tak... Ale ne, abych mluvil pravdu, dal jsem jí název ‚1 sloni zapomínají‘. Představte si, že mi ji přijali a bude dokonce brzy uvedena.“

„I sloni zapomínají?“ opakovala Boubelka. „Vždy jsem myslela, že nezapomínají.“

Vikář Harmon náhle provinile vyskočil.

„Proboha – kázání! Tolik mne to vaše vyprávění zaujalo, že jsem úplně zapomněl na kázání.“

„A opět za to může detektivka,“ konstatovala Boubelka. „Ale tentokrát pro změnu ze skutečného života.“

„Snad byste mohl kázat na téma Nezabiješ bližního svého... a promluvit o vraždě,“ navrhl Patrik.

„Ne,“ odpověděl klidně a důstojně Julian Harmon. „Nemohu zvolit za téma svého kázání vraždu.“

„To jistě ne,“ souhlasila Boubelka. „Máš plnou pravdu, Juliane! Poradím ti mnohem hezčí a šťastnější téma.“ A jasným hláskem začala citovat:

„Ejhle, jaro přišlo a zemí se nese holubicí hlas...“ Zamyslela se a dodala: „Asi to říkám zas špatně, mně se tam ta holubice nezdá – co takhle raději slavičí hlas!“

„Ono totiž slovo holubicí není zrovna šťastně přeloženo,“ vysvětloval vážným hlasem vikář Julian Harmon. „Původní hebrejský text je...“

Boubelka ho přerušila srdečným objetím.

„Jedno vím jistě, Juliane! Ty si myslíš, že velký Ahasverus z první kapitoly čtení bible je Ataxerxes Druhý – ale mezi námi,“ mrkla na něho šibalsky, „že je to Ataxerxes Třetí?“

Jako vždy se důstojný pán Julian Harmon podivil, proč jeho žena pokládá ten příběh za tak legrační...

„Vidíš, Tiglat Pileser už za tebou běží. Chce ti asi pomoci,“ zasmála se Boubelka. „Vždyť také může být ten náš kocourek na sebe pyšný. Ukázal nám, jak se přepálila pojistka.“

DOSLOV

„Měli bychom si objednat nějaké noviny a časopisy,“ řekl Edmund Filipe den po návratu ze svatební cesty do Chipping Clegghornu. „Pojďme k Totmanovi.“

Dýchavičný a pomalý pan Totman je vlídně přijal.

„Jsem rád, že vás vidím zase doma, pane. Pěkně vítám, milostivá paní!“

„Rádi bychom si objednali nějaké noviny.“

„Ale zajisté, pane. A paní matince se doufám daří také dobře? Už se nadobro usadila v Bournemouthu?“

„Velmi se jí tam líbí,“ ujistil ho Edmund, který neměl ani ponětí, zda by s ním matinka sdílela stejný názor, ale jako většina synáčků dával přednost víře, že s milovanými rodiči, kteří přece jen člověku někdy jdou trochu na nervy, je všechno v naprostém pořádku.

„Věřím, pane. Velmi rozkošné místo. Byl jsem tam minulý rok na dovolené a mé ženě se tam také velice líbilo.“

„To rád slyším. Z těch novin bychom tedy rádi....“

„Dozvěděl jsem se, že v Londýně hrají vaši hru, pane. Člověk se prý úžasně pobaví.“

„Snad – prý se líbí.“

„Slyšel jsem, že se jmenuje ‚1 sloni zapomínají‘. Promiňte, pane, že vám to říkám, ale já jsem vždy myslel, že nezapomínají – aspoň jsem se domníval...“

„Ano – ano, už mě napadlo, že jsem ji měl nazvat jinak. Hodně lidí mi řeklo to co vy.“

„Je to něco jako přírodní fakt rozumíte, pane?“

„Chápu, stejně jako když člověka obtěžují dotěrné štěnice, vidíte?“ usadil ho Edmund.

„Nu, to přesně neznám, pane,“ řekl poněkud rozpačitě pan Totman.

„Tak ohledně těch novin...“

„Měly by to být Times, pane?“ podíval se na něho pan Totman a připravil si tužku.

„Daily Worker,“ zněla pevná odpověď.

„A Daily Telegraph,“ dodala Filipa.

„New Statesman,“ řekl Edmund.

„Rozhlasové noviny,“ nato Filipa.

„A také Pozorovatel!“ vzpomněl si ještě Edmund.

„A nezapomeňte na Zahradnickou ročenku!“ uzavřela objednávku Filipa.

Chrlili to ze sebe tak překotně, že museli oba zmlknout, aby nabrali dech.

„Děkuji vám,“ řekl spokojeně pan Totman. „A jistě také Gazetty?“

„Ne,“ odpověděl stručně Edmund. . „Ne,“ opakovala Filipa.

„Promiňte, ale přejete si přece také Gazetty?“

„Ne!“

„Ne!“

„Chcete říct...,“ pan Totman měl totiž všechno rád jasné, „že nechcete Gazetty?“

„Ne, nechceme.“

„Určitě ne!“

„Tak vy tedy nechcete North Benham News and the Chipping Cleghorn Gazette?“

„Ne.“

„Vy si nepřejete, abych vám je každý pátek posílal?“

„Ne!“ zvolali současně.

„Je vám to jasné?“ zeptal se Edmund.

„Ach, ano, pane – ano.“

Edmund s Filipou odešli a pan Totman spěchal dozadu do své kanceláře.

„Máš nějakou tužku, máti?“ obrátil se na svou choť. „Moje se mi zlomila.“

„Zapíšu to sama,“ řekla paní Totmanová a sáhla po knize objednávek. „Nech to na mně! Tak co chtějí?“

„Daily Worker, Daily Telegraph, New Statesman, Rozhlasové noviny, Pozorovatele – počkej, ještě něco – Zahradnickou ročenku.“

„Zahradnickou ročenku,“ opakovala si paní Totmanová a pilně zapisovala. „A Gazetty...“ „Gazetty nechtějí.“

„Cože?“

„Nechtějí Gazetty, říkali to.“

„Nesmysl!“ prohlásila paní Totmanová. „Zase jsi pořádně neposlouchal. Samozřejmě že chtějí Gazetty! Každý přece chce Gazetty. Jak by jinak věděli, co se kolem nich děje?“

OZNAMUJE SE VRAŽDA

Z anglického originálu A Murder is Announced
přeložila Eva Hrubá.

Redigovala Hana Mullerová.

Obálka Michal Houba.

Vydal Knižní klub, k. s.,

v Praze roku 1996

jako svou 346. publikaci.

Odpovědná redaktorka Alena Jakoubková.

Technická redakce a grafická úprava

Alena Suchánková.

Počet stran 256.

Sazba Sdružení MAC, spol. s r. o., Praha.

Tisk Tlačiarne BB, spol. s r. o., Banská Bystrica.

Vydání druhé, v Knižním klubu první.

Málokdo z těch milionů čtenářů detektivek Agathy Christie asi tuší, že za své potěšení nad stránkami nezaměnitelných příběhů o bystrém Herculu Poirotovi a všímavé slečně Marplové vděčí jedné

bezejmenné autorčině kolegyni, která tvrdila, že neexistuje detektivka, v níž by hned na prvních stránkách nebylo jasné, kdo je vrah. Agatha Christie nesouhlasila – a svůj nesouhlas vyjádřila činem. Napsala Záhadnou událost ve Styleském sídle a pokusila se ji vydat. První tři nakladatelé knihu odmítli, čtvrtý prvotinu neznámé autorky sice vydal, ale prodal jí pouze 2000 výtisků. To Agathu Christie neodradilo, a v roce 1926 napsala Vraždu milionáře Ackroyda, knihu, kterou její ctitelé pokládají za nepřekonatelnou, ačkoliv právě kvůli ní byla vyloučena ze spolku anglických detektivkářů, neboť porušila jedno ze základních pravidel – učinila vrahem vypravěče.

V dalším příběhu o slečně Marplové, ztělesněné dobré víle z viktoriánských časů, jejímž prototypem byla údajně autorčina babička, se tato staropanenská dáma, vyzbrojená staromódní kabelkou, pletacími jehlicemi a zvědavýma očima, energicky pouští do pátrání po záhadném útočnickovi na ctihodnou obyvatelku malého anglického městečka.

Pachatel svůj zločin předem inzeroval v místních novinách...